

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

URADNI LIST

Ljubljanske in mariborske oblasti.

Vsebina:

402. Pravilnik za izvrševanje zakona o neposrednih davkih.
403. Pravilnik o vknjiževanju neposrednih davkov, davka na poslovni promet in vojnice.

Uredbe osrednje vlade.

402.

Na podstavi pooblastitve po členu 161. zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928. predpisujem ta-le

Pravilnik

za izvrševanje zakona o neposrednih davkih.*

K členu 1.

Da bi se po dosedanji veliki različnosti in mnogostevilnosti davčnih oblik državljan kraljevine, pa tudi davčna uprava sama lahko in hitro seznanili s sistemom novega davčnega zakona in z ulogo njegovih šestih davčnih oblik, jih je naštel zakon v členu 1. v nastopni vrsti:

- 1.) davek na dohodek od zemljišč — zemljarina;
- 2.) davek na dohodek od zgradb — zgradarina;
- 3.) davek na dohodek od podjetij, obratov in samostalnih poklicev — pridobnina;
- 4.) davek na rente — rentnina;
- 5.) davek na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov — družbeni davek;
- 6.) davek na dohodek od nesamostalnega dela in poklica — uslužbeni davek.

Poleg popolnega naziva za vsako davčno obliko je sprejet v zakon tudi njen kratki naziv, ki utegne biti davčni upravi ob praktičnem tehničnem uporabljanju zakona prikladnejši.

K členu 2.

Dosleden odredbi člena 116. državne ustave, po kateri je »davčna obveznost obča«, naglašaja tudi zakon v tem členu, da so zavezane, plačevati davek, načeloma vse fizične in pravne osebe. Kralj in prestolonaslednik plačujeta državni davek od privatne imovine; plačuje pa ga tudi država od svojega gospodarsko-pridobitnega poslovanja, če in kolikor je zakon ob izvestnih pogojih izrečno ne oprašča davka.

K členu 3.

1.) Samo ob pogojih, ki so določeni v zakonu pri vsaki davčni obliki posebe, sme nastopiti izjema od davčne obveznosti. Take zakonske izjeme so večinoma zgolj stvarnega značaja; diktirajo jih ali razlogi davčne tehnike in racionalnosti ali pa ekonomski, kulturni in prosvetni razlogi, odnosno razlogi mednarodnopravnega značaja. Pogoji, ob katerih dopušča zakon oprostitev, se morajo ugotoviti v vsakem primeru v stvarnem, odnosno v osebnem pogledu.

2.) Vse oprostitve (stvarne in osebne), ki so bile pridobljene po prejšnjih zakonih, prestanejo veljati, kolikor niso določene v novem zakonu. Vendar pa veljajo še nadalje, do svojega določenega roka, one individualno pridobljene oprostitve, ki so začasne značaja in ki so v trajanju točno časovno omejene, n. pr. odobrene začasne oprostitve obdelanih

zemljišč, začasna davčna oprostitve Narodne banke, poedinih industrijskih podjetij itd. Nasprotno pa se ukinjajo vse trajne oprostitve po dosedanjih zakonih, ki niso določene v novem zakonu, n. pr. oprostitve vakufov, frančiškanskega reda in nekaterih samostanov glede desetinske povprečnine na izvestna zemljišča in davka od najemnine izvestnih zgradb; prav tako prestane veljati oprostitve rudniških podjetij, malih prodajalcev tobaka in kolkov od obrtnega davka (poreza na radnje) v Srbiji in Črni gori. Sicer pa se je treba točno ravnati po dotičnih odredbah, normiranih glede oprostitve za vsako davčno obliko posebe.

3.) Doslej priznane začasne, časovno omejene oprostitve veljajo, dokler jim ne poteče rok, po novem zakonu za ono davčno obliko, ki nadomešča po novem zakonu prestalo davčno obliko. Če nastane dvom, je treba izposlovati pojasnilo od generalne direkcije davkov.

Vkljub temu, kar je spredaj povedano, se priznavajo doslej priznane začasne oprostitve novih zgradb toliko, da so take zgradbe, dokler ne poteče njim priznani rok, oproščene rednega osnovnega in dopolnilnega davka (člen 37., I.); vendar pa so po členu 37., II., zavezane specialnemu, lažjemu 3% nemu davku (glej poslednji odstavek člena 37.).

4.) Davek vsakega začasno oproščenega davčnega predmeta se mora idealno odmeriti in vpisati v celokupni predpis davčnega zavezanca, toda obenem se mora izknjižiti z označbo, da je zavezanec začasno oproščen plačevanja dotičnega davka. Tako postopanje je potrebno zaradi tega, da je moči vedno imeti pri roki zavezančev celokupni davčni predpis, če se na podstavi njegove višine (davčni cenzus) pridobe ali izgube izvestne pravice.

Tak idealni davčni predpis se vrši samo za objekte, ki so začasno oproščeni davka, ne pa tudi za objekte, katerih oprostitve je vezana na trajanje izvestnih činjenic (tako zvane trajne oprostitve po členih 10., 32., 46., 63. in 76.).

K členu 4.

1.) Kolikor ne določa zakon sam ali ta pravilnik za izvestna dejanja rokov, smejo določati take roke sama davčna oblastva (davčni odbori) po dejanskih okoliščinah. (N. pr. poziv, naj pride zavezanec pred odbor; naj predloži ponujene knjige; naj dá izvestna pojasnila; primeri po členih 108. in 120., itd.).

2.) Če se kdo ne drži roka, določenega z zakonom, ali roka, ki ga je odredil na podstavi zakonske pooblastitve državni organ, nastopijo zanj zakonske posledice (n. pr. naložitev redovne kazni, uvedba kazenskega postopanja itd.).

3.) V rok se ne vštevaajo dnevi prevoza po pošti. Potemtakem se smatra dan, ko se je dopis izročil pošti, za dan, ko je dopis že prispel k naslovljencu. Če je poslednji dan roka nedelja ali praznik, ko oblastva vobče ne uradujejo, poteče rok prihodnji dan.

4.) Da se točneje določi dan, od katerega teče postavljeni rok, je treba paziti na to-le:

(1) Uradne rešitve, odločbe, razsodbe kakor tudi naredbe oblastva (davčnega odbora) za poedine osebe postanejo pravnoveljavne takoj, ko se jim priobčijo na pravičen način.

(2) Priobčitev se izvrši tako, da se izroči dotični akt, kolikor ne določa zakon priobčitve z javnim razglasom ali z razgrnitvijo na javnem kraju.

(3) Prisotni osebi se sme priobčiti akt, ki ima značaj naredbe, tudi ustno s potrdilom priobčitve v aktu. Če pa zahteva prisotna oseba pismeno priobčitev, je treba priobčitev izvršiti.

Potemtakem teče rok od onega dne, ki nastopi za tukaj omenjenimi ali drugimi činjenicami, na katere je rok vezan (n. pr. roki o prijavi začetka ali prestanka davčne obveznosti).

5.) Da imajo pismena priobčila, zlasti pa rešitve, odločbe in razsodbe, s katerimi se odreja plačilo izvestne vsote (davka, kazni), pravni učinek, se izročajo proti potrdilu naslovljencu ali njegovemu zakonitemu (statutarnemu) zastopniku ali pooblaščenec neposredno po uradnem organu ali pa posredno po občinskem oblastvu ali po pošti na povratni recept. Izključno prva dva načina sta predpisana za sklepe davčnega odbora prve stopnje po členu 122., samo tretji način (po pošti) pa za sklepe reklamacijskega odbora po členu 136. V ostalih primerih se sme vršiti izročanje na vse tri načine.

Priobčitve v inozemstvo izvršuje praviloma minister za finance po diplomatski poti, če ni dogovorjeno konkretno s tujo državo kaj drugega (člen 162.).

6.) Če se ne najde (ne zateče) oseba, ki ji je treba izvršiti izročitev, se sme izvršiti izročitev pravnoveljavno tudi v roke odrasli osebi, ki pripada rodbini, odnosno naslovljenčevemu (zastopnikovemu, pooblaščenčevemu) podjetju ali obratu.

7.) Če se prevzem sklepa, naredbe itd. odkloni, se pusti akt na mestu (eventualno se prilepi na vrata) z močjo izvršitve ali pa se pusti, če to ni mogoče, pri občinskem oblastvu. Tak način izročitve mora potrditi na izročilnici izročilni organ z overovitvijo dveh državljanov, odnosno občinsko oblastvo.

8.) Če je naslovljenčevo stanovanjsko neznano ali če se mu iz drugih vzrokov (ne pa zato, ker bi bil prevzem odklonil) izročitev ne more izvršiti, se mora oddati akt onemu občinskemu oblastvu, v čigar okolišju je bival naslovljenec naposled. To oblastvo razglasi na krajevno običajni način, kakšen in čigav akt mu je bil izroččen, ter pozove naslovljenca, naj se mu prijavi zaradi prevzema. Če tako minejo brez uspeha štirje tedni, se smatra izročitev za izvršeno. Če bi se naslovljenec naknadno prijavil in bi izpričal, da se brez svoje krivde ni mogel prej javiti za prevzem akta, se smatra dan prevzema za dan pravnoveljavne izročitve; če pa je minulo po razglasu šest mesecev in se naslovljenec ni javil, se smatra izročitev za pravnoveljavno izvršeno.

9.) Osebam, ki uživajo pravico eksteritorialnosti (inozemski državljani, konzuli z eksekvaturito itd.), kakor tudi v eksteritorialnih prostorih (hiše in dvorišča [hišni okolišji] inozemskih poslaništev itd.) se sme izvršiti izročitev, če je treba, po ministrstvu za zunanje posle.

(Navodila pod točkami 5. do 9. tega člena v pravilniku se ne uporabljajo pri davčnem kazenskem postopanju, kolikor nasprotujejo posebnim določilom uredbe o davčnem kazenskem postopanju po členu 159. zakona.)

10.) Dokler teče postavljeni rok, smejo zaprositi davčni zavezanci oblastvo, pristojno za reševanje

* «Službene Novine kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca z dne 28. septembra 1928., št. 225/LXXIII.

predmeta, da se jim rok podaljšaj, če to diktirajo višji razlogi. Take prošnje rešuje oblastvo, pristojno za reševanje predmeta, in te prošnje prekinejo od dne prejema rok do takrat, dokler se ne izroči rešitev vlozene prošnje. Pristojna oblastva morajo, da pospeše postopanje, izdati in odposlati rešitev takih prošenj v 24 urah. Eventualna pritožba na višje oblastvo nima več tolike moči, da bi prekinila rok. Ko je bila rešitev izročena, se nadaljuje prekinjeni rok, dokler ne poteče.

11.) Če se prekorači postavljeni rok največ za 15 dni ter se obenem s predloženim predmetom (n. pr. s prijavo, pritožbo) opraviči prekoračitev z razlogi, ki jih usvoji instances, pristojna za reševanje, kot posebno tehtne, nima prekoračitev zakonskih posledic (n. pr. člen 137.). Ta odredba se ne sme uporabljati na roke za vplačilo davka (členi 148. do 151.).

(V tretjem odstavku člena 4. zakona se je vrnila uredniška pomota v tem, da se nista — ob izpremembah v zakonskem predlogu, učinjenih po odločilih instancah — prečrtali besedi: «in predhodnega»; te besedi tudi ne spadata v zakon, ker je njihova veljavnost ovržena z vprav nasprotno, posebe poudarjeno odredbo v členu 149., predposlednjem odstavku.)

12.) Podaljšati se ne smejo niti na prošnjo (točka 10.) in se dosledno temu tudi ne morejo z zakleno vlogo uspešno opravičiti prekoračeni roki, normirani v kazenskih predmetih členov 138. do 142. zakona, in roki za vlaganje tožb na upravno sodišče in državni svet. Prav to velja glede rokov za ukoriščenje trajne aličasne oprostitev kakor tudi glede vseh rokov, ki se postavijo za pritožbe zoper rešitve in odločbe, izdane po svobodni oceni na prošnje, ki se ne opirajo na pravico, izvirajočo iz zakonske odredbe.

K členu 5.

Davčna oblastva ne smejo ugoditi zahtevi davčnega obvezanega, da se davek ali predpiše ali prisilno izterja od koga drugega, na katerega je s pogodbo prenesel svojo davčno obveznost, seveda če se ne prenese s pogodbo tudi lastninska pravica do davčnega objekta. Toda tudi v tem primeru se je treba ravnati po zakonskih odredbah o roku, ko prestane davčna obveznost v osebnem pogledu. Vendar pa ne sme davčno oblastvo nikakor in nikoli odkloniti prevzema vsote, ki mu jo ponudi tretja oseba za davčni račun davčnega dolžnika.

K členu 6.

Zaokrožanje davčnega predpisa do 50 par na nižji, preko 50 par pa na višji prihodnji dinar, normirano s tem členom zakona, se mora respektirati pri vsaki davčni obliki ob odmeri bodisi z razpredom, bodisi s posebno odločbo. Skupna vsota davčnega predpisa po razporedu ali po posebni odločbi je v konkretnem primeru seštevek osnovnega, kazenskega in dopolnilnega davka istega davčnega zavezanca. Zaradi tega se morajo zbrati v razporedu vsakega davka pod eno zaporedno številko vsi dotični objekti istega zavezanca, ki so v okolišju ene občine.

Če pa ni vpisan v razpored davka v eni občini dotičnemu zavezancu tudi dopolnilni davek (ker je obračunjen in vpisan v razpored druge občine), se vendarle zaokroži skupni osnovni davek (in eventualno kazni po členu 137.), porazdeljen v razporedu te občine.

K členu 7.

(Glej člene 23., 28. in 165. zakona.)

Novi zakon o neposrednih davkih ne posega v zakon o davku na poslovni promet kakor tudi ne v odredbe o vojnici po zakonu o ustroju vojske in mornarice. Te davčni obliki ostaneta še nadalje kot samostalni. Vsi drugi državni davki in državni pribitki se ukinejo z dnem 1. januarja 1929., ko se začne uporabljati v celoti za odmero davkov odredbe novega zakona, izvzemši uslužbenski davek, ki se uporablja po zakonu že od dne 1. aprila 1928. namesto prejšnjih davčnih oblik, ki jih je nadomestil.

K členu 8.

S tem členom zakona je ukinjena tudi pravica nekaterih vakufov v Bosni in Hercegovini, pobirati namesto države desetino (desetinsko povprečnino) od izvestnih zemljišč.

K členu 9.

1.) Davku na dohodek od zemljišč (zemljarini) je zavezano načeloma vsako zemljišče, ki leži na ozemlju kraljevine in ki se more kmetijski ukoriščati, ne glede na to, ali se dejanski kmetijski ukorišča ali pa leži neukoriščeno ali se uporablja v druge, ne pa v kmetijske namene.

Potemtakem so zavezana zemljarini tudi ona zemljišča, sposobna za obdelovanje, ki se iz kakršnegakoli razloga faktično ne obdelujejo ali so namenjena drugim svrham, ne pa kmetijskemu pridelovanju, n. pr. zemljišča, ki se uporabljajo za igrališča, dirkališča, vežbališča itd.

2.) Zemljišča, ki se namenoma ne uporabljajo za kmetijsko obdelovanje, ampak v druge namene, so posebna vrsta zemljišča, tako zvano parifikacijsko zemljišče (člen 18., poslednji odstavek, zakona). Semkaj spadajo zlasti zemljišča, iz katerih se koplje pesek, kamenolomi, zemljišča, iz katerih se koplje ilovica, cisterne, privatni kanali, privatne poti, bregovi, izprehajališča, zemljišča privatnih železnic itd.

3.) Če postane zemljišče, ki se uporablja v druge namene, brez izpremembe svojega naravnega stanja nesposobno za kmetijsko obdelovanje, a ni obenem razloga, da bi se moralo izvzeti iz davčne obveznosti (člen 10. zakona), ne prestane biti tako zemljišče zaradi tega zavezano davku (n. pr. če se odkladajo nanje odpadki industrijske produkcije ali odpadki iz rudnikov itd.).

4.) Če se izpremeni zemljišče, doslej nesposobno za kmetijsko obdelovanje, tako, da je sposobno za kmetijsko ukoriščanje, postane zavezano zemljarini (n. pr. če se navozi humus [črnica], če se izsuši itd.).

5.) Notranje plasti (n. pr. podzemski prostori, ki služijo rudarstvu) niso zavezane zemljarini.

6.) Davčna obveznost zemljišča,

a) ki doslej ni bilo zavezano zemljarini, se začne z dnem 1. januarja prihodnjega leta, ko so nastopili pogoji za njegovo davčno zavezano;

b) ki je bilo doslej oproščeno (trajno ali začasno, člena 10. in 11. zakona), se začne z dnem 1. januarja prihodnjega leta, ko je oprostitev prestala (člen 10., predposlednji odstavek, in člen 11.).

7.) Davčna obveznost prestane praviloma koncem davčnega leta, v katerem so nastali razlogi, ki izključujejo davčno zavezano, ali taki, ki opravičujejo zahtevo davčne oprostitev (glej izjemo po členu 14. zakona kot posledico prepoznane vlozene prošnje).

8.) Izpremembe, ki nastanejo med davčnim letom, bodisi v osebi davčnega zavezanca (s prodajo, podaritvijo, dediščino itd.), bodisi v davčnem predmetu (trajna izprememba v vrsti obdelovanja), nimajo vpliva na davčni predpis tega leta. Izjemoma, da se prepreči možnost dvojne obdavčitve, če se zemljišče, zavezano zemljarini, zazida z objektom, zavezanim zgradarini, odnosno uporabi za dvorišče do največ 500 m², prestane biti zemljišče zavezano zemljarini onega dne, ko je postalo po členu 31. v zvezi s členom 10., točko 11.), zavezano zgradarini. Popravki davčnega predpisa se izvrše v takem primeru samo na zahtevo davčnega zavezanca.

9.) Davčni zavezanec mora prijaviti vse činjenice, zaradi katerih postane njegovo zemljišče, ki ni bilo zavezano davku, iz kakršnegakoli razloga zavezano zemljarini, v 60 dneh od nastale izpremembe. Če tega ne stori, se kaznuje, odnosno se mora kaznovati po členu 138.

Za obratne primere, t. j. če pridobi zemljišče, zavezano davku, pogoje (člena 10. in 11.) za trajno ali začasno oprostitev, ne določa zakon posebnih kazni, ako se ne prijavijo o pravem času, ker zadenejo davčnega zavezanca v tem primeru posledice po drugem odstavku člena 14.

K členu 10.

V tem členu našteva zakon primere o davčni oprostivi zemljišč, ki ni zanje rok oprostitev določen vnaprej, da se ločijo od zemljišč, ki se smejo oprostiti po členu 11. davka začasno, t. j. za dobo, ki je glede trajanja vnaprej točno določena.

Pogoje za oprostitev kakor tudi dobo, v kateri traja oprostitev po členu 10., veže zakon na obstoj izvestnih činjenic, in sicer glede na posestnikovo osebo ali na namen ali pa na način, kako se zemljišče uporablja. Vsa taka zemljišča so načeloma zavezana zemljarini ter se morajo vpisati v kataster s svojim čistim dohodkom, samo da se zanje ne predpisuje davek, dokler traja oprostitev. S teh raznih stališč oprasha zakon:

1.) vsa državna zemljišča, ki se gospodarsko pridobitno ne ukoriščajo. Za gospodarsko-pridobitno poslovanje ni smatrati, če se ukorišča državno zemljišče, najsi s kmetijskim obdelovanjem, za gospodarsko-vzgojne smotre (vzorne državne kmetijske postaje itd.);

2.) zemljišča tujih držav poleg zgradb poslaništva ali konzulata, če oprasha tudi tuja država tega davka zemljišče, ležeče poleg zgradb, ki so lastnina naše države in v katerih stanujejo naši poslaniki ali konzuli v inozemstvu;

3.) cerkvišča, dvorišča (okoliši) molilnic in javna pokopališča priznanih veroizpovedanj.

Za cerkvišče in dvorišče molilnice se smatra oni prostor zemljišča okoli cerkve (molilnice), ki služi javni komunikaciji in ki se kmetijski ali gozdno-gospodarski ne ukorišča;

4.) zemljišča, ki služijo neposredno narodno-prosvetnim, kulturnim, zdravstvenim in dobrodelnim namenom, brez namena zaslužka.

Zlasti je treba paziti na zakonski postulat «neposrednosti»; zakaj če se odda n. pr. zemljišče v zakup ali vzame v zakup in se uporablja zakupnina, odnosno presežek dohodka, v navedene namene, ne služi zemljišče več tem namenom samo neposredno. Samo posredno jim služi s svojim dohodkom, na katerem participira tudi oni drugi, ki ga odda, odnosno vzame v zakup.

Zemljišče mora služiti v narodne (torej javne, občekoristne) prosvetne, kulturne, zdravstvene in dobrodelne namene brez namena zaslužka. Vrtovi ob privatni bolnici, igrališča ob privatni šoli itd., ki so napravljeni z namenom zaslužka, torej ne smejo biti oproščeni.

Te činjenice, važne za oprostitev, morajo imeti katastrska oblastva v evidenci ter se zdaj pa zdaj uverjati, ali obstoje in ali so točne;

5.) trtnice in drevesnice države, samoupravnih teles in gospodarskih družb (zadrug), napravljene samo za vzor (zaradi pouka), brez namena zaslužka;

6.) javne ceste in poti, ulice, trgi in javni parki države in samoupravnih teles. Za javne ceste in poti se smatrajo one, ki so kot take vpisane v zemljiških knjigah. V krajinah, kjer ni zemljiške knjige, se smatra za javno ona cesta ali pot, ki jo sme rabiti vsakdo brez čigakoli prepovedne pravice. Če ima cesta ali pot te pogoje, se smatra za oproščeno davka, najsi bi bila last privatne osebe;

7.) kanali in vodovodne instalacije, ki služijo in dokler služijo javnim občekoristnim namenom. Kanali, ki služijo javnim namenom, so oproščeni zemljarine tudi, če niso določeni neposredno vprav za javni promet; privatni kanali so zavezani davku, razen če služijo javnim namenom.

Za vodovodno instalacijo se smatra vodovodna naprava v tehnični celoti, tako da se smatrajo zanje vse naprave, ki so potrebne za izgradnjo, vzdrževanje in delovanje vodovoda po odobrenem projektu. Zaradi tega se zemljišča, ki služijo res za javen vodovod, ne smatrajo za parifikacijsko (davku zavezano) zemljišče, najsi bi se vodovodne cevi niti ne polagale na njih;

8.) pri točki 8.) člena 10. zakona je treba zlasti paziti na pogoj, da so izvedene dotične naprave po predpisih ali zakonih o vodnem pravu. Vse te naprave morajo biti kiršega, močnejšega kmetijskega značaja;

9.) v točki 9.) člena 10. zakona je postavljen za davčno oprostitev potokov, rek, jezer in močvar pogoji, da ne dajo nikakršnega dohodka; jezera z ribjo lovjo so zavezana davku prav tako kakor močvare, v katerih se dobiva trstičje;

10.) nerodovitna zemljišča niso zavezana davku že po definiciji davčne obveznosti v členu 9. zakona; za kmetijski neporabna je treba smatrati nadalje taka zemljišča, ki so morda tudi rodovitna, toda ostanejo zaradi težke pristopnosti stalno kmetijski neporabna;

11.) zazidano zemljišče in dvorišče (hišni okoliš) do 500 m², če se ne oddasta posebe v zakup ali ne ne uživata ločeno od zgradbe. V tem primeru je zavezan dotični dohodek davku na rente. — Za zazidano zemljišče (gradbena area) se smatra ona površina, na kateri resnično stoji zgradba. Za dvorišče se ne sme smatrati prostor za založišča in prav gotovo ne tak prostor, ki ni na nobeni strani omejen s sosednjimi gospodarskimi poslopi. Taka zemljišča se smatrajo tako kakor stavbišča za parifikat po členu 18. zakona.

Če se in čim se zemljišča pod točkami 1.) do 11.) prestanejo uporabljati v namene, ki jim dajo pravico do oprostite, odnosno čim se osposobijo (točka 10.) za kmetijsko ukoriščanje, postanejo z dnem 1. januarja prihodnjega leta zavezana davku. (Glej posledice zakesnele prijave v točki 9. pravilnika k členu 9.)

Zemljišča, ki so po tem členu zakona oproščena davka, niso zavezana nikakršnemu pribitku, ki se odmerja na podstavi zemljarine, torej tudi ne samoupravni dokladi.

K členu 11.

Samo začasno, za izvestno, točno določeno dobo, smejo biti (glej člen 14. o dotičnih prošnjah) oproščena zemljarine;

1.) za dobo 15 let zemljišča, ki so na dan, ko je stopil v veljavo novi zakon o neposrednih davkih

(člen 165. zakona), kmetijski neporabna, pa se narede z izrednimi stroški za porabna. Za kmetijski neporabna se smatrajo povsem nerodovitna zemljišča, pa tudi taka, ki se zbog nepristopnosti itd., najsi so rodovitna, ne morejo kmetijski uporabljati.

Za obeležje dosežene kmetijske porabnosti zemljišča se smatra činjenica, da se začne zemljišče kmetijski obdelovati in da ni treba več uporabljati posebnega človeškega napora, ki ga je bilo treba, da se je osposobila zemlja za dajanje, odnosno ukoriščenje dohodka. Redno poznejše vzdrževanje in stroški zanje se ne smatrajo za izreden napor in za izredne stroške;

2.) vinogradi, če se napravijo:

(1) z domačo trto na odobreni podlogi na tleh, kjer je bil tudi neposredno prej vinograd, za 4 leta;

(2) z domačo trto na odobreni podlogi na kamenitih ali peščenih tleh, za 10 let;

(3) z domačo necepljeno ali cepljeno trto na odobreni podlogi na svihu, za 20 let.

V primeru pod (1) se dá oprostitev samo za obnovljene vinograde, ne pa za vinograde, napravljene na zemljišču, na katerem neposredno prej ni bilo vinograda; v primeru pod (2) se dovoli oprostitev za vsak novi vinograd, ki je napravljen na kamenitih ali peščenih tleh, najsi prej na teh tleh ni bilo vinograda. (V praksi se utegnejo pojavljati ti primeri največ v Primorju, Hercegovini in na ostalem kraškem svetu.)

V primeru pod (3), za katerega se določa najdaljša oprostitev, je pogoj ta, da se napravi vinograd na svihu. Za svih se smatrajo tla, izpostavljena takim vetrovom, ki jih utegnejo z nanosom peska uničiti, odnosno jim razviti rodovitno površino. (Pogostni primeri v beloeckvanskem srezu.)

V obeh prvih primerih postavlja zakon za drugi pogoj, da se zasaadi vinograd samo z domačo (torej ne z importirano) trto, cepljeno na odobreni podlogi; v tretjem primeru pod (3) pa sme biti vinograd napravljen z domačo necepljeno trto in samo, če se trta cepi, mora biti na odobreni podlogi.

V vsakem konkretnem primeru oprostitev se zahteva mnenje kmetijskih državnih organov, ali se je cepila trta na odobreni podlogi.

Oprostitev ni dopustna, če se v obstoječem vinogradu samo zasajajo nove trte med puščenimi stari.

Če se vinograd, oproščen davka, opusti in izpremeni v drugo kulturo, prestane tudi začasna oprostitev (glej člen 14. in člen 9., poslednji odstavek, zakona);

3.) za 6 let zemljišča, na katerih se zasaadi novi slivniki, za 15 let pa zemljišča, na katerih se zasaadi nova oljčja. V novem slivniku mora biti zasajena pretežno požeška sliva (bistrica, modra, cepača, madžarka);

4.) za 5 let zemljišča kolonistov, naseljenih po predpisih zakona o agrarni reformi. Doba oprostitev se računa od začetka prihodnjega leta, ko se je zemljišče izročilo, za že naseljene koloniste, ki niso uživali te oprostitve, pa od dne, ko je stopil v veljavo novi zakon o neposrednih davkih (glej člen 165. zakona).

Kolonisti, ki so uživali po dosedanjih zakonih oprostitev od zemljarine, uživajo, če do dne, ko je stopil v veljavo novi zakon o neposrednih davkih, še ni potekla ali, če je potekla, a ni znašala 5 let, oprostitev do zvršetka popolnih 5 let od začetka prihodnjega leta, ko je bilo zemljišče kolonistu izročeno, odnosno od dne, ko je stopil v veljavo zakon o neposrednih davkih.

Davek za ostanek leta, v katerem se je zemljišče kolonistu izročilo, se odpiše, če zaprosi za to do konca dotičnega leta;

5.) novopogozena zemljišča za 20, odnosno 40 let ob pogojih, navedenih v zakonu. Preden se oprostitev dovoli, je treba zahtevati v vsakem konkretnem primeru mnenje pristojnih gozdarskih organov;

6.) zemljišča, ki jih store zasipi s kamenjem, peskom, naplavino ali druge elementarne nezgode za dlje nego za leto dni nesposobna za kmetijstvo, so oproščena za dobo, ki se določi v vsakem konkretnem primeru po obsegu škode in možnosti obnove. Za take odobritve je pristojen minister za finance.

K členu 12.

(Glej posebna določila uredbe o odpisu davka ob elementarni škodi, ki se izda po členu 159. zakona.)*

* Uradni list z dne 18. decembra 1928., št. 394/118.

K členu 13.

1.) Kakor se sme po členu 11., točki 1.), zakona in pravilnika dovoliti začasna (15letna) oprostitev od zemljarine za zemljišča, ki so bila prej nerodovitna ali kmetijski neporabna, če se narede z izrednimi stroški za rodovitna ali kmetijski porabna, prav tako dovoljuje zakon ne sicer začasne oprostitve, pač pa izvestno začasno olajšavo v zemljarini za ona zemljišča, ki so bila sicer tudi prej rodovitna (in kot taka zavezana davku), toda se v rodovitnosti (ko je stopil novi zakon v veljavo) izboljšajo z izrednim trudom in izrednimi stroški. Zemljarina se plačuje po katastrskem čistemu dohodku; katastrski čisti dohodek pri tako amelioriranih zemljiščih pa je treba v katastru rektificirati (zvišati). Ker pa se z zvišbo čistega dohodka načeloma zviša tudi davek, predpisuje zakon pri tako amelioriranih zemljiščih izjemo in določa zanje olajšavo v tem, da se davek nanje ne zviša na podstavi novega katastrskega čistega dohodka, ampak ostane isti (torej na podstavi prejšnjega čistega dohodka pred amelioracijo) še 15 let. Zakon pušča celo v poslednjem odstavku tega člena 15 let za podstavo prejšnji katastrski dohodek, če se izpremeni z amelioracijo tudi sama vrsta kulture, n. pr. če se izpremeni slab travnik v dobro oranico. (Glej člen 14. o prošnjah za davčno olajšavo.)

Amelioracije zemljišč so lahko ali take, da se močvirna zemljišča izsuše, odnosno zemljišča, izpostavljena poplavam ali hudournikom, zavarujejo zoper poplave in hudournike, ali pa take, da se preskrbi suhotnim zemljiščem potrebna vlaga z namakanjem, in sicer vedno z uporabo posebnega človeškega napora in s stroški, ki trajno zavarujejo boljšo rodovitnost.

2.) Prav taka vrsta olajšave je bila v nekaterih oblastih kraljevine tudi doslej zakonski normirana in zato dovoljuje tudi novi zakon v drugem odstavku tega člena tako olajšavo še nadalje (seveda dokler ne poteče prej odobreni rok; glej člen 3., tretji odstavek, zakona). Vendar pa zakon ne zahteva te olajšave na podstavi katastrskega dohodka, po katerem se je doslej plačeval davek za ta zemljišča, ampak na povečani podstavi dohodka, ki rezultira, če se pomnoži dosedanja katastrska podstava davčne olajšave z obćim koeficientom, ki se določi po odredbah člena 20., prvega odstavka. (Glej tudi odredbe člena 17., kolikor posejajo konkretno v take primere.)

Izvršene izpremembe v kulturi (vrsti obdelovanja) ne alterirajo niti v tem primeru podstave za davčno olajšavo, dokler olajšava traja.

3.) Tudi začasna (15letna) oprostitev po členu 11., točki 1.), če se izpremene nerodovitna ali kmetijski neporabna zemljišča z izrednim trudom in izrednimi stroški v rodovitna in porabna, kakor tudi začasna (15letna) davčna olajšava zemljišč, amelioriranih z izrednim trudom in izrednimi stroški, se sme podaljšati, preden poteče odobreni 15letni rok oprostitve (olajšave), ali pa po tem roku, ob pogojih in v mejah, točno in jasno določenih v zakonu (člen 13., tretji odstavek).

Isto olajšavo ob istih pogojih določa zakon (člen 13., četrti odstavek) tudi glede zemljišč, ki uživajo iz istega povoda (člen 11., točka 1., in člen 13.) po prejšnjih zakonih začasno oprostitev od zemljarine, odnosno olajšavo. Izpremembe, izvršene v kulturi, ne vplivajo nanjo niti v dobi tako podaljšane oprostitve (olajšave).

Ta podaljšava se ne dovoli, najsi bi obstajala činjenica, da so se vložili posebni novi stroški, če se konkretno ne argumentira višina prvotnih osnovnih stroškov, vloženih za izpremembo zemljišča v rodovitno ali za amelioracijo.

4.) Vse pogoje za oprostitev (olajšavo) kakor tudi za njeno podaljšavo po tem členu in po členu 11., točki 1.), zakona ugotavljajo katastrski organi s pripomočjo kmetijskih organov.

K členu 14.

1.) Začasne oprostitve zemljišč, ki so se izpremenila v rodovitna in kmetijski porabna, po členu 11., točki 1.), kakor tudi začasna olajšava amelioriranih zemljišč po členu 13., veljajo od dne 1. januarja naslednjega leta, ko se zemljišče izpremeni v rodovitno, porabno, odnosno se ameliorira. Za obeležje te činjenice se smatra dejstvo, da se je začelo zemljišče kmetijski ukoriščati, odnosno da daje ameliorirano zemljišče znatno večji dohodek, in da ni treba več v obeh primerih posebnega človeškega napora in posebnih stroškov, ki so se prvotno učinili, da se je izpremenilo zemljišče v rodovitno (porabno), odnosno da se je v dohodku izboljšalo. Redno poznejše vzdrževanje in stroški zanje se ne smatrajo za izredne stroške in izreden napor.

Začasna oprostitev, odnosno olajšava, prestane dne 31. decembra, če se ne odobri podaljšava.

2.) Pravica do oprostitve (trajne po členu 10. ali začasne po členu 11.), odnosno pravica do začasne olajšave (člen 13.) se pridobi s posebno prošnjo, ki se more vložiti pri davčnem oblastvu prve stopnje, v čigar območju leži zemljišče, do konca leta, ko so nastali pogoji za oprostitev, odnosno za olajšavo. (Glej predhodno točko v tem členu pravilnika. Pri trajnih oprostitvah po členu 10. je treba presoditi posebe zlasti vsak primer, ko je nastal pogoj oprostitve.) Tako prejete prošnje pošlje davčno oblastvo takoj v postopanje in rešitev pristojnemu katastrskemu oblastvu.

Če se ta rok zamudi, se kaznuje to s tem, da se predpiše in pobere davek za dotične objekte za ves čas do konca leta, v katerem se je prošnja vložila.

Prošnje za oprostitev po členu 10. se ne vlagajo v primeru točk 1.), 2.), 3.), 6.), 9.), 10.) in 11.). Oprostitev se izvaja v teh primerih uradoma. Zoper rešitev katastrskega oblastva je dopustna v 30 dneh od dne, ko se je izročila, pritožba na oblastvo druge stopnje. V rešitvi je treba navesti pravico do pritožbe in rok za pritožbo.

K členu 15.

1.) Zemljarina je realno breme na zemljišču. Zemljišče kot tako jamči s svojim dohodkom za davek v mejah odredb člena 146. zakona, ne glede na posestnikovo osebo (glej pravilnik k členu 146., točka 5.).

2.) (1) Osebo, zakonski je zavezan, plačevati zemljarino, oni, ki uporablja zemljišče kot svoje: posestnik, imetnik zemljišča;

(2) če gre za užitek, je zavezan, plačevati davek, uživalec;

(3) če pa gre za nasledstveni zakup, ga mora plačevati nasledstveni zakupnik.

3.) Posestnik (imetnik) zemljišča je oni, ki uporablja zemljišče kot svoje ter ima tudi voljo, ga pridržati za svoje.

Uživalec zemljišča je oni, ki mu pripada brez vsake omejitve pravica, uživati tuje zemljišče, ne da bi se kršila njega bistvenost. Za uživalca se smatrajo tudi oni, ki dobe zemljo po odredbah zakona o agrarni reformi.

Za nasledstveni zakup zemljišča gre takrat, kadar se nekomu in njegovim naslednikom pogodbeno odstopi zemljišče proti temu, da povrne koristi, ki jih ima od zemljišča, vsako leto v denarju, pridelkih ali dajatvah, določenih po dohodku zemljišča.

4.) Skladno s prednjimi pripombami morajo navesti katastrska oblastva v vsakem posestnem listu ime in priimek davčnega zavezanca; davčna oblastva pa ga morajo obremeniti z ustrežno zemljarino.

K členu 16.

(Glej izčrpna določila uredbe o ugotovitvi katastrskega čistega dohodka.)*

K členu 17.

1.) Praviloma, skoro za vsa zemljišča, zavezana davku, je katastrski čisti dohodek kot osnova zemljarine denarna vrednost srednjega donosa zemljišča, ki ga je mogoče doseči z običajnim gospodarjenjem, po odbitku povprečnega zneska rednih gospodarskih stroškov. (Kaj se smatra za redne gospodarske stroške, o tem glej člen 16., poslednji odstavek, zakona in uredbo o ugotovitvi katastrskega čistega dohodka.)

2.) Vkljub gorenjemu pravilu dovoljuje zakon, da se smejo odbijati poleg teh rednih gospodarskih stroškov od kosmatega donosa zemljišča še nekateri nadaljnji posebni stroški. To dovoljuje zakon samo pogojno in izjemno na zemljišča po členu 11., točki 1.), ki so se napravila iz nerodovitnih za rodovitna, iz neporabnih za porabna, in za ameliorirana zemljišča po členu 13. zakona.

3.) Posebni stroški (točka 5.), ki se smejo odbijati poleg rednih gospodarskih stroškov od kosmatega dohodka zemljišča, so samo stroški za upravo in za vzdrževanje dragih naprav in ureditev, izvedenih ob amelioraciji zemljišča, odnosno takrat, ko se je napravljalo zemljišče za rodovitno in kmetijski porabno.

4.) Da se morejo odbiti od kosmatega dohodka zemljišča poleg rednih gospodarskih stroškov še ti posebni stroški (točka 3.), postavlja zakon za pogoj, da je v konkretnem primeru vpoštevni svet tehnično odrejen tako, da je mogoče za vsako vpoštevno parcelo točno ugotoviti količnik (razmerje) de-

* Uradni list z dne 20. julija 1928., št. 242/68.

4.) Katastrski čisti dohodek v 12. stolpcu kaže samo rezultate posestnih listov svojega območja. Da pa se more določiti zakonska osnova dopolnilnega davka, je treba zbrati vse čiste katastrske dohodke istega davčnega zavezanca v območju vse administrativne oblasti. Za to zbiranje so odprti 13., 14. in 15. stolpec, ki se izpolnijo samo pri onem katastrskem (davčnem) oblastvu v isti administrativni oblasti, v katere območju davčni zavezanec stanuje; če pa stanuje kjerkoli izven te oblasti, izpolni te stolpce (13., 14. in 15.) ono katastrsko (davčno) oblastvo oblasti, kjer ima zavezanec največji katastrski čisti dohodek. V ta namen:

a) sestavi vsako katastrsko (davčno) oblastvo takoj, ko zaključi posestne liste svojega območja (to se mora zgoditi brezpogojno do konca meseca marca vsakega leta), seznamke onih zemljiških posestnikov iz svojega območja, ki stanujejo v drugih srezih iste oblasti. Stanovalešče vsakega zavezanca je navedeno na njegovem posestnem listu.

Za vsako katastrsko (davčno) oblastvo, ki je v območju istega administrativnega oblastva, se sestavi poseben tak seznam oseb, ki stanujejo v njegovem območju, po nastopnem obrazcu:

1	2	3	4	5	6	7
Zaporedna številka	Ime, priimek in očetovo ime davčnega zavezanca	Stanovalešče	Občina te oblasti, v kateri ima posestvo	Številka posestnega lista	Katastrski čisti dohodek iz stolpca 12. davčnega razporeda	Pripomba
					Din p	

V prednji seznamek se vpiše katastrski čisti dohodek iz 12. stolpca razporeda. Obenem se potegne pri vsakem takem zavezanec v 13., 14. in 15. stolpcu črtica (—), v pripombi pa se navede katastrsko (davčno) oblastvo, ki se mu je poslal seznamek in pri katerem se odmeri dopolnilni davek.

Tako sestavljeni in podpisani seznamki se morajo poslati najkasneje do dne 15. aprila dotičnim katastrskim (davčnim) oblastvom, v katerih območju stanujejo osebe, navedene v seznamku.

Takoj po prejemu takega seznamka vpiše vsako oblastvo, ki mu je bil seznamek poslan, v svoj razpored (seveda pod zaporedno številko dotičnega zavezanca) priobčene podatke v 13. in 14. stolpec, nato sešteje 12. in 14. stolpec, vpiše seštevek v 15. stolpec ter izračuna na tej podstavi, če je večja od 1000 Din, in vpiše v 16. stolpec dopolnilni davek po progresivni lestvici člena 27., točke 2.), zakona. Če pa seštevek ni večji od 1000 Din, ostane 16. stolpec prazen (potegne se črtica). Obenem se navede v pripombi številka, pod katero se je v vložnem zapisniku vpisal prejeti seznamek, in od koga je prispel.

Če nima tak zavezanec zemljiškega posestva v območju dotičnega katastrskega (davčnega) oblastva, ki je seznamek prejelo, toda stanuje v njega območju, se prejeti podatki vendarle vpišejo v razpored zemljarine za dotično oblastvo in dopolnilni davek se odmeri tako, da se otvori za tega zavezanca v razporedu nova prihodnja razporedna številka, prazni pa se pustijo vsi stolpci, ki se nanašajo na odmero osnovnega davka;

b) glede davčnih zavezancev, katerih sedež je po posestnem listu kjerkoli izven območja iste administrativne oblasti, je treba postopati tako, da se zberejo po istem obrazcu v poseben seznamek, ki se pošlje najkasneje do dne 15. aprila vsakega leta nadrejenemu oblastvu druge stopnje. To oblastvo ugotovi, ko je prejelo te seznamke od vseh podrejenih katastrskih (davčnih) oblastev, iz njih, kje je največji katastrski čisti dohodek, nabavi vse dotične dohodke za vsakega zavezanca pregledno po občinah ter jih priobči najkasneje do konca meseca aprila onemu katastrskemu (davčnemu) oblastvu svojega območja, v čigar območju je zavezanec največji katastrski čisti dohodek, s pozivom, naj vpiše te podatke za dotičnega davčnega zavezanca v svoj razpored v 13. in 14. stolpec in naj odmeri zavezanec dopolnilni davek po skupni osnovi iz 15. stolpca, če je ta osnova večja od 1000 Din.

Nobeno katastrsko (davčno) oblastvo, pa tudi ne davčno oblastvo druge stopnje ne sme prekoračiti prednjih rokov, da se ne zakasni po krivdi enega odmera zemljarine v vsej oblasti. Če se to vendarle

zgodí, se odgovorni uradniki, pa tudi šefi, brezobzirno kaznujejo.

5.) Ko se tako med katastrskimi (davčnimi) oblastmi iste oblasti izmenjajo seznamki, odnosno dobe naredbe oblastva druge stopnje in se prevedejo po razporedih, kakor je spredaj povedano, se odmeri dopolnilni davek za ostale davčne zavezance, ki stanujejo v območju odmerjalnega oblastva. V ta namen (to se lahko pripravi tudi prej) se seštejejo v 14. stolpcu vsi katastrski čisti dohodki istega zavezanca iz vseh občin v območju istega oblastva. To se izvrši v razporedu one občine, v kateri je največji katastrski čisti dohodek; v razporedih drugih občin pa ostanejo 13., 14., 15. in 16. stolpec prazni, toda v pripombi se navede občina, v katero se je prenesel katastrski čisti dohodek za odmero dopolnilnega davka.

Če ima posestnik katastrski dohodek samo v eni občini, ostaneta 13. in 14. stolpec prazna, 15. stolpec pa pokaže isti katastrski čisti dohodek kakor 12. stolpec. Potem se odmeri dopolnilni davek tudi ostalim zavezancem ter se vpiše, če je katastrski dohodek v 15. stolpcu večji od 1000 Din, v 16. stolpec; drugače pa ostane 16. stolpec prazen.

6.) Ko se odmerja dopolnilni davek, je treba paziti v vsakem prednjem primeru na pravilo, da ne sme biti davek po višji stopnji večji od davka po najbližji nižji stopnji, povečanega za razliko, zaradi katere se uporablja višja stopnja. N. pr.: Osnova dopolnilnega davka v 15. stolpcu znaša 8010 Din. Po ustrezni 9%ni stopnji bi znašal davek 720-90 Din; toda ker znaša davek po najbližji nižji stopnji na 8000 Din 8 %, znaša 640 Din, a razlika, zaradi katere se uporablja višja stopnja (8010—8000), znaša 10 Din, tako da znaša dopolnilni davek 640 + 10, torej 650 Din.

7.) Ko se je odmeril tudi dopolnilni davek, se seštejeta osnovni in dopolnilni davek (11. in 16. stolpec) ter se vpišeta v prvo polovico 17. stolpca; v drugi polovici tega stolpca pa se zaokroži po pravilu člena 6. zakona tako, da se ulomki do 50 p ne vpoštevajo, preko 50 p pa se zaokrožajo na prihodnji dinar.

8.) Vsi stolpci razporeda se morajo sešteti na vsaki strani in seštevek vsake strani se mora prenesti po vrsti na poslednjo stran razporeda v rekapitulacijo, potem pa se izračuna iz vseh seštevčkov vsota za vso občino. Razpored vsake občine se mora potrditi s podpisom in uradnim pečatom ter poslati najkasneje do dne 15. maja davčnemu oblastvu prve stopnje, kolikor ni to oblastvo samo sestavilo razporeda (glej točko 1. tega člena).

Davčno oblastvo prve stopnje se okoristi, kolikor je zavezano, odmerjati samoupravne doklade, v davčnem razporedu z otvorenimi stolpci od 18. do 22. za razpored samoupravnih doklad. Te doklade se ne smejo nalagati na dopolnilni davek.

9.) Individualni razpored osnovnega in dopolnilnega davka, izveden po prednjih navodilih, se razgrne po členu 131. zakona na javen vpogled za osem dni v prostorih davčnega oblastva prve stopnje. O dnevu, kdaj se razpored razgrne in dokdaj ostane razgrnjen, je treba na krajevno običajni način predhodno javno obvestiti davčne zavezance. Če bi podali zavezanci v postavljenem osemdnevem roku tehtne ugovore računskega značaja zoper podstavo ali zoper odstotek dopolnilnega davka, je treba poslati te ugovore oblastvu, ki je sestavilo razpored, ta pa jih mora rešiti v treh dneh ter izvršiti v razporedu potrebne popravke, kolikor se ugovori odobri. Ugovori morajo biti pismeni. Ustni se ne smejo vpoštevati. In vsakem mestu v razporedu, kjer se izvrši po ugovorih popravek, je treba navesti v pripombi ob kratkem razlog popravka.

Ko se tako rešijo ugovori in izvrše popravki, pošlje davčno oblastvo prve stopnje davčnemu oblastvu druge stopnje sumarij rezultatov razporeda v nadaljnje postopanje in zaradi evidence; samo pa takoj začne z individualnim predpisom zemljarine v glavnih davčnih knjigah, pri čemer navede v 23em stolpcu razporeda list glavne knjige, na katerem se je izvršil predpis. Obenem obremení, toda takoj tudi odpiše v glavni knjigi idealni davek za zemljišča, začasno oproščena zemljarine (člen 3., peti odstavek, zakona), ki je vpisan v 10. stolpec razporeda. Ko se predpis izvrši, se vrne razpored oblastvu, ki ga je sestavilo.

10.) Davčno oblastvo druge stopnje obremení po prejetem sumariju v sreski davčni knjigi dotično davčno oblastvo. Po izvršeni obremenitvi izda davčnemu oblastvu prve stopnje naredbo, naj vpiše vsoto predpisanega davka v prvi oddelek svojega letnega davčnega računa.

K členu 28.

Dokler se ne odmeri in ne predpiše zemljarina po novem zakonu, se pobira začasno zemljarina v znesku tekočega davčnega predpisa za leto 1928. z odpadajočimi pribitki. Tako pobrane vsote se smatrajo za odplačilo predpisa po novem zakonu. Seveda se morajo tudi stari davčni zaostanki po obstoječih zakonih redno pobirati in zaračunavati.

K členu 29.

1.) Predmeti zgradarine so vse zgradbe v območju kraljevine z oboležjem stalnosti, ne glede na kraj, kjer stoje, skupno z zazidano površino in dvoriščem (hišnim okolišem) do 500 m² (člen 10., točka 11., zakona):

- a) če služijo ali so namenjene za prebivanje ali
- b) če služijo za drugo trajno uporabo.

Obeležje stalnosti je obseženo že v pojmu: zgradba za prebivanje. Za zgradbo za prebivanje se smatra taka zgradba, v kateri kdo ali faktično stanuje ali pa je po gradbeni konstrukciji in obsegu namenjena za prebivanje.

Ostale zgradbe se smatrajo, da imajo obeležje stalnosti, če služijo ali če so določene drugemu trajnemu namenu, ne pa za prebivanje. Namen, ki naj mu služi zgradba, se smatra za trajnega, če se je postavila za dlje nego tri mesece. Vrsta namena, ki mu je zgradba določena, načeloma ne vpliva na davčno zavezanost objekta.

2.) Vse zgradbe, ki služijo prednjim namenom, se smatrajo za davčni predmet tudi, če se ne uporabljajo neprestano, trajno, nego zdaj pa zdaj ali občasno. Zgradba je davčni objekt že zaradi tega, ker obstoji kot gradbeni objekt, sposoben za kakršnokoli trajno uporabo; če pa se uporablja zgradba stalno, pogostoma, poredkoma ali sezonski ali če se uporablja iz kakršnegakoli vzroka samo omejeno, ne izpremeni to ničesar (seveda načeloma) na njeni davčni zavezanosti.

3.) Zgradbe, ki vobče niso porabne ali ki se ne morejo uporabljati same (n. pr. električni transformatorji), ampak v zvezi z drugimi stavbami, prav tako pa tudi one zgradbe, ki nimajo obeležja stalnosti (ki se postavijo za manj nego tri mesece), ne morejo biti same zase predmet zgradarine.

4.) Zgradarini so načeloma zavezane tudi one zgradbe, ki so trajno oproščene davka (člen 32. zakona); vendar pa velja ta obveznost samo idealno, ker davčno oblastvo ni upravičeno, odmerjati nanje davka, dokler služijo namenu, zaradi katerega so po zakonu oproščene davka.

K členu 30.

1.) Za zgradbo se smatra vsaka zgradba, ki je zgrajena iz kakršnegakoli materiala (na zidovih, stebrih, kolesih ali na čem podobnem) na suhem ali na vodi ali deloma na suhem, deloma pa na vodi, vselej seveda ob pogoju, da je ali namenjena ali da se faktično uporablja za prebivanje ali v drug trajen namen.

Za zgradbe se smatrajo tudi one zgradbe, v katere se človek ne more nastaniti in v katere ne more priti ali pristopiti, samo če jih more uporabljati za karkoli.

2.) Za zgradbe se ne smatrajo, najsi imajo vse spredaj navedene pogoje: mlini ob potokih, ki morejo mleti samo periodično, kadar imajo dovolj vode. Toda mlini ob potokih, ki meljejo, kadar ni vode, z drugim pogonskim sredstvom, se smatrajo za zgradbe.

Za zgradbe se tudi ne smatrajo mlini na ladjah in drugi plovni objekti, premični mlini ob rekah, trebilniki, mostiči itd. Ti objekti se niti ne morejo smatrati za zgradbe, če so trdno privezani na breg. Toda oni mlini, ki so instalirani za redno mlenje in postavljeni na stebrih ali zidovih, bodisi popolnoma ali samo deloma v vodi, se smatrajo za zgradbe.

3.) Samostalni prostori, izkopani pod zemljo, ki so pokriti s prstjo, kamenjem ali čim drugim, kakor jame za repo, špilje, zakloni itd., se ne smatrajo za zgradbe in niso predmet davka. Če so taki prostori v zvezi z zgradbo, ki je nad njimi ali poleg njih, se smatrajo za njen del.

4.) Gorske kleti, ledenice, grobnice itd. se ne morejo izenačiti z zakonom, če so zgrajene po posebnem načrtu ali z zidovi.

5.) Šatori iz platna in vozovi, urejeni za prebivanje, se ne morejo nikoli smatrati za zgradbe.

Zgradbe na kolesih se smatrajo za zgradbe, če so tolikega obsega, da se ne morejo premikati po ulicah in cestah, t. j. če so nerazmerno večje od navadnih voz.

6.) Za zgradbe se tudi ne smatrajo one zgradbe, ki se postavijo samo za malo časa, najdlje za tri mesece. Če pa se čez tri mesece ne podedo ali ne odneso, se smatrajo za davčni predmet in so za ves čas zavezane plačevanju davka.

7.) Če se oddado objekti, omenjeni v točkah 2.) do 6.), v najem, je njih dohodek zavezan davku na rente.

K členu 31.

1.) Zgradba postane davčni predmet, ko se zgradi; obveznost, plačevati davek zanjo, pa se začne: (1) z mesecem, ki nastopi po izdaji dovolila za uporabo; (2) če se uporabi zgradba prej, z mesecem, ki nastopi po začetku uporabe; (3) če je bila zgradba oproščena, z mesecem, ki nastopi takrat, ko oprostitev preneha. (N. pr.: Če se je začela zgradba uporabljati dne 1. maja ali v mesecu maju, se začne obveznost, plačevati davek, dne 1. junija istega leta.)

Potemtakem se dá praktično govoriti o začetku davčne obveznosti v objektivnem zmislu samo pri onih zgradbah ali njih delih, ki so nastale med davčnim letom.

Pri vseh ostalih zgradbah obstoji davčna obveznost v objektivnem zmislu že od prej, odmera davka pa se samo obnavlja. Pri zgradbah, ki so bile oproščene, se samo odlaga trenutek davčne obveznosti v subjektivnem zmislu (plačilna obveznost) do meseca, ki nastopi, ko se izgubi pogoj za oprostitev. Analogna je situacija tudi takrat, kadar preneha pogoj za davčno olajšavo po členu 37., II.

2.) Davčna obveznost preneha koncem onega meseca, v katerem je izgubil davčni predmet pogoje, na katere veže zakon obstoj obveznosti, to pa je koncem onega meseca, v katerem se zgradba podere ali izprazni zato, da se podere, v katerem je pogorela ali postala iz kakršnegakoli drugega vzroka neporabna ali je oblastvo prepovedalo njeno uporabo za prebivanje ali v drug namen. Pri zgradbah, ki so pridobile pravico do davčne oprostitve, preneha davčna obveznost koncem onega meseca, v katerem je dobila zgradba trajno davčno oprostitev (člen 32.).

3.) Prenehanje in nastanek davčne obveznosti se mora prijaviti v 30 dneh. Drugače preneha, če gre za prijavo, da je obveznost prestala, davčna obveznost koncem onega meseca, v katerem se prijava predloži; če pa gre za prijavo o začetku davčne obveznosti (n. pr. prenehanje oprostitve po členu 32.), zadenejo davčnega zavezanca posledice iz člena 137., odnosno člena 138. zakona.

K členu 32.

Zgradbe, ki so predmet zgradarine, se dele na zgradbe, ki so zavezane temu davku, in na zgradbe, ki so ga trajno oproščene.

Davka na dohodek od zgradb so oproščene:

1.) državne zgradbe, razen onih, ki služijo za prebivanje nameščenecv in delavcev ali za upravo državnih podjetij, ki so zavezane družbenemu davku. Toda po členu 32., točki 16.), so oproščene davka vendarle tudi one zgradbe državnih podjetij, zvezanih družbenemu davku, v katerih brezplačno prebivajo delavci državnega podjetja.

Za državno zgradbo se smatra ona, ki je v lasti države. Privatne zgradbe, ki jih najame država, so zavezane davku.

Namen, uporabljati državno zgradbo, ne izpreminja ničesar na njeni davčni oprostitvi, razen če jo odda država v najem ali če je zgradba last državnega podjetja, ki je zavezano družbenemu davku, pa se ne uporablja v namen, zaradi katerega je oproščena davka.

Za oddajo v najem se ne smatra, če odstopi država svojo zgradbo svojemu uslužbencu za stanovanje v naravi namesto stanarine, ki mu je določena z zakonom. Toda če se odstopi tretji osebi, je zavezana davku. Če pa odstopi državni uslužbenec stanovanje v naravi v državni zgradbi, popolnoma ali deloma, za odškodnino tretji osebi, je uživalec zgradbe za tak dohodek zavezan davku na rente.

Po tukaj postavljenih načelih niso zavezane davku zlasti te-le zgradbe:

(1) državne zgradbe, ki služijo za potrebe kraljevskega dvora;

(2) državne zgradbe, ki služijo namenom javne državne uprave (v katerih so nastanjeni uradi civilne in vojaške uprave, kasarne za vojsko, orožništvo, finančno kontrolo, razna skladišča in razni hlevi, ki jim pripadajo); za bolnice in klinike in vse zgradbe, ki služijo zdravju ali oskrbovanju siromakov; zgradbe državnih humanitarnih in dobrodelnih zavodov vobče; zgradbe, ki služijo prosveti, vzgoji, znanstvenim akademijam, muzejem, knjižnicam, zvezdarnam, za dijaške domove, laboratorije,

seminarje visokih šol in šolske delavnice, internate, državne turistovske kočice, šumarske, logarske in cestarske hiše, kaznilnice in njih delavnice, zgradbe vzornih državnih gospodarskih postaj itd.;

(3) državne zgradbe, ki služijo prometu ali podjetjem države, ustanovljenim na pravici monopolov, ker so po členu 16., točki 1.), če in kolikor služijo neposredno potrebam države, oproščene družbenega davka (semkaj spadajo vse poslovne zgradbe in zgradbe, ki služijo za urade poštne, telegrafске in telefonske uprave, državne rečne plovitve, nadalje delavnice vseh teh, čuvajnice ob državnih progah itd.);

(4) zgradbe vseh uprav in državnih podjetij, omenjenih pod (2) in (3), ki se dajo njih uslužbenecem za stanovanje v naravi;

(5) zgradbe državnih rudniških podjetij, če in kolikor služijo potrebam države same. Ker se v praksi ne dá določiti idealna vrednost najemnine, če so taka državna podjetja po členu 76., točki 1.), deloma zavezana družbenemu davku, je smatrati zgradbe teh državnih podjetij zaradi neracionalnosti za oproščene zgradarine.

Zgradarine niso oproščene zgradbe državnih podjetij, zvezanih družbenemu davku, ki služijo za prebivanje nameščenecv in delavcev, odnosno za njih upravo, n. pr.: zgradbe državnih posestev Belja in Topolovca, Vrnjačke banje itd. Vendar pa so tudi izmed teh oproščene one zgradbe, ki služijo za brezplačno prebivanje delavcev teh podjetij;

2.) oblastne, sreske, mestne, občinske zgradbe, zgradbe cerkvenih oblastev, trgovsko-obrtniških, industrijskih, odvetniških, zdravniških, delavskih zbornic, delavskih bolniških blagajn in ostalih korporacij, ki opravljajo javne funkcije, določene z zakonom, dokler in kolikor služijo neposredno javnim in upravnim namenom, zaradi katerih obstoje.

Potemtakem so oproščene davka tudi zgradbe, postavljene na mejah mest, občin ali drugih samoupravnih edinic za pobiranje občinskih taks; zgradbe, ki jih postavijo mesta in občine na trgih ter jih oddado poedincem, da prodajajo v njih življenske potrebščine (tržnice, kioski). Davka so oproščene javne klavnice, gasilski domovi, vodovodne in razsvetljevalne zgradbe, zgradbe, postavljene v občo zdravstveno korist. Če služijo zgradbe obenem za prebivanje, uživajo davčno oprostitev samo oni njih deli, ki služijo javnim ali službenim koristim. Kioski izven trgov in kioski na trgih, v katerih se ne prodajajo življenske potrebščine (n. pr. trafike), so zavezane, plačevati davek.

(O postulat »neposrednosti« glej analogno tolmačenje v točki 4. pravilnika k členu 10.);

3.) zgradbe tujih držav, v katerih so nameščena poslaništva in so nameščeni konzulati, toda samo, če velja reciprociteta. Take zgradbe so oproščene davka tudi, če prebivajo v njih nameščenci teh uradov. (Glej pravilnik k členu 10., točko 2.);

4.) cerkve, kapele, džamije, sinagoge, pa tudi zgradbe ali njih deli, ki niso v najemu in ki se uporabljajo izključno za službo božjo in za pisarniške namene duhovnikov. Pravico do te oprostitve imajo samo veroizpovedanja, ki so priznana z zakonom (za sedaj so priznana z zakonom ta-le veroizpovedanja: pravoslavno, katoliško rimsko in grškega obreda, evangelijsko kalvinskega in luteranskega obreda, starokatoliško, hebrejske vseh treh obredov, muslimansko in baptistično). Zgradbe ali njih deli, v katerih prebivajo duhovniki, menihi, cerkovniki, zvonikarji itd., so zavezane temu davku. Če uporablja duhovnik svojo pisarno tudi za stanovanje, niso ti prostori niti v tem primeru zavezani davku;

5.) bolnice, dnevna zavetišča, zaklonišča, pribežališča, turistične zgradbe v planinah, kopališča in sanatoriji, najsi so last države, samoupravnih teles ali privatnih oseb, samo če nimajo namena dobička.

Če služi bolnica tudi za prebivanje nameščenecv: dežurnega zdravnika, bolničarjev, usmiljenk ali drugega pomožnega osebja, ostane tudi v tem primeru oproščena davka, ako in kolikor zahteva značaj posla, da so te osebe stalno v bolnici. Če prebivajo v takih zgradbah tudi druge osebe, je oni del, v katerem prebivajo, zavezan davku.

Za bolnico ni smatrati samo zgradbe, v kateri leže bolniki, ampak tudi ostale zgradbe in njih dele, ki služijo neposredno bolniškim namenom. Prav tako se smatrajo za kopališko zgradbo vse one zgradbe, ki služijo neposredno kopališkemu podjetju: prostori s kabinami, pisarne za upravo, čitalnice, prostori za plesne zabave, pošto, telefon itd. Toda sobe za stanovanje, sobe za prenočevanje gostov, potem odprti prostori, najsi so v kopališki zgradbi, so zavezani temu davku;

6.) zgradbe, namenjene nacionalno-prosvetnim, poučnim ali narodno-ekonomskim svrham, toda brez namena zaslužka.

Šole katerekoli vrste (osnovne, srednje, univerze), pa tudi one, ki jih vzdržujejo privatne osebe, prav tako knjižnice, gledališča, galerije slik, muzeji, zgradbe za razstave so oproščene davka, toda samo, če nimajo namena dobička, in samo oni deli, ki služijo neposredno prednjim namenom. Deli takih zgradb, v katerih kdo prebiva (učiteljevo, služiteljevo stanovanje), so zavezani, plačevati ta davek, če ni taka naprava državna.

Zgradbe, v katerih so šole in ostale institucije s prednjimi svrhami, toda z namenom, dosežati dobiček, so zavezane temu davku. Prav tako so zavezane davku tudi one zgradbe, ki se vzamejo za omenjene svrhe v najem, kakor tudi one, ki služijo samo posredno prednjim namenom, n. pr. če zapusti kdo zgradbo za dobrodelne namene, tako da se vzdržujejo iz dohodka te zgradbe, ki se odda v najem, alfabetski tečaji, ljudske univerze, predavanja itd.;

7.) tvorniške zgradbe, rudarske zgradbe, javna skladišča, zgradbe nedržavnih železnic, toda vse to samo, če ne služijo za prebivanje, prodajalnice (dučane) ali druge obratovalnice, najsi niso oddane v najem. Za tvorniško ali industrijsko se smatra ona zgradba, v kateri se predelujejo sirovine ali polfabrikati s stroji po načelu razdelitve dela in kjer se uporablja človeška moč večinoma za nadzorstvo in upravo, če se vrši produkcija za skladišče, ne pa samo po naročilih.

Potemtakem se ne morejo smatrati za tvorniške zgradbe: kopalnice, mesnice, kovačnice, klavnice, navadne delavnice itd. Take zgradbe so oproščene davka samo, če so sestavni del tvorniškega podjetja in če služijo za spravljjanje sirovin, izdelanih produktov in za tvorniške, rudarske, pisarniške posle itd.

Zgradbe ali njih deli, ki služijo za prebivanje, prodajalnice (dučane) ali druge obratovalnice, ki niso v zvezi s tvorniškim podjetjem ali ne stoje s tvornico vred na istem zemljišču, so zavezane davku.

Zgradbe privatnih in samoupravnih železnic so oproščene davka samo v onem delu, ki služi za poslovanje tega podjetja, kamor spadajo pisarne za osebje, čakalnice, sobe za dežurne uradnike in nameščenice itd. Deli takih železniških zgradb, ki služijo za prebivanje, restavracije, prodajalnice (dučane) itd., so zavezani plačevanju davka;

8.) ekonomske zgradbe, ne glede na to, v čigavi posesti so, če niso samostalne oddane v najem in če služijo poljskemu in gozdnemu gospodarstvu, razen če se vidi iz gradbenega načina, da so sposobne ali namenjene za prebivanje.

Za ekonomske zgradbe se smatrajo one zgradbe, ki služijo izključno poljsko-gozdnemu gospodarstvu, kamor se šteje tudi živinoreja, in ki so sestavni del tega gospodarstva. Za ekonomske zgradbe se ne smatrajo one, v katerih imajo in rede živinski trgovci živino ali v katerih hrani žitni trgovec žito, ker niso take zgradbe v zvezi z nikakršnim poljsko-gozdnim gospodarstvom, ampak s trgovino. Če se oddado ekonomske zgradbe v najem same zase in če so namenjene za prebivanje, so tudi one zavezane obdavčitvi. Če pa se oddado take zgradbe v najem skupno s poljsko-gozdnim gospodarstvom, so oproščene davka. Ekonomske zgradbe so zavezane davku tudi, če se odda gospodarstvo, na katerem stoje, v zakup brez zgradb, pa jih lastnik sploh ne uporablja ali jih uporablja poredkoma ali v druge namene. Če prebivajo v takih zgradbah kmetijski delavci, najsi samo ob času poljskih del, so zavezane davku, ako se ne smatra lastnik teh zgradb za poljedelca po točki 15.) tega člena ali če se smatra za veleposestnika;

9.) zgradbe vodnih zadrug, ustanovljenih po predpisih zakona o vodnem pravu, če služijo za zaščito zoper poplave, za osuševanje, namakanje zemljišč in regulacijo vodá ali če služijo za strojnice, za prebivanje strojnemu osebju, čuvajem nasipov, jezov, kanalov itd.

Če prebivajo v teh zgradbah uradniki vodnih zadrug, so zgradbe v tem delu zavezane temu davku, in sicer tudi, če se oddado v najem osebam, ki niso z zadrugo v službenem razmerju;

10.) zgradbe, rekvirirane za brezplačno nastanitev vojske v času, dokler se lastniku ne vrnejo na svobodno razpolaganje. Če so take zgradbe rekvirirane za kakršnokoli odškodnino, so zavezane plačevanju tega davka;

11.) zgradbe, postavljene začasno ob izredni potrebi (požar, poplava, zborovanja, taborišča, epidemije, potresi itd.). Za davčno oprostitev takih zgradb sta potrebna dva pogoja, in sicer: da se postavijo

samo ob izrednih potrebah in začasno. Čim izredna potreba preneha (čim se poplava odteče, čim se zborovanja razidejo, taborišča opuste, epidemija preneha itd.), se morajo tudi zgradbe odpraviti, ker so sicer zavezane davku;

12.) mrtvašnice in mavzoleji so oproščeni davka, dokler se ne oddajo v najem;

13.) zgradbe, oproščene po specialnih zakonih, ki se sklenejo, ko je stopil v veljavo zakon o neposrednih davkih;

14.) stanovanske zgradbe opuščenih industrijskih in obrtnih podjetij, če se nikakor ne ukoriščajo. Če prebivajo v teh zgradbah, najsi brezplačno, bivši delavci ali kdo drug, morajo plačevati davek;

15.) zgradbe, ki služijo izključno kmetovalcem in njih kmetijskim delavcem za prebivanje, če stoje v vaseh ali izven okoliša mest, trgov in krajev, proglašeni za javna zdravilišča.

(1) Za kmetovalca je treba smatrati v tem primeru onega, ki sam ali s svojimi rodbinskimi člani obdeluje svojo ali v zakup vzeto zemljo, odnosno ki je kot kmetijski delavec v službenem razmerju, če se ne bavi trajno z nobenim drugim poklicem.

Za kmetovalca se smatra tudi oni, ki obdeluje svoje posestvo tudi s tujo delovno močjo; vendar pa mora tudi sam ali njegovi rodbinski člani sodelovati pri tem delu.

(2) Zgradba, ki jo ima kmetovalec v skupni posesti s kom, ki ni kmetovalec, je zavezana plačevanju davka, najsi stoji izven mestnega okoliša.

Zgradbe hišnih zadrug se smatrajo za kmetovalske, če žive vsi člani zadruge, ki prebivajo v združni hiši, izključno ob kmetovalstvu.

(3) Za kmetovalca se ne smatra oni, ki se bavi trajno s trgovino, industrijo, obrtom ali drugim pridobitnim poslovanjem, odnosno oni, ki ima dohodek iz razmerja javne ali privatne službe.

Izjemoma ne vpliva postranski poklic, s katerim se bavi kmetovalec samo zdaj pa zdaj, ob času poljskih del ali po teh delih, na kvalifikacijo pojma »kmetovalec«, najsi plačuje davek na dohodek od takega poklica (n. pr. če odide čez zimo v službo na delo).

(4) Če prebiva kmetovalec v mestu ter uporablja svojo hišo na kmetih samo ob času poljskih del, se tudi taka zgradba oprosti plačevanja davka, ako je ne odda kmetovalec med ostalim delom leta v najem. Če odda kmetovalec tako zgradbo v najem ali če odda zgradbo, v kateri sam prebiva, deloma v najem ali jo prepusti v uporabo takim članom svoje rodbine, ki se ne smatrajo za kmetovalce, nima taka zgradba pravice do davčne oprostitve.

(5) Za okoliš se smatra zaprta linija, ki obsega kompaktno zgrajen in zazidan del mesta (trga). V tem kompaktno zazidanem delu mesta ne sme biti oprostitev te vrste.

(6) Za kmetovalske zgradbe se ne morejo kvalificirati poletni dvorci in zgradbe veleposestnikov, najsi stoje izven mestnega okoliša ali na kmetih.

Za poletni dvorec se smatra ona zgradba, ki je postavljena na poljskem posestvu in ki jo lastnik redno uporablja samo v delu leta zaradi razvedrila ali zaradi upravljanja kmetijskih del. Za poletni dvorec se ne smatra zgradba, v kateri prebiva kmetovalec samo ob času poljskih del, če sam obdeluje svoje zemljišče;

16.) zgradbe državnih, samoupravnih teles, obrtnih, industrijskih in rudniških podjetij, če služijo za brezplačno prebivanje delavcev, zaposlenih pri teh podjetjih. Če se pobira od delavca najemnina za stanovanje ali se mu daje zaradi stanovanja v naravi manjša plača, odnosno če se pobira od njega izvestna vsota za vzdrževanje zgradbe, so take zgradbe zavezane plačevanju davka;

17.) zgradbe zadrug in združnih zvez, omenjenih v točkah 7.) in 8.) člena 76., kolikor služijo neposredno namenom združništva.

Pravica do davčne oprostitve preneha, čim se odda katerakoli zgoraj omenjenih zgradb v najem ali se uporablja v tak namen, ki ne daje pravice do davčne oprostitve.

Zahteva za davčno oprostitve se mora predložiti v 30 dneh od dne, ko se je začela zgradba ukoriščati v navedene namene. Če se predloži prijava pozneje, se začne davčna oprostitve začetkom trimesečja, ki nastopi po predložitvi prijave.

Prijave se ne predlagajo za državne zgradbe, za zgradbe tujih držav, za cerkve in kapele, za zgradbe, oproščene s posebnim zakonom, za kmetovalske zgradbe in za mrtvašnice in mavzoleje.

Prestanek davčne oprostitve se mora prijaviti v 30 dneh, odkar je nastala izprememba; drugače zadenejo lastnika posledice, določene z zakonom (člen 187., odnosno člen 188.).

Zgradbe, trajno oproščene plačevanja davka, so oproščene tudi plačevanja vseh državnih pribitkov in samoupravnih doklad.

K členu 33.

Davek na dohodek od zgradb obremenja hišno posestvo in to jamči za davek, če ni starejši od treh let (glej člen 143. zakona in pravilnika). Davek plačuje oni, ki uporablja zgradbo kot svojo (posestnik, imetnik), če pa gre za užitek ali nasledstveni zakup, uživalec, odnosno nasledstveni zakupnik. Dostojna pravica do užitka zgradbe je ista kakor užitek in v takem primeru se plačuje davek na zgradbe namesto davka na rente. (Glej tudi pravilnik k členu 15.)

K členu 34.

(Glej tudi navodila k členu 125. in k členu 126., točko 5.)

1.) Davčna osnova davka na dohodek od zgradb (zgradarine) se določa po faktičnem, odnosno možnem dohodku.

Po faktičnem dohodku se določa davčna osnova, če se odda zgradba ali njen del v najem. Če pa uporablja lastnik zgradbe zgradbo ali njen del sam ali jo (ga) odstopi brezplačno drugemu v užitek ali če ostane zgradba neuporabljena, se določi davčna osnova po faktični najemnini podobnih zgradb v istem kraju (mestnem okraju), ki bi se mogla dobiti za zgradbo ali njen del, da se odda v najem. Tako je treba postopati tudi, če davčni zavezanec ne predloži prijave niti na vnovičen poziv.

Ko se ocenja dohodek izvestnega objekta, je treba vedno vpoštevati objekt sam, ne glede na okolnosti, ki se nanašajo na lastnika tega objekta.

2.) Za davku zavezan dohodek pri zgradbah se smatrajo vsi prejemki, vse obveznosti, dajatve, storitve in ugodnosti, ki se daje ali učinjajo kot neposredna odškodnina za uporabljanje zgradbe ali njenega dela. Potemtakem se ne sme vračunavati pri tvorniških zgradbah, delavnicah itd., ki se oddajo v najem, v odškodnino za uporabljanje zgradbe zakupna vrednost strojev, orodja, opreme itd.

Zakupna vrednost stanovanj z opremo se določa ne glede na vrednost opreme, ki se najame s stanovanjem vred.

Vrednost letne najemnine hotelov, penzionatov, v katerih se oddajajo sobe na dneve, tedne, mesece, se ugotovi po podobnih zgradbah; toda dohodki od dnevnega, tedenskega, mesečnega oddajanja sob se obremene, ker se ne morejo všteti v odškodnino, s pridobitnim davkom.

3.) Dvorišča (hišni okoliši) do 500 m² se smatrajo za sestavni del zgradbe. Vrednost odškodnine za njih uporabo je obsežena v letni najemnini, če se oddajo v najem z zgradbo vred. Če se odda dvorišče v najem brez zgradbe, je zavezano davku na rente. Površina dvorišča, ki preseže 500 m², je zavezana zemljarini. Potemtakem ne sme priti zakupna cena za tak del dvorišča v davčno osnovo zgradarine, najsi bi se oddal v najem z zgradbo vred.

4.) Davčna osnova zgradb, faktično oddanih v najem, se določi po letni najemnini ob času, ko se razglasi poziv za predložitev davčnih prijav. Za najemnino se smatra vsaka odškodnina, ki jo učinja in daje najemnik lastniku za ukoriščanje zgradbe. Za letno najemnino se smatra denarna vrednost vseh takih obveznosti, dajatev, storitev in ugodnosti, ki jih najemnik učinja in daje najemodajniku iz naslova odškodnine za uporabljanje njegove zgradbe po pogodbenem stanju ob času, ko se razglasi poziv za predložitev davčne prijave. N. pr.: Poziv za predložitev davčne prijave je bil razglašen dne 1. decembra; če je imel v tem času lastnik zgradbe pravico do mesečne najemnine 1000 Din, predstavlja dvanajstkratni znesek te najemnine letno najemnino. Činjenica, da je bila pred razglasom poziva najemnina druga od najemnine ob času, ko se je razglasil poziv, ne vpliva na davčno osnovo.

5.) Za odškodnino se ne smatra samo najemnina v gotovini, ampak smatrajo se tudi vsi davki, vse premije za zavarovanje, za amortizacijo lifta, ki jih je plačal najemnik za lastnika, vsote, potrošene za predelavo zgradbe, potem vrednost dajatev, ki jih učinja najemnik lastniku, kakor: pobiranje najemnine od ostalih najemnikov, vrednost dela, ki ga opravi najemnik za lastnika, n. pr. čiščenje pred hišo, razna popravila, ki jih izvršuje najemnik-obrtnik za lastnika, kakor tudi druga podobna opravila in dajatve v naravi. Vrednost opravljenih, izvršenih v naravi, se določi po krajevnih razmerah.

Vendar pa je treba paziti na primere, jako pogostne v praksi, če se določi s pogodbo posebe odškodnina za porabo vode, porabo elektrike, svetilnega in kurilnega plina itd. Če pripadajo tako do-

govornjene odškodnine lastniku zgradbe (za njega vodnjak, električno, plinsko instalacijo, združeno z zgradbo itd.), ne pa tretji osebi (n. pr. občini, ako napravlja ta po hišah svoje vodovodne, električne, plinske instalacije), se ne sme skupna najemnina, zavezana davku, zmanjšati s takimi odškodninami. Če pa so take odškodnine dogovorjene in se dajo po lastniku zgradbe tretji osebi, niso sestavni del davčne osnove v vsoti odškodnine, dokazano plačane tretji osebi.

6.) Od letne najemnine, ugotovljene na prednji način, odbije davčno oblastvo kot stroške za upravo, vzdrževanje in amortizacijo zgradbe odstotek, določen v členu 36. zakona. Ostanek pri letni najemnini po odbitku teh stroškov predstavlja čisti dohodek, t. j. davčno osnovo.

7.) Pri zgradbah ali delih, ki se oddajajo redno v najem samo za sezonsko dobo, se smatra sezonska najemnina za letno najemnino.

Take zgradbe in taki deli nimajo pravice do izknjižbe (odpisa) davka po členu 40. zakona, ker se ne uporabljajo za ostali del leta, t. j. izven sezone.

8.) Za zgradbe ali njih dele, ki niso faktično oddani ali ki je njih uporaba prepuščena drugim osebam brez odškodnine ali ki zanje ne predloži davčni zavezanec davčne prijave, se ugotovi vrednost letne najemnine tako, da se primerja najemnina z najemnini, ki se plačujejo za najbližja podobna stanovanja ali podobne obratovalnice takrat, ko se razglasi poziv za predložitev davčne prijave. Primerjanje izvrši davčno oblastvo. Če je treba (zlasti če gre za znatnejše objekte), se opravi primerjanje na licu mesta in o tem se sestavi zapisnik vpričo lastnika zgradbe.

9.) Samo če ni predmeta za primerjanje, ugotovi vrednost letne najemnine davčni odbor po dejanskih krajevnih razmerah. V tem primeru poda davčno oblastvo svoj predlog ter ga izroči davčnemu odboru o priliki njegovega sestanka. To je poleg primera, omenjenega v členu 35. zakona, drugi in poslednji primer, da je davčni odbor pristojen, ugotoviti davčno osnovo zgradarine.

10.) Za zgradbe, ki postanejo zavezane plačevanju davka med letom, se ugotovi davčna osnova, če so oddane v najem, na isti način kakor za one zgradbe, ki so obstajale v začetku leta. Za ocenitev zakupne vrednosti takih zgradb je odločilno pogodbeno stanje v onem času, ko je moral predložiti lastnik za take zgradbe davčno prijavo po členu 105. zakona (če je objekt nov), odnosno po členu 82., poslednjem odstavku (če prestanejo pogoji za davčno oprostitve). Če se ni prijavila letna najemnina ali njena vrednost, odnosno če ni zgradba oddana v najem ali če je prepuščena komu drugemu v brezplačno uporabo, se ugotovi davčna osnova s primerjanjem, odnosno z ocenitvijo, kakor je to spredaj urejeno za ostale zgradbe.

Po tako ugotovljeni davčni osnovi se odmeri davek po členu 37. zakona sorazmerno s časom, odkar je davčna obveznost nastala (glej pravilnik k členu 37., točko 1.).

11.) Če davčno oblastvo po pravici dvomi o točnosti davčne prijave (n. pr. če prijavi kdo očitno nizko najemnino, ki ne ustreza razmeram objekta in kraja, a lastnik ne more z listino dokazati njene točnosti), se ugotovi davčna osnova tako, da se primerja z ostalimi podobnimi zgradbami. V vseh takih primerih mora obrazložiti davčno oblastvo svoje postopanje na davčni prijavi sami.

K členu 35.

Če se odda stanovanje ali zgradba v najem skupno z vrtom, opremo, priteklinami, orodjem, stroji in čim drugim, se plačuje davek na dohodek od zgradb samo za oni del najemnine, ki je bil dogovorjen posebe za zgradbo samo. V takem primeru mora navesti davčni zavezanec v prijavi posebe najemnino za zgradbo in posebe ostale dohodke v zvezi z zgradbo. Drugače se smatra vsa prijavljena vsota za najemnino za zgradbo. Če ni določena s pogodbo posebna najemnina za zgradbo ali če je dogovorjena manjša vsota, nego ustreza krajevnim razmeram, ugotovi davčni odbor vrednost najemnine po dejanskih krajevnih razmerah.

K členu 36.

Stroške po členu 36. zakona odbija davčno oblastvo uradoma. Davčni zavezanec nima pravice, izvršiti odbitka v davčni prijavi.

Katere kraje je smatrati za kopališča in letovišča, odreja minister za narodno zdravje in minister za trgovino in industrijo. Seznam teh krajev objavi minister za finance z razpisom.

Če je kopališče ali letovišče v okolišu vasi, mora določiti davčno oblastvo sporazumno s političnim

Potemtakem konkretno ni treba poizvedovati in ugotavljati, ali gre za namero obrtnega poslovanja, ker daje činjenica sama, da se izvestna poslovna delavnost ponavlja, najsi s presledki, poslovanju značaj obrtnega pridobitnega poslovanja. Inženjer (ali kdorkoli) sezida zgradbo za lastno uporabo, pa jo zaradi ugodne ponudbe kmalu proda ter stori isto tudi z drugo in tretjo zgradbo, ki jo je sezidal med letom. Najsi v takih njegovih dejanjih morda ni bilo subjektivne namere za obrtno zidanje in prodajanje zgradb, se mora to dejanje vendarle zbog objektivnih činjenic (faktov) kvalificirati za obrtno.

Za davčno obveznost ni važno, ali se manifestira taka obrtna delavnost konkretno kot glavna ali kot postranska (poleg druge stalne delavnosti).

Za obrtno pridobitno poslovanje, odnosno obrtni poklic, se ne sme redoma smatrati zgolj en akt same zase. Za «obrotnost», «obrtovanje» je treba, da je delavnost ali kontinuirana (neprestana) ali pa se prekinja in zopet ponavlja. Vendar pa se dá ugotoviti tudi iz zgolj enega akta gospodarske delavnosti, ali gre za obrtno poslovanje, in za to poslovanje gre vselej, kadar je razvidno po sami naravi konkretne delavnosti, da so se izvršila nekatera taka dejanja že prej ali da se gotovo izvrše (n. pr. če dá gledališka skupina, cirkus na poti skozi kak kraj, samo eno predstavo). Ni pa momenta obrtnosti, če kupi n. pr. kdo hišo, zemljišče ali vrednostne papirje, da naloži svojo razpoložno glavnico boljše, donosnejše. Če se kupi kompleks zemljišč, da se parcelira in proda, je to očitno obrtno, pridobitno poslovanje, ki je zavezano temu davku. Nakup gozda se sam po sebi ne smatra za obrtno pridobitno poslovanje. Če pa se kupi gozd zato, da se seka in da se prodaja les, je to obrtno, davku zavezano pridobitno poslovanje. Če se odda opremljena soba v najem, to ni pridobitno poslovanje. Če pa se oddajajo sobe obrtoma na način, ki je podoben hotelskim podjetjem, gre za pridobitno poslovanje, ki je zavezano temu davku.

Iz vsega tega je razvidno, da pojem obrtnega pridobitnega poslovanja ni vezan ne na namero ne na število poslov in tudi ne časovno.

4.) Da se more obrtno pridobitno poslovanje (samostalen poklic) označiti za zavezano davku, mora konkretno obstajati namera, dosežati dohodke. Kjer take namere ni ali je ni mogoče konkretno nadzirati, tudi ni davčne obveznosti (n. pr. zakup leva za zabavo, kjer je lov očitno združen z izgubo, ali če kdo pripravlja ali daje siromakom hrano, obleko itd. proti odškodnini, toda le zato, da pokriva stroške itd.).

Če se vrši gospodarska delavnost v obliki podjetja, poklica (kot nacionalno-ekonomskega pojma), ni treba izrečno poizvedovati, ali gre za namero, dosežati dohodke, ker je podana že v sami činjenici industrijskega, obrtnega in trgovinskega podjetja ali samostalnega poklica.

Za namero dobička ne gre, če se vrši poslovanje samo zato, da se skrajša čas, da se zadovoljijo osebne potrebe v pouku itd., n. pr. delavnost raznih amaterjev, znanstvenikov, sportistov itd.

5.) Pridobitno poslovanje in samostalni poklic, ki ima obeležje obrtnosti in se razvija zato, da se dosežajo dohodki, sta zavezana temu davku samo, če se opravlja na ozemlju kraljevine ali z ozemlja kraljevine. Potemtakem je zavezano temu davku tudi ono pridobitno poslovanje, ki ga vrše inozemski državljani v mejah naše države. Glede davčne obveznosti in glede ocenitve, ali se vrši poslovanje v mejah kraljevine, kakor tudi glede obsega davčne obveznosti proti inozemstvu niso tolike važnosti subjektivni, kolikor so odločilni objektivni momenti, t. j. sam predmet podjetja, obrata in poklica. Glede tega, ali gre za davčno obveznost in v kolikšnem obsegu, je važno ugotoviti, kje se manifestira pridobitno delovanje in dokam teritorialno seza; ni pa važno, kdo deluje, ali inozemec ali naš državljani.

Kdaj in kako je treba postopati, če se manifestira nekogar gospodarsko delovanje tudi preko mej naše kraljevine v inozemstvu, odnosno iz inozemstva na našem ozemlju, je pojasnjeno v pravilniku k členu 49.

6.) Razen pogojev, navedenih v prednjih točkah, postavlja zakon za davčno obveznost še postulat samostalnosti poklica. Ta postulat je umeven, ker je dohodek delovanja v nesamostalnem poklicu (ki se pojavlja najpogosteje v službenem razmerju) zavezan uslužbenskemu davku. (Glej izčrpnjša navodila o mejah med pridobitno in uslužbenskim davkom v pravilniku k členu 89.)

7.) Zakon dopušča dve izjemi od davčne obveznosti, definirane v členu 42., prvem odstavku, in sicer:

a) za podjetja iz člena 74. zakona, ki so zavezana družbenemu davku. Ta podjetja smejo spadati v izvestnih primerih samo indirektno pod pridobitno, in sicer, če se združijo z drugimi osebami ali trgovinskimi podjetji ter opravljajo podjetje ali obrat skupno pod posebno (nedelniško) firmo. V tem primeru se pojavlja posebe samo obrat kot zavezan pridobitni;

b) za poslovanje v kmetijstvu in gozdarstvu v mejah člena 45. zakona, ker je zavezano zemljariini.

B. Razvrščanje davčnih predmetov.

Davčne predmete, ki so zavezani pridobitni, razvršča zakon zaradi različnih davčnih stopenj, pa tudi zaradi davčno-katastrske evidence, v tri glavne skupine. Naštete davčnih predmetov v poedinih skupinah je izvršena eksemplifikativno (t. j. samo za zgled) ter obseza samo ona podjetja in one obrate, ki se pojavljajo v gospodarskem življenju v vsaki podskupini najpogosteje. Ostala pridobitna poslovanja in ostale samostalne poklice, ki jih zakon ne omenja, je treba uvrstiti ob obdavčevanju med najpodobnejše tipe poslovanja ali poklica, omenjene v zakonu, a če se kaj ne dá uvrstiti nikamor ter ima značaj pridobitnega poslovanja, se uvrsti v I. skupino, točko 14.). Pri tem ocenjanju je treba zlasti vpoštevati zunanja obeležja in razmerja obrata ter najprej ugotoviti, v katero skupino, potem pa pod katero točko dotične skupine (podskupine) spada obrat. Za tako ocenitev je treba dobro vpoštevati one momente, ki označujejo to poslovanje ter mu dajo pravo obeležje.

N. pr.: Kmetovalec opravlja kot postranski poklic prodajanje sira, ki ga izdeluje iz nabranega mleka. Ta poklic se ne sme smatrati za trgovinskega, ampak za obrtnega, ker mu je obsežno glavno obeležje v produkciji. Če bi se razvijal ta poklic nadalje v začetni smeri, bi postal industrijski, ne pa trgovinski.

I. skupina.

Semkaj spadajo zlasti:

1.) trgovinska, industrijska, rudniška in tem podobna podjetja in istotaki obrati.

Ali je izvestno podjetje trgovinsko ali obrtno, to se ravna po poslu samem, po objektivnih činjenicah, ne pa po odredbah trgovinskega zakona ali onih zakonov, s katerimi je regulirano prijavljanje poslovanja pri trgovinskih, obrtnih in drugih zbornicah. Preden se začne dohodek ocenjati, je treba v vsakem konkretnem primeru ugotoviti, kakšne in katere vrste je konkretno podjetje.

Industrijska podjetja so ona, ki predelujejo sirovine ali polfabrikate s stroji redno za založništvo, toda manj po naročilih, in ki uporabljajo človeško delovno moč največ za upravljanje in nadziranje strojev. Tudi pri tej vrsti pridobitnega poslovanja je treba vselej točno oceniti vse momente, ki so važni, da se pravično ceni, ali gre za značaj industrijskega ali obrtnega podjetja in obrata. Tako se sme n. pr. smatrati za industrijsko podjetje tudi tiskarna, najsi dela samo po naročilih, če razvija posle v velikem obsegu in če se opravlja posel po načelu razdelitve dela in s stroji. Rudniška podjetja, kolikor niso zavezana družbenemu davku (rudarske združbe), so prav tako zavezana pridobitni in spadajo izključno v prvo skupino;

2.) obrtna podjetja in obrtni obrati spadajo v I. skupino samo, če prodajajo, najsi le deloma, nabavljeno izdelano blago (n. pr.: Klepar prodaja pločevino ali izgotovljeno posodje, ki ni bilo izdelano v njegovi obratovalnici; ali: Mizar prodaja izdelano pohištvo, izgotovljeno v tuji delavnici, itd.);

3.) bančni in eskontni obrati, menjalnice, zastavljavnice in njim podobni obrati z valutami in efekti. Semkaj spadajo tudi one osebe, ki se bavijo v kakršnikoli obliki s posojanjem denarja kot z glavnim ali postranskim pridobitnim poklicem. Treba je paziti na kriterij obrtnosti, ker je učinjeno posojilo zavezano ne pridobitni, ampak davku na rente;

4.) lekarne, sanatoriji, zdravilišča, kopališča, obrati z zdravilnimi selišči, privatne klinike, ambulatoriji-zobnih zdravnikov in tehnikov, kemijski, zdravstveni laboratoriji, drogerije in vsa druga podjetja v stroki narodnega zdravja;

5.) hoteli, penzionati, kavarne, gostilne, obrtno oddajanje sob po privatnih hišah, prehranjevanje abonentov, okrepčevalnice, kinematografi, varieteti, bari, gledališča, čevabdzinice itd.;

6.) vozniška, spediterska, broderska, železniška, zrakoplovna, avtomobilna, prevozna, tramvajška in ostala prometna in vozna podjetja, kamor spadajo tudi privatna poštna podjetja za prevoz potnikov in blaga. Semkaj spadajo tudi oni vozniki, fijkakerji in avtotaksi, ki vrše posel s tujo najeto delovno močjo in imajo več nego en voz (avtotaksi); drugače pa spadajo v III. skupino;

7.) zakupniki podjetij in obratov, ki spadajo v to skupino, kamor se šteje tudi zakup z delno udeležbo pri dobičku. Zakupniki zemljišč spadajo v II. skupino, kolikor ne obdelujejo zakupljene zemlje sami; drugače so pridobnine vobče oproščeni;

8.) lov vobče, ribja lov pa samo v svobodnih javnih vodah in v morju kakor tudi v vodah, vzetih v zakup, in ostalih vodah, ki niso zavezane zemljariini. Toda če se bavi izvestna oseba ali se bavi več oseb skupno z lovom kot sportom ali če porablja divjačino samo zase in za svojo hišo, se tak lov ne sme obremenjati s pridobitno, najsi se časih tudi kaj proda, da se pokrijejo stroški za lov;

9.) agenture, komisijski obrati, razne posredovalnice in vse ostale vrste posredovanja z odprto obratovalnico, velike in male prodaje tobaka;

10.) kupovanje in preprodajanje nepremičnin, če se vrši obrtoma;

11.) pitanje živine in svinj, gojenje rib, rakov itd. za prodajo, če se vrši kot samostalno poslovanje ali če prestopa meje kmetijskega poslovanja, omenjene v členu 45. zakona;

12.) trajna izredna eksploatacija zemljišč izven kmetovalstva, n. pr. kamenolomi in apnenice, kopanje peska, kuhanje lesnega oglja itd., ob pogojih iz člena 45., točke 2.). Toda če so ti posli v zvezi z obrtom, ki spada v II. skupino, in se vrše samo zaradi tega obrta, spadajo v II. skupino (n. pr. če kamenosek eksploatira kamenolom, če lončar koplje ilovico);

13.) vsakovrstna druga podjetja, obrati in posredovalnice, če ne spadajo v kakšno drugo skupino (podjetniki, dobavitelji itd.).

II. skupina.

Semkaj spadajo zlasti:

1.) poklici oseb, ki so samostalno drugim na službo za odškodnino, z izključno ali pretežno uporabo lastne duševne moči, in sicer:

a) odvetniki, pravni zastopniki, odvetniški pripravniki, če imajo zaslužek izven službenega razmerja, javni beležniki (notarji), zdravniki (če pa imajo privatno kliniko ali sanatorij, spadajo v I. skupino), arhitekti, inženjerji in geodeti (če pa imajo odprto pisarno, spadajo v I. skupino), veterinarji, carinski posredniki, občinski beležniki, zakotni pisarji, zobni tehnik (če ne spadajo v I. skupino, pod točko 4.), agenti, senzali, mešetarji itd.;

b) književniki, privatni učitelji, novinarji, umetniki, glumači, babice, samostalni maserji, samostalni bolničarji, glasbeniki, godbeniki itd.;

2.) obrtna podjetja, ki niti v najmanjšem delu ne prodajajo nabavljenega blaga, in sicer:

a) ki delajo s stroji ali z več nego štirimi pomočniki. Vajenci se nikoli ne smatrajo za pomočnike;

b) vsi ostali obrtni obrati in podjetniki po akordu;

3.) obrati, ki se ne vodijo v stalnem lokalu, nego s hejo od hiše do hiše in od kraja do kraja (n. pr. krošnjari, cirkusi, potujoča gledališča, panorame, potujoči fotografi, sejmari, prodajalci cvetic, igrači po ulicah in lokalih itd.);

4.) zakupniki zemljišč v kakršnikoli obliki, če ne obdelujejo zakupljenega zemljišča sami; drugače so pridobnine oproščeni.

III. skupina.

Semkaj spadajo poklici oseb, ki so samostalno drugim na službo (torej ne v službenem razmerju) za odškodnino, z izključno ali pretežno uporabo lastne telesne moči (n. pr. fijkakerji in vozniki z enim vozom, nosači, kolporterji novin, čistilci čevljev itd.).

K členu 43.

Če izvršuje kdo istočasno v eni občini več raznih poklicev, se ugotovi davčna osnova za vsak poklic posebe; na skupni znesek teh osnov pa se uporabi davčna stopnja osnovne pridobnine, ki se uporablja na poklic, zavezan davku po višji stopnji. N. pr.: Zdravnikov zaslužek spada, če nima zdravnik samo klinike, ampak zahaja tudi k bolnikom na dom, ves pod stopnjo I. skupine.

Če se izvršujejo razni poklici istega zavezanca v raznih občinah, se ugotovi za vsak poklic osnova posebe, osnovna pridobnina pa se odmeri po dotični stopnji iz člena 59. zakona. Če se izvršuje poklic hkrati samostalno in nesamostalno, je zavezan temu davku samo oni del dohodka, ki izvira iz samostalnega poklica. (Glej tudi izčrpnjša navodila k členu 89., točko 7.)

K členu 44.

Ločeno ugotavljanje davčnih osnov za vsako na zunaj obeleženo panogo podjetja ali obrata istega

zavezanca v območju enega davčnega oblastva je predpisano v zakonu samo zato, da je moči na podstavi osnovnega davka pravičnejše razporediti samoupravne doklade. Za državni davek nima tako ločeno davčno postopanje posebnega pomena. Da se davčno postopanje olajša in pospeši, se uporablja pravilo člena 44. samo, če je panoga (podružnica, agentura) podjetja izven okoliša občine, v kateri je centrala. Če pa so podružnice in druge panoge podjetja vse v okolišu ene občine, se obdelajo davčno-tehnično kot en predmet, najsi to dejanski niso. Za vsako podjetje, vsak obrat in poklic, ki obstoji posebe, je treba ugotoviti zaradi tega posebe tudi davčno osnovo (zbog odredbe člena 51.); toda za vse se sme izračunati, če so v eni občini, osnovni davek v eni vsoti.

Za take panoge podjetja, glede katerih se ne ugotovi specialno davčna osnova zbog davčno-tehnične nemogućnosti, seveda tudi ne more biti podstave za samoupravne doklade.

Tretji odstavek člena 44. ima samo računsko-tehničen pomen, t. j.: Odbor porazdeli skupne stroške centrale, ko jih je ugotovil, po drugem odstavku istega člena, in sicer seveda samo, če se nanašajo na panoge podjetja v drugi občini.

Glede gozdnih podjetij je smatrati za poseben davčni predmet vsako sečnjo v okolišu druge občine. Založišča takih podjetij v drugih občinah se smatrajo prav tako za poseben davčni predmet.

Prav tako se smatrajo za poseben davčni predmet nabiralne postaje trgovcev s kmetijskimi in živalskimi produkti v okolišu druge občine, če upravitelji teh postaj disponirajo z blagom (ga kupujejo in prodajajo).

Če izvršuje zdravnik v delu leta prakso v stalnem stanovanju, med kopalniško sezono pa v zdravilišču, se obdavči posebe v vsakem teh krajev.

Če ustanovi podjetje med letom podružnico, zastopništvo ali agenturo ali drugo novo poslovalnico (najsi v okolišu iste občine), je postopati s takim novoustanovljenim podjetjem posebe po členu 58. zakona in po členu 127. pravilnika, da se tudi ona obremeni z davkom že za prvo leto poslovanja.

K členu 45.

I. Pridobnini niso zavezani:

Po členu 42., točki 2.) (pravilnik k členu 42., A., 7., b), izvzema zakon od davčne obveznosti pridobnine poslovanje v kmetijstvu in gozdarstvu samo načeloma, ker dovoljuje, da se tudi tako poslovanje, če prestopi meje, oznamenovane v zakonu, vendarle obremeni s pridobnino. To načelno stališče zakona, da je kmetijstvo in gozdarstvo oproščeno pridobnine, je dosledno načelo, da se na isti dohodek ne nalaga dvakrat donosni davek; v tem primeru pa bi se to zgodilo, ker je kmetijstvo in gozdarstvo že obremenjeno z zemljarino.

Dosledno temu stališču začrtava zakon v členu 45. obče meje, do katerih se poslovanje v kmetijstvu in gozdarstvu ne sme obremenjati s pridobnino. Toda poslovanje v kmetijstvu in gozdarstvu, ki prestopi te meje, postane zavezano pridobnini zato, ker se pojavlja s takim izrednim poslovanjem v kmetijstvu in gozdarstvu izvesten višji dohodek od onega, ki je obremenjen z zemljarino. Zakon obremenja v tem primeru s pridobnino samo ta presežek dohodkov.

II. Po tem, kar je tukaj razloženo, določa zakon:

1.) da se ne sme nalagati pridobnina na tako poslovanje v kmetijstvu in gozdarstvu, ki se vrši v okviru svojega gospodinjstva, zgolj v domače namene (to se pravi: Vse, kar se proizvaja, uporablja in troši v gospodinjstvu neposredno za hišne in lastne gospodarske namene, ni zavezano pridobnini. Ti dohodki so celotno obremenjeni z zemljarino);

2.) da se razen izjem, navedenih spodaj pod III., načeloma ne nalaga pridobnina na nobeno grano kmetijstva in gozdarstva osebi (kmetovalcu), ki je za to gospodarstvo zavezana, plačevati zemljarino, to pa se pravi, da so zavezani pridobnini v vsakem primeru zakupniki zemljišč (če sami ne obdelujejo zakupljenega zemljišča [člen 42., B., II., točka 4.]), ker je zakup zemljišča načeloma zavezan pridobnini.

III. Vendar pa obstoji tudi v prednjem primeru pod II. 2.) meja, ki jo postavlja zakon kot mejo, preko katere se pojavlja obveznost, plačevati pridobnino, tudi za osebe, ki plačujejo zemljarino od istega zemljišča. Zakon navaja v tem pogledu kot davku zavezano:

1.) v vsakem primeru umetno in trgovsko vrtnarstvo, če se opravlja obrtoma.

Kaj naj se smatra v konkretnem primeru za obrtno vrtnarstvo, je treba oceniti po dejanskih razmerah vsakega konkretnega primera; za značilna obeležja

obrtoma vojenega umetnega in trgovskega vrtnarstva pa se smatrajo ta-le:

(1) da ne leži večja važnost vrtnarskega proizvodjanja v tleh (zemlji), ampak v posebnih instalacijah, s katerimi se nadomešča vpliv narave (zlasti zgradbe za kalisčce, semeniščce, zgradbe s stekleno napravo itd.), kakor tudi v človeški strokovni izobrazbi (z uporabljanjem strokovno izšolanih delovnih moči);

(2) da se ne bavi podjetje samo s proizvodjanjem in prodajanjem svojih produktov, ampak da zbira tudi tuje proizvode za preprodajo;

(3) da podjetje redno predeluje lastne in kupljene produkte, da bi jih potem prodajalo (predelovanje cvetice, zelenjave, sadja itd.);

(4) da ima podjetje za prodajanje produktov posebne prodajalnice.

Kjerkoli se ugotovi katerokoli prednjih obeležij, gre ali za umetno ali pa za trgovsko vrtnarstvo.

Obdelovanje in pridelovanje zelenjave in trgovskega sadja na prostih površinah se smatra za navadno kmetijstvo (prosto pridobnine) tudi, če se kulture namakajo, bodisi z direktnim dovajanjem vode, bodisi s škropljenjem, ker napredno kmetijstvo že dandanes uporablja taka sredstva. Vendar pa se smatra proizvodjanje vrtnarskih pridelkov za prodajo v posebno instaliranih semeniščih in steklenih rastlinjakih za nesporno obeležje umetnega in trgovskega vrtnarstva.

V spornih primerih je treba zaslišati strokovnjake.

Kjer se ugotovi, da se vodi vrtnarstvo deloma kot navadno kmetijstvo, deloma kot trgovsko, se vzame za osnovo pridobnini samo oni dohodek, ki se je dosegel v obrtno vojenem vrtnarstvu;

2.) postransko poljsko in gozdno (gospodarsko) proizvodjanje, s katerim se redoma predelujejo lastni proizvodi, je zavezano pridobnini šele, kadar ima izrazito industrijski značaj.

Postransko proizvodjanje, ki se vrši izrazito (t. j. redno, pretežno) v samostalnem industrijskem podjetju, ni oproščeno pridobnine niti takrat, kadar se omejuje na predelovanje samo proizvodov lastnega gospodarstva. Potemtakem niso oproščene pridobnine niti one žage gozdnih lastnikov, v katerih se predeluje les iz lastnih gozdov, niti male kmetijske špiritne tvornice, ker se vrši ta produkcija redno in pretežno po industrijskem podjetju in se opravlja posel v njem redoma obrtno in v samostalnih proizvodnih napravah. (Kot taka podjetja, zavezana pridobnini, se pojavljajo najpogosteje pivovarne, tvornice za sladkor, kmetijske špiritne tvornice itd.)

Za jako pogostne grane postranskega proizvodjanja v poljskem in gozdnem gospodarstvu, ki nimajo izrazitega industrijskega značaja in potemtakem niso zavezane pridobnini, se smatra n. pr. konserviranje sadja, pridelovanje, podelovanje lanu, konoplje, volne, ličja, kolcev itd. Na davčni oprostitvi tega proizvodjanja ničesar ne izpreminja činjenica, da se predelujejo tako tudi tuji proizvodi; toda to se sme goditi samo časih, ne pa redoma, ker postane v tem primeru obrat zavezan pridobnini;

3.) čebelarstvo, živinoreja, pitanje živine, svinj, prevoznitvo in vobče vse vrste postranskih gran kmetijstva, toda šele, kadar se opravljajo redno in pretežno kot samostalno obrtno podjetje.

Za «samostalno» podjetje se smatra vsaka naprava, ki je nalašč samostalno urejena ter za izvestno proizvodjanje opremljena in pripravljena po konkretnem namenu. Vendar pa ni treba za davčno obveznost, da bi bil tak obrat samostalna gospodarska celota;

4.) ako ukorišča substanco lastne zemlje lastnik zemljišča za drugo gospodarstvo izven kmetovalstva (parifikacijsko zemljišče; glej člen 18. zakona in pravilnik k členu 42., I. skupino, točko 12.) je zavezano to ukoriščanje pridobnini samo, če je njega dohodek večji nego dvakratni katastrski čisti dohodek in če se prodajajo pridelki v predelani obliki. Paziti je treba, da je zavezano davku v vsakem primeru ukoriščanje parifikacijskega zemljišča, ki je v zakupu.

Za parifikacijsko zemljišče se smatra tako zemljišče, ki se namenoma izvzema iz kmetijskega in gozdarskega kultiviranja, da se uporablja v druge namene, zaradi katerih ne more prestati njegova zaveznanost zemljarini.

Tudi povsem navadno ročno izdelovanje opeke se smatra za predelovanje, ki je zavezano pridobnini. Prav tako je zavezano pridobnini kuhanje apna. Pridobivanje kamenja iz lastnega kamenoloma, zavezanega zemljarini, ki se tu še ne predeluje v gramoz, in prodajanje neobdelanega materiala ni zavezano pridobnini, kolikor ne gre za samostalno obrtno poslovanje (glej prednjo točko 3.). Izdelo-

vanje gramoza in prodajanje izdelanega gramoza (predelanega iz dobljenega kamenja) je zavezano pridobnini, ker gre tukaj za predelovanje dobljene substance;

5.) prodajanje lastnih živalskih ali gozdnih proizvodov, če se opravlja obrtoma na drobno v stalno otvorjeni prodajalnici, ki je v drugem kraju, ne pa tam, kjer je sedež poljskega in gozdnega gospodarstva. Za tak sedež se smatra kraj, kjer leži del posestva, pa tudi stanovanjske davčnega zavezanca, kolikor neposredno iz njega obdeluje dotično posestvo.

K členu 46.

K točki 1.) zakona:

a) Za hišne obrtnike se smatrajo oni, ki skoro brez lastne obratne glavnice ne morejo poslovati kot samostalni obrtniki ter delajo samo po naročilu in na račun drugega z lastno hišno delovno močjo v lastnem stanovanju (brez otvorenega prostora), n. pr. pletenje nogavic, vezenje itd.;

b) za male kmetovalce v tem zmislu se smatrajo oni, ki jim kmetijski dohodek komaj zadošča, da pokrivajo svoje hišne in gospodarske potrebe. Razem tega je treba zlasti paziti, da ne dobi tako postransko gospodarstvo konkretno značaja stalnosti, ker se sme vršiti, da je prosto pridobnine, samo zdaj pa zdaj.

K točki 3.) zakona: Popolna nesposobnost invalidov za vsako drugo gospodarstvo se mora dokazati z zdravniškim izpričevalom.

K točki 5.) zakona: Če se zakupljeno zemljišče ne uporablja za kmetijsko obdelovanje, ampak v druge namene, najsi bi zakupnik sam delal na tako ukoriščanem zemljišču, zakupnik načeloma nima pravice do oprostitev od pridobnine.

K točki 6.) zakona: Strogo je treba paziti, da gre tu za osebe, ki so drugim na službo pretežno s telesno močjo (izven službenega razmerja); take osebe pa so oproščene pridobnine samo, če ne delajo v stalnem lokalu, kakor: dninarji, žagarji, nosači, kolporterji novin i. dr.

K členu 47.

Predloge za oprostitev dotičnih oseb od pridobnine po členu 47. sme podajati davčno oblastvo tudi brez prošnje dotičnih oseb iz lastne pobude višjemu davčnemu oblastvu v nadaljnje postopanje.

V vsakem primeru morajo biti podani predlogi dobro argumentirani glede vseh pogojev, ki jih postavlja zakon v tem pogledu.

K členu 48.

(Brez posebnih navodil.)

K členu 49.

1.) Ob odmeri pridobnine je treba redoma (praviloma) paziti na celokupni obseg podjetja v poslu in na celokupni dohodek, dosežen v podjetju.

2.) Činjenice, ki utegnejo služiti po členu 49., drugem odstavku, za razlog, da se del podjetja izloči od davka v naši državi (ker se plačuje davek v inozemstvu), mora davčni zavezanec dokazati. Taka činjenica, ki se mora dokazati, je vzdrževanje izvestne vrste stalnega obrata (njegove panoge) v inozemstvu in činjenica, da se plačuje tam nanj neposredni davek. Kjer teh pogojev ni, se mora obremeniti tudi dohodek od poslovanja v inozemstvu s pridobnino, če pripada tukajšnjemu podjetju.

3.) Odredbe člena 49. zakona niso vezane na enako postopanje inozemstva z našimi podjetji. Najsi torej zakon ne postavlja pogoja reciprocitete, določa vendarle v členu 162. možnost retorziivnih ukrepov.

4.) Pridobnini je zavezano n. pr. posečanje naših tržišč po inozemskih trgovcih, da prodajajo na njih svoje blago; izvrševanje zdravniške prakse po inozemskih zdravnikih v prostorih, nalašč v ta namen vzetih v zakup; gostovanje inozemskih umetnikov (glumačev), če gre za podjetniški dobiček (a ne v službenem razmerju); zaposlovanje stalnih nameščencev ali zastopnikov po inozemskih firmah za izvrševanje raznih dolžnosti, n. pr. za ocarinjanje, nabavljanje blaga, za montiranje in reparature, za posredovanje pri nakupih, za prevzemanje in eksportiranje kupljenega blaga itd.

5.) Odredbe člena 49. se morajo smatrati za odredbe občega načelnega značaja, od katerih so dopustne izjeme s posebnimi pogodbami po členu 162. zakona.

K členu 50.

(Brez posebnih navodil. Glej tudi navodila k členu 146.)

K členu 51.

Razen če poslovanje popolnoma in trajno prestatne in se prenese podjetje na novega lastnika, ki se ne smatra za naslednika (člen 48.), se sme med letom pridobitina odpisati, ako se ustavi poslovanje najmanj in stalno za šest mesecev: 1.) zaradi smrti ali bolezni davčnega zavezanca; 2.) zaradi požara, poplave in drugih izrednih dogodkov, nezavisnih od volje davčnega zavezanca. Začasna ustavitev poslovanja za krajši čas ali iz drugega razloga, n. pr. zaradi potovanja ali bolezni samo enega družbenika ali rodbinskega člana, ne daje pravice do odpisa davka. Ustavitev poslovanja se mora prijaviti v času, dokler traja, in dokazati je treba, da je nastopila ustavitev z bog navedenih vzrokov in brez krivde davčnega zavezanca. Če se poda prijava pravočasno, se odpiše tako osnovni kakor tudi dopolnilni davek za ves čas ustavitve. Da se kontrolira prijavljanje ustavitve, vodijo davčna oblastva poseben seznam davčnih zavezancev, ki so prijavili začasno ustavitev poslovanja. V seznam je treba vpisati naziv firme, dan, ko se je poslovanje ustavilo, zaradi česa se je ustavilo, in dan, ko se je ustavitev prijavila, dokdaj je trajala in ali se je, kdaj in kako preizkusila taka prijava.

Davčni zavezanec, ki so pravočasno prijavili ustavitev poslovanja, smejo zahtevati odpis davka za ta čas. Prošnja za odpis se mora vložiti v 14 dneh od dne, ko se je poslovanje obnovilo. Če se poslovanje ni nadaljevalo med davčnim letom, ampak je posegla ustavitev obrata tudi v naslednje leto, se mora vložiti prošnja za odpis pridobitine 14 dni pred potekom davčnega leta.

Zmanjšava dohodka zaradi ustavitve se ne sme jemati v poštev ob odmeri davka za naslednje davčno leto. Potemtakem se zaokroži, ko se ugotavlja davčna osnova za naslednje leto, dohodek, določen za čas poslovanja, na vse leto, in od tako ugotovljenega dohodka se izračuni davek.

K členu 52.

(Brez navodil.)

K členom 53., 54. in 55.

(Glej navodila k členu 120.)

Odredbe členov 54. in 55. se uporabljajo celotno ob ugotavljanju davčne osnove po knjigah in sklepnih računih, če spozna davčni odbor, da so računi verodostojni in da so sestavljeni po zakonski predpisanih, pravilno vojenih trgovinskih knjigah. Pri tem se je treba ravnati po analognih navodilih, ki so podana za ustrezna konkretna vprašanja in za konkretne primere v pravilniku k členoma 82. in 83.

K členoma 56. in 57.

(Glej izčrpna navodila k členu 120.)

K členu 58.

(Glej navodila k členu 127., točko 2. a.)

K členu 59.

(Glej odredbe pravilnika o razporedu pridobitine k členoma 125. in 126., točko 6.)

1.) Ob uporabljanju lestvice dopolnilnega davka je treba paziti na pravilo, da ne sme biti davek po višji stopnji večji od davka po najbližji nižji stopnji, povečanega za razliko, zaradi katere se uporablja višja stopnja (glej zglede v pravilniku k členu 95., točko 3., in k členu 27., točko 6.).

2.) Za pomočnika v obratu brez stalnega lokala (člen 42., B., II., točka 3.) se smatra vsakdo, ki pomaga pri poslu. (Glej člena 148. in 157. zakona o pobiranju pridobitine in dokaz o plačanih vsotah.)

K členu 60.

I. Temu davku so zavezani vsi dohodki v denarju ali naravi iz imovinskih predmetov in imovinskih pravic, ki niso zavezani neposredno nobenemu drugemu donosnemu davku, najsi se prejema zdaj pa zdaj ali pa v obliki ponavljajočega se dohodka iz inozemstva ali z ozemlja naše države.

Za davčno obveznost po tej davčni obliki postavlja zakon ta-le pogoja:

1.) dohodek mora izvirati iz imovinskih predmetov ali imovinskih pravic in

2.) ta dohodek ne sme biti neposredno obremenjen z davkom na dohodek od zemljišča, zgradb, podjetij, obratov in poklica, z davkom na dobiček ali z uslužbenskim davkom.

Dohodki iz imovinskih predmetov in pravic, ki so zakonski zavezani drugemu donosnemu davku, toda so ga z zakonom izrečno trajno ali začasno oproščeni, se tudi ne obremenjujejo z davkom na rente.

Potemtakem niso dohodki od nepremičnin zavezani davku na rente, razen če je pri zemljišču, oddanem v zakup, zakupnina večja od katastrskega čistega dohodka ali če je n. pr. dvorišče (hišni okoliš) do 500 m², ki je oddano v zakup, popolnoma samostalno ali če so zgradbe, ki se ne smatrajo za zgradbe (člen 30., drugi odstavek, zakona), oddane v najem.

Temu davku niso zavezane niti dividende od prioritetnih delnic kakor tudi ne terjatve iz družbeniških deležev ali kuksov takih podjetij, ki so zavezani družbenemu davku ali pridobitini, ker so ti dohodki obremenjeni z omenjenimi davčnimi oblikami. Toda obresti od prioritetnih obveznic so zavezane temu davku, če ga niso oproščene s konkretnim zakonom, ker se smatrajo davčno pri dolžniku za režijski izdatek.

Davku na rente niso zavezani dohodki iz službenega razmerja kakor tudi ne pokojnine, ki se prejema za prejšnjo službo, kolikor so zavezane uslužbenskemu davku (glej pravilnik k členu 89., točko 8. b).

Potemtakem so prejemki iz fondov, ki se ustanovljajo in katerih dotacije so po členu 76., točki 9.), zakona oproščene družbenega davka, zavezani davku na rente, če nimajo taki prejemki značaja invalidnine in tudi ni fond, iz katerega se prejema, zasnovan na zakonih o zaščiti in zavarovanju delavcev. V teh primerih so prejemalci takih dohodkov zavezani davku na prejemke; vendar pa to nikakor ne posega v davčno oprostitev, priznano po členu 76., točki 9.), zakona o instituciji sami (združbi, zadrugi, fondu) kot taki. Toda v konkretnem primeru je treba vendarle paziti, da ne nastane kolizija med davkom na rente in uslužbenskim davkom. V konkretnem primeru se je treba vedno ravnati po načelu, da so zavezani uslužbenskemu davku prejemki iz takih institucij, v katere so dajali delodajalci prispevke za izvestno zavarovanje. Kjer dajo take prispevke brez obveznosti delodajalcev interesenti sami, odnosno interesenti in delodajalci, pa se pač pojavlja teren, ki ga obremenja davek na rente, ne pa uslužbenški davek, ker nima zveze s prejšnjim konkretnim službenim razmerjem.

Darila, miloščine, podpore in podobni ostali prejemki niso zavezani temu davku, ker ne izvirajo iz lastne imovine ali imovinske pravice.

II. Dohodkov, ki so zavezani temu davku, ne našteva zakon (v členu 60., drugem odstavku) izčrpno (taksativno), ampak omenja zaradi zglede samo one, ki se pojavljajo najpogostejše. Kot taki dohodki, zavezani temu davku, se omenjajo:

1.) obresti in rente od obveznic, ki jih izdajajo: država, samoupravne edinice (oblasti, okrožja, srez, mesta in občine), potem fond, pobožne ustanove (zadružbine), ustanove, denarni zavodi, zadrage, korporacije, imovinske občine itd.;

2.) obresti od vseh drugih posojil in terjatev, najsi se zovejo kakorkoli ali se izdajo v kakršnikoli obliki, n. pr. posojila na zadolžnice ali brez zadolžnic (na besedo), menično posojilo, posojilo na zastavo, lombardno posojilo, hipotekarno posojilo, obresti za izplačilo kupnine v obrokih itd.;

3.) obresti od hranilnih vlog na tekoči račun, obresti iz diskontnih in depozitnih poslov, kavcij, žirovnega prometa, clearinga itd.;

4.) osebne rente: časovne, dosmrtno, vdovske, oskrbne, potem alimentacije, rente med sorodniki in drugi podobni ponavljajoči se prejemki, n. pr. zavarovani dohodek za odstopljeno pravico, ukoriščati izum (patent), izvestne privilegije, če niso osebni; odstop pravice, ukoriščati rudninske vrelece, kopati rude, rente za odstop avtorske pravice itd.

Prav tako niso zavezani temu davku oni dohodki, ki se dobivajo v obliki povračila škode, za neposredno in faktično (dejanski) prebito škodo (n. pr. če se delavec v poslu pohabi in obsodi sodišče delodajalec na vzdrževalnino).

Zamudne obresti in kazni za neizvršitev posla se ne smatrajo za povračilo škode, ampak so zavezane temu davku;

5.) obresti, rente in podobni ponavljajoči se prejemki in dividende iz inozemstva, razen če se plačuje na te dohodke donosni davek v inozemstvu in če obstoji reciprociteta (glej člen 66.). Če se na take dohodke ne plačuje neposredni davek v inozemstvu, so zavezani plačevanju davka pri nas, ako obremenja tudi dotična država take dohodke z območja naše kraljevine (reciprociteta). Če izplačuje obresti ali rente podružnica pri inozemskem podjetju, so taki prejemki v vsakem primeru zavezani obremenitvi;

6.) najemnine, zakupnine in vsakovrstni dohodki iz imovinskih predmetov in pravic, kar jih ni zavezanih drugemu davku na dohodek (n. pr. na-

jemnine za tvorniško opravo, ki je oddana v zakup s tvornico vred ali samostalno, najemnine za kopališko opravo, ki je oddana v zakup s kopališkim podjetjem vred ali nezavisno od njega). Če je zemljišče zakupljeno in zakupna cena večja od katastrskega čistega dohodka, je presežek zakupnine zavezan temu davku. V to skupino dohodkov spadajo donosi po pravici služnosti (servituti), nasledstvene zakupnine za dovolitev oglasov in javnih nabitkov, zakupnine za objekte, ki se ne smatrajo za zgradbe (šatori, zakloni itd.), zakupnine za dvorišča (hišne okoliše) do 500 m², take zakupnine oseb, zvezanih pridobitini, ki so prejete za podjetja in obrate, oddane v najem (zakup) itd.

Razen prednjih primerov dohodkov, omenjenih samo za zgled, so zavezani temu davku tudi vsakovrstni ostali dohodki, ki niso zavezani drugemu davku na dohodek, toda vedno ob pogoju, da izvirajo iz imovine ali imovinskih pravic.

K členu 61.

Ob ocenjanju dohodka iz imovinskih predmetov je treba paziti, ali je dohodek obremenjen z drugim davkom, zlasti pa ob ocenjanju dohodka v obliki obresti in rent takih oseb, ki opravljajo podjetje, obrat ali poklic, od katerega plačujejo pridobitino.

Dohodki od takih terjatev teh zavezancev, ki so del dohodka, obremenjenega s pridobitino, niso zavezani davku na rente. Če se dohodki take vrste odpišejo v trgovinskih knjigah kot neizterljivi ter se oseba, zavezana pridobitini, obremeni po njenih knjigah, pa se pozneje izterjajo, spadajo pod davek na rente, če se naknadno ne obremeni s pridobitino. Prav tako so zavezani temu davku dohodki od takih terjatev, če se odstopijo komu drugemu ali če se izpremeni pravni naslov terjatve (n. pr. če se izpremeni v hipotekarni dolg) ali če upnik preneha s poslovanjem (obratom). Prav tako je treba ravnati z obrestmi na zaostanek hišne najemnine.

Davku na rente tudi niso zavezani oni dohodki, ki jih prejema član trgovinskih obratov kot obresti od svoje glavnice, vložene v obrat. Toda obresti, ki jih prejema tihi družbenik od glavnice, vložene v obrat, so zavezane temu davku. Če daje član trgovske družbe družbi posojila, so obresti, ki jih prejema od tega posojila, zavezane temu davku.

Odpravnine, ki jih prejema član trgovske družbe, če razderejo družbeno pogodbo, niso zavezane temu davku; toda na obresti od odpravnine in od glavnice, ki se pri tej priliki ne izplača, se plačuje davek na rente, če in kolikor se ne dokaže, da gre za razdelitev dobička.

Kdor se udeležuje pri dobičku izvestne firme, najsi ni njen član in tudi ne njen uslužbenec, plačuje od teh prejemkov davek na rente.

K členu 62.

Temu davku niso zavezani oni dohodki samoupravnih teles: županij, okrožij, srezov in občin, ki jih prejema ta telesa na javnopravni podstavi, kakor: davki, naklade, tržnina, sejemske takse, takse za sprejem v občino itd.

Če daje samoupravno telo take pobrane dohodke komu drugemu v plodonosno uporabljanje, mora plačevati davek na obresti, ki jih prejema od tega.

K členu 63.

Oprostitev od davka na rente so osebne ali predmetne. V zakonu so točno našteje in zakon ne priznava drugih oprostitev razen teh.

Davka na rente se oprasčajo:

1.) država, njeni uradi in državni fond; 2.) apanaže članov kraljevskega doma so oproščene davka na rente, toda ostali dohodki članov kraljevskega doma, ki izvirajo iz imovinskih predmetov in pravic, so zavezani temu davku, kolikor jih ne obremenja druga davčna oblika;

3.) predstavniki in konzuli tujih držav kakor tudi njih uslužbenci in uslužbenci njih rodbin, če so tuji državljani, ne plačujejo davka na rente od dohodka, ki jim izvira iz inozemstva, če velja z dotično državo reciprociteta razmerje.

Dohodki takih oseb, ki jih prejema z našega ozemlja, so zavezani plačevanju tega davka. Prav tako so zavezani davku na rente oni dohodki iz imovinskih predmetov in pravic, ki jih prejema nameščenci poslaništev in konzulatov, najsi bi izvirali iz inozemstva, če ne gre za primer iz člena 66., drugega odstavka;

4.) obresti od hranilnih vlog pri poštni hranilnici vobče, po tekočem, žirovnem in čekovnem računu pa, kolikor so poslovnega značaja.

Davka na rente so oproščene tudi obresti od hranilnih vlog pri zadrugah in agrarnih zajednicah in

njih zvezah, ki so ustanovljene po zakonu o združništvu in imajo vse pogoje iz člena 76., točke 7.);

5.) podpore in vzdrževalnine, ki jih dajo starši otrokom in obratno, med katere se štejejo oče, mati, oči, mačeha in njih zakoniti ali pozakonjeni in nezakonski otroci. Podpore in vzdrževalnine te vrste so oproščene davka samo, če se dajo brez pravne obveznosti, t. j. če ne obstoji pravica, po kateri se te podpore in vzdrževalnine zahtevajo. Pravice do davčne oprostitve v takem primeru ne alterirajo imovinskih razmer otrok ali staršev.

Pač pa so one rente, podpore in vzdrževalnine med ostalimi sorodniki, med starši in otroki, ki se opirajo na zakon, na pogodbeno obveznost ali na razsodbo, zavezane plačevanju tega davka;

6.) obresti državnih in drugih posojil po veljavnih zakonih, n. pr. loterijsko posojilo iz leta 1881., tobačno posojilo iz leta 1888., konvertirano iz leta 1895., posojilo iz leta 1902., posojilo iz leta 1896., posojilo iz leta 1909., državno zunanje posojilo iz leta 1922., sedemodstotno posojilo iz leta 1921., agrarno posojilo iz leta 1921., po obveznicah vojne škode itd.;

7.) štipendije, ki jih prejema dijaki od države, fondov, pobožnih ustanov (zadužbin), so vselej oproščene davka na rente.

Če se prejema štipendije iz rodbinskih pobožnih ustanov (zadužbin) ali na podstavi testamentov ali legatov, so oproščene plačevanja davka samo, ako je v ustanovni (zadužbinski) listini, odnosno v testamentu, izrečno omenjeno, da mora služiti štipendija izključno za šolanje oseb, ki imajo pravico do štipendije. Za štipendije se smatrajo podpore za dovršitev katerekoli vrste šole ali obrta;

8.) dohodki javnopravnega značaja samoupravnih edinic: oblasti, okrožij, srezov, občin, cerkvenih občin, eparhij, sinoda, patriarhije, kapitljev, škofij, samostanov, fondov pobožnih ustanov (zadužbin) itd.

Dohodki javnopravnega značaja so oni, ki izvirajo ali se zbirajo na podstavi zakonske pooblastitve: razne davščine, kakor: davki, naklade v kakršnikoli obliki in ne glede na namen, ki naj mu služijo, n. pr.: cestnina, tlakovina itd.

Darila, ki se zbirajo v cerkvah med službo božjo, niso zavezana davku na rente, ker ti dohodki ne izvirajo ne iz imovinskih predmetov ne iz imovinskih pravic;

9.) dohodek od glavnice davčnih zavezancev, ki se obremenjajo skupno pri podjetjih, zavezanih javnemu polaganju računov, n. pr. dividende od delnic (tudi prioritetenih), toda ne tudi od prioritetenih obveznic;

10.) lastni dohodki kumuliranih sirotinskih blagajin; toda prejemki poedinih oseb iz teh blagajin so zavezani plačevanju tega davka;

11.) invalidske podpore po zakonu o invalidih in podpore, ki imajo značaj invalidnine, iz fondov, ustanovljenih po zakonu o zavarovanju delavcev;

12.) zakupnine, ki jih prejema invalidi in druge osebe, zbog telesne hibe fizično nesposobne za obdelovanje zemljišča.

K členu 64.

(Navodila k členu 47. veljajo tudi za ta člen.)

K členoma 65. in 66.

Paziti je treba:

ali je nastal dohodek, zavezan davku, med davčnim letom kot nov ali pa je že obstajal v minulem letu;

ali izvira davku zavezani dohodek z ozemlja kraljevine ali iz inozemstva.

I. Ako se pojavi dohodek med davčnim letom kot nov ter izvira z ozemlja kraljevine, je zavezan davku:

1.) če ga prejema oseba, ki že stanuje nad leto dni v kraljevini, šele od dne 1. januarja naslednjega leta na podstavi (člen 67., prvi odstavek) vsote, prejete prvo leto (vrednost dohodka). Torej mora prijaviti tak davčni zavezanec svoj novi dohodek davčnemu oblastvu najkasneje do konca meseca januarja naslednjega leta (člen 65., prvi in četrti odstavek) in vzame se v redni razpored naslednjega leta kot predpis za naslednje leto. V tem primeru ni naknadnega predpisa za minulo leto;

2.) če ga prejema oseba, ki stanuje v inozemstvu, nastane obveznost glede na odredbo člena 66., poslednjega odstavka, v zvezi s členom 72. takoj, ker je dolжник zavezan, plačevati davek na rente, odtezaže dotični znesek od dolžnih obresti ali od rente; in

3.) če prejema novonastali dohodek z ozemlja kraljevine kdo, ki se je priselil v kraljevino, nastane davčna obveznost takoj naslednji mesec po presejitvi in dosledno temu mora predložiti taka oseba

najkasneje v 30 dneh, t. j. do konca naslednjega meseca, prijavo, po kateri ji odmeri davčno oblastvo s posebnim odlokom (člen 127.) davek na rente na podstavi možnega dohodka do konca leta (člen 67., poslednji odstavek). Za naslednje leto se odmeri davek na rente taki osebi po redni poti, toda na podstavi dohodka v minulem letu.

II. Ako izvira dohodek iz inozemstva, je zavezan davku:

1.) če ga prejema oseba, ki že stanuje v kraljevini, od dne 1. januarja prihodnjega leta, odkar se je začel dohodek prejemati. Davčno postopanje s takim dohodkom je identično s postopanjem pod točko I., 1.);

2.) če ga prejema oseba, ki se je priselila v kraljevino med davčnim letom, šele, ko prebije priseljena oseba v kraljevini leto dni (člen 66., prvi odstavek). Ko se ugotovi činjenica, da je bivala leto dni, je postopati z odmero enako kakor v prednjem primeru.

Vendar pa je treba vpoštevati, da je zavezan dohodek iz inozemstva oseb, ki stanujejo v kraljevini ali so se priselile vanjo pred enim letom, davku na rente samo takrat, kadar se ne dokaže, da se plačuje nanj v inozemstvu neposredni davek (člen 66., drugi odstavek).

III. Če je dohodek obstajal in bil že obdavčen v minulem letu, traja davčna obveznost in spada dohodek pod davek tudi nadalje po redni poti, dokler ne nastopi eden izmed primerov, v katerem davčna obveznost preneha.

IV. Davčna obveznost preneha:

1.) za obdavčeni dohodek, ki izvira z ozemlja kraljevine, koncem leta, v katerem se prestali dohodek prejema. Potemtakem se redoma (glej izjemo spodaj pod točko 3.) za to poslednje leto odmerjeni davek na rente ne odpisuje v času, ko se dohodek ne prejema, ker ni bil obdavčen niti v onem letu, ko je nastal;

2.) za obdavčeni dohodek, ki izvira iz inozemstva, koncem onega meseca, ko se je zavezanec izselil. Potemtakem se mora davek na rente, ki je predpisan do konca leta, z odlokom in mesečnim pregledom sorazmerno odpisati;

3.) za dohodek, ki izvira iz kraljevine in ki preneha z zavezančovo izselitvijo, preneha davčna obveznost koncem meseca izselitve, davek do konca leta pa se mora sorazmerno odpisati;

4.) za dohodek, ki izvira iz kraljevine, a se davčni zavezanec izseli, toda ga prejema še nadalje, preide dolžnost, plačevati davek, na dolžnika (člen 72.) in odpis davka ni dopusten;

5.) če prejemalec dohodka umre (ako ne preide prejetanjanje na naslednike), koncem meseca, v katerem je smrt nastopila. V tem primeru se mora davek odpisati s posebnim odlokom po mesečnih pregledih sorazmerno s časom;

6.) davčna obveznost preneha lahko vkljub načelu pod prednjo točko IV., 1.) in 2.), tudi prej (pred koncem leta ali pred izselitvijo), če zavezanec dokaže, da je postala glavnica, iz katere izvira njegov dohodek, neizterljiva. Neizterljivost se more dokazati z negativnim izvršilnim zapisnikom pristojnega izvršilnega oblastva.

V. Če se prekorači rok za prijavo o nastanku davčne obveznosti, se kaznuje to, kakršen je pač konkretni primer, po členih 137., 138., odnosno 142.

Če se ne prijavi prenehanje davčne obveznosti o pravem času, se izvrši odpis davka (kolikor se mora izvršiti po tem, kar je spredaj rečeno) od početka prihodnjega meseca, ki nastopi za dnem, ko se je prijava predložila.

K členu 67.

Glej odredbe k členoma 65. in 66., kolikor se tičejo davčne osnove, kadar se ugotavlja po dohodku minulega leta in kadar po možnem dohodku do konca davčnega leta.

Za dohodek se smatra vsota obresti, odnosno denarna vrednost rente, ki jo je vnovčil kdo v minulem letu, odnosno ki se mu je vpisala v prid ali vkapitalizirala. Tako ugotovljenim dohodkom se mora dodati vrednost postranskih storitev, če jih je moral dolжник dajati ali učinjati upniku.

V davčno osnovo se vnašajo tudi one obresti in rente, do katerih ima upnik pravico, a jih še ni prejel.

Za izraz «na leto» je treba umeti, kjerkoli se navaja v členu 67., efektivno vrednost dohodka, ki se je prejela med letom, odnosno do katere je imel davčni zavezanec pravico (glej izjemo v pravilniku k členu 68., drugi odstavek). Ta izraz se ne sme jemati tako, da se preračuni izvesten dohodek, prejet v delu leta, v vrednost, kolikršno bi prejel na leto,

če bi bil prejemal vse leto, ker bi bilo to zoper intencijo zakona.

K členu 68.

1.) Kadarkoli ugotovi davčno oblastvo, da obstoji dolgovno razmerje, a mu višina obresti in rent, odnosno njih vrednost, ni znana, sestavi predlog po krajevnih razmerah, ga obrazloži in izroči v oceno davčnemu odboru.

Davčni odbor vzame predlog v oceno ter ga potrdi, če spozna, da je zadostno obrazložen. Drugače ga potrdi samo po svojem prepričanju; če pa tudi odbor ne more ugotoviti dohodka, ugotovi vrednost dolgovnega razmerja ter vzame od njega kot dohodek 6 %.

2.) Poleg prošnje, da bi se odložila odmera davka ali izterjava davka zbog uvedenega sodnega postopanja, mora davčni zavezanec dokazati, da je predmet pred sodiščem.

Tako dovoljene odloge za odmero davka vpisuje davčno oblastvo zaradi evidence v poseben seznam po naslednjem obrazcu:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Zaporedna številka	Upnikovo ime in njega priimek kakor tudi očetovo ime	Stanovališče	Dolžnikovo ime in njega priimek	Dolžnikovo stanovanje ali vališče	Pri katerem sodišču teče pravda	Pod katero sodno okrajno se je pravda začela	Česa se tiče pravda	Pod katero številko je bilo sodišče zaproseno, ali obvesti oblastvo o dokončani pravi	S katerim odlokom je bila odmera davka odložena	Pripomba

V ta seznam se morajo vpisati isti dan, ko se izda odlok o odlogu, vsi podatki, kakor se zahtevajo v poedinih razpredelkih.

3.) Če se vzame za davčno osnovo možni dohodek (člen 67., poslednji odstavek) tekočega leta, se ocenijo enako po možnosti tudi eventualna bremena.

Plačani davek na rente se ne smatra za privatnopravne stroške ter se ne sme odbiti od kosmatega dohodka. Tudi se ne smejo odbijati pasivne obresti pri tekočem računu, ker se ne smatrajo za breme. Zavarovalnina, plačana za varnost rente, se smatra za breme privatnopravnega značaja ter se mora odbiti od kosmatega dohodka.

K členu 69.

(Brez navodil.)

Ta davčna oblika nima dopolnilnega davka.

K členu 70.

(Brez navodil.)

K členu 71.

Odredbe o nastanku in prenehanju davčne obveznosti, potem odredba o odbitku stroškov privatnopravnega značaja in režijskih stroškov kakor tudi odredbe o oprostitvi ne veljajo, če izplačujejo obresti in rente kot dolžnik država in njeni uradi, samoupravne edince (okrožja, srezi, mesta, občine in županije), javni fond, družbe, zavezane javnemu polaganju računov, in kumulirane sirotinske blagajne.

V teh primerih nastane davčna obveznost, čim se vloži glavnica na knjižico, tekoči račun, žirovni ali čekovni račun, odnosno ko pridobi oseba pravico do obresti ali do rente. Davčna obveznost preneha v teh primerih, čim se obresti ali renta izplačajo in davek na ustrezn način izroči državni blagajni.

7.) vse zadrage (tudi agrarne zajednice) in njih zveze, ustanovljene po zakonu o združništvu, in sicer tako zadrage kakor tudi zveze, so oproščene družbenega davka ob naslednjih pogojih:

- (1) če je v zvezi najmanj 20 takih zadrug;
- (2) če zadrage in zveza ne razdeljujejo dobička, ampak ga vlagajo v rezervni fond, in sicer ne samo po predpisih svojih statutov, ampak tudi faktično;
- (3) če ne dajo v nikakršni obliki in z nikakršnim nazivom članom upravnega in nadzorstvenega odbora tantiem; in
- (4) če se njih rezerve nikakor in nikoli ne smejo razdeliti med zadržnike.

Če ne izpolnjuje zadruga, odnosno zveza, kateregakoli izmed zgoraj navedenih pogojev, je zavezana družbenemu davku za poslovanje v onem letu, za katero se ugotovi, da njeno poslovanje ne ustreza tem predpisom;

8.) za nabavljalne zadrage državnih uslužbencev in njih zvezo se smatrajo vse vrste zadrug državnih uslužbencev (za nabavljanje življenskih potrebščin, za kredit, za zidanje uradniških stanovanj i. dr.), ki so ustanovljene in ki poslujejo po predpisih zakona (uzakonjene uredbe) z dne 5. decembra 1920. in njegovih poznejših izprememb po členu 374. finančnega zakona za leto 1928./1929.;

9.), 10.) in 11.) oprostitev po teh točkah so jasno označene v zakonu, tako da jim ni treba posebnega pojasnila.

Prav tako je tudi poslednji odstavek člena 76. jasen sam po sebi.

K členu 77.

1.) Davčna obveznost se začne z onim dnem, od katerega podjetje pravno obstoji, in sicer:

- (1) za delniške družbe, komanditne družbe na delnice, družbe z omejeno zavezo in za zavarovalne družbe z onim dnem, ko se družba pravilno registrira;
- (2) za rudarske združbe, ko odobri združbene pogodbe ali statute pristojni minister ali ko registrira rudarsko oblastvo združbo v rudarskih knjigah;
- (3) za zadrage in podobne naprave z dnem, ko se vpišejo v združni register;
- (4) za inozemske pravne osebe, ki imajo na ozemlju kraljevine pravilno registrirano zastopništvo, z onim dnem, ko je družbeno ime registriralo pristojno oblastvo, če pa imajo na ozemlju kraljevine samo nepremičnine, z dnem, ko se prenesejo nepremičnine v posest inozemske pravne osebe.

Davčna obveznost pridobitnih podjetij države in samoupravnih edinic se začne z dnem, ko začne podjetje poslovati, odnosno ko se začne poslovanje za privatne potrebe.

To, da se določi začetek davčne obveznosti z dnem, odkar podjetje pravno obstoji, ima pomen samo za prijavo podjetja pri pristojnem davčnem oblastvu; davek pa se odmeri po predpisih člena 80. in naslednjih členov tega zakona.

2.) Davčna obveznost preneha koncem onega meseca, v katerem podjetje dokazano popolnoma ustavi poslovanje. Taka podjetja, najsi še obstoje kot pravni subjekti, se ne smatrajo za davčnega zavezanca; zaradi tega tudi niso zavezani davku v obliki minimalnega davka, določenega v členu 86. tega zakona.

Ustavitev poslovanja po členu 77. mora biti popolna, ne pa delna (kakor n. pr. med sezono, ob času krize itd.) ter mora biti dokazana. Poslovanje se ne smatra za popolnoma ustavljeno, dokler ima podjetje kakršnokoli korist tudi samo iz kateregakoli dela svoje imovine in dokler vzdržuje in zaposluje kakršnokoli delovno moč. V ta namen preizkusi davčno oblastvo dejanske činjenice ter izda odlok.

3.) Začetek in prenehanje davčne obveznosti mora prijaviti davčni zavezanec pristojnemu davčnemu oblastvu v 14 dneh od dne, ko se je podjetje začelo, odnosno ko je prestalo.

V prijavi o začetku davčne obveznosti mora priobčiti davčni zavezanec čas, ko se je podjetje ustanovilo, in začetek njegovega poslovanja. Če se začne poslovanje kasneje nego 14 dni od dne, ko se je podjetje ustanovilo, mora priobčiti davčni zavezanec naknadno začetek poslovanja zopet v 14 dneh od dne, ko se je poslovanje začelo.

Za davčno oblastvo, pristojno za te primere, se smatra davčno oblastvo druge stopnje, v čigar območju ima glavna uprava podjetja sedež. Če je podjetje inozemska pravna oseba, je pristojno davčno oblastvo druge stopnje v kraju, kjer je zastopništvo, odnosno nepremična imovina podjetja. Take primere, priobčene davčnemu oblastvu prve stopnje, sporoči to oblastvo takoj pristojnemu davčnemu oblastvu druge stopnje zaradi evidence.

Podjetje, ki popolnoma ustavi poslovanje ali o katerem se razglasi konkurz, preneha biti davčni zavezanec, razen če tudi med likvidacijo ali konkurzom nadaljuje poslovanje. V tem primeru se izvrši nova odmera davka na podstavi uspeha poslovanja med likvidacijo ali konkurzom.

4.) Imovina podjetja v likvidaciji se ne sme razdeliti med člane družb, odnosno zadrug, dokler se ne odmeri in ne plača ves davek do prenehanja davčne obveznosti.

Za plačilo dolžnega davka v teh primerih jamčijo likvidatorji podjetja, odgovorno pa je tudi oblastvo, ki vrši razpored imovine.

K členu 78.

Člen 78. razlikuje:

- a) razširitev poslovanja domačega podjetja na inozemstvo in
- b) razširitev poslovanja inozemskega podjetja na ozemlje kraljevine.

1.) V prvem primeru velja pravilo, da je domače podjetje načeloma zavezano davku v celokupnem obsegu in na celokupni dobiček, t. j. tako na onega, ki ga doseže podjetje na ozemlju kraljevine, kakor tudi na onega, ki ga je doseglo v inozemstvu.

V davčno osnovo domačega podjetja ne spada dohodek, ki ga je doseglo podjetje v inozemstvu, razen če dokaže podjetje s potrdilom, overovljenim po našem poslaništvu ali konzulatu, naslednje činjenice:

- (1) da ima v inozemstvu stalno zastopništvo, agenturo, založništvo, podružnico ali poslovne prostore za kupovanje in prodajanje, pisarno za računovodstvo in kontrolo itd.;
- (2) da plačuje v inozemstvu neposredni davek na ves dohodek, ki ga je doseglo v inozemstvu;
- (3) da je davek, ki ga plačuje tamkaj, iste ali podobne oblike, t. j. da je državni davek, ne pa davek samoupravnih teles in da je poseben davek na dohodek od podjetja, ne pa n. pr. davek na promet ali obči davek na imovino ali na skupni dohodek.

Če davčni zavezanec ne dokaže, da plačuje na dohodek od stalnega zastopništva v inozemstvu neposredni davek ali če se vidi, da dobiček, dosežen v inozemstvu, ni tam obremenjen z državnim davkom v celokupni vsoti, je ta neobremenjeni dohodek zavezan družbenemu davku. V tem primeru mora predložiti davčni zavezanec davčnemu oblastvu bilanco z računom izgube in dobička za vse podjetje in za vsako zastopništvo ter pod podpisom uprave izrečno potrditi, ali se je vnesel dobiček iz inozemstva v bilanco centrale, ali vodijo dotična zastopništva posebno knjigovodstvo in ali sklepajo sama svojo definitivno bilanco ali pa jo sklepa centrala in kako je izračunjen dobiček zastopništva.

2.) V drugem primeru plačujejo podjetja s sedežem v inozemstvu, ki razširijo svoje poslovanje tudi na ozemlje kraljevine, davek samo na dobiček od tega svojega poslovanja.

Semkaj spadajo samo ona inozemska podjetja inozemskih pravnih oseb, ki imajo na ozemlju kraljevine pravilno registrirano zastopništvo ali posest nepremičnin. Vsa druga inozemska podjetja, ki razširijo poslovanje tudi na ozemlje kraljevine, plačujejo na dobiček od tega poslovanja pridobitno po členu 42. tega zakona.

Odredbe te točke smejo biti alterirane samo s posebno pogodbo, sklenjeno po členu 162. tega zakona.

K členu 79.

Vloge za oprostitev v primerih iz tega zakonskega člena s potrebnimi dokazi (statuti podjetja, bilanca z računom izgube in dobička za poslednje poslovno leto, potrdilo o registraciji podjetja i. dr.) se pošiljajo po davčnem oblastvu druge stopnje generalni direkciji davkov, ki postopa nadalje po zakonu.

K členu 80.

1.) Zakon jemlje za ugotovitev davčne osnove poslovanje v minulem poslovnem letu, ki ni, da bi se v vsakem primeru ujemalo s koledarskim letom. Na to je treba posebe paziti, ker začnajo nekatera podjetja poslovno leto v enem ter ga končujejo v naslednjem koledarskem letu. Potemtakem se odmeri podjetju, ki se mu začne poslovno leto n. pr. dne 1. julija enega in konča dne 30. junija naslednjega leta, davek po tej bilanci za davčno leto, ki nastopi za onim letom, v katerem se je končalo poslovno leto.

Odmeri davka za prvo davčno leto po novem zakonu, t. j. za leto 1929., služi za davčno osnovo davku zavezani dobiček podjetja za poslovno leto od dne 1. januarja 1928. do dne 31. decembra 1928., če se ujema poslovno leto podjetja s koledarskim

letom, odnosno davku zavezani dobiček po bilanci za poslovno leto, ki se ne ujema s koledarskim in ki se je končalo med letom 1928.

2.) Izjemo od pravila po točki 1.) postavlja zakon za prvo leto novoustanovljenega podjetja. Njegova davčna osnova za prvo leto poslovanja je enaka davčni osnovi drugega leta.

(1) Če je n. pr. začelo tako podjetje poslovati dne 1. januarja 1929. in sklenilo prvo bilanco dne 31. decembra 1929., služi dobiček, izračunjen po tej bilanci, za davčno osnovo tako davku za leto 1929. kakor tudi davku za leto 1930.

(2) Če začne poslovati podjetje med koledarskim letom (iz za dne 1. januarja) in sklene prve račune dne 31. decembra istega leta, se izračuni dobiček, dosežen v tem času, za vse leto (glej zgled spodaj v tretjem odstavku točk 3. in 4.) in se določi davek za vse naslednje davčno leto, za prvo leto pa samo njegov adekvatni del, kolikor časa je pač trajalo poslovanje v prvem letu.

(3) Nastopni zgled kaže, da služi lahko dobiček za eno leto kot davčna osnova za tri davčna leta: Podjetje je nastalo dne 1. julija 1930., prvo bilanco je sklenilo dne 30. junija 1931. Dobček po tej bilanci služi po navedenem pravilu kot davčna osnova za davčni leti 1930. in 1931. Toda ta dobiček se pojavlja kot davčna osnova tudi za tretje davčno leto, t. j. za leto 1932., ker je zavezan po občem pravilu (točka 1.) za to leto davku dobiček po bilanci, sklenjeni za minulo leto pred davčnim letom.

Kot posledica iz občega pravila, da je zavezan davku dobiček za minulo poslovno leto, izhaja, da plača podjetje, ko ustavi poslovanje, davek poslednjikrat za davčno leto, v katerem se je poslovanje ustavilo. Zato ostane dobiček poslovnega leta, v katerem se je poslovanje ustavilo, po občem pravilu neobdavčen; vendar pa se plača davek tudi za to poslednje leto po bilanci minulega poslovnega leta sorazmerno s trajanjem poslovanja v poslednjem letu (člen 77.). Državni blagajni ostane v tem primeru edino pravica, odmeriti davek še na dobiček, ki se pokaže eventualno z likvidacijo imovine.

3.) Zakon določa nadalje, da je davčna osnova davku zavezani dobiček enega leta, to pa pomeni, da se mora davku zavezani dobiček podjetja, če obseza poslovanje preko 12 mesecev, porazdeliti na 12 mesecev. Po drugi strani se mora izračuniti ta dobiček na letni dobiček tudi, če je poslovalo podjetje manj nego leto dni.

Če je sestavljena bilanca novoustanovljenega podjetja za več nego za leto dni, n. pr. za dobo od dne 1. oktobra 1930. do dne 31. decembra 1931., t. j. za 15 mesecev, in znaša dobiček, izračunjen po členu 82. in 83., 900.000 Din, služi torej za davčno osnovo samo letni davku zavezani dobiček, t. j. dobiček, ki ustreza po tej bilanci dobi za 12 mesecev. V tem primeru služi za vsako davčno leto (t. j. za 1930., 1931. in 1932. leto) kot davčna osnova davku zavezani dobiček, izračunjen za 12 mesecev, t. j. $\frac{900.000 \times 12}{15} = 720.000$ Din. S to osnovo se izračuni davek za vse leto 1931. in 1932.; za leto 1930. pa se predpiše samo četrtina letnega davka.

Če se je sestavila bilanca novoustanovljenega podjetja za manj nego leto dni, se preračuni dobiček, izračunjen po bilanci, na letni dobiček. Tako n. pr. se je sestavila bilanca za dobo od dne 1. maja 1930. do dne 31. decembra 1930. in davku zavezani dobiček se je ugotovil z 800.000 Din. Da se preračuni ta dobiček na letni dobiček, je treba razdeliti to vsoto z 8 (mesece), kolikor časa je podjetje poslovalo, dobljeni količnik pa pomnožiti z 12 (mesece) $(\frac{800.000 \times 12}{8})$. Osnova za leti 1930. in 1931. znaša torej 1.200.000 Din; seveda se predpiše za prvo leto poslovanja davek samo za 8 mesecev, ne pa za popolno leto (glej točko 2. (2) in točko 4.).

4.) Iz odredbe zakona, da je davčna osnova izračunjeni dobiček enega leta, ne izhaja, da se plača tudi davek vselej za vse leto. Davčna obveznost se začne z onim dnem, od katerega podjetje pravno obstoji; preneha pa koncem onega meseca, v katerem poslovanje popolnoma ustavi. Po drugem odstavku člena 80. se jemlje zaradi tega za prvo in drugo leto novoustanovljenega podjetja, če služi za davčno osnovo dobiček, izračunjen za eno leto (12 mesecev), davek za prvo leto samo sorazmerno s trajanjem poslovanja, pri čemer se šteje leto s 365, prestopno pa s 366 dnevi.

Ko se izračunava davek za prvo leto poslovanja, se izračuni odmera davka na dni; ko pa se izračunava davek zbog ustavitve poslovanja, se izračuni davek po mesecih, in sicer do konca meseca, v katerem se je poslovanje ustavilo.

Če je n. pr. začelo podjetje poslovati dne 1. oktobra 1930. in je prva bilanca sestavljena do dne

31. decembra 1930. in po odredbah členov 82. in 83. ugotovljen dobiček 100.000 Din, je njegova davčna osnova $\frac{100.000 \times 12}{3} = 400.000$ Din. Ker pa je poslovalo podjetje samo 92 dni, znaša osnovni davek (stopnja 10 %) sorazmerno s trajanjem poslovanja $\frac{400.000 \times 10}{100} = \frac{40.000 \times 92}{365} = 10.082$ Din, ki se mu mora dodati dopolnilni davek, ki znaša, če vzamemo, da donosnost ni večja od 10 %, $\frac{400.000 \times 4}{100} = 16.000$ Din za vse leto, odnosno $\frac{16.000 \times 92}{365} = 4033$ Din za 92 dni, tako da znaša skupna vsota davka za ta čas 14.115 Din.

Prav tako plača tudi podjetje, ki popolnoma ustavi poslovanje med davčnim letom, za to davčno leto ugotovljeni davek samo sorazmerno s številom mesecev od začetka davčnega leta (od dne 1. januarja) do konca onega meseca, v katerem ustavi poslovanje.

N. pr.: Podjetje ustavi poslovanje popolnoma dne 2. marca. Njegov izračunjeni dobiček za minulo leto je 240.000 Din; če je davčna stopnja 10 %, znaša osnovni davek $\frac{240.000 \times 3}{12} = 6000$ Din.

Analogno temu je treba reducirati tudi dopolnilni davek.

5.) Po zgoraj navedenih pravilih se izračunava davčna osnova, odnosno davek, tudi, če podjetje izpremeni poslovno leto. Tako n. pr. preide podjetje, ki je imelo doslej poslovno leto, katero se je ujemale s koledarskim letom 1930., na poslovno leto in sestavi bilanco, ki obseza uspeh njegovega poslovanja za dobo od dne 1. januarja 1930. do dne 31. marca 1931., t. j. za 15 mesecev. Torej ima podjetje bilanco za dobo:

a) od dne 1. januarja 1929. do dne 31. decembra 1929. in

b) od dne 1. januarja 1930. do dne 31. marca 1931. Prva bilanca služi za davek za leto 1930.; za davek 1931. in 1932. leta pa se smatra kot davčna osnova davku zavezani dobiček računskega leta od dne 1. januarja 1930. do dne 31. marca 1931., reduciran na 12 mesecev.

6.) Da ni treba čakati z odmero davka do prve sestavljene bilance, določa zakon za novoustanovljena podjetja, da je odmeriti do ugotovitve prve davčne osnove po prvi sestavljeni bilanci davek podjetju začasno v višini minimalnega davka, in sicer 1-2 ‰, t. j. eden in dve desetini odtisočkov dinarjev glavnice, vložene v podjetje (člen 86.), pri zavarovalnih družbah pa 1-2 ‰, t. j. eden in dve desetini odtisočkov letnih čistih premij (po odbitku povrnjenih premij — bonus).

Če je n. pr. začelo podjetje poslovati dne 1. februarja 1930. in je zaključilo bilanco za prvo poslovno leto, ki se ujema s koledarskim letom, dne 31. decembra 1930., se odmeri davek za leto 1930. začasno v višini minimalnega davka, ki se plača v letu 1930., za 30 dni od dne, ko se je vročil nalog za plačilo davka (tretji odstavek člena 148.). Tudi ob začasni odmeri davka se obračuni davek sorazmerno z dobo, v kateri je podjetje poslovalo. N. pr.: Novo podjetje je začelo poslovati dne 1. aprila 1930. ter ima vložene glavnice 1.000.000 Din. Začasni davek za leto 1930. znaša $\frac{1.000.000 \times 1,2}{1000} : 365 \text{ Din} \times 275 = 9041$ Din.

Po sestavi nove bilance se izvrši definitivna odmera. Preden se predpiše tako definitivno odmerjeni davek, se popravi predpis, kolikor se je že izvršil.

K členu 81.

Za ugotovitev davčne osnove je odločilna redno bilanca podjetja z računom izgube in dobička.

Iz tega se vidi, da se opirajo odredbe zakona o družbenem davku na voditev knjig in da morajo biti potemtakem uspehi poslovanja takih podjetij izkazani z letno bilanco (računom inventarja, izravnave), kjer pa je uvedeno dvojno knjigovodstvo, tudi z računom izgube in dobička.

Ker pa ne kažeta račun izravnave in račun izgube in dobička vedno vsega faktičnega dobička, zlasti ne, kadar se ne izkazujejo dohodki v računu izgube in dobička celotno, ampak se uvrščajo neposredno kjerkoli v pasiva (dolgi) podjetja, se pojavlja dobiček, odnosno izguba, po bilanci samo kot izhodna točka za ugotovitev davčne osnove ter je treba ob nje ugotavljanju neizogibno preizkusiti, ali so vsi dobički in vse izgube vpisani v račun dobička in izgube; če niso, jih je treba dodati, odnosno odbiti od dobička po bilanci, po odredbah člena 82., odnosno člena 83. tega zakona.

V ta namen je treba zahtevati poleg sklepnih računov tudi dotična poslovna obvestila uprave, kolikor obstoje, pa tudi potrebna obvestila o nezadostno pojasnjenih postavkah sklepnih računov.

K členu 82.

V tem členu so naštetni oni izdatki, ki se ne smejo odbiti, t. j. uvažiti, ob ugotavljanju davčne osnove. Kolikor se pojavljajo med zaračunjenimi izdatki, jih je treba vnesti v davčno osnovo.

1.) Za neposredni davek je smatrati osnovni in dopolnilni, prav tako pa tudi minimalni družbeni davek.

Nevpoštovanje takega izdatka obseza samo družbeni davek in zaradi tega se ne razprostira na pribitke, plačane po tem davku.

2.) Nezavisno od tega, ali je plačalo podjetje davek z vsemi pribitki za svoje nameščence prosto-voljno ali po dogovoru, se plačane vsote ne smejo odbiti od davčne osnove; zakaj obveznost, plačevati davek, prenesena s privatnopravnimi pogodbami na koga drugega, po členu 5. zakona ne veže davčnih oblastev.

3.) Poslovno delo vsakega poslovnega leta se jemlje samostalno, redno za podstavo ugotovitvi davčne osnove. Zaradi tega tudi izguba, prenesena v tekoče leto kot negativni saldo poslovnega dela v minulem letu, ne more zmanjšati davčne osnove, ki se ugotovi po računih onega leta, v katero se je izguba računski prenesla.

4.) V dobiček, zavezan davku (davčno osnovo) se vračunavajo tudi izdatki poedinim članom družbe ali zadrage kot ustanovna odškodnina ali korist iz poslovnih dohodkov v kakršnikoli obliki. Paziti je treba, da so tudi dividende od prioritetnih delnic in vsakovrstni dohodki lastne glavnice sestavni del davčne osnove.

5.) Povračila podpor ali garantiranega prispevka države in drugih javnih teles se morajo vnesti v davčno osnovo, prav tako tudi povračilo glavnice, ki so jo vložili v podjetje člani družbe ali zadrage.

6.) Za obremenitev tukajšnje podružnice se smatrajo vsi izdatki za vzdrževanje centralne uprave inozemskega podjetja, kakor n. pr. za plače nameščencem centrale, za plačane davke centrale, za potne stroške uradnikom centrale, za to, da se pokrije izguba centrale itd. Vsi taki zaračunjeni izdatki se morajo vnesti v davčno osnovo.

7.) Ali so darila in nepogodbene nagrade zavezane odbitku od dohodka ali pa se mu dodajo, je zavisno od dveh pogojev: a) ali so v neposredni zvezi s poslovanjem podjetja in b) če so, ali se gibljejo v običajnih mejah.

Vprašanje o tem, ali so ta izplačila v neposredni zvezi s poslovanjem, t. j. ali jih zahteva poslovanje podjetja in, če jih zahteva, ali ne presežajo navadne višine, se reši v vsakem konkretnem primeru posebe. N. pr.: Prispevki za vzdrževanje otroških naprav, v katerih se podnevi čuvajo otroci nameščencev industrijskega podjetja ali v katerih se uče, prav tako tudi prispevki zavarovalnim družbam za zavarovanje pokojnine uslužbencev in nameščencev se smatrajo, da so v zvezi s poslovanjem podjetja, ter se ne vračunavajo v čisti dobiček. Če pa daje podjetje izvestne vsote, n. pr. za višje šolanje nameščenskih otrok, se morajo vračunati izdatki take vrste v čisti dobiček, ker niso v neposredni zvezi s poslovanjem.

Za nameščence in uslužbence se smatrajo osebe, ki so v službenem razmerju (člen 89. tega zakona).

Za izdatke, ki se davčno priznavajo, se smatrajo tudi darila in nepogodbene nagrade drugim osebam, razen nameščencem, če so v neposredni zvezi s poslovanjem, n. pr. vsote, ki jih dajo ob novem letu zavarovalna podjetja gasilnim društvom, banke in denarni zavodi organom javne varnosti, poštnim uslužbencem i. dr.

8.) Prejemki članov upravnega in nadzorstvenega odbora v obliki tantiem, dnevnice in drugih nagrad se ne smejo jemati v poštev kot izdatek, ne glede na to, kako in s kakšnim imenom se izplačujejo. Temu dosledno niso te tantieme, dnevnice in druge podobne nagrade zavezane uslužbenskemu davku iz člena 96. v zvezi s predpisom po členu 89. zakona.

Taki izdatki se tudi ne smejo jemati v poštev pri inozemskem podjetju, ki ga predstavlja tukaj njegova podružnica, agentura itd., ne glede na to, ali izplačuje podružnica, agentura itd. neposredno take vsote v obliki tantiem ali nagrad članom upravnega in nadzorstvenega odbora ali pa izroča v ta namen svoj dobiček centrali v inozemstvu.

Tantieme ostalih uslužbencev podjetja se ne jemljejo v poštev kot izdatek, če niso vnaprej dogovorjene. Dogovorjene tantieme uslužbencev (po štatutih ali po specialnih pogodbah) se odbijajo ob ugotavljanju davčne osnove, ker so zavezane uslužbenskemu davku (člen 96.).

9.) Odpisi ali vnosi (dotacije) v rezervne fondse smejo izvrševati davka prosto samo v primerih

člena 83., točk 7.), 8.) in 9.). Odpisi ali dotacije fondov v druge namene spadajo v davčno osnovo.

10.) Za odškodnino za pomožne rove po točki 10.) člena 82. se smatra odškodnina, ki jo plačuje rudniško podjetje drugemu sosednjemu za dovolitev, da se otvori skozi njegov rudni prostor pomožni podkop, okno ali oddušek za preprih in da se izvede povsem potrebna pota in vodovodi na površini.

Za odškodnino za storitve se smatra tudi plačevanje sosednjemu rudniškemu podjetju za pomoč ob neizgudah v podjetju.

Za dohodke rudniških podjetij iz naslova rudniških služnosti (servitutov) se smatrajo dohodki od odškodnine za ukoriščanje različnih rudniških naprav drugega podjetja (mostov, poti, podkopov, rovov itd.).

11.) Za povečavo imovine se smatra tako porast imovine v zmislu pomnoževanja imovinskih predmetov (n. pr. zaradi nakupa novega zemljišča, zidanja zgradb iz tekočega dohodka) kakor tudi povečava v zmislu razširitve podjetja: n. pr. vlaganje dohodka v nove investicije, za melioracije, prav tako pa tudi za izplačevanje dolgov podjetja. Potemtakem se smatrajo vsi izdatki, ki se uporabljajo v te namene ali ki so v zvezi z njimi, za razhodke za povečavo imovine ter se morajo vnesti v davčno osnovo.

Če se izdatki za povečavo imovine ne pokrivajo iz tekočih dohodkov, ampak se uporabljajo zanje vsote osnovne ali najete glavnice ali že obdavčenih rezervnih fondov, ne spadajo uporabljene vsote v davčno osnovo.

Tako n. pr. se vsi razhodki, omenjeni v drugem odstavku te točke, če so pokriti iz glavnice, ne dodajajo čistemu dobičku po bilanci.

Razhodki za nabavo novih strojev v breme amortizacijskega fonda se dodajajo, kolikor preseza taka nabava vsoto tega fonda v breme tekočih dohodkov, čistemu dohodku. Če je n. pr. star stroj, ki mu znaša prvotna vrednost 100.000 Din, amortiziran do polovice, a kupi podjetje nov stroj za 120.000 Din, ne da bi angažiralo kredit ali dele lastne razpoložne glavnice, pomeni to, da je 70.000 Din uporabljenih iz tekočega dohodka, in ta vsota se mora dodati čistemu dobičku po bilanci.

Vsote za poravnavanje dolgov, uporabljane iz tekočih dohodkov, se dodajajo čistemu dobičku.

Razhodki za melioracije se dodajajo čistemu dohodku, kolikor se z njimi povečuje vrednost imovine. Ali pa se pojavljajo ti izdatki kot tekoča popravila (za nujno vzdrževanje) ali kot izdatki za povečavo vrednosti imovine, o tem se odloči v vsakem posebnem primeru po konkretnih razmerah. N. pr.: Če se popleska ograja, streha, se mora to vzeti v poštev; toda če se zamenja stara ograja, stara streha za novo, se smatra to za popravilo, ki povečuje vrednost imovine, in razhodki zanjo se dodajo čistemu dobičku po bilanci.

K členu 83.

V tem členu so naštetni dohodki, ki se odbijajo od dobička po bilanci, kolikor so kot dohodki izkazani v računu. Taki dohodki utegnejo biti:

1.) vsote, vnesene kot dohodek od presežka, pridobljenega ob izdaji novih delnic po tečaju nad nominalno vrednostjo (ažija), ker predstavljajo samo povečavo glavnice, ki se vlaga v podjetje ter ni v nikakršni zvezi z njegovimi tekočimi posli;

2.) ker je bil dobiček v predhodnem poslovnem letu že prej obremenjen z davkom, se zaradi tega ne smejo vnesti prenosni dobička iz predhodnega poslovnega leta v davčno osnovo, ampak treba jih je odbiti od skupnega dobička po bilanci naslednjega leta;

3.) da se prepreči dvojna obdavčitev istega dohodka, ki je obremenjen z drugo davčno obliko in z družbenim davkom, določa zakon, da se mora odbiti dohodek onih predmetov, ki so zavezani kakšni drugi davčni obliki ali ki uživajo (kakor nove zgradbe) začasno davčno olajšavo (po členu 37., II.), od dobička po bilanci v znesku, ki služi za osnovo odmeri davka po dotični davčni obliki. Za take dohodke se smatrajo dohodki od zemljišč in zgradb, prav tako pa tudi prejete dividende domačih delniških družb.

Seveda ima odbitek teh dohodkov za posledico, da se davki, plačani na te dohodke, ne smejo vračunati v režijske stroške podjetja, ker bi bil s tem dobiček podjetja dvakrat zmanjšan. Če ima n. pr. delniška tvornica za sladkor zemljišče, na katerem sadi peso, s katastrskim čistim dohodkom 6800 Din in znaša njen dobiček po bilanci 60.000 Din, se sme zmanjšati dobiček po bilanci samo za 6800 Din. Če pa znaša plačani davek na dohodek od tega zemljišča z dokladami samoupravnih teles vred 900 Din,

se mora dodati ta vsota dobičku po bilanci, če je vnesena v razhodke podjetja.

Dohodek od zemljišč in zgradb se odbija od čistega dobička podjetja ne glede na to, ali se ukorišča zemljišče in zgradbe v lastni režiji ali pa se oddajo v zakup. Za zemljišče se odbije znesek katastrskega čistega dohodka. Za zgradbe, najsi služijo samo za potrebo podjetja ali se oddajo celoma ali deloma v zakup, se odbije vsota, ki jo je določilo davčno oblastvo (odnosno davčni odbor) kot davčno osnovo zgradarine.

Če so bile nepremičnine v lasti podjetja samo nekaj časa v letu, se prizna odbitek sorazmerno s časom posesti v dotičnem letu.

Razen dohodka od zemljišča in zgradb se odbijajo od dobička po bilanci tudi vsote prejetih dividend, toda samo domačih delniških družb, ne glede na to, ali so te družbe zavezane družbenemu davku ali pa so ga oproščene. Dividende, prejete iz inozemstva, najsi bi imele dotične družbe registrirano zastopništvo ali nepremičnine v kraljevini, se ne odbijajo od dobička, razen če se dokaže, da se plačuje na te dohodke neposredni davek v inozemstvu in če velja reciprociteta.

Davek na rente plačujejo podjetja samo kot državni inkasanti ob izplačevanju obresti in rent (člen 71. zakona). V tem primeru imajo pobrane vsote davka, če jih je pobralo podjetje, značaj prehodnih vsot, ki ne vplivajo na čisti dohodek. Če pa podjetja ne pobirajo tega davka od svojih upnikov ob izplačevanju ali obračunavanju obresti in rent, ampak obračunavajo davek v breme svojih dohodkov, se ne smatrajo pobrane vsote davka za režijske stroške podjetja ter se morajo vnesti v davčno osnovo.

4.) Med obresti, oproščene davka na rente, spadajo: obresti od hranilnih vlog pri poštni hranilnici in pri vseh zadržanih, navedenih v členu 76., točki 7.), ki so oproščene družbenega davka (člen 63., točka 4.), kakor tudi obresti od državnih in drugih posojil, ki so oproščene davka na rente po veljavnih specialnih zakonih (člen 63., točka 6.).

Posebno je treba paziti, da niso po zakonu oproščene davka obresti (člen 66., tretji odstavek), ki jih plačujejo dolžniki v kraljevini inozemskim upnikom. Od takih obresti morajo dolžniki, odnosno osebe, zavezane družbenemu davku, odtežati in plačevati državni blagajni davek na rente (člena 71. in 72.).

5.) Točka 5.) člena 83. zakona je jasna.

6.) Neizterljivost terjatev mora biti davčnemu oblastvu konkretno in individualno obrazložena. Take terjatve se morajo, če in kolikor se pozneje izterjajo, izkazati v bilanci kot dohodek.

7.) Zakon dovoljuje, da se uvažujejo ob ugotavljanju davčne osnove vsote, ki so v bilanci odpisane ali vložene v posebne rezervne fondе, kot zmanjšava vrednosti predmeta in izgub na substanci.

(1) Iz te odredbe zakona izhaja, da za samo vprašanje odbitka za amortizacijo nima pomena, na kakšen knjigovodstveno-tehničen način se zmanjšuje imovinska vrednost, ki je izkazana v bilanci: ali z odpisom za zmanjšavo vrednosti predmetov neposredno v investicijskem poslovnem računu ali pa s posrednim rezerviranjem, t. j. vnosom dotične vsote v poseben rezervni fond, določen za dotični namen. Paziti je treba, ali uporablja podjetje v enem poslovnem letu za isti predmet morda oboje postopanje, t. j. odpis v poslovnem računu samem in vnos v rezervni fond. Kjer se to ugotovi, se sme priznati samo ena zmanjšava vrednosti. (Če znaša n. pr. v aktivah bilance vrednost strojev 100.000 Din, se sme izvršiti odbitek: a) ali z zmanjšavo te vrednosti v aktivnem računu strojev vsako leto z določeno vsoto [n. pr. z 10 %] ali pa b) tako, da ostane vrednost strojev v računu strojev brez izpremembe; v pasiva pa se vloži vsako leto v poseben rezervni fond za zmanjšavo vrednosti strojev vsota, namenjena za kritje letne izgube na vrednosti strojev. V prvem primeru bi znašal odpis vsako leto po 10.000 Din [če se ne računa vrednost materiala po poteku amortizacijskega roka] ter bi se zmanjšala vrednost strojev vsako leto za to vsoto. V drugem primeru bi se povečal omenjeni posebni rezervni fond vsako leto za 10.000 Din [vrednost v aktivah pa ostane ista].)

(2) Če se dohodek rezervira, zahteva zakon, da morajo biti dotični fondi namenjeni za pokrivanje izdatkov in izgub točno označenih vrst, t. j. biti morajo posebni za vsak dotični namen (n. pr. račun za amortizacijo strojev, račun za amortizacijo zgradb, ki niso zavezane zgradarini itd.), da more davčno oblastvo iz njih jasno videti ne samo višine, ampak tudi vrsto in povod rezerviranja. Namen rezervnega fonda se more dokazati s statuti, s sklepom glavne skupščine, s sklepom upravnega odbora ali z ugotov-

itvijo iz letnega poročila, ki ga je sprejela glavna skupščina (občni zbor).

(3) Zakon dovoljuje odpis zaradi zmanjšave vrednosti fizičnih predmetov, in sicer: zgradb, strojev, mrtvega in živega inventarja in substance, katerih obraba je neposredna in redna posledica temu, da se ukorišča ti predmeti v poslovanju podjetja. Razen fizične obrabe predmetov se utegne pojaviti v konkretnih primerih zmanjšava njih vrednosti iz drugega povoda (n. pr. nova tehnika v proizvodnji), toda ta mora biti evidenten.

(4) Zakon dovoljuje tudi odpise zaradi drugih izgub, če so izrazito poslovnega značaja.

Taki primeri se pojavljajo takoj pri likvidnem delu imovine (efekti, storjenem blagu, materialu itd.) zaradi izgube v teži, zaradi kvarjenja, razsipanja fabrikatov, sirovin ali materiala, ker se niso prodali o pravem času ali ker se fabrikat slabo razpečava in se ne dá več ynovčiti. Vendar pa se v praksi take izgube knjigovodstveno uvažujejo redoma že ob letnem inventariziranju imovine; potemtakem se zanje ne ustanovljajo redoma posebni fondi.

Praktično pa utegne vendarle nastati tak primer izrednega odpisa, če se ugotovi ob inventariziranju, da se je zaradi specialno neugodnih razmer pokvaril, izgubil itd. mnogo večji odstotek, nego ga je po navadi pričakovati po poslovnih izkušnjah. To je treba konkretno, redno gospodarski vpoštevati z izrednim odpisom, ker to zahteva činjenica poslovne izgube, ki je že nastala. Toda če in kadar se izvede take izgube knjigovodstveno z odpisom, se ne sme dovoliti obenem in iz istega naslova tudi rezerviranje dotične nižje vrednosti ali njenega dela.

(5) Vrednost onih predmetov, ki se s poslovanjem ne obrabljajo: kakor samostalno ali zazidano zemljišče ali vrednost, vložena za odkup firme podjetja, izgube na nepremični imovini ali glavnici, provzročene z dogodki, ki niso v neposredni zvezi s poslovanjem podjetja (kakršne so izgube zaradi požara, poplave i. dr.), se ne smejo odbijati od čistega dobička.

(6) Zakon prepoveduje uvaževanje odpisa ali rezerviranja zaradi zmanjšave vrednosti onih zgradb, ki so zavezane davku na dohodek od zgradb kakor tudi onih, ki uživajo začasno olajšavo po členu 37., II., zaradi tega, ker je v davčnem postopanju zgradarine že vzeta v poštev z zakonom dovoljena povprečna vsota zaradi stroškov za vzdrževanje, uprava in amortizacijo zgradbe po odredbah člena 36. zakona.

(7) Za zmanjšavo vrednosti se smatra razlika med vrednostjo dotičnega predmeta v začetku poslovnega leta in njegovo zmanjšano vrednostjo na koncu tega leta.

Amortizacija se vrši na podstavi nabavne cene in časa, kolikor more služiti predmet poslovnemu namenu; pri tem se vpoštevata tudi cena, ki se dobi, ko se predmet izloči iz eksploatacije.

(8) Pojem izgube na substanci se pojavlja v davčni praksi največ pri podjetjih, katerih značaj poslovanja provzroča postopno izčrpanje substance same, kakršna so rudniška podjetja, kamenolomi, kopanje ilovice itd. Pri takih podjetjih nastajajo med poslovanjem izgube s tem, ker se stanca sama (notranjost, osrčje zemljišča), na kateri tudi počiva namen poslovanja, postopno zmanjšuje z izkopavanjem.

Iz tega izhaja, da je obsežena v letnem kosmatem dohodku takega podjetja tudi odškodnina za oni del glavnice, vložene v rudnik, ki se ujema s količino substance, izkopane v poslovnem letu, in da je treba vrednost te odškodnine izločiti, da se dobi čisti dohodek. V tem zmislu se sme smatrati rudno blago za založnišče sirovin, katerih zaloge se po malem črpajo, ne da bi jih bilo mogoče nadomeščati, in za katerih nabavo se je izdala nekoč izvestna vrednost.

Če se izkoplje n. pr. v enem poslovnem letu iz takega založnišča rudnega blaga petdeseti del njegove prvotne zaloge, se sme reči, da se je izdal v tem letu za nabavo sirovin prav tako petdeseti del prvotno plačane nabavne cene. Vrednost rudnih zalog se je zmanjšala torej po poteku tega poslovnega leta za eno petdesetino in potemtakem se sme tudi kot redni odpis vključiti ena petdesetina nabavne cene. Če se izkoplje v drugem poslovnem letu dvojna količina substance, so se zmanjšale zaloge založnišča v tem letu za dve petdesetini, kar je enako $\frac{1}{25}$ prvotno razpoložne zaloge, in potemtakem se ne more davčnopravno nič oporekati, če se odpiše v tem letu $\frac{1}{25}$ prvotne nabavne cene. Ali in koliko se je med tem vrednost substance sama po sebi izpremenila v čemerkoli, to je davčnopravno brez pomena. Odločilno je davčnopravno za priznanje odpisa samo to, da je odpisna kvota proti nabavni

vrednosti v istem razmerju kakor količina substance, ki je bila izkopana v dotičnem času. Iz tega izhaja, da se mora ravnati kvota, odpisana za zmanjšavo (izgubo) substance, po nabavni ceni celokupne kapacitete (količine rudnega blaga) in po letnem gospodarskem delovnem načrtu.

To odpisovanje, odnosno vlaganje v rezervni fond, dovoljuje zakon o neposrednih davkih v členu 83., točki 7.), in v členu 54., točki 5.).

Praktično je velike važnosti vprašanje, kaj naj služi za osnovno vrednost, po kateri se sme izvrševati odpisovanje, odnosno rezerviranje. Namen vsakemu davčno prostemu odpisu je, izvestno vlogo (investicijo) glavnice v poslovanju ohraniti narodnemu gospodarstvu.

Zakon razkriva v členu 83., poslednjem stavku, to svoje stališče indirektno tudi v odredbi, da ne smejo biti rezervni fondi po točki 7.) večji od vsote, ugotovljene kot vrednost predmeta po bilanci. Preseček, ki se pokaže preko tega v rezervnem fondu, se smatra načelno in davčno za dobiček, ki povečuje imovino samo. Temu dosledno je osnovna vrednost, po kateri se sme izvršiti odpis zaradi izgube substance, nabavna cena ali vrednost izdatkov, da se substance otvori ali da je moči priti do nje.

Zakon oznamuje to ceno ali te izdatke v členu 54. z izrazom: «glavnice, vložene v rudnik,» ter postavlja obenem zahtevo, da se mora višina te glavnice (torej nabavne cene, odnosno izdatkov za otvoritev rudnika) konkretno dokazati.

Ker taki odpisi po dosedanjih davčnih zakonih niso povsod davčno priznani ali poedina podjetja niso knjigovodstveno niti vršila odpisov zaradi izgube substance, je treba paziti, kako in koliko naj se taki odpisi davčno praktično uvažujejo po novem zakonu. Če podjetje vrši take odpise, se mora uvesti dokazovanje o prvotno vloženi glavnici, potem o prvotni količini rudnega blaga in o količini doslej že izkopanega rudnega blaga. Če se ugotovi s takim postopanjem, da se je z izkopanimi količinami rudnega blaga že nadomestila vrednost vložene glavnice, se ne uvažujejo odpisi v takem primeru niti po novem zakonu. Če pa je ostal del vložene glavnice še neamortiziran, se dovolijo odpisi, odnosno rezerviranja, toda samo do višine še neamortizirane kvote vložene glavnice.

(9) Ko se uvažujejo odpisi in rezerviranja, se smejo jemati v poštev samo oni zneski izgub in zmanjšave vrednosti, ki so se pojavili v dotičnem poslovnem letu ali v katerem so nastale razmere, iz katerih je moči zanesljivo sklepati, da se te izgube brezdvomno dogode.

Odpis zaradi amortizacije istega predmeta nekolikokrat pod različnimi nazivi in računi se sme vzeti v poštev samo enkrat (n. pr. če se izvrši v investicijskem računu odpis, obenem pa vključi vrednost odpisa v breme režijskih stroškov zaradi popravila istega predmeta).

(10) Če učini podjetje razen odpisa za amortizacijo izdatke za popravilo istega predmeta, je neizogibno treba vsakokrat ugotoviti, ali niso taki razhodki taki, da bi se z njimi povečala vrednost onega predmeta, za katerega se vrši tudi amortizacija. V tem primeru veljajo predpisi k točki 11.) člena 82. tega zakona; po višini vsote, vložene v tako popravilo, pa se odbije od dobička po bilanci isti odstotek za amortizacijo, ki se odbije za vrednost istega predmeta po bilanci.

Če se kupi nov stroj namesto starega, ki je postal neraben pred potekom amortizacijskega roka, se vzame v poštev kot razhodek ves neamortizirani del njegove vrednosti, od katere se odšteje vrednost materiala.

8.) Vnos (dotacija) v pokojninski fond za namene podjetja se vzame v poštev ob ugotavljanju davčne osnove, če obstoje posebna pravila za upravljanje tega fonda.

V davčno osnovo se tudi ne vnašajo obvezni izdatki za zavarovanje zoper bolezen, ob onemoglosti, starosti, smrti in zoper neugode v višini, določeni z zakonom o zavarovanju delavcev. Izdatki te vrste, določeni s pogodbo, se uvažujejo, ker ni zakonskih odredb, v višini, določeni z dotično pogodbo. Prav tako se uvažujejo tudi vnosi v bratovske skladnice in vsi drugi vnosi, ki jih je rudniško podjetje zavezano dajati po zakonu ali pogodbi.

9.) Premijske rezerve pri življenjskem zavarovanju se pojavljajo v bilancah z nazivom: «rezervna premija» (matematična rezerva, premijska rezerva) ali pa z nazivom: «prenosna premija» (fond prenosne premije).

a) Rezervne premije sestojijo iz premij, vplačanih za zavarovanje izplačila zavarovanih vsot v določenem roku. Kot ta premija se odvaja, kolikor ni določeno s posebnim zakonom kaj drugega, povprečno

80 % premij, skupno vplačanih v poslovnem letu po odbitku pozavarovanja, in tolik znesek se mora odbiti od davčne osnove, odnosno priznati za dotacijo rezervni premiji. N. pr.: Če je prejela zavarovalna družba v letu 1929. kot premije po policah za življensko zavarovanje vsoto 5.000.000 Din, od katere je pripadlo na pozavarovanje 2.000.000 Din, pripada od ostanka 3.000.000 Din kot dotacija rezervni premiji $\frac{3.000.000}{100} \times 80 = 2.400.000$ Din, ki ne spadajo v davčno osnovo, a se pojavljajo v računu izgube in dobička kot razhodek in v računu izravnave (bilanci) kot pasivna dotacija rezervni premiji na koncu minulega leta; prebitek v znesku $(\frac{3.000.000}{100} \times 20) = 600.000$ Din pa se mora vračunati v družbeni dohodek.

b) Prenosna premija sestoji iz premij, ki pripadajo naslednjemu poslovnemu letu, a so pobrane v tekočem poslovnem letu. N. pr.: Če je prejela zavarovalna družba v letu 1929. po odbitku pozavarovanja kot premijo po policah za življensko zavarovanje vsoto 3.000.000 Din, v kateri so obsežene tudi pobrane premije za leto 1930. v znesku 300.000 Din, se izkaže ta vsota v računu izgube in dobička kot razhodek, v računu izravnave (bilanci) pa kot pasivna dotacija prenosni premiji na koncu minulega leta in vsa ta vsota (300.000 Din) se mora odbiti od davčne osnove.

Premijske rezerve pri zavarovanju zoper požar, elementarne škode in vseh drugih vrstah zavarovanja se pojavljajo v bilancah najpogostejše z nazivom: «prenosna premija» (redkeje z nazivom: «rezervna premija, rezerva za neugasle razlike, rezerva za neizplačane škode») ter sestoji iz vplačila njih premij po odbitku pozavarovanja, da se zavaruje izplačilo škod in da se prenesejo premije, pobrane med letom, na račun naslednjega leta. Kot ta premija se odvede, kolikor ni določeno s posebnim zakonom kaj drugega, največ 40 % premij, skupno vplačanih v poslovnem letu, po odbitku pozavarovanja in tolik znesek se mora odbiti od davčne osnove, odnosno priznati za dotacijo prenosni premiji. N. pr.: Če je prejela zavarovalna družba v letu 1929. kot premije po policah za zavarovanje zoper požar vsota 3.000.000 Din, od katere je pripadla kot pozavarovanje vsota 1.000.000 Din, pripade od ostanka 2.000.000 Din, ki se izkazuje v računu izgube in dobička kot razhodek in v računu izravnave (bilanci) kot pasivna dotacija prenosni premiji na koncu minulega leta, kot dotacija prenosni premiji največ $(\frac{2.000.000 \times 40}{100}) = 800.000$ Din, ki ne spadajo v davčno osnovo; prebitek $(\frac{2.000.000 \times 60}{100}) = 1.200.000$ Din pa se mora vračunati v družbeni dohodek.

Tudi obresti takih rezervnih fondov se odbijajo po prednjem zakonskem predpisu od davčne osnove. Med te obresti spadajo samo one, ki pripadajo rezervni premiji (matematični rezervi), in sicer samo pri življenskem zavarovanju, ker se dodajajo po navadi, koncem vsakega leta, na znesek rezervne premije obresti največ 4 % do 5 % za okrepitev te rezerve. Potemtakem se računijo vse ostale vrste obresti, ki jih prejema družba, v družbeni dohodek ter so zavezane plačevanju družbenega davka.

Vse spredaj našteje vrste premijskih rezerv kakor tudi obresti takih rezervnih fondov se uvažujejo, ko se ugotavlja davčna osnova, dokler se ne uporabijo te vsote v druge namene. Da morejo davčna oblastva to kontrolirati, morajo izkazati zavarovalne družbe v računu izgube in dobička za vsako poslovno leto vse vrste premijskih rezerv iz minulega leta kot dobiček (dohodek) po bilanci tekočega poslovnega leta; vse dotacije tem premijam iz dohodka za tekoče poslovno leto pa morajo izkazati kot dolg (pasiva) v bilanci za to leto.

10.) Terjatve od zavarovanja, prijavljene pri zavarovalnih podjetjih in priznane, toda še ne poravnane, se prav tako odbijajo od davčne osnove. Te vrste terjatev (odnosno dolgov podjetja) se pojavljajo v bilanci in v računu izgube in dobička po navadi z nazivom: «rezerve za izplačilo škode (rezervne škode)», v katere spadajo vse vsote po vseh vrstah zavarovanja, ki so bile prijavljene v poslovnem letu, ki pa njih izplačila niso bila izvršena niti do konca istega leta. Te terjatve se izplačujejo v naslednjem letu najpogostejše po specialnem računu škode. Na koncu tega leta se izkažejo vsote rezerve za izplačilo škode v bilanci kot dohodek in razlika med tem računom in računom škode izkazuje vobče izgubo ter more samo v posrednih primerih izkazati dobiček.

11.) I. Po zakonskem pravilu se uvažuje ob ugotavljanju davčne osnove (t. j. ne spada v davčno osnovo) vsaka izguba in vsak izdatek, ki se učini v breme že obdavčenega fonda.

Da je moči to zakonsko normo praktično tudi pravilno pojmiti in pravilno izvesti, je treba vedeti, da obstoje fond (depoziti):

- (1) ki so že v celoti obdavčeni, odnosno so oproščeni davka;
- (2) ki so v celoti neobdavčeni; in
- (3) ki so mešani, t. j. deloma obdavčeni, deloma pa neobdavčeni.

Poleg prednjega razlikovanja fondov je treba konkretno vselej še ugotoviti:

a) ali je trošenje (pokrivanje izgube, izdatka) iz kateregakoli prednjih fondov tako, da bi se moralo vzeti v poštev (t. j. ne vnesti v davčno osnovo) tudi, če bi se vršilo iz tekočih dohodkov poslovnega leta;

b) ali je trošenje (pokrivanje izgube, izdatka) iz kateregakoli prednjih fondov takega značaja, da se ne bi vzelo v poštev (t. j. da bi se dodalo davčni osnovi), če bi se vršilo na račun tekočih dohodkov poslovnega leta.

Ad a). Če se vrše trošenja, omenjena pod točko a):

(1) iz fonda, povsem obdavčenega ali povsem oproščenega od davka (n. pr. uradniški pokojninski fond), je jasno, da se ob določanju davčne osnove ne smejo vnesti vanjo;

(2) iz povsem neobdavčenega fonda, se ne jemljejo v poštev ob ugotavljanju davčne osnove, t. j.: kot že vnesena v (obči poslovni račun) račun izgube in dobička se morajo priznati za trošenje, ki ni zavezano davku;

(3) iz mešanega fonda, se morajo proporcionalno porazdeliti po razmerju obdavčenega in neobdavčenega dela fonda in v poštev se mora vzeti oni del, ki odpada na obdavčeni del fonda.

Ad b). Če se vrše trošenja, omenjena pod točko b) (kakor n. pr. nagrade, darila, izplačila dividend in vobče vsi davku zavezani izdatki):

(1) iz fonda, povsem obdavčenega ali povsem oproščenega od davka, ne vplivajo nikakor na ugotovitev davčne osnove, t. j. ne smejo se dodati dobičku po bilanci;

(2) iz povsem neobdavčenega fonda, se morajo redoma v celoti naknadno obdavčiti, t. j. vnesti v davčno osnovo;

(3) iz mešanega fonda se morajo proporcionalno porazdeliti po razmerju obdavčenega in neobdavčenega dela fonda in vnesti se morata v davčno osnovo oni del, ki odpada na obdavčeni del fonda, in oni del, ki odpada na neobdavčeni del fonda.

(Zgled trošenja iz mešanega fonda: Ustanovljen je izvesten rezervni fond 100.000 Din, v katerem je obseženih 20.000 Din obdavčenih in 80.000 Din neobdavčenih rezerv. Iz tega fonda naj pokrije podjetje izgubo 10.000 Din. Ta vsota se mora najprej porazdeliti sorazmerno z obdavčenimi in neobdavčenimi rezervami ($x:10.000 = 20.000:100.000$); potemtakem odpade od 10.000 Din na obdavčene rezerve znesek 2000 Din, na neobdavčene pa znesek 8000 Din. Če gre sedaj konkretno za to, da se pokrije izguba, ki se tudi davčno uvažuje, se znesek 2000 Din izvzame iz davčne osnove. Če gre za izgubo ali izdatek, ki se vobče ne uvažuje, se vnese znesek 8000 Din v davčno osnovo.)

II. Davčno oblastvo druge stopnje mora imeti v evidenci stanje rezervnih fondov vsakega podjetja, zavezanega družbenemu davku, kakor tudi njih porazdelitev na obdavčene, neobdavčene in mešane fonde.

Iz te evidence mora biti razvidno, kako se je postopalo ob odmeri davka, odnosno ob ugotavljanju davčne osnove z izpremembami, ki so nastale med letom v stanju dotacij, odnosno trošenju rezervnih fondov.

Ko se otvarja prva evidenca rezervnih fondov, ugotovi in okategorizira davčno oblastvo ob odmeri družbenega davka za leto 1929. (kolikor ne more ugotoviti samo iz dosedanjih davčnih odmernih aktov) obstoječe rezervne fonde po medsebojnem pojasnilu z davčnim zavezancem.

Tako ugotovljeno stanje fondov se mora proti potrdilu priobčiti davčnemu zavezancu.

III. Davčno oblastvo druge stopnje mora strogo paziti na prednja navodila in na voditev točne evidence o upravljanju rezervnih fondov ter ne sme pozabiti, da gre vprav tu za važne fiskalne koristi in da se utegnejo pojaviti kakršnekoli opustitve te vrste jako pogostoma šele, ko mine doba zastaranja, pogostoma čez desetletja (kakor ob likvidaciji).

Dolžnost generalne direkcije davkov je, ko pregleduje poslovanje davčnih oblastev druge stopnje, posebno paziti na to, v kakšnem stanju so agende te evidence, ali se vrši evidenca pravilno, in morajo

po potrebi poučiti referente o tem poslovanju po teh navodilih.

12.) Razen zgoraj navedenih odbitkov (točke 1. do 11.) se priznavajo za izdatke:

(1) posredni davki, takse, carine, davek na poslovni promet, samoupravne davščine, razen onih, ki se nalagajo na družbeni davek, doklade za dotične zbornice, če so vsi ti faktično plačani in če so v zvezi s poslovanjem podjetja.

Kolikor so državne takse in samoupravne davščine plačane za posle, ki niso v zvezi s posli za dosego dobička, ampak za izpremembo ali povečavo imovine, se njih znesek ne sme odbiti od davčne osnove. N. pr.: Takse, plačane na osnovno ali povečano glavnicu, za zemljiškoknjižni prenos kupljenega posestva itd. se ne smejo odbijati od čistega dobička;

(2) med vrste zavarovanja zoper škodo spadajo zavarovanja zoper požar, vlom, tatvino, poneverbo i. dr.;

(3) odbitku so zavezane vse pasivne obresti tako od kratkoročnih kakor tudi od dolgoročnih (hipotekarnih) dolgov, od domačih posojil in od posojil, najetih v inozemstvu, in vsi razhodki, ki povečujejo višino obresti (provizija, stroški itd.). Semkaj ne spadajo obresti za neplačane dospele vsote davka. (Glej odredbe o davku na rente, člena 71. in 72.);

(4) najemnine, zakupnine in vobče vsi režijski stroški za dosego dobička, kolikor niso izvzeti v členu 82. zakona, se odbijajo, če se nanašajo na poslovno leto, katerega dobiček služi za davčno osnovo. Zaradi tega se stroški, ki pripadajo katerikoli drugemu letu, ne smejo odbijati od tega dobička.

Razen tega se odbijajo stroški, ki so neizogibno potrebni za dosego dobička, t. j. ki so v zvezi s poslovanjem in ki so faktično učinjeni. Zaradi tega se izdatki za dobrodelne namene, darila itd. kakor tudi vsote, rezervirane za pokrivanje takih izdatkov, ki niso še izvršeni, ne smejo odbijati od čistega dobička.

Za režijske stroške se smatrajo zlasti plače in doklade uradnikov in nameščencev, kurjava, razsvetljava, pisarniške potrebščine, poštni, telefonski in telegrafski stroški, potrošni material pri industrijskih podjetjih (premog, drva, mazivo), stroški za vzdrževanje zgradb in prostorov, namenjenih za poslovanje podjetja, in stanovanja uslužbencev in delavcev, če se s tem ne povečuje vrednost imovine in če so te zgradbe oproščene plačevanja davka (zgradarine), stroški za vzdrževanje živega in mrtvega inventarja, za nabavljanje materiala za proizvodnjo, sodni stroški i. dr.

13.) Iz odredbe poslednjega odstavka v členu 83. zakona izhaja, da mora davčno oblastvo druge stopnje, ki ugotavlja davčno osnovo za družbeni davek, kontrolirati višino izkazanih odpisov za amortizacijo, da ni večja nego običajna, odnosno dovoljena višina, za katero se zmanjšuje vrednost predmeta in izgube. V dvomljivih primerih sme zahtevati po poslednjem odstavku člena 108. pojasnilo davčnega zavezanca in, če njegovo pojasnilo ni zadostno, sme zahtevati mnenje treh izvedencev ter po njih sklepu znižati ali usvojiti izkazane vsote odpisa.

Izvedence odreja: enega davčno oblastvo in drugega davčni zavezanec; tretjega kot predsednika pa izvolita ta dva. Če se ne zedinita, določi predsednika pristojna zbornica; če obstoji več zbornic, ga določi ona (industrijska ali trgovska) zbornica, ki bolj ustreza poslovanju podjetja.

Rezervni fond (pod točko 7.) ne smejo biti večji od vsote, določene v bilanci kot vrednost dotičnih predmetov.

Da more davčno oblastvo kontrolirati stanje teh fondov, morajo biti ti fond (ne samo namenjeni za pokrivanje izdatkov in izgub točno označene vrste (točka 7. člena 83.), ampak v poslovnih knjigah podjetja mora obstajati za vsak dotični fond poseben konto (račun), iz katerega je razvidno, kdaj je bil dotični fond ustanovljen in kdaj in s kolikimi vsotami so se vršile dotacije. Čim doseže vsota rezervnega fonda ono vrednost, ki jo je imel dotični predmet po knjigah, ko je bil fond ustanovljen, se ne sme več davčno uvaževati za ta fond.

K členu 84.

1.) Vkljub odredbam členov 81. do 83. dovoljuje zakon, da se ne vnaša v davčno osnovo oni del dobička (ali ves dobiček), ki se porazdeli med deleže zadržane kot presežek.

To dobroto uživajo samo osebe, omenjene v členu 84., pa tudi te samo, če natančno izpolnjujejo pogoje v drugem odstavku člena 84.

2.) Zakonski pogoji, da se morajo omejiti dotične zadruge pri svojem poslovanju izključno na člane, je treba umeti tako-le:

(1) pri nabavljajalnih (konsumnih) zadrugah se sme razdeljevati od kogarkoli nabavljeno blago samo med člane zadruge;

(2) pri proizvajalnih ali prodajalnih zadrugah se smejo prodajati komurkoli produkti ali predelki samo njih članov;

(3) pri ostalih zadrugah (kreditnih, zdravstvenih, gradbenih itd.) se smejo udeleževati prejemanja kreditov, participiranja na zdravstvenih institucijah, doživljanja stanovanj ali zgradb itd. samo člani zadruge;

(4) zakonski postulat enakega postopanja z vsemi združniki je treba umeti tako, da se v zadruzi ne sme dajati nobenemu članu večja pravica od one, ki jo ima vsak drugi. Vsak združnik ima v združni skupščini samo en glas. Posest več deležev ne daje pravice do več glasov. Če se dajo po pravih zadrugah poedinim članom večje pravice nego vsakemu drugemu, se taka zadruga ne more koristiti z dobroto člena 84.

K členu 85.

Osebe, zavezane družbenemu davku, morajo dati davčnemu oblastvu na njegovo pisмено zahtevo pismena obvestila kakor tudi specifikacije poedinih postavk v sklepnih računih; drugače jih zadene kazen iz člena 138.

Poleg tega je dana davčnemu oblastvu po členu 85. pravica, da sme odrediti tudi neposredni vpogled v knjige in račune oseb, zvezanih temu davku, ne da bi zahtevalo pristaneke od njih (glej nasprotno pravico pri pridobitni, člen 120., prvi odstavek).

Za pregled knjig in računov določi davčno oblastvo strokovno večšega državnega uradnika. Če takih ni, se sme določiti za pregled drug privatni strokovnjak, ki je pristojno uradno zaprišežen; v tem primeru prisostvuje pregledu državni uradnik, ki je popolnoma več odmeri davka po tej obliki.

Oni, ki mu je poverjen pregled, mora imeti pisemen odlok za pregled in mora izročiti poleg tega, preden začne s pregledovanjem, zavezancu pravilno izdano pisμένο zahtevo, naj dovoli pregled; v tej zahtevi se morajo navesti sankcije, če ne ugoditi zahtevi.

O izvršenem pregledu in ugotovljenem stanju se sestavi zapisnik. (Glej podrobnejša navodila k členu 120. pravilnika o sestavi zapisnika in o činjenicah, ki se morajo konstatirati v njem.) Če zavezanec ne dovoli pregleda, se sestavi o tem kratek zapisnik; davčno oblastvo pa ga kaznuje po členu 85. ter izvrši odmero na podstavi svojih podatkov.

Važen je zakonski postulat, da se mora omejiti vpogled v knjige samo na ona vprašanja, ki vplivajo na pravičen razpored davka. Potemtakem je prepovedano, razširiti vpogled na vprašanja, dokumente in poslovanje podjetja, ki konkretno niso važni za davčno oblastvo.

K členu 86.

(Glej odredbe o odmeri v pravilniku k členu 127., točko 2. b.)

V členu 86. je določenih troje vrst družbenega davka; a) osnovni davek, b) dopolnilni davek in c) minimalni davek.

I. Osnovni davek se plačuje od davku zavezanega dobička (davčne osnove), izračunjenega po členih 81. do 84. zakona, in sicer:

1.) za zadruge iz člena 84. zakona kakor tudi za regulativne in mestne hranilnice po davčni stopnji 10 %;

2.) za industrijska in rudniška podjetja kakor tudi za zadruge, ki niso omenjene v členu 84., po davčni stopnji 11 %;

3.) za vsa ostala podjetja po davčni stopnji 12 %.

Če se steče pri istem davčnem zavezancu več stopenj, se uporabi samo višja davčna stopnja. Če ima n. pr. industrijsko ali rudniško podjetje posebne dučane — založišča — za prodajanje svojih proizvodov ali če ima denarni zavod žago, brodarstvo, se plačuje osnovni davek po najvišji davčni stopnji 12 %.

II. Dopolnilni davek se plačuje od iste davčne osnove, ki služi za odmero osnovnega davka. Da se določi stopnja tega davka, je treba predhodno izračuniti donosnost podjetja. Donosnost se ugotovi iz razmerja davku zavezanega dobička (davčna osnova) proti vloženi glavnici dotičnega podjetja.

Za vloženo glavnico podjetja se smatrajo: osnovna glavnica, vplačana po stanju knjig prvi dan poslovnega leta, obli rezervni fond in vsi ostali pravi rezervni fond, izkazani v bilanci, s katerimi pod-

jetje svobodno razpolaga, potem dobiček, prenesen iz minulega leta, in povečava glavnice, kolikor se je vplačala v prvi polovici dotičnega poslovnega leta.

1.) Prvi element, iz katerega sestoji vložena glavnica, je osnovna glavnica. Za osnovno glavnico se smatra pri delniških podjetjih in komanditnih družbah na delnice vplačana osnovna glavnica, pri zadrugah vsota vplačanih deležev združnikov, pri družbah z omejeno zavezo kakor tudi pri rudniških združbah pa temeljna vplačila, odnosno vrednost kuksov, vendar v obeh poslednjih primerih z doplačili vred. Za kuks se smatrajo deleži članov rudniških združb v rudniški imovini. Glase se na ime, izdaja pa jih rudarsko oblastvo.

Če se osnovna glavnica med poslovnim letom poveča (pri delniških družbah in pri komanditnih družbah na delnice, ker se izdado nove delnice ali ker se poveča vrednost obstoječih delnic; pri zadrugah, ker se vpišejo deleži novih združnikov; in pri družbah z omejeno zavezo in rudniških združbah, ker se pobirajo od družbenikov vplačila) in se vplača v prvi polovici poslovnega leta, se doda vsoti osnovne glavnice in vstopi z njo vred kot sestavni del vložene glavnice.

Če se poveča osnovna glavnica pri delniških družbah in komanditnih družbah na delnice, je brez pomena, kako se vrši vplačevanje, ali z vplačili novih delničarjev, doplačili starih delničarjev ali iz rezervnih fondov samih družb.

Za osnovno glavnico pri inozemskih podjetjih se smatra glavnica, ki jo je družba prijavila oblastvu za registracijo in protokolacijo firme. Če take prijave ni, pa tudi sicer, če se ne more ugotoviti višina osnovne glavnice, je treba postopati po naslednjem odstavku.

Pri podjetjih, ki nimajo vložene glavnice, kakršna so državna ali samoupravna pridobitna podjetja, zavarovalne družbe po načelu vzajemnosti, inozemske družbe, ki niso izkazale glavnice, vnesene v svoj obrat v kraljevini, ali ki imajo v kraljevini samo nepremičnine, se jemlje donosnost z 10 %, t. j. kot dopolnilni davek plačujejo 4 % od dobička.

2.) Drugi element, iz katerega sestoji vložena glavnica, so obli rezervni fond in vsi ostali pravi rezervni fond, izkazani v bilanci, s katerimi podjetje svobodno razpolaga. Za take fonde (obli in pravi rezervni fond) se smatrajo oni fond, katerih vnosi (dotacije) so po točki 9.) člena 82. in eventualni presežki v fondih, ki se postavljajo po točkah 7.), 8.) in 9.) člena 83., že obdavčeni.

Razen tega so sestavni del vložene glavnice tudi vrednosti, ki so po členu 3. zakona z dne 7. avgusta 1926. o valorizaciji bilančne vrednosti investicij pravilno ugotovljene pri družbah, zvezanih javnemu polaganju računov.

3.) Tretji element vložene glavnice je dobiček, prenesen iz minulega leta, ker je kot neporazdeljen med deležnike (delničarje) tudi činitelj pri stvarjanju dohodkov.

III. Minimalni davek se pobira ali kot začasni davek za novoustanovljena podjetja (člen 80.) ali pa kot definitivni davek. Definitivni minimalni davek se pobira v popolnem znesku od onih podjetij, ki nimajo davku zavezanega dobička za obdavčitev. Če pa gre za davku zavezanega dobiček in znaša osnovni davek z dopolnilnim davkom vred manj nego 1-2 % vložene glavnice, se odmeri znesek, ki ustreza minimalnemu davku.

Ko se izračunavata osnovni in dopolnilni davek, se zaokroža davčna osnova na nižjo polno stotinko dinarja, t. j. vsi zneski, nižji od stotinke dinarja, se ne jemljejo v pošt.

Ob uporabljanju višje stopnje dopolnilnega davka ne more biti davek večji od davka po najbližji nižji stopnji, povečanega za razliko dobička, zaradi katerega se uporablja višja davčna stopnja. N. pr.: Na dobiček banke 800.500 Din bi znašal dopolnilni davek, ker preseza donosnost 8 % vložene glavnice, 3220 Din. Toda po prednjem pravilu ne sme biti večji od davka, ki odpada po najbližji nižji 3%ni stopnji, in to je 2415 Din, povečanega za razliko 500 Din, zaradi katere se uporablja višja 4%na stopnja, tako da bi znašal davek dejanski 2415 + 500 = 2915 Din namesto 3220 Din.

K členu 87.

Po odredbi člena 87. se normalna stopnja osnovnega davka zmanjša, če se ugotovi, da je poslovanje zadruge v vsem minulem poslednjem letu popolnoma ustrezalo pogojem, ki so določeni z zakonom, in sicer: a) za višino poslovnih vplačil članov, b) za omejitev poslovanja zadrug točno v mejah zakona in pravil in c) za višino obresti, ki jih zadruga računa članom.

K členu 88.

V členu 88. se določa, kako se porazdeljuje skupno odmerjeni osnovni davek kot osnova za samoupravne doklade pri podjetjih, katerih uprava in podružnice, odnosno ostale panoge podjetja, niso v okolišju ene občine.

1.) Pri industrijskih in rudniških podjetjih se porazdeli odmerjeni osnovni davek tako, da se izloči za občino, kjer ima uprava sedež, prvenstveno 20 %, ostanek 80 % pa se porazdeli med občino, kjer ima uprava sedež, in med občine, kjer so podružnice in ostale panoge podjetja, v razmerju njih doseženega kosmatega dohodka. Če kje ni kosmatega dohodka ali če ga ni mogoče ugotoviti, se izvrši porazdelitev ostalih 80 % osnovnega davka za odmero samoupravnih doklad v dotičnih občinah po razmerju osebnih izdatkov za uslužbenca in delavce. N. pr.: Osnovni davek podjetja znaša 200.000 Din. Centrala podjetja je v občini A, podružnice pa so v okolišju občin B in C. Ker se kosmati dohodek podjetja ne more ugotoviti, se izvrši porazdelitev po osebnih izdatkih za uslužbenca in delavce. Ti znašajo v občini A 40.000 Din, v občini B 80.000 Din in v občini C 120.000 Din. Prvenstveno se izloči 20 % za občino A, kjer ima uprava sedež, v znesku $\frac{200.000 \times 20}{100} = 40.000$ Din; od ostalih 80 %, ki se porazdeli v razmerju z osebnimi izdatki, pa pripade občini A, kjer ima uprava sedež, še:

$(x : 160.000 = 40.000 : 240.000) = 26.667$ Din, kar znaša skupaj 66.667 Din. Pri občini B znaša del osnovnega davka $(x : 160.000 = 80.000 : 240.000) = 53.333$ Din. Pri občini C znaša del osnovnega davka $(x : 160.000 = 120.000 : 240.000) = 80.000$ Din.

2.) Pri podjetjih trgovskega značaja, denarnih zavodih, zavarovalnih družbah in zadrugah, ki niso industrijskega značaja, se izloči za občino, kjer ima uprava sedež, prvenstveno 50 %, ostanek pa se porazdeli po predhodni odredbi.

Glede zavarovalnih združb se smatrajo za njih panoge samo njih podružnice, zastopništva in njih glavne agenture. Zato se ob porazdelitvi odmerjenega osnovnega davka ne vpoštevajo vse one občine, v katerih so samo njih agenti, ki vrše zavarovanja.

Za osnovo porazdelitvi osnovnega davka, odmerjenega zaradi plačevanja samoupravnih doklad v občinah podružnic, zastopništev in glavnih agentur zavarovalnih podjetij služijo samo vsote prejetih čistih premij od vseh vrst zavarovanja po odbitku povrnjenih premij (bonus).

Če bi se uporabil zgled, naveden spredaj za industrijsko podjetje, na trgovinska podjetja, denarne zavode, zadruge, ki niso industrijskega značaja, in na zavarovalne družbe ob pogoju, da predstavljajo označene vsote plač vsote kosmatega dohodka omenjenih podjetij ali bonus, bi znašala za zavarovalne družbe porazdelitev odmerjenega osnovnega davka zaradi plačila samoupravnih doklad

za občino A:

a) $50 \% \times 200.000 = 100.000$ Din
b) $x : 100.000 = 40.000 : 240.000 = 16.667$ Din
skupaj . . . 116.667 Din;

za občino B:

$x : 100.000 = 80.000 : 240.000 = 33.333$ Din

za občino C:

$x : 100.000 = 120.000 : 240.000 = 50.000$ Din
skupaj . . . 200.000 Din.

3.) Če je podjetje mešanega značaja, n. pr. če ima denarni zavod še podružnico, ki se bavi z denarnimi posli, a ima tudi industrijsko podjetje s sedežem v raznih občinah, se porazdeli osnovni davek sorazmerno s kosmatim dohodkom enega in drugega podjetja denarnega zavoda s podružnico na eni in industrijskega podjetja na drugi strani; potem pa se porazdeli del davka za vsako podjetje po predpisih za industrijska, odnosno za trgovinska podjetja. N. pr.: Če znaša kosmati dohodek takega zavoda, ki ima podružnico in industrijsko podjetje, 300.000 Din za posle centrale, 100.000 Din za posle podružnice in za industrijsko podjetje 600.000 Din, se porazdeli, ako znaša osnovni davek 20.000 Din, osnovni davek po kosmatem dohodku ter znaša:

za denarni zavod in podružnico:

$(x : 20.000 = 400.000 : 1.000.000) = 8.000$ Din, za industrijsko podjetje:

$(x : 20.000 = 600.000 : 1.000.000) = 12.000$ Din, skupaj 20.000 Din.

Porazdelitev vsot 8000 Din in 12.000 Din je ta-le:

- a) od vsote 8.000 Din pripade na centralo 50 % 4.000 Din;
od ostanka vsote 4.000 Din pripade na centralo
($x:4.000 = 300.000:400.000$) 3.000 Din;
- b) od vsote 4.000 Din pripade na podružnico
($x:4.000 = 100.000:400.000$) 1.000 Din;
- c) od vsote 12.000 Din pripade centrali 20 % 2.400 Din;
od ostanka vsote 9.600 Din pripade centrali
($x:9.600 = 600.000:900.000$) 6.400 Din;
- č) industrijskemu podjetju pripade 3.200 Din;

skupaj 20.000 Din.

4.) V vsoto osebnih izdatkov za uslužbenca in delavce se vračunavajo vsa izplačila, omenjena v točki 1.) člena 89. tega zakona.

5.) Za inozemska podjetja, ki imajo na ozemlju kraljevine samo nepremičnine, se porazdeli odmerjeni osnovni davek po odredbah k točki 2.) tega člena. Če pri takih podjetjih ni kosmatega dohodka in se ta dohodek tudi ne dá ugotoviti, se porazdeli ostane osnovnega davka za kraje, kjer imajo podružnice sedež, (50 %), med občine, kjer ima centrala sedež, in ostale občine po razmerju osebnih izdatkov; če pa tudi taki izdatki niso znani, po višini čistega katastrskega donosa zemljišč in po višini davku zavezanega dohodka od zgradb.

6.) Osnovni davek se porazdeli v obliki odločbe, ki jo izda davčno oblastvo druge stopnje ter jo priobči davčnemu zavezanec, dotičnim davčnim oblastvom prve stopnje in občinam. Zoper te odločbe se smejo pritožiti davčni zavezanec in občine na generalno direktorijo davkov v 30 dneh od dne, ko se jim odločba priobči, in sicer občina samo zoper način porazdelitve in obračuna osnove za porazdelitev, nikoli pa ne zoper davčno osnovo za odmero davka.

7.) O vseh izpremembah glede svojih panog (otvoritve novih podružnic, ustavitve obstoječih podružnic, prodaje in nakupa nepremičnin) morajo predložiti podjetja prijavo v 14 dneh od dne vsake izpremembe davčnemu oblastvu druge stopnje, ki je pristojno za odmero davka.

8.) Pri prometnih podjetjih (vozniških, spediterskih, brogarskih, železniških, zrakoplovnih in ostalih) služi ves osnovni davek za odmero samoupravnih doklad edino v kraju, kjer ima uprava sedež.

K členu 89.

Temu davku je zavezan vsak dohodek od nesamostalnega dela in nesamostalnega poklica, ki izvira z ozemlja kraljevine, bodisi neposredno iz službenega razmerja, bodisi iz pravice, ki je dana z zvanjem ali položajem, ne glede na to, ali sta delo ali poklic trajnega ali prehodnega značaja.

1.) Za nesamostalno delo in nesamostalen poklic se smatra delovanje, ki se vrši na račun in na odgovornost koga drugega (delodajalca) po njega naročilu in navodilu. Nasprotno pa se razodeva samostalnost dela in poklica vedno, kadar dela kdo na svoj račun in ob lastni odgovornosti.

2.) Službeno razmerje nastane s pogodbo o izvrševanju cele vrste del, ki se ponavljajo periodično, za odškodnino.

Za odškodnino se smatrajo vsakovrstne dajatve, ki jih delodajalec uslužbencu za njegovo delo v službenem razmerju dejanski učinja ali mu jih izrečno ali molče priznava.

3.) S trajnostjo ali prehodnim značajem nesamostalnega dela in nesamostalnega poklica se v ničemer ne izpreminja obstoj davčne obveznosti.

Vsako nesamostalno delo in vsak nesamostalni poklic se smatra za vir dohodka, načeloma zavezanega uslužbenskemu davku, ne glede na to, ali se daje delovna moč delodajalcu na razpolago za daljši ali za krajši čas, za določen ali za nedoločen rok.

Službeno razmerje obstoji, najsi bi trajalo tudi en dan, če se izrazito razodeva v njem službena (delovna) podrejenost proti delodajalcu. Ta podrejenost pa se razodeva vedno, kadar se vrši delo (duševno ali telesno) za odškodnino na račun in na odgovornost koga drugega (delodajalca).

Potemtakem je zavezan temu davku tudi dohodek, ki se dobiva z dninarjenjem, t. j. z zaposlovanjem delovne moči za dnevno nagrado (dnino), ker se izraža tukaj delo kot nesamostalno.

4.) Če se izvršuje samo izvestno delo ob lastni odgovornosti in se prejema zanje samo odškodnina, se razodeva delo kot samostalno ter je kot tako zavezano davku na samostalni poklic ob pogojih člena 42. Iz teh razlogov ni zavezan temu davku oni,

ki se zaveže, prenesti za odškodnino n. pr. prtljago (nosači), razžagati izvestno količino drv (žagarji), sešiti obleko, zakrpati obutev, narisati sliko, napisati knjigo itd. V vsakem takem primeru zadeva odgovornost za izvršitev pogojenega dela njegovega izvršilca, ki mu sme delodajalec, če mu ne izvrši dela po pogodbi, prikriti pogojeno odškodnino.

Upravna davčna oblastva morajo obrniti v vsakem konkretnem primeru posebno pozornost na to, da utegnejo po zgoraj razloženih kriterijih začrtati točno mejo med pojmom nesamostalnega dela in nesamostalnega poklica, čigar dohodek je zavezan uslužbenskemu davku, in samostalnim poklicem, čigar dohodek je ob pogojih člena 42. zavezan pridobnini; v enem kakor v drugem primeru morajo pri tem vpoštevati odredbe o eventualni oprostitvi od ene ali druge davčne oblike.

V praksi se lahko pojavi nejasnost pri trgovinskih potnikih, zastopnikih ali agentih trgovinskih podjetij, kdaj je treba smatrati, da so v službenem razmerju, in kdaj, da se bavijo s samostalnim delom. V vsakem konkretnem primeru je treba ugotoviti, ali so te osebe v službenem razmerju. Takega razmerja pa ni, če posluje trgovinski potnik, zastopnik ali agent trgovinskega podjetja kot samostalen podjetnik. Za samostalnega podjetnika ga je smatrati, če trpi v sklenjenih poslih sam nevarnost izgube, če se ravna višina njegovega dobička zlasti po njegovem lastnem delovanju in potemtakem v bistvu ni zavisen od podjetja, ki ga zastopa. Taki primeri se pojavljajo zlasti takrat, kadar utegnejo take osebe, ne da bi na to neposredno vplivalo podjetje, ki ga zastopajo, ukoriščati konjunkturo, same vplivati na višino svojega dohodka. Z inozemskimi potujočimi agenti in trgovinskimi potniki ni ravnati, kakor bi bili zavezani temu davku, ker ni mogoče povsem zanesljivo ugotoviti, ali službeno razmerje dejanski obstoji. V vsakem primeru so zavezani po členu 59. pridobnini letnih 1000 Din, če začno izvrševati poklic v prvi polovici davčnega leta, ali 500 Din, če ga začno izvrševati v drugi polovici leta.

5.) Uslužbenskemu davku je zavezan tudi tak dohodek, ki izvira samo posredno iz službenega razmerja na podstavi pravice, ki je dana izvestni osebi že z njenim poklicem ali položajem v izvestnem službenem razmerju, kolikor ni rezerviran tak dohodek davku na dohodek od obratov in poklicev (pridobnina) po II. skupini člena 42. (glej spodaj točko 7.). Za take posredne dohodke iz službenega razmerja se smatrajo zlasti: štolnine, takse od cerkvenih obredov, ki jih prejemajo duhovniške osebe, kakor tudi njih prejemki v naravi (bira), potem prejemki, ki pripadajo izvestnim javnim ali privatnim uslužbencem ali drugim nameščencem za službene storitve v svojstvu svojega položaja, učinjene tretjim osebam, kakor: izpitne takse, vnaprej določene napitnine itd. Vkljub temu pa spadajo dohodki te vrste, ki pristojajo osebam, izrečno omenjenim v členu 42., II. skupini, točki 1. a), najsi so v razmerju javne ali privatne službe, po izrečni zakonski odredbi pod davek na dohodek od podjetij, obratov in poklicev (pridobnina).

6.) Da se določi davčna zavezanost dohodkov od nesamostalnega dela in nesamostalnega poklica glede na teritorialnost, postavlja zakon pravilo, da je zavezan uslužbenskemu davku dohodek, ki izvira z ozemlja kraljevine. Za to vprašanje ni odločilna činjenica, ali se vrši delo ali poklic v kraljevini ali zunaj njenih mej. Odločilna je samo činjenica, odkod dohodek izvira. Potemtakem je zavezan uslužbenskemu davku oni dohodek uslužbencev kraljevine, opravljajočih dolžnost v inozemstvu, ali njih rodbinskih članov, ki jim izvira iz službenega razmerja (plače, doklade, pokojnine, podpore, vsi drugi prejemki iz državnih ali samoupravnih blagajin naše kraljevine ali iz blagajne javnopravne naprave v naši kraljevini).

Ko se ugotavlja davčna zavezanost takih dohodkov iz razmerja privatne službe, je odločilno, ali je delodajalec obrat, pri katerem je uslužbenec zaposlen, registriral v inozemstvu. V tem primeru niso zavezani temu davku niti prejemki uslužbencev takega obrata. V nasprotnem primeru pa je vsak dohodek nameščencev in uslužbencev v inozemstvu iz službenega razmerja, zasnovanega v naši državi, zavezan temu davku.

Prav tako so zavezani temu davku tudi vsi prejemki oseb, stanujočih v inozemstvu, ki jim prihajajo kot pokojnina ali podpora iz prejšnjega službenega razmerja od privatnih oseb z ozemlja naše kraljevine.

Uslužbenskemu davku so zavezani tudi dohodki posadke na vseh pomorskih in rečnih ladjah, ki so registrirane v eni izmed naših luk, najsi bi bile ladje v inozemstvu.

Temu davku je zavezan dohodek, izvršajoč iz inozemstva za nesamostalno delo in nesamostalni poklic, ki se opravlja na ozemlju kraljevine, kolikor se ne dokaže, da se plačuje nanj v inozemstvu neposredni davek. Semkaj spada zlasti dohodek naših državljanov iz razmerja ali po razmerju službe pri diplomatskih predstavnikih tujih držav in drugih osebah v kraljevini, ki jim pripada po mednarodnem pravu izdeželnost (eksteritorialnost).

Ne more se smatrati, da izvira dohodek iz inozemstva, če gre za službeno razmerje, ki obstoji z obratom inozemskega podjetja, zavezanim davku po členih 42. in 74. zakona.

Glede inozemskih potujočih agentov in trgovinskih potnikov glej točko 4.), poslednji odstavek.

7.) Če se dohodek od nesamostalnega dela ali nesamostalnega poklica steka z dohodkom od samostalnega dela pri isti osebi, t. j. če vrši kdo samostalno delo ali samostalen poklic, a je v službenem razmerju, je zavezan uslužbenskemu davku samo dohodek od nesamostalnega dela in nesamostalnega poklica, torej dohodek iz službenega razmerja. Dohodek od samostalnega dela in samostalnega poklica (člen 43.) je rezerviran pridobnini po členu 42. (davek na dohodek podjetij, obratov in poklicev).

Taki primeri so jako pogostni ter se pojavljajo ponajveč pri uslužbencih javnopravnih teles (države, samouprave itd.); taka zvanja so: zdravniško, veterinarsko, arhitektsko, inženjsko, merilsko, geodetsko, profesorsko, učiteljsko, zvanje občinskih beležnikov itd. Pri vseh teh osebah se čestokrat dogaja, da vrše poleg rednega službenega razmerja s strokovno izobrazbo za odškodnino tudi povsem samostalno storitve tretjim osebam. Dohodek od dela iz službenega razmerja je zavezan uslužbenskemu davku, dohodek za samostalno vršenje storitev pa pridobnini (glej točko 10.).

Podobni primeri se lahko pojavljajo tudi v privatnem življenju, n. pr. odvetniki, ki vrše poleg odvetniškega poklica za vnaprej pogojeno (mesečno, letno) odškodnino storitve izvestnim osebam, n. pr. zavodom, napravam, kot pravni konzultanti; privatni zdravniki kot mesečno ali letno honorirani zdravniki posebnih naprav, družb itd. Dohodek od rednega samostalnega poklica je zavezan pridobnini, dohodek iz službenega razmerja pa uslužbenskemu davku.

8.) Za dohodke, zavezane temu davku, se smatrajo vse vrste prejemkov, ki so naštetji za zgled v zakonu v drugem odstavku člena 89. pod točkama 1.) in 2.). Semkaj spadajo:

a) prejemki v gotovini ali naravi in koristi z denarno vrednostjo iz razmerja državne (vojaške ali civilne) ali druge javne ali privatne službe;

b) prejemki v gotovini ali naravi in koristi z denarno vrednostjo za prejšnjo osebno službo ali za državno, drugo javnopravno ali privatno službo tretje osebe.

Kot prejemki v naravi se pojavljajo najpogostejše razni deputati, kakor v hrani, v materialu za kurjavo in razsvetljavo, v življenjskih potrebščinah itd. Deputati v cigaretah so zavezani davku, če se ne prejemajo zaradi reprezentacije.

Kot koristi z denarno vrednostjo se pojavljajo najpogostejše: užitek stanovanja, zemljišča itd.

9.) Po členu 89. niso zavezani temu davku:

a) civilna lista Njegovega Velikanstva kralja in prejemki (obče in sejne dnevnic) narodnih poslancev;

b) onerozni prejemki uslužbencev v državni ali drugi javni službi. Za onerozne prejemke se smatrajo: prejemki, služeči neposredno tudi za pokrivanje faktičnih izdatkov, ki jih mora učiniti zaposlena oseba na delodajalčev račun, da izvrši poverjeno nalogo. Semkaj spadajo zlasti: razne povprečnine za pokrivanje izdatkov, združenih s službo (doklade v vojaški službi za častniško opravo in vojno opremo, doklade za strežnika, za konja v denarju in naravi, doklade za uniformo, za vkrcavanje pri pomorskih častnikih, podpora za zdravljenje častnikov, obolelih med vojno, zavarovanje aviatikov, ekvivalent v denarju namesto hrane za podčastnike, raznovrstne povprečnine ali druge doklade uslužbencu za opravljanje zunanje službe itd.), dnevnic oblastnih poslancev, dnevnic članov davčnih odborov po členu 117., potne dnevnic, potni stroški ob selitvi in službenem potovanju, izdatki za vožnjo in ostali potni prejemki s kakršnimkoli imenom (kakor kilometrine, izdatki za transport prtljage itd.), pisarniške povprečnine, deputati v cigaretah za reprezentacijo, prejemki, ki služijo neposredno za pokrivanje izvestnih izdatkov, tesno združenih z izvrševanjem službene funkcije (n. pr. reprezentacijske doklade, povprečnine za uradne izdatke itd.), enomesečni prejemki in dvomesečna podpora državnih

uslužbencev po členu 124. uradniškega zakona. Prejemki diplomatskih in konzularnih predstavnikov kraljevine v inozemstvu se smatrajo za reprezentativne (onerozne) v onem delu, ki preseza višino prejemkov, katere bi imeli, ko bi službovali v kraljevini. Ostalim državnim uslužbencem, ki službujejo izven kraljevine in ki imajo prejemke, višje od rednih, določa minister za finance, koliko je smatrati te višje prejemke za reprezentativne.

Onerozni prejemki oseb, ki so nameščene ali zaposlene v privatni službi, se priznavajo samo v višini običajnih, dokazanih stroškov.

10.) Po prvem odstavku člena 89. tudi niso zavezani temu davku:

a) oni dohodki, ki izvirajo izvestni osebi iz pravice, ki ji je dana že z zvanjem ali položajem v službenem razmerju, in ki so izrečno rezervirani pridobnini po členu 42., II. skupini, pod točko 1. a). Semkaj spadajo zlasti dohodki zdravnikov, veterinarjev, arhitektov, inženjerjev, merilcev, geodetov, profesorjev, učiteljev, občinskih beležnikov itd., ki jih dobivajo te osebe kot uslužbenci države ali drugih javnopravnih teles za strokovno delo od tretjih oseb;

b) oni dohodki, ki se ne priznavajo za izdatke osebam, zavezanim pridobnini po členu 55., točki 4.), in družbenemu davku (po členu 82., točkah 7. in 8.), kakor: darila in nepogodbene nagrade nameščencem, ki jih dobivajo od oseb, zavezanih pridobnini, potem darila in nepogodbene nagrade nameščencem, tanieme, dnevnice in druge podobne nagrade članom upravnega in nadzorstvenega odbora kakor tudi nepogodbene tanieme ostalim uslužbencem podjetja, ker so vsi ti izdatki zavezani pridobnini (člen 55., točka 4., in člen 82., točki 7. in 8.), odnosno družbenemu davku.

Vendar pa so zavezana uslužbenskemu davku ona darila in one nepogodbene nagrade nameščencem ali drugim osebam pri podjetju, ki so v neposredni zvezi s poslom ter se gibljejo v običajnih mejah, ker ne spadajo po členu 82., točki 7.), v osnovo družbenega davka. Prav tako so zavezane uslužbenskemu davku izplačane ali priznane tanieme, dnevnice in druge podobne nagrade članom upravnega odbora in nadzorstvenega odbora kakor tudi uslužbencem onih podjetij, ki so ali trajno ali pa začasno oproščena družbenega davka (n. pr.: Narodna banka, Državna hipotekarna banka, poštna hranilnica, direkcija za kmetijski kredit s krajevnimi in oblastnimi zadrugami, Zanatska banka kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca [Obrtna banka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev], vse zadruge, omenjene v točkah 7. in 8. člena 76., oblastne samoupravne hranilnice, vodne zadruge kakor tudi državna in samoupravna podjetja, omenjena v točkah 1. in 2. člena 76., itd.).

K členu 90.

1.) Med osebe, ki jim gre po členu 90., točki 1.), pravica izdeželnosti (načelo reciprocitete), spadajo tudi predstavniki članov in uradniki Društva narodov, uradniki pri mednarodnem uradu dela, člani delegacij in uradniki mednarodne dunavske komisije.

V vsakem konkretnem primeru, ko naj se uporabi člen 90., točka 1.), je treba predhodno ugotoviti, ali se je po členu 162. pristojno sklenila specialna pogodba s tujo državo glede oseb in dohodkov. Če odredbe takih pogodb odstopajo od odredb člena 90., točke 1.), je treba uporabiti odredbe teh pogodb.

Izvezmi eventualne posebne odredbe, ki obstoje ali se ustanove v bodoče s posebnimi pogodbami, omenjenimi v predhodnem odstavku, so vezane oprostitve po členu 90., točki 1.), na dva pogoja:

a) prejemalci dohodkov morajo biti tuji državljani in

b) tuja država mora v istem obsegu opravičati davka tudi naše državljane, ki jim gre v inozemstvu pravica izdeželnosti ali davčna oprostitve po mednarodnopravnih načelih. Vendar pa sme biti dohodek naših državljanov iz službenega razmerja pri diplomatskih zastopnikih tujih držav v naši kraljevini oproščen uslužbenskega davka, kolikor se dokaže, da se plačuje nanj v inozemstvu neposredni davek (člen 89., prvi odstavek).

2.) Uslužbenskega davka so oproščeni vsakovrstni dohodki kmetijskih delavcev (orači, kopači, kosci, ženjci itd.) in služabnikov pri kmetijskem delu (pastirji, viničarji itd.) kakor tudi delavcev pri postavljanju kmetijskih zgradb na kmetih.

Za kmetijstvo ni smatrati tudi gozdnega gospodarstva in zato je dohodek gozdnih delavcev za-

vezan uslužbenskemu davku, če preseza minimum, določen v zakonu (člen 90., točka 6.).

Za kmetijske delavce ni smatrati delavcev, zaposlenih v kmetijskih industrijah in kmetijskih podjetjih za obrtno predelovanje kmetijskih proizvodov (tovrnic za špirit, tovrnic za sladkor, pivovarne, mlekarstvo, čebelarstvo, živinoreja, pitanje živine in svinj in vobče vse vrste postranskih gran kmetijstva), če se opravljajo redno in pretežno kot samostalno obrtno podjetje, če je torej tako delo zavezano pridobnini po členu 45. (Glej pravilnik k členu 45.).

3.) Oprostitev po točki 5.) člena 90. se tiče samo nekvificiranih delavcev-dinarjev, na hitro roko najetih za posel ob izrednih in nujnih javnih potrebah, n. pr. če zamete sneg ceste in proge, če nastane požar, nali, poplava, če trči vlak ob vlak ali skoči s tira, če nasede ali se razbije ladja itd. Potemtakem so delavci, ki se zaposlijo za redna dela, popravljanje in pripravljanje poto, cest, železniških prog itd., zavezani uslužbenskemu davku glede dotičnih dohodkov, če presežajo ti zakonski minimum (člen 90., točka 6.).

4.) Dohodek od nesamostalnega dela in nesamostalnega poklica je oproščen uslužbenskega davka, če ne preseza za prejemalca:

Na	Brez otrok do 18. leta	Z enim otrokom	Z dvema otrokoma	S tremi otroki	S štirimi otroki	S petimi otroki	S šestimi otroki	S sedmimi otroki	Z osmimi otroki	Z devetimi otroki	Z desetimi otroki
mesec	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1300	1400
teden	100	125	150	175	200	225	250	275	300	325	350
dan	16	20	24	28	32	36	40	44	48	52	56

Ko se izračunava ta minimum prostega davka, se vpoštevajo:

a) samo zakonski in pozakonjeni otroci, če niso prestopili 18. leta starosti in če nimajo samostalnega dohodka; in

b) vsi prejemki v gotovini, prejemki v naravi in koristi z denarno vrednostjo, ki komu pripadajo ali ki jih uživa dotična oseba na dan, na teden ali na mesec. Torej ne spadajo v ta minimum dohodki, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj.

Ko se izračunava ta minimum za hišno služabništvo, se mora vzeti v poštev poleg dohodka v gotovini še vrednost stanovanja in hrane, če se uživa, najsi ne spadajo ti prejemki v naravi v davčno osnovo hišnega služabništva (glej pravilnik k členu 92.).

Točk 3.) in 4.) člena 90. ni treba posebe pojasnjevati.

K členu 91.

1.) Zaradi določanja in pobiranja uslužbenskega davka se dele dohodki, zavezani temu davku, na dve skupini:

a) na skupino ponavljajočih se dohodkov; in
b) na skupino dohodkov, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj.

2.) Za ponavljajoče se dohodke se smatrajo vsi oni ponavljajoči se prejemki in vse one ponavljajoče se koristi, kar jih je kakorkoli vnaprej določenih s stalno vsoto in ki se pojavljajo na dan, na teden, na mesec ali v drugih presledkih v enem davčnem letu.

Dohodkov, ki nimajo teh kriterijev, ni smatrati za ponavljajoče se dohodke, ampak za dohodke, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj. Pojem «stalna vsota» (člen 96.) pomeni vnaprej določeno vsoto (denarja ali prejemkov in koristi z denarno vrednostjo) za izvestno delovno dobo.

Če je določen prejemek na uro, kakor se to godi pri prekočasnem delu, se s takim načinom, po katerem se ugotavlja dohodek, v ničemer ne izpremeni značaj dohodka kot ponavljajočega se dohodka. To je samo niansa, ki se pogostoma pojavlja v službenih razmerjih, prav tak, kakršen se tudi pojavlja, če se izplačuje izvesten dohodek tudi v drugem roku, ne pa v onem, ki je tukaj določen (n. pr. za 20, 14, 10 dni). Prav tako se smatra dohodek, če je trajanje službenega razmerja vnaprej omejeno in je za ves čas vnaprej določena ena skupna plača, vendarle za ponavljajoči se dohodek.

Dohodek mora biti določen «vnaprej». Kjer se to ne zgodi, nima značaja ponavljajočega se prejemka.

Vkljub temu se smatrajo po členu 92., drugem odstavku, za ponavljajoči se dohodek akordne plače, plače od kosa itd., dasi nista vnaprej določena ne stalna vsota ne čas, za katerega se delo nagraja.

Zaradi jasnosti in glede na prednja navodila k temu členu, se navajajo tukaj najpogostnejši primeri, ki imajo ponavljajoči se značaj, in oni, ki ga nimajo, kakor je pač dohodek ali v denarju, naravi ali izvestni koristi.

Kot najpogostnejši dohodki ponavljajočega se značaja se pojavljajo ti-le:

V denarju	V naravi (člen 94.)	V koristi
Plača: mesečna tedenska dnevna na uro. Plača, akordna, od kosa itd. Hranarina. Razne doklade na plače: mesečne tedenske dnevne na uro. Pokojsnine in pokojsniške do- klade. Podpore in oskrb- nine, vnaprejdolo- žene s stalno mesečno vsoto, itd.	Hrana. Kurjava. Razsvetljava. Tobak, cigarete, razne potreb- ščine, kolikor se ponavljajo vsi taki pre- jemki na dan, na teden, na mesec.	Stanovanje v na- ravi, ukorišča- nje zemljišča itd.

Dohodki, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj in ki so najpogostnejši, so ti-le:

V denarju	V naravi (člen 94.)	V koristi
Tantieme, ki niso zavezane druž- benemu davku. Pogodbeni hono- rarij, pogodbene remuneracije in pogodbene gra- tifikacije; nepo- godbene samo, če so v zvezi s poslom in ne spadajo zaradi tega v osno- vo družbenega davka. Dnevnice (sejne, dežurne), če niso zaveza- ne družbenemu davku; štolnine in dohodki za opravljanje cer- kvenih obredov; izpitne takse; provizije, kolik- or niso zaveza- ne pridobnini; odpravnine; tri- najsta plača itd.	Razni deputati, ki se ne prejemajo na mesec, na te- den ali na dan, n. pr.: v drveh, premogu, žitu in drugih živ- ljenskih potreb- ščinah.	Razne pravice ukoriščanja, ki niso ponavlja- jočega se zna- čaja, nego pri- stojajo zdaj pa zdaj.

Ko se presoja, ali je prejemek ponavljajočega ali neponavljajočega se značaja, mora biti vedno odločilna činjenica, ali se prejemek kot tak večkrat v enem letu ponavlja v določeni vsoti. Za ponavljajoči se dohodek ni smatrati dohodka, ki se realizira po pogodbi samo enkrat na leto, najsi bi bil v vsoti vnaprej ustanovljen.

Potemtakem imajo ponavljajoči se značaj oni prejemki, ki se izplačujejo po navadi na dan, na teden, na mesec; vendar pa prejemek ne izgubi ponavljajočega se značaja, če se izplača hkrati za več dni, več tednov, več mesecev.

3.) Vsi ponavljajoči se prejemki iz vsakega službenega razmerja, ki so zavezani uslužbenskemu davku, se smatrajo za poseben davčni predmet. Nasprotno pa so prejemki in koristi, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj, vsak zase poseben davčni predmet.

4.) Za dohodek od nesamostalnega dela in nesamostalnega poklica so določene v zakonu različne stopnje, kakor ima pač dohodek ponavljajoči se značaj ali pa se pojavlja zdaj pa zdaj. Na prvo vrsto dohodka se uporabljata davčni lestvici iz člena 95., kakor se pač odmerja davek na tedensko ali na mesečno vsoto dohodka. Na drugo vrsto dohodkov, t. j. onih, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj, se uporabljajo davčne stopnje po členu 96.

K členu 92.

1.) Davek na ponavljajoče se prejemke in ponavljajoče se koristi se odmerja po skupnem znesku mesečnih, tedenskih, odnosno dnevnih ponavljajočih se dohodkov, zmanjšanih za znesek zakonskega odbitka po členu 93.

Vkljub temu spadajo za hišno služabništvo (med katero se ne šteje služabništvo v obratih) v davčno osnovo samo prejemki v denarju, ne pa tudi vrednost stanovanja in hrane; vendar pa se mu za to ne dovoljuje nikakršen popust (odbitek) po členu 93.

2.) Če ponavljajoči se dohodek ni določen za mesec, odnosno za teden, nego za drug čas, se obračuni davek sorazmerno z mesečnim ali tedenskim zneskom, pri čemer se računi teden s 6 dnevi, mesec s 25 dnevi in leto s 300 dnevi.

Če ponavljajoči se dohodek ni določen po času, se določi dohodek po znesku, ki bo spadal povprečno ali spada običajno na dan, teden ali mesec. Ti primeri se pojavljajo najpogosteje pri akordnih poslih in izplačilih izdelanega predmeta od kosa; n. pr.: Čevljarški delavec dobi od mojstra 240 dinarjev za obutev, izdelano v petih dneh. Torej mu gre za vsak delovni dan 48 dinarjev. Po tem povprečnem dnevnem zaslužku se lahko najde po lestvici v členu 95. tega pravilnika davek na zaslužek vseh petih dni, ki je po tedenski zakonski lestvici nalašč izračunjen z zakonskimi popusti za dnevni in tedenski dohodek.

K členu 93.

Ko se izračunava davku zavezani dohodek od ponavljajočih se prejemkov in koristi iz službenega razmerja, se odbijajo od skupnega dohodka te-le vsote:

1.) do 4000 Din na mesec 400 Din in za vsakega otroka do 18. leta 100 Din,
do 960 Din na teden 120 Din in za vsakega otroka do 18. leta 25 Din,
do 160 Din na dan 16 Din in za vsakega otroka do 18. leta 4 Din;

2.) preko 4000 Din do 6000 Din na mesec 200 Din in za vsakega otroka do 18. leta 50 Din;
preko 960 Din do 1440 Din na teden 60 Din in za vsakega otroka do 18. leta 12-50 Din,
preko 160 Din do 240 Din na dan 8 Din in za vsakega otroka do 18. leta 2 Din.

Od skupnega dohodka preko 6000 Din na mesec, preko 1440 Din na teden in preko 160 Din na dan kakor tudi od dohodka v denarju hišnega služabništva, ne glede na njegovo višino, se ne priznava noben popust.

Če je kdo v več službenih razmerjih, se vpoštevajo popust samo od dohodka iz onega davku zavezanega službenega razmerja, ki donaja največji dohodek. Zaposlena oseba ima dolžnost, o tem obvestiti ostale delodajalce, pri katerih popust ni dovoljen.

Če imata dohodek mož in žena, se priznava odbitek (popust) za otroke samo pri očetovem dohodku. Pri ženinem dohodku se izvrši popust za otroke samo, če dokaže, da njen mož nima dohodka od nesamostalnega dela in poklica.

Tak prejemalec dohodka, ki je v več službenih razmerjih ali čigar žena je prav tako v službenem razmerju, se kaznuje, če ukorišča odbitek, dovoljen po členu 93., več nego za eno službeno razmerje, po členu 139. zakona.

K členu 94.

Dohodek ali del dohodka v naravi se ocenja po denarnem namestku, ki ga določi ministrstvo za socialno politiko po členu 22. zakona o zavarovanju delavcev (glej dalje razpredelnico o denarnih namestkih, ki jo je odobril minister za socialno politiko dne 8. februarja 1923. pod št. 4740 in ki velja, kolikor ni ali ne bo pozneje uradoma izpremenjena). Za koristi, ki tukaj niso obsežene, oceni denarni namestek zaradi odtegljaja davka delodajalec po dejanskih krajevnih cenah, definitivno pa ga določi davčno oblastvo.

Vrednost stanovanja državnega uslužbenca se ne sme oceniti više nego stanarina, ki mu pripada po zakonu.

Stanovanje delavca v industrijski koloniji se vračuni v dohodek samo, če vpliva užitek ali ne-žitek stanovanja v naravi na višino delavčevega zaslužka. Če se n. pr. delavcu zniža plača, ko se mu dodeli stanovanje, ali če se mu zviša plača, ko se mu stanovanje odvzame se mu ne dodeli, spada v prvem primeru tudi vrednost stanovanja v davčno osnovo, ker je v drugem primeru zvišani denarni dohodek sam po sebi zavezan davku.

Prav to načelo velja za delavce v industrijskih kolonijah in za ponavljajoče se prejemke v drveh, premoğu in razsvetljavi.

Razpredelnica o denarnih namestkih prejemkov in koristi v naravi, odobrena z odločbo ministrstva za socialno politiko z dne 8. februarja 1923., št. 4790.

Vrsta prejemkov, odnosno koristi.

I. Popolna oskrba za odrasle:

	Dinarjev
1. s stanovanjem	14— 84— 350— 4.200—
2. brez stanovanja	12— 72— 300— 3.600—

II. Popolna oskrba za služabništvo v obratih:

	Dinarjev
1. s stanovanjem	8— 48— 200— 2.400—
2. brez stanovanja	7— 42— 175— 2.100—

III. Popolna oskrba za vajence:

	Dinarjev
1. s stanovanjem	5— 30— 125— 1.500—
2. brez stanovanja	4— 24— 100— 1.200—

IV. Obleka:

	Dinarjev
1. za odrasle	2-50 15— 62-50 750—
2. za služabništvo v obratih	2-50 15— 62-50 750—
3. za vajence	1— 6— 25— 300—

V. Obutev:

	Dinarjev
1. za odrasle	1-50 9— 37-50 450—
2. za služabništvo v obratih	1-50 9— 37-50 450—
3. za vajence	-80 4-80 20— 240—

VI. Stanovanja:

	Dinarjev
1. 1 soba in obenem kuhinja	1-50 9— 37-50 450—
2. 1 soba in kuhinja	3— 18— 75— 900—
3. 2 sobi in kuhinja	4-50 27— 112-50 1.350—
4. 3 sobe in kuhinja	6— 36— 150— 1.800—
5. vsaka nadaljnja soba	2— 12— 50— 600—
6. posebna soba z opremo	3— 18— 75— 900—
7. ležišče v skupni spalnici	1— 6— 25— 300—

VII. Kurjava:

	Dinarjev
1. za 1 prostor	2— 12— 50— 600—
2. za 2 prostora	3— 18— 75— 900—
3. za 3 prostore	4— 24— 100— 1.200—
4. za 4 prostore	5— 30— 125— 1.500—

VIII. Razsvetljava:

	Dinarjev
1. za 1 prostor	-50 3— 12-50 150—
2. za 2 prostora	1— 6— 25— 300—
3. za 3 prostore	1-30 7-80 32-50 390—
4. za 4 prostore	1-50 9— 37-50 450—

IX. Ostali prejemki v naravi:

	Dinarjev
1. zajtrk	2— 12— 50— 600—
2. kosilo	6— 36— 150— 1.800—
3. večerja	4— 24— 100— 1.200—
4. kruh	3-50 za kg.

X. Živiljske in ostale potrebščine:

1. pšenica za q	Din 250—
2. soržica za q	Din 200—
3. riž za q	Din 180—
4. koruza za q	Din 220—
5. ječmen za q	Din 180—
6. oves za q	Din 160—
7. grah (fižol) za q	Din 250—
8. krompir za q	Din 100—
9. pšenična moka za q	Din 350—
10. soržična moka za q	Din 280—
11. ržena moka za q	Din 250—
12. koruzna moka za q	Din 300—
13. ječmenova moka za q	Din 200—
14. otrobi za q	Din 150—
15. slanina za kg	Din 16—
16. mast za kg	Din 20—
17. sirovo maslo za kg	Din 25—
18. olje za l	Din 12—
19. navadni sir za kg	Din 4—
20. mleko za l	Din 2—
21. sladkor za kg	Din 10—
22. kava za kg	Din 20—
23. cikorija za kg	Din 6—
24. sol za kg	Din 2—
25. riž za kg	Din 6—
26. vino za l	Din 2—
27. pivo za l	Din 2—
28. kis za l	Din 1—
29. petrolej za l	Din 3—
30. milo za kg	Din 4—
31. premog za q	Din 20—
32. drva za m ³	Din 75—
33. drva za q	Din 15—
34. užitek zemljišča za katastrski oral, 1600 kvadratnih sežnjov, na leto	Din 500—
35. uporabljanje: konja za vsakega na leto	Din 1.000—
36. uporabljanje: krave za vsako na leto	Din 1.000—
37. svinja za vsako	Din 500—
38. ovca za vsako	Din 200—
39. koza za vsako	Din 300—

Ta razpredelnica velja, dokler se ne nadomesti z novo po osrednjem uradu za zavarovanje delavcev, kolikor že ni za poedina območja izpremenjena.

K členu 95.

Za uporabljanje davčnih lestvic po členu 95. je treba vpoštevati te-le tri činjenice:

1.) Te lestvici se uporabljata samo na ponavljajoče se prejemke.
2.) Davek na ponavljajoče se prejemke se obračunava od celokupnega mesečnega, odnosno tedenskega dohodka iz službenega razmerja, zmanjšane za odbitek (popust), v naslednjih mejah:

Od skupnega ponavljajočega se dohodka:

a) do 4000 Din na mesec 400 Din in za vsakega otroka do 18. leta 100 Din,

do 960 Din na teden 120 Din in za vsakega otroka do 18. leta 25 Din,

do 160 Din na dan 16 Din in za vsakega otroka do 18. leta 4 Din;

b) preko 4000 Din do 6000 Din na mesec 200 Din in za vsakega otroka do 18. leta 50 Din.

preko 960 Din do 1440 Din na teden 60 Din in za vsakega otroka do 18. leta 12-50 Din,

preko 160 Din do 240 Din na dan 8 Din in za vsakega otroka do 18. leta 2 Din.

Od skupnega dohodka preko 6000 Din na mesec, 1440 Din na teden, 240 Din na dan kakor tudi od dohodka v denarju hišnega služabništva, ne glede na njegovo višino, se ne priznava noben odbitek.

3.) Ko se izračunava davek na dohodek preko 2520 Din na teden in preko 10.500 Din na mesec, ne sme biti davek po višji odstotni stopnji večji od davka po najbližji nižji stopnji, povečanega za razliko, zaradi katere se uporablja višja stopnja.

Zgled: Na skupni tedenski dohodek 2890 Din bi znašal davek po lestvici 346-80 Din (12% od 2890 Din). Toda po prednjem pravilu ne sme biti večji od davka, ki spada po najbližji nižji (11%) stopnji na njen najvišji (2880 Din) dohodek, to pa je 316-80 Din (11% od 2880 Din), povečan za razliko 10 (2890—2880), zaradi katere se uporablja višja (12%) stopnja, t. j. davek znaša 316-80 + 10 = 326-80 namesto 346-80 Din. (Obenem se pripominja, da se uslužbenki davek ne sme zaokrožati po členu 6. zakona, ker pri tej davčni obliki ni individualnega predpisa. Zaradi tega zakon tudi v svojih stopnjah davka po členu 95. ne zaokroža ustreznega davka. Vendar pa se mora uporabljati iz tehničnih razlogov pravilo o zaokrožanju iz člena 6. zakona tudi na ta davek, če se pobira po členu 100. v davčnih znamkah.)

Prednjega pravila ni uporabljati na davek od dohodka, nižjega od 2520 Din na teden in 10.500 Din na mesec, ker ni zavezan odstotnemu davku, ampak davku, že določenemu v stopnjah.

4.) Da se olajša določanje davka, zlasti pa da ne bi bilo treba v vsakem primeru s posebnim računom ugotavljati davčnih osnov, t. j. od celokupnega dohodka odbijati zakonskih popustov po členu 93. in iskati po odbiti številki davka v lestvicah člena 95. zakona, se priobčujeta tukaj nalašč izdelani lestvici, in sicer ena skupno kombinirana za dnevni in tedenski, druga pa za mesečni dohodek. V teh lestvicah se najde davek takoj, brez posebnega odbijanja, na podstavi samega dejanskega skupnega dohodka (tedenskega, dnevnega), če se poišče stolpec, ki ustreza številčnemu stanju otrok. Tako izdelani lestvici pravilnika se moreta ukoriščati samo do šest otrok. Če ima zaposlenec večje število otrok do 18. leta, je treba uporabiti predpise o odbijanju in določiti davek po zakonski lestvici.

(Glej lestvico 1. na prihodnji strani.)

Desna stran (tedenski ponavljajoči se dohodek) se uporablja samo, če se vrši izplačilo za polni teden, t. j. za polnih zaporednih 6 ali 7 dni. V tem primeru je treba poiskati na desni strani stolpec, ki ustreza številčnemu stanju zaposlenčevih otrok do 18. leta. Potem je treba iti ob najdenem stolpcu nizdol do mesta, kamor spada ali kjer je konkretna vsota ponavljajočih se tedenskih prejemkov in koristi za 6 ali 7 dni. Na isti vodoravni črti, kjer se je našel ta dohodek, na levi strani v stolpcu davka «za teden dni», je izračunjen davek za ves teden.

V vseh drugih primerih nemesečnih prejemkov (torej če prejemki ne obsejajo enega polnega tedna, 6 ali 7 dni) ali če obsejajo več nego 7 dni, je treba uporabiti za določitev davka levo stran za ponavljajoči se dnevni dohodek. Leva stran se uporablja tako, da se najprej ugotovi število učinkovitih delovnih dni. Nedelovni dnevi (če se ne vrši delo ob praznikih in nedeljah) se ne smejo jemati v račun. S številom učinkovitih delovnih dni se razdeli skupna vsota dohodka, da se dobi povprečni dnevni ponavljajoči se dohodek. Potem se poišče ustrezeni stolpec o stanju otrok (kakor je potrjeno v zaposlenčevi davčni knjižici) in v njem dotična številka povprečnega dnevnega dohodka. Na isti črti, na kateri se ugotovi ta dohodek, je na desni strani ustrezeni davek za 1, 2, 3, 4, 5 in 6 dni po dotičnih stolpcih «davka». Če je število delovnih dni večje od 6, je treba davek za en dan pomnožiti s tem številom, da se dobi ustrezeni skupni davek za vso vsoto prejemkov. Ob malih razlikah, ki izvirajo s primerjanjem davka, izračunjenega po tedenskem, in davka, izračunjenega po dnevnem dohodku, se ni treba spotikati, ker so te razlike posledica relativno večjega odbitka (popusta), ki ga dovoljuje zakon (120 Din) za tedenski kot najpogostnejši ponavljajoči se dohodek.

1.) Lestvica davka za dnevne in tedenske ponavljajoče se dohodke.

Dnevni ponavljajoči se dohodek										Stopnja	Davek						Stopnja	Tedenski ponavljajoči se dohodek												
Število otrok																		Število otrok												
6	5	4	3	2	1	brez otrok					za 1 dan	za 2 dni	za 3 dni	za 4 dni	za 5 dni	za 6 in 7 dni, za ves teden		brez otrok	1	2	3	4	5	6						
od do	od do	od do	od do	od do	od do	od do	od do	od do	od do		dinarjev							od do	od do	od do	od do	od do	od do	od do	od do	od do	od do			
48	44	40	36	32	28	24	1.	0-16	0-32	0-48	0-64	0-80	1-	1.	168	193	218	243	268	293	318	343	368							
49-52	45-48	41-44	37-40	33-36	29-32	25-28	2.	0-25	0-50	0-75	1-	1-25	1-50	2.	169-192	194-217	219-242	244-267	269-292	294-317	319-342	345-368								
53-56	49-52	45-48	41-44	37-40	33-36	29-32	3.	0-33	0-66	0-99	1-32	1-65	2-	3.	193-216	218-241	243-266	268-291	293-316	318-341	343-366									
57-60	53-56	49-52	45-48	41-44	37-40	33-36	4.	0-42	0-84	1-26	1-68	2-10	2-50	4.	217-240	242-265	267-290	292-315	317-340	342-365	367-390									
61-64	57-60	53-56	49-52	45-48	41-44	37-40	5.	0-50	1-	1-50	2-	2-50	3-	5.	241-265	266-290	291-315	316-340	341-365	366-390	391-415									
65-68	61-64	57-60	53-56	49-52	45-48	41-44	6.	0-66	1-32	1-98	2-64	3-30	4-	6.	266-288	291-313	316-338	341-363	364-388	391-413	416-438									
69-72	65-68	61-64	57-60	53-56	49-52	45-48	7.	0-75	1-50	2-25	3-	3-75	4-50	7.	289-312	314-337	339-362	364-387	389-412	414-437	439-462									
73-76	69-72	65-68	61-64	57-60	53-56	49-52	8.	0-92	1-84	2-76	3-68	4-60	5-50	8.	313-336	338-361	363-386	388-411	413-436	438-461	463-486									
77-80	73-76	69-72	65-68	61-64	57-60	53-56	9.	1-08	2-16	3-24	4-32	5-40	6-50	9.	337-360	362-385	387-410	412-435	437-460	462-485	487-510									
81-84	77-80	73-76	69-72	65-68	61-64	57-60	10.	1-25	2-50	3-75	5-	6-25	7-50	10.	361-384	386-409	411-434	436-459	461-484	486-509	511-534									
85-88	81-84	77-80	73-76	69-72	65-68	61-64	11.	1-42	2-84	4-26	5-68	7-10	8-50	11.	385-408	410-433	435-458	460-483	485-508	510-533	535-558									
89-92	85-88	81-84	77-80	73-76	69-72	65-68	12.	1-58	3-16	4-74	6-32	7-90	9-50	12.	409-432	434-457	459-482	484-507	509-532	534-557	559-582									
93-96	89-92	85-88	81-84	77-80	73-76	69-72	13.	1-75	3-50	5-25	7-	8-75	10-50	13.	433-456	458-481	483-506	508-531	533-556	558-581	583-606									
97-100	93-96	89-92	85-88	81-84	77-80	73-76	14.	1-92	3-84	5-76	7-68	9-60	11-50	14.	457-480	482-505	507-530	532-555	557-580	582-605	607-630									
101-104	97-100	93-96	89-92	85-88	81-84	77-80	15.	2-08	4-16	6-24	8-32	10-40	12-50	15.	481-504	506-529	531-554	556-579	581-604	606-629	631-654									
105-108	101-104	97-100	93-96	89-92	85-88	81-84	16.	2-33	4-66	6-99	9-34	11-65	14-	16.	505-528	530-553	555-578	580-603	605-628	630-653	655-678									
109-112	105-108	101-104	97-100	93-96	89-92	85-88	17.	2-50	5-	7-50	10-	12-50	15-	17.	529-552	554-577	579-602	604-627	629-652	654-677	679-702									
113-116	109-112	105-108	101-104	97-100	93-96	89-92	18.	2-67	5-34	8-01	10-68	13-35	16-	18.	553-576	578-601	603-626	628-651	653-676	678-701	703-726									
117-120	113-116	109-112	105-108	101-104	97-100	93-96	19.	3-	6-	9-	12-	15-	18-	19.	577-600	602-625	627-650	652-675	677-700	702-725	727-750									
121-124	117-120	113-116	109-112	105-108	101-104	97-100	20.	3-17	6-34	9-51	12-68	15-85	19-	20.	601-624	626-649	651-674	676-699	701-724	726-749	751-774									
125-128	121-124	117-120	113-116	109-112	105-108	101-104	21.	3-42	6-84	10-26	13-68	17-10	20-50	21.	625-648	650-673	675-698	700-723	725-748	750-773	775-798									
129-132	125-128	121-124	117-120	113-116	109-112	105-108	22.	3-67	7-34	11-01	14-68	18-35	22-	22.	649-672	674-697	699-722	724-747	749-772	774-797	799-822									
133-136	129-132	125-128	121-124	117-120	113-116	109-112	23.	3-92	7-84	11-76	15-68	19-60	23-50	23.	673-696	698-721	723-746	748-771	773-796	798-821	823-846									
137-140	133-136	129-132	125-128	121-124	117-120	113-116	24.	4-20	8-40	12-60	16-80	21-	25-	24.	697-720	722-745	747-770	772-795	797-820	822-845	847-870									
141-144	137-140	133-136	129-132	125-128	121-124	117-120	25.	4-50	9-	13-50	18-	22-50	27-	25.	721-744	746-769	771-794	796-819	821-844	846-869	871-894									
145-148	141-144	137-140	133-136	129-132	125-128	121-124	26.	4-75	9-50	14-25	19-	23-75	28-50	26.	745-768	770-793	795-818	820-843	845-868	870-893	895-918									
149-152	145-148	141-144	137-140	133-136	129-132	125-128	27.	5-	10-	15-	20-	25-	30-	27.	769-792	794-817	819-842	844-867	869-892	894-917	919-942									
153-156	149-152	145-148	141-144	137-140	133-136	129-132	28.	5-33	10-66	15-99	21-32	26-65	32-	28.	793-816	818-841	843-866	868-891	893-916	918-941	943-960									
157-160	153-156	149-152	145-148	141-144	137-140	133-136	29.	5-75	11-50	17-25	23-	28-75	34-50	29.	817-840	842-865	867-890	892-915	917-940	942-960	-									
-	157-160	153-156	149-152	145-148	141-144	137-140	30.	6-	12-	18-	24-	30-	36-	30.	841-864	866-889	891-914	916-939	941-960	-	-									
-	-	157-160	153-156	149-152	145-148	141-144	31.	6-33	12-66	18-99	25-32	31-65	38-	31.	865-888	890-913	915-938	940-960	-	-	-									
-	-	-	157-160	153-156	149-152	145-148	32.	6-67	13-34	20-01	26-68	33-35	40-	32.	889-912	914-937	939-960	-	-	-	-									
-	-	-	-	157-160	153-156	149-152	33.	7-08																						

2.) Lestvica davka za mesečne ponavljajoče se dohodke.

Stopnja	Davek Din	Brez otrok	Število otrok					
			1		2		3	
			od	do	od	do	od	do
1.	4	600	700	800	900	1000	1100	1200
2.	6	601—700	701—800	801—900	901—1000	1001—1100	1101—1200	1201—1300
3.	9	701—800	801—900	901—1000	1001—1100	1101—1200	1201—1300	1301—1400
4.	11	801—900	901—1000	1001—1100	1101—1200	1201—1300	1301—1400	1401—1500
5.	14	901—1000	1001—1100	1101—1200	1201—1300	1301—1400	1401—1500	1501—1600
6.	17	1001—1100	1101—1200	1201—1300	1301—1400	1401—1500	1501—1600	1601—1700
7.	20	1101—1200	1201—1300	1301—1400	1401—1500	1501—1600	1601—1700	1701—1800
8.	23	1201—1300	1301—1400	1401—1500	1501—1600	1601—1700	1701—1800	1801—1900
9.	27	1301—1400	1401—1500	1501—1600	1601—1700	1701—1800	1801—1900	1901—2000
10.	31	1401—1500	1501—1600	1601—1700	1701—1800	1801—1900	1901—2000	2001—2100
11.	35	1501—1600	1601—1700	1701—1800	1801—1900	1901—2000	2001—2100	2101—2200
12.	39	1601—1700	1701—1800	1801—1900	1901—2000	2001—2100	2101—2200	2201—2300
13.	43	1701—1800	1801—1900	1901—2000	2001—2100	2101—2200	2201—2300	2301—2400
14.	48	1801—1900	1901—2000	2001—2100	2101—2200	2201—2300	2301—2400	2401—2500
15.	53	1901—2000	2001—2100	2101—2200	2201—2300	2301—2400	2401—2500	2501—2600
16.	58	2001—2100	2101—2200	2201—2300	2301—2400	2401—2500	2501—2600	2601—2700
17.	63	2101—2200	2201—2300	2301—2400	2401—2500	2501—2600	2601—2700	2701—2800
18.	68	2201—2300	2301—2400	2401—2500	2501—2600	2601—2700	2701—2800	2801—2900
19.	74	2301—2400	2401—2500	2501—2600	2601—2700	2701—2800	2801—2900	2901—3000
20.	80	2401—2500	2501—2600	2601—2700	2701—2800	2801—2900	2901—3000	3001—3100
21.	86	2501—2600	2601—2700	2701—2800	2801—2900	2901—3000	3001—3100	3101—3200
22.	92	2601—2700	2701—2800	2801—2900	2901—3000	3001—3100	3101—3200	3201—3300
23.	98	2701—2800	2801—2900	2901—3000	3001—3100	3101—3200	3201—3300	3301—3400
24.	105	2801—2900	2901—3000	3001—3100	3101—3200	3201—3300	3301—3400	3401—3500
25.	112	2901—3000	3001—3100	3101—3200	3201—3300	3301—3400	3401—3500	3501—3600
26.	119	3001—3100	3101—3200	3201—3300	3301—3400	3401—3500	3501—3600	3601—3700
27.	126	3101—3200	3201—3300	3301—3400	3401—3500	3501—3600	3601—3700	3701—3800
28.	133	3201—3300	3301—3400	3401—3500	3501—3600	3601—3700	3701—3800	3801—3900
29.	141	3301—3400	3401—3500	3501—3600	3601—3700	3701—3800	3801—3900	3901—4000
30.	149	3401—3500	3501—3600	3601—3700	3701—3800	3801—3900	3901—4000	—
31.	157	3501—3600	3601—3700	3701—3800	3801—3900	3901—4000	—	—
32.	165	3601—3700	3701—3800	3801—3900	3901—4000	—	—	—
33.	173	3701—3800	3801—3900	3901—4000	—	—	—	—
34.	182	3801—3900	3901—4000	—	—	—	—	—
35.	191	3901—4000	—	—	—	—	—	—
36.	200	—	—	—	—	—	—	—
37.	209	—	4001—4050	4001—4100	4001—4100	4001—4100	4001—4100	4001—4100
38.	218	4001—4100	4051—4150	4101—4200	4151—4250	4201—4300	4251—4350	4301—4400
39.	228	4101—4200	4151—4250	4201—4300	4251—4350	4301—4400	4351—4450	4401—4500
40.	238	4201—4300	4251—4350	4301—4400	4351—4450	4401—4500	4451—4550	4501—4600
41.	248	4301—4400	4351—4450	4401—4500	4451—4550	4501—4600	4551—4650	4601—4700
42.	258	4401—4500	4451—4550	4501—4600	4551—4650	4601—4700	4651—4750	4701—4800
43.	266	4501—4600	4551—4650	4601—4700	4651—4750	4701—4800	4751—4850	4801—4900
44.	275	4601—4700	4651—4750	4701—4800	4751—4850	4801—4900	4851—4950	4901—5000
45.	283	4701—4800	4751—4850	4801—4900	4851—4950	4901—5000	4951—5050	5001—5100
46.	291	4801—4900	4851—4950	4901—5000	4951—5050	5001—5100	5051—5150	5101—5200
47.	300	4901—5000	4951—5050	5001—5100	5051—5150	5101—5200	5151—5250	5201—5300
48.	309	5001—5100	5051—5150	5101—5200	5151—5250	5201—5300	5251—5350	5301—5400
49.	318	5101—5200	5151—5250	5201—5300	5251—5350	5301—5400	5351—5450	5401—5500
50.	326	5201—5300	5251—5350	5301—5400	5351—5450	5401—5500	5451—5550	5501—5600
51.	335	5301—5400	5351—5450	5401—5500	5451—5550	5501—5600	5551—5650	5601—5700
52.	345	5401—5500	5451—5550	5501—5600	5551—5650	5601—5700	5651—5750	5701—5800
53.	354	5501—5600	5551—5650	5601—5700	5651—5750	5701—5800	5751—5850	5801—5900
54.	363	5601—5700	5651—5750	5701—5800	5751—5850	5801—5900	5851—5950	5901—6000
55.	372	5701—5800	5751—5850	5801—5900	5851—5950	5901—6000	—	—
56.	382	5801—5900	5851—5950	5901—6000	—	—	—	—
57.	392	5901—6000	5951—6000	—	—	—	—	—
58.	401	—	—	—	—	—	—	—
59.	411	—	—	—	—	—	—	—
60.	421	—	—	—	—	—	—	—
61.	431	—	—	—	—	—	—	—
62.	441	—	—	—	—	—	—	—
63.	451	—	—	—	—	—	—	—
64.	462	—	—	—	—	—	—	—
65.	472	—	—	—	—	—	—	—
66.	482	—	—	—	—	—	—	—
67.	493	—	—	—	—	—	—	—
68.	503	—	—	—	—	—	—	—
69.	514	—	—	—	—	—	—	—
70.	525	—	—	—	—	—	—	—
71.	536	—	—	—	—	—	—	—
72.	548	—	—	—	—	—	—	—
73.	558	—	—	—	—	—	—	—
74.	570	—	—	—	—	—	—	—
75.	581	—	—	—	—	—	—	—
76.	593	—	—	—	—	—	—	—
77.	605	—	—	—	—	—	—	—
78.	616	—	—	—	—	—	—	—
79.	628	—	—	—	—	—	—	—
80.	640	—	—	—	—	—	—	—
81.	652	—	—	—	—	—	—	—
82.	664	—	—	—	—	—	—	—
83.	676	—	—	—	—	—	—	—
84.	689	—	—	—	—	—	—	—
85.	701	—	—	—	—	—	—	—
86.	713	—	—	—	—	—	—	—
87.	726	—	—	—	—	—	—	—
88.	738	—	—	—	—	—	—	—
89.	752	—	—	—	—	—	—	—
90.	764	—	—	—	—	—	—	—
91.	778	—	—	—	—	—	—	—
92.	791	—	—	—	—	—	—	—
93.	804	—	—	—	—	—	—	—
94.	817	—	—	—	—	—	—	—
95.	830	—	—	—	—	—	—	—
96.	844	—	—	—	—	—	—	—
97.	858	—	—	—	—	—	—	—
98.	871	—	—	—	—	—	—	—
99.	885	—	—	—	—	—	—	—
100.	899	—	—	—	—	—	—	—
101.	912	—	—	—	—	—	—	—
102.	923	—	—	—	—	—	—	—
103.	933	—	—	—	—	—	—	—
104.	943	—	—	—	—	—	—	—
105.	953	—	—	—	—	—	—	—
106.	963	—	—	—	—	—	—	—
107.	973	—	—	—	—	—	—	—
108.	983	—	—	—	—	—	—	—
109.	993	—	—	—	—	—	—	—
110.	1003	—	—	—	—	—	—	—
111.	1013	—	—	—	—	—	—	—
112.	1023	—	—	—	—	—	—	—
113.	1033	—	—	—	—	—	—	—
114.	1043	—	—	—	—	—	—	—
115.	1053	—	—	—	—	—	—	—
116.	1063	—	—	—	—	—	—	—
117.	1073	—	—	—	—	—	—	—
118.	1083	—	—	—	—	—	—	—
119.	1093	—	—	—	—	—	—	—
120.	1103	—	—	—	—	—	—	—
121.	1113	—	—	—	—	—	—	—
122.	1123	—	—	—	—	—	—	—
123.	1133	—	—	—	—	—	—	—
124.	1143	—	—	—	—	—	—	—
125.	1153	—	—	—	—	—	—	—
126.	1163	—	—	—	—	—	—	—
127.	1173	—	—	—	—	—	—	—
128.	1183	—	—	—	—	—	—	—
129.	1193	—	—	—	—	—	—	—
130.	1203	—	—	—	—	—	—	—
131.	1213	—	—	—	—	—	—	—
132.	1223	—	—	—	—	—	—	—
133.	1233	—	—	—	—	—	—	—
134.	1243	—	—	—	—	—	—	—
135.	1253	—	—	—	—	—	—	—
136.	1263	—	—	—	—	—	—	—
137.	1273	—	—	—	—	—	—	—
138.	1283	—	—	—	—	—	—	—
139.	1293	—	—	—	—	—	—	—
140.	1303	—	—	—	—	—	—	—
141.	1313	—	—	—	—	—	—	—
142.	1323	—	—	—	—	—	—	—
143.	1333	—	—	—	—	—	—	—
144.	1343	—	—	—	—	—	—	—
145.	1353	—	—	—	—	—	—	—
146.	1363	—	—	—	—	—	—	—

dane odloke je treba vpisati v pripombo v delodajalčevi knjigi. Pritožba zoper take odloke ne zadrži izterjave davka, nego samo kazen ter se vzame v postopanje po členu 127.

9.) Delodajalec, ki ne vpiše v seznam ali v davčno knjigo podatkov po poslednjem odstavku člena 98. ali ne vpiše odtegnjenega davka v faktičnem znesku ali ga sploh ne vpiše, se kaznuje za vsak poedini prekršek po členu 139. (z 20 Din do 500 Din); s tem pa ni oproščen dolžnosti, jamčiti za davek po členu 146. Če stori to z namenom, da bi se izognil plačilu davka, je odgovoren za utajbo po členu 142.

10.) Od prednjih pravil o odtezanju davka po delodajalcih dopušča zakon dve izjemi, in sicer:

a) če stanuje delodajalec stalno v inozemstvu, in
b) če ima zaposlena ali nameščena oseba dohodka posredno tudi od tretje osebe po pravici, ki ji je dana z zvanjem ali položajem v službenem razmerju (člen 89., prvi odstavek), kakršni so n. pr. dohodki duhovnih oseb za činovdejstvo (štolnino) itd. (glej pravilnik k členu 89., točko 7., če so taki dohodki zavezani pridobniki, ne pa temu davku). V teh primerih mora plačati davek prejemalec sam neposredno in v rokih, ki so določeni tudi za delodajalce.

Da se opravljajo taki primeri plačevanja uslužbenskega davka lažje tako za davčna oblastva kakor tudi za prejemalce dohodkov, smejo določiti prejemalci dohodkov s pristojnim davčnim oblastvom (poslednji stavek člena 112.) povprečno mesečno vrednost takih dohodkov (brez prijavljanja konkretnih primerov) začetkom vsakega koledarskega leta; davčno oblastvo pa jim predpiše odpadajoči mesečni davek po lestvici člena 96. in pobira davek po poteku vsakega četrtletja. Če bi se o povprečni osnovi ne mogel doseči sporazum, sme zahtevati prejemalec posredovanje višjega davčnega oblastva.

V primeru pod točko a) ni postopati po prednjem odstavku, če ima delodajalec obrat v naši državi, ker mora imeti obrat koga, ki zastopa delodajalca pred oblastvi.

K členu 100.

Vkljub odredbam členov 98. in 99., po katerih je treba uslužbenški davek odtežati ob izplačilu ter ga izročiti v denarju državni blagajni, dovoljuje zakon tudi pobiranje tega davka v davčnih znamkah.

Pobirati uslužbenški davek v davčnih znamkah morajo vsi delodajalci, ki ne zaposlujejo mesečno povprečno nad 20 zaposlencev. Če se med letom to število tudi prekorači, se delodajalec ne odveže dolžnosti, pobirati davek v znamkah do poteka dotičnega davčnega leta, ko mora svojo zakonsko obveznost, odjaviti, da se vpiše v knjigo delodajalcev, ki izročajo uslužbenški davek v denarju.

Pobiranje davka v znamkah, ne glede na število zaposlencev, se prepoveduje vsem državnim in samoupravnim institucijam kakor tudi osebam, ki so načeloma zavezane družbenemu davku, najsi so ga trajno ali začasno oproščene.

Vsi delodajalci — razen onih iz prednjega odstavka —, ki niso zavezani pobirati davka v znamkah, se morajo prijaviti do dne 25. januarja vsakega leta davčnemu oblastvu prve stopnje, da jih vpiše v knjigo delodajalcev, ki izročajo uslužbenški davek v denarju. Na to se morajo opozoriti dotični delodajalci do dne 5. januarja z javnim pozivom, ki mu je treba dostaviti, da se uporabi najvišja kazn po členu 138. na vsakega delodajalca, ki ima povprečno preko 20 zaposlencev, a se do tega roka ne prijavi oblastvu. Poleg te kazni morajo pobirati taki delodajalci do konca prvega četrtletja davek v znamkah in šele od začetka naslednjih četrtletij v gotovini.

Za delodajalce, ki niso zavezani, pobirati davka v znamkah, otvorijo davčna oblastva posebno knjigo, v katero vpisujejo poleg delodajalčevega imena podatke iz davčnega dnevnika o položanih vsotah davka. Ta knjiga služi tudi za evidenco o točnosti delodajalcev glede vplačevanja odtegnjenih vsot. Imenik teh delodajalcev se mora priobčiti vsako četrtletje organom finančne kontrole.

Davčne znamke se izdajajo samo pri davčnih uradih, po potrebi pa tudi pri oddelkih finančne kontrole.

Davčne znamke se ne smejo kupovati pri nikom drugem nego pri teh uradih.

Davčne znamke se natisnejo predhodno v vrednosti po 0-50, 1, 2, 3, 4, 5, 10, 15 in 20 Din. Kakšne so znamke, to se bo razglasilo o priliki vsake izdaje.

Davčne znamke se morajo nalepiti v knjižici ob vsakem izplačilnem roku na določen prostor namesto označbe odtegnjenega davka.

Znamka se mora dobro nalepiti in potem tako uničiti z žigom ali svojeročnim podpisom, da je ni več mogoče uporabiti.

Davčne znamke se začno uporabljati z onim dnem, ki ga naknadno določi minister za finance z naredbom, v kateri uredi tudi uradno ravnanje z njimi.

K členoma 101. in 102.

1.) Davčna oblastva imajo dolžnost nadzirati, ali vsi delodajalci v njih območju pravilno odtežajo davek in ali vplačujejo odtegnjeni in predpisani davek v določenem roku. Zato morajo davčna oblastva primerjati prijavljene seznamke z vsemi podatki o podjetjih, obratih in poklicih v svojem območju, kar jih je zavezanih pridobniki in družbenemu davku, prav tako pa tudi z drugimi podatki, s katerimi razpolagajo in ki jih morejo dobiti pri drugih oblastvih (občinskih, za zavarovanje delavcev itd.). Iz seznamkov smejo izpisovati zase potrebne beležke (katastrski list pridobnine).

2.) Davčna oblastva morajo seznamke, ki jih jim predlože delodajalci, preizkusiti tako glede uporabljanja davčnih lestvic po členih 95. in 96. kakor tudi glede vsote odtegnjenega davka. Vse nepravilnosti, zapažene ob takem preizkušanju, je treba takej vpricho delodajalca vidno popraviti in pobrati tako ugotovljeno vsoto. Če delodajalec ne pritrdi učinku popravku, mu je treba izdati odlok po členu 127.

Zoper take odloke je dopustna pritožba na višje davčno oblastvo v zakonitem roku; vendar pa pritožba ne zadrži izterjave. Taki odloki se smatrajo obenem za izvršilni opomin, kolikor je skrajni rok za vplačilo tega davka potekel.

3.) Davčna oblastva kakor tudi organi finančne kontrole preizkušajo občasno, zlasti kadar nastane dvom, ali se stalno in pravočasno odteza davek od vseh prejemkov, ali delodajalci davek pravilno odtežajo in ali ga pravočasno polagajo državni blagajni. Preizkušanje se vrši s pregledom dotičnih poslovnih knjig in delavskih plačilnih seznamkov, izplačilnih listov za zavarovanje delavcev in davčnih knjižic.

Organi finančne kontrole imajo posebno dolžnost, ob pregledovanju raznih podjetij izpisovati podatke iz čim večjega števila davčnih knjižic ter jih primerjati s seznamkom (plačilnim listom), na katerem je potrjeno davčnega oblastva o plačanem davku, odnosno ki se mu predloži, če ni še prišel rok za vplačilo. Če se s tem preizkušanjem ugotovi, da odtegnjeni davek ni vpisan v seznam o plačanem davku za dotični čas (mesec ali trimesečje) ali da ga je vpisal delodajalec v manjšem znesku, mora uvesti davčno oblastvo po predloženem opisu dejanskega stanja kazensko postopanje zaradi utajbe po členu 142. zakona.

Če se pobira davek v znamkah, primerja kontrolni organ tudi podatke, vpisane v knjižico, z dotičnimi delodajalčevimi izplačilnimi listi (zapiski).

V vsaki revidirani knjižici označi organ kontrole izvršitev revizije z datumom in podpisom.

Preizkušanje smejo vršiti organi pri obratih in samostalnih poklicih samo med delovnim časom, v privatnih stanovanjih državljanov, pri katerih so zaposleni hišni služabniki, pa samo podnevi; pri tem morajo nastopati vedno spoštljivo, obzirno in dostojanstveno.

4.) Delodajalec, ki prepreči organom davčnega oblastva in finančne kontrole ogled na lieu mesta ali jim ne da zahtevanih obvestil ali jim odkloni vpogled v poslovne knjige, plačilne seznamke ali davčne knjižice, se kaznuje s 1000 Din do 20.000 Din (člen 139., četrti odstavek).

Kazni po tej točki izreka pristojno davčno oblastvo prve stopnje; zoper njegovo obsodbo pa je dopustna pritožba na pristojno višje davčno oblastvo v 15 dneh od dne, ko se je sojenec vročila obsodba (člen 139.).

K členu 103.

Med delodajalci in njih nameščenci utegne nastati glede davčnih odtegljajev spor o nastopnih vprašanjih: ali je izvesten dohodek zavezan davku; ali se je davku zavezani dohodek točno odtegnil; ali se je pravilno uporabila lestvica (iz člena 95. ali iz člena 96.); in ali se je odtegnil davek v zakonski vsoti.

Za reševanje takih sporov je pristojno davčno oblastvo prve stopnje. Svojo rešitev mora izdati istega dne ali pa najkasneje naslednjega dne, ko se mu primer priobči.

Za pristojno se smatra ono davčno oblastvo prve stopnje, pri katerem je delodajalec dolžan, polagati odtegnjeni davek.

Zoper take rešitve je dopustna pritožba v 15 dneh po izročitvi na pristojno davčno oblastvo druge stopnje.

K členu 104.

1.) Odmera davkov obseza praviloma štiri opravila:

(1) zbiranje davčnih prijav in njih preizkušanje na podstavi zbranih podatkov in katastrskih operativ;

(2) popisovanje davčnih subjektov;

(3) ugotavljanje davčnih osnov in sestavljanje davčnih predlogov;

(4) sestavljanje davčnih razporedov, odnosno mesečnih pregledov.

Zbiranje davčnih prijav in podatkov kakor tudi popisovanje davčnih subjektov kot važni pripravljalni opravili za odmero davkov se morata vršiti kar najpazljiveje in najtočneje z vsemi zakonskimi formalnostmi in pravočasno.

2.) Davčna prijava je bodisi na zahtevo davčnega oblastva, bodisi po zakonski odredbi podana pismena ali ustna izjava davčnega zavezanca o izvestnem dohodku ali dobičku, odnosno o činjenicah, od katerih je zavisna višina dohodka in dobička, zavezanega plačevanju davka.

Prijava davčnega zavezanca je redoma substrat in izhodna točka za ocenitev davčne osnove. Zaradi tega nalaga zakon predložitev davčne prijave vsakomur, ki ima neposredno ali po nasledstvenem zakupu zgradbo ali ima pravico, uživati zgradbo; ki izvršuje obrat, podjetje ali samostalen poklic; ki ima dohodek v obliki obresti in rente, in naposled oni, ki je, kot zavezan javnemu polaganju računov, zavezan, plačevati družbeni davek.

3.) Davčna prijava se predlaga za vsako davčno obliko posebe.

Če davčni zavezanec ni izročil prijave, se ugotovi osnova po podatkih, ki jih zbere davčno oblastvo, odnosno ki jih oceni davčni odbor. V tem primeru zadenejo davčnega zavezanca, če ni oproščen dolžnosti prijavljanja po členu 105., poslednjem odstavku (glej pravilnik k členu 106., točko 4.), posledice iz člena 137. (glej tudi člen 129., odnosno člen 138., če ne izroči zahtevanih podatkov) in po konkretnem primeru tudi ostrejšje posledice člena 142. (Glej tudi odredbe člena 4. o podaljšanju rokov.)

4.) Kako je prijavljati in katastrirati davčne osnove zemljarine, to je urejeno s posebno uredbo o ugotovitvi katastrskega čistega dohodka z dne 9. maja 1928., G. D. K. br. 6381.

5.) Kako je prijavljati, kontrolirati osnove in plačevati uslužbenški davek, to je urejeno v členu 99. tega pravilnika.

6.) Kako je postopati z davčnimi zavezanci z določeno stalno postavko davka (potujoči agenti in trgovinski potniki kakor tudi obrati brez stalnega lokala), to je urejeno v členih 59., 148. in 157. zakona; postopanje ob pobiranju davka na rente z načinom odbijanja pa je pojasnjeno v členu 71. tega pravilnika.

K členu 105.

Davčne prijave po zakonu o neposrednih davkih se dajo razvrstiti tako-le:

I. prijave, ki se predlože vsako leto na obči javni poziv davčnih oblastev;

II. prijave, ki jih predlože vsako leto družbe, zavezane javnemu polaganju računov;

III. prijave, ki se predlagajo zdaj pa zdaj.

Ad I. Na obči javni poziv in v roku, ki je določen v njem, se izroče vsako leto davčne prijave za zgradarino, pridobnino in davek na rente, razen če se pobira ta davek po členu 71. zakona. Obči javni poziv izda vsako davčno oblastvo prve stopnje za vsako to davčno obliko posebe po navodilih v naredbi, ki jo dobi od ministrstva za finance. Javni poziv se izvrši z njega javnim nabitkom (eventualno tudi v krajevnih listih); v selskih občinah pa se opozore na ta poziv razen z nabitkom na občinski in drugih javnih zgradbah davčni zavezanci na krajevno običajni način. V javnem pozivu se opozore davčni zavezanci na dolžnost prijave po dotičnih davčnih vrstah; na rok (ki ne sme biti krajši nego mesec dni od dne, ko se poziv razglaša), do katerega morajo izročiti prijave; na posledice, če se ne predloži prijava, in na dolžnost, da se morajo sestaviti prijave po uradnem obrazcu, ki ga dobivajo za nabavno ceno pri davčnih oblastvih prve stopnje. Če pa oblastvo slučajno nima obrazcev, se sestavi prijava na navadnem papirju, na katerega se zapišejo vsi podatki, zahtevani v uradnem obrazcu.

Kolikor ukoristi minister za finance pravico iz poslednjega odstavka člena 105. ter oprosti poedine kategorije zavezancev dolžnosti, predložiti prijave, se morajo navesti v javnem pozivu tudi določene meje te oprostitve.

Davčne prijave niso zavezane nobeni taksi po taksnem zakonu. Davčni prijavi je treba priložiti ali

na poseben poziv oblastva naknadno dodati tudi vse druge podatke, ki so potrebni za pravilno odmero davka. Vsaka davčna oblika ima svoj obrazec prijave. Obrazce smejo izdajati in prodajati v uradno predpisani obliki davčnim zavezancem tudi privatni obrati.

Obrazci prijav imajo te-le oblike:

Obrazec: Davčna prijava zgradarine.

(Prva stran.)

Občina, kjer zgradba stoji, Številka katastrskega lista
Mestni okraj (Vpiše davčno oblastvo.)
ulica h. št.

Prijava dohodka od zgradb za odmero zgradarine za leto 19..

Ime in lastnika:
priimek: užiivalca:
nasledstvenega zakupnika:
Njegov poklic:
Njegovo stanovanliše:

1.) Prijava se predloži na javen poziv in v roku, ki je določen v njem;

2.) če se prijava zakasni ali če se ne predloži, se kaznuje to po členu 137. zakona;

3.) prijavo je treba izpolniti po vseh postavljeneh vprašanjih razločno in čitno;

4.) resničnost prijave mora podpisati na določenem mestu najemnik (zakupnik);

5.) za lažno potrdilo najemnine (zakupne cene) se kaznuje zakupnik (najemnik) po členu 138. zakona;

6.) najemnina (zakupnina) se prijavlja v letnem znesku (ne glede na to, ali je bil objekt ves čas v najemu ali ne) po pogodbenem stanju z onega dne, ko se je razglasil javni poziv po točki 1.). Če objekt ni oddan ali če ga uporablja samo lastnik, odnosno če ga daje brezplačno ali obvezno za nižjo ceno drugemu, prijavi davčni zavezanec najemnino po krajevnih razmerah;

7.) prijava se predloži za vsak objekt posebe, najsi bi imel dve hišni številki; za več objektov pa se sme predložiti obenem samo, če so vsi pod eno hišno številko;

8.) kdor utaji najemnino, se preganja davčno-kazenski ter se kaznuje po členu 142. zakona;

9.) o vsaki prijavi, izročen pri oblastvu, naj zahteva predložitelj potrdilo, ki edino služi za dokaz o izročitvi; glede prijav, izročenih po pošti, služi za dokaz izročitve poštno potrdilo.

(Tretja stran.)

14	Kosmata najemnina (zakupna cena), ki jo je ugotovilo oblastvo	Din	p
13	Pripomba		
12	Najemnikov (zakupnikov) podpis		
11	Kosmata najemnina zgradbe ali prostorov, ki uživajo začasno davčno olajšavo	Din	p
10	Število oddelkov, za katere je dovoljena začasna davčna olajšava (člen 37., II.), za odprti prostorov		
9	Sezonska najemnina pri zgradbah, ki se oddajajo v zakup samo ob sezoni v kopalščih in letovščih	Din	p
8	Kosmata najemnina, zakupnina z opremo	Din	p

(Četrta stran.)

Pečat
oblastva.

Dan, ko se je prejela prijava:
(Če je dospela prijava po pošti, se vpiše dan, ko se je prejela na pošti, in priloži se ji kot dokaz zavitek.)

- Ali je prijava pravočasna
- Zakaj se ni usvojila višina najemnine, kakor jo je prijavil zavezanec:
(Primerjanje s stanjem katastrskega lista, ukrenjene poizvedbe in zaslišbe.)
- Ugotovljena kosmata najemnina:
 - Za del zgradbe ali za vso zgradbo brez davčne olajšave Din . . . p
%ni odbitek po členu 36. znaša Din . . . p
Ostane osnova 12%-nega davka Din . . . p
Osnovnega davka Din . . . p
Vpisano v razporedu I. občine
Zaporedna številka
 - Za del zgradbe ali za vso zgradbo z davčno olajšavo Din . . . p
%ni odbitek po členu 36. znaša Din . . . p
Ostane osnova 3%-nega davka Din . . . p
3%-ni davek Din . . . p
Vpisano v razporedu II. občine
Zaporedna številka

Referentov podpis:

Obrazec: Davčna prijava pridobnine.

(Prva stran.)

Občina Katastrski list št.
Mestni okraj (Vpiše davčno oblastvo.)

Za davčno leto

Davčna prijava

dohodkov, ki so zavezani davku od podjetja, obrata in poklica (pridobnina).

Ime in priimek (firma):

Imena družbenikov (članov podjetja):

Kakšen je obrat (poklic):

Če se vodi več raznih poslov (poklicev) pod enim obratom, kateri so ti posli in kateri je glavni:

Ulica (selo) in hišna številka obrata:

Vložena glavnica:

lastna: Din

tuja in čigava: Din

Število nameščenecv (pomočnikov):

Kdaj se je poslovanje začelo:

Ali ni v kateri občini istega davčnega oblastva še drug obrat (agentura, podružnica itd.):

Kosmati dohodek, dosežen v letu	Režijski stroški v letu	Čisti dohodek	Pripomba
Din	Din	Din	

Režijski stroški posamezno:

- Najemnina (vrednost najemnine) za lokal: Din
 - Plače in dneve pomožnega osebja in služabništva: Din
 - Obresti od glavnice, najete za obrat: Din
 - Ostali stroški: Din
- Skupaj: Din
Z besedami:

Izjavljam, da sem vpisal vse podatke po najboljši vednosti in vesti.

V dne meseca 19

Podpis:

(Druga stran.)

Predlog davčnega oblastva:

Referentov podpis:

(Tretja stran.)

Ocenitev davčnega odbora

v seji, ki jo je imel dne v

Razlogi:

Predsednik:

Prisotni člani:

Zapisnikar:

(Druga stran.)

1	Zaporedna številka	
2	Najemnikovo (zakupnikovo) ime in njegovo priimek ali lastnikovo ime in njegovo priimek, če sam uživa zgradbo	
3	Legat stanovanja (podzemlje, pritličje, nadstropje, itd.)	
4	Število oddelkov	
5	Ali je oddana zgradba ali stanovanje v najem, vrtom, orodjem, opravo, itd.	
6	Kosmata najemnina za zgradbo — stanovanje	Din p
7	Kosmata najemnina — zakupnina za vrt, zemljišče in ostalo po stolpcu 5, brez opreme	Din p

(Na tretji strani.)

	Din	Din
Prenos . . .		
9.) Pri inozemskih podjetjih vsaka obremenitev tukajšnje podružnice po glavnem podjetju kot del režijskih stroškov (točka 6. člena 82.) . . .		
10.) Dohodek rudniških podjetij od odškodnine za pomožne rove, za učinjene storitve in iz naslova rudniških služnosti (servitutov) (točka 10. čl. 82.)		
Skupna vsota pod točko B., II. . .		
Skupna vsota pod točko B., I.+II. . .		

III. Vsote, ki se morajo odbiti od dobička po računu, če so že obsežene v njem:

	Din	Din
1.) Presežek vplačila preko nominalne vrednosti novih delnic ob priliki emisije (točka 1. člena 83.) . . .		
2.) Prenos dobička, že obdavčenega v minulem letu (točka 2. člena 83.) . .		
3.) Dohodek onih predmetov, ki spadajo pod kakšno drugo davčno obliko ali uživajo začasno olajšavo po členu 37., II., v vsoti, ki služi za podstavo odmeri davka po dotični davčni obliki (točka 3. člena 83.):		
(1) Katastrski dohodek od zemljišč:		
(2) Dohodek od zgradb, po katerem se je odmerila zgradarina:		
(3) prejete dividende domačih delniških družb		
4.) Dohodek v obrestih, oproščenih davka na rente (točka 4. člena 83.):		
(1) obresti od hranilnih vlog pri pošt-ni hranilnici in vseh zadrugah, omenjenih v členu 76., točki 6.),		
(2) obresti od državnih in drugih posojil poobstoječih specialnih zakonih		
5.) Podpora (subvencija) države in samoupravnih edinic kakor tudi garantirani prispevek države (točka 5. člena 83.)		
6.) Izguba neizterljivih terjatev, če jo je odobril zbor delničarjev (glavna		
Odnos . . .		

(Na četrti strani.)

	Din	Din
Prenos . . .		
skupščina) s tem, da je sprejel bilanco (točka 6. člena 83.), . . .		
7.) Vsote, ki so v bilanci odpisane ali pa vložene v posebne rezervne fondе, iz katerih najse pokriva izdatki ali izgube točno označene vrste (točka 7. čl. 83.)		
8.) (1) vnos (dotacija) v pokojninski fond nameščencev podjetja, če obstoje posebna pravila za upravljanje tega fonda (točka 8. člena 83.),		
(2) vsi drugi izdatki za nameščence, če in kolikor je podjetje za to zavezano po zakonu ali pogodbi,		
(3) vnosi v bratovsko skladnico in vsi drugi vnosi, ki jih je rudniško podjetje zavezano dajati po zakonu ali pogodbi . . .		
9.) (1) pri zavarovalnih podjetjih ona vsota, ki je postavljena v premijske rezerve po poedinah granah zavarovanja		
(2) obresti takih rezervnih fondov (točka 9. člena 83.) . . .		
(3) prijavljene in priznane, toda še ne poravnane terjatve od zavarovanja (točka 10. člena 83.) . .		
10.) Vsaka izguba in vsak izdatek, ki obremenja že obdavčen fond (točka 11. člena 83.), . . .		
11.) a) plačane davščine, posredni davki, takse in carine . . .		
davek na poslovni promet . . .		
b) samoupravne davščine in doklade za dotične zbornice		
12.) Vse vrste zavarovanja zoper škode pasivne obresti . . .		
najemnine, zakupnine in vsi režijski stroški . . .		
Skupna vsota po točki III. . .		
Skupna vsota po točki B. I + II. . .		
manj skupna vsota po točki B. III. . .		
dobiček, zavezan davku, . . .		

Izjavljamo, da so podatki vpisani na podstavi potrjenih in redno vojenih knjig po naši najboljši vednosti in vesti.

V dne meseca 19

Podpisi:

Obrazec B.

Davčno oblastvo druge stopnje:
Mesto:
Občina:

Prijava

za porazdelitev osnovnega družbenega davka med občine.

Naziv podjetja:
Sedež uprave:
Za davčno leto 19
Predmet (vrsta) poslovanja podjetja:

Sedež	Občina	Srez	Oblast	Kosmati dohodek, dosežen za vsako občino v poslovnem letu	Vsota osebnih izdatkov za uslužbenca in delavce, izplačani v poslovnem letu	Pri-pomba
Centrale						
podružnice ali drugih panog						
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						

Izjavljamo, da so podatki vpisani na podstavi potrjenih in redno vojenih knjig po naši najboljši vednosti in vesti.

V dne meseca 19

Podpisi
(družbenih predstavnikov):

Ad III. Tretja vrsta davčnih prijav so one prijave, ki se predlagajo zdaj pa zdaj, če se pojavi med davčnim letom nov davčni predmet ali nova davčna oseba (člen 127., točka 2.) ali če je predmet prehodnega značaja (člen 127., točka 1.; glej tudi pravilnik k členu 127.) in naposled, če se pojavijo v davčnem predmetu med letom izpremembe, ki vplivajo na njegovo davčno obveznost. (N. pr. prijave po členu 40., poslednjem odstavku, po členu 65., predposlednjem odstavku). Za prijave te tretje vrste niso predpisani posebni uradni obrazci. Zavezanci jih predlagajo tako, da uporabljajo po konkretnem primeru eventualno obrazec, predpisan za dotično davčno obliko; če pa je konkretno treba prijaviti drugačne podatke, neoznačene v obrazcu, prijavi zavezanec v svobodni obliki davčnemu oblastvu vse činjenice, relevantne za davčno postopanje. Roki za predlaganje teh prijav so določeni posebe v dotičnih odredbah vsake davčne oblike. Če za konkreten primer ni določen rok prijave, se mora predložiti prijava v 15 dneh od dne, ko nastane davčna obveznost.

K členu 106.

1.) Davčne prijave, ki se predlagajo na obči javni poziv (glej pravilnik k členu 105., točko I. in ad I.), se smejo izročiti tako pri pristojnem občinskem kakor tudi pri pristojnem davčnem oblastvu prve stopnje.

Davčne prijave družb, zvezanih javnemu polaganju računov, se izročajo pristojnemu davčnemu oblastvu druge stopnje (člen 127.).

Davčne prijave tretje vrste (po predhodnem členu pravilnika) se izročajo pristojnemu davčnemu oblastvu prve stopnje, izjemši prijavo o izpremembah v zemljarini po členu 9., poslednjem odstavku. Te poslednje prijave se predlagajo po odredbah predpisov o katastru in evidenci katastra zemljišč, odnosno po uredbi o ugotovitvi katastrskega čistega dohodka.

Za pristojno, sprejemati davčne prijave, se smatra ona občina ali ono davčno oblastvo prve stopnje (člen 128. zakona):

(1) za zgradarino: v katere (v čigar) območju stoji zgradba;

(2) za pridobnino: v katere (v čigar) območju se vodi podjetje (obrat) ali izvršuje samostalni poklic;

(3) za davek na rente: v katere (v čigar) območju ima upnik svoje gospodinjstvo, odnosno največji vir dohodka (člen 128.), če pa stanuje v inozemstvu, občina ali davčno oblastvo prve stopnje, v katere (v čigar) območju stanuje dolжник (člen 72.).

Sprejemati prijave o družbenem davku je pristojno:

(1) glede zavezancev iz člena 74., točke 1.), ono davčno oblastvo druge stopnje, v čigar območju ima podjetje sedež;

(2) glede pridobitnih podjetij države in samoupravnih edinic (člen 74., točka 2.) ono davčno oblastvo druge stopnje, v čigar območju je podjetje;

(3) glede inozemskih pravnih oseb (člen 74., točka 3.) ono davčno oblastvo druge stopnje, v čigar območju se je registriralo zastopništvo, odnosno v čigar območju so nepremičnine te pravne osebe.

2.) Na vsako davčno prijavo brez razlike pritisne oblastvo (občinsko, odnosno davčno), pristojno za sprejem, na zadnjo stran svoj pečat in navede točno dan, mesec in leto prejema. Predložitelju izda potrdilo o prejemu ter navede v njem z besedami dan in mesec, s številko pa leto prejema. Prejete prijave se morajo zlagati zaporedoma, kakor prihajajo po oblikah, v posebne povezke in vpisovati v popisnik, kakor prihajajo in se izročajo. Popisnik se vodi za vsako davčno obliko posebe po zaporednih številkah, ki teko od začetka do konca davčnega leta. Občinska oblastva vpisujejo prejete prijave zaporedoma v svoj popisnik po vsaki obliki posebe, postavljaje vanj samo zavezančovo ime in njega priimek; ko poteče rok za prijave, jih predlože s seznamkom pristojnemu davčnemu oblastvu.

3.) Pri pravnih osebah predloži prijavo njih predstavnik; za osebe pod skrbstvom in mase vobče jih predlaga njih skrbnik, zastopnik ali branitelj (konkurzni upravitelj).

Za maloletne osebe predlagajo davčno prijavo starši, odnosno varuhi. Žena, ki ima lastne dohodke, predloži davčno prijavo sama zase, mož pa jo sme zastopati v tem samo s posebnim pooblastilom. Davčno prijavo za trgovinska podjetja, obrte, industrije in samostalne poklice predloži lastnik; lahko pa jo predloži tudi upravnik ali kdo drug, ki ga podjetje pooblasti za to. Za dohodke cerkvenih, samostanskih, občinskih podjetij in obratov kakor tudi za dohodke od ostalih davčnih objektov teh naprav predloži prijavo ona oseba, ki jih zakonski predstavlja pred oblastvi. Osebe, ki so dolžne, predlagati davčne prijave, store to lahko osebno ali pa po osebi s pravilnim pooblastilom.

Zakonski izraz «predloži» se ne sme jemati vulgarno, ker se sme izročiti prijava tudi po pošti. Beseda «predloži» pomeni v tem primeru «obvezno podpiše» za pravno osebo, maso itd.

4.) Po poslednjem odstavku člena 105. zakona sme minister za finance oprostiti poedine kategorije zavezancev predlaganja davčnih prijav. Ta oprostitve se tiče samo prijav na obči javni poziv. Šefi davčnih oblastev druge stopnje morajo podati v tem pogledu svoje predloge do dne 15. novembra vsakega leta generalni direkciji davkov. Vsi davčni zavezanci, ki se ne oproste na ta način, so zavezani, predložiti svoje prijave v predpisnem, odnosno določenem roku. Za zavezance, ki sploh niso večji pisanju ali ki so nezadostno pismeni, če niso (prvi in drugi) zavezani, voditi trgovinskih knjig, dovoljuje zakon, da smejo podati svojo prijavo tudi ustno pri občinskem, odnosno davčnem oblastvu, kakor je pač eno ali drugo pristojno, sprejeti prijavo po pravilniku k členu 105. Ustne prijave se podajajo in postavljajo v zapisnik brezplačno in njih predaji se dajo predložitelju potrdila. Za zapisnik se uporablja predpisani obrazec prijave za dotično vrsto davka; na čelo obrazca pa je treba zapisati: «Ustna prijava na zapisnik». Davčnemu zavezancu se zastavljajo vprašanja po vrsti, kakor so v obrazcu navedena, odgovori pa se vpisujejo v obrazec v dotične razpredelke jasno tako, kakor jih zavezanec daje. Tako podano prijavo podpiše davčni zavezanec z izjavo, da je navedel podatke po najboljši vednosti in vesti. Nepismen zavezanec pritisne na prijavo na kapljo izlize tinte odtisk svojega kazalca. Tako prijavo podpišeta občinski, odnosno davčni uslužbenec, ki jo je spisal, in še en uslužbenec kot priča.

5.) Izjemoma se sme omejiti davčni zavezanec v prijavi na to, da navede samo stvarne in druge podatke, potrebne za ocenitev dohodka, če se dá ugotoviti dohodek tega samo z ocenitvijo, n. pr. vrednost najemnine lastnega stanovanja v bolj izoliranem kraju ali istotaki legi, kjer ni drugih podobnih objektov za primerjanje (člen 34., točka 2., zakona).

V tem primeru je dovolj, če se vpišejo v prijavo prostori stanovanja in njega komfort, kraj itd.

6.) Prijave o davku na dohodek zgradb ali njih delov, ki se oddajajo v najem, morajo potrditi s svojim podpisom na dotičnem mestu v prijavi najemniki (člen 41. zakona).

7.) Vse davčne prijave so uradna tajnost za vse uradne osebe in davčne odbornike, ki jih ukoriščaajo v davčnem postopanju. Zato jih je treba čuvati posebno skrbno in jih imeti pod ključem; njih vsebina pa se ne sme po členu 124. priobčevati ali kazati nikomur, razen davčnemu zavezanecu (zastopniku, pooblaščenecu) in pristojnim uradnim osebam. Izpiski iz njih se smejo izdajati samo zaradi davčne administracije (glej člen 133.).

K členu 107.

V členu 107. se ne smejo umeti besede: «se mu odmeri davek brez njegovega sodelovanja» tako, da bi bila davčnemu zavezanecu odvzeta tudi pravica, prisostvovati seji davčnega odbora prve stopnje. Te besede označujejo samo pravico davčnega oblastva, odnosno davčnega odbora, da smeta oceniti davčno osnovo tudi brez prijave davčnega zavezanca, samo po svojih podatkih in samo po svojem znanju, da jo smeta oceniti sama tudi takrat, kadar se ugotovi, da je prijava nezadostno izpolnjena ali nepopolna. Če se zdi oblastvu, odnosno odboru, vendarle potrebno, smeta vedno zahtevati od davčnega zavezanca, naj izroči izostalo prijavo naknadno, pri čemer mu pustita rok osmih dni. Če davčni zavezanec izroči takó naknadno zahtevano prijavo, ni s tem razrešen dolžnosti, plačati kazenski davek po členu 137.

Seveda sme zahtevati davčno oblastvo, odnosno davčni odbor, od davčnega zavezanca dopolnitve nepopolnih in pojasnila nezadostno (nejasno) izpolnjenih prijav. (Glej člen 120. in člen 108., poslednji odstavek, zakona.)

K členu 108.

1.) Razen podatkov, ki jih predlože davčni zavezanec v davčnih prijavah, mora zbrati davčno oblastvo tudi samo v prilogi pravnega poslovanja za odmero davka bodisi neposredno, bodisi po drugih državnih in samoupravnih oblastvih in institucijah, čim več pozitivnih podatkov, s katerimi se laže presodi, ali je ocenitev davčne osnove pravilna. V ta namen lahko zahteva oblastvo potrebna pojasnila in potrebne dokaze od davčnega zavezanca samega; do tega mu daje zakon pravico, osebam, omenjenim v točkah 1.), 2.), 3.) in 4.) člena 108., pa nalaga dolžnost, ugoditi v dotičnih zakonskih mejah vsaki zahtevi davčnega oblastva. (Glej te meje v zakonu, členu 108.)

Če te osebe ne ugođe zahtevi oblastva ali če mu navedejo lažne podatke, se uporabijo nanje odredbe o kaznih iz člena 138. zakona, prvega odstavka.

2.) Zlasti je važna za odmero davka dolžnost oblastev in uradov, normirana z zakonom, da morajo priobčevati davčnim oblastvom podatke glede izvršenih javnih del, pravnih poslov, sklenjenih s fizičnimi ali pravnimi osebam (dobavitelji, podjetniki itd.). Da bi se davčna oblastva čimbolj koristila s to zakonsko odredbo, morajo zahtevati vsako leto z razpisom meseca januarja od vseh dotičnih uradov svojega uradnega območja, naj jim pošljejo seznam dobaviteljev in podjetnikov ter v njih individualno navedejo vrsto in vrednost izvršenega naročila, odnosno prevzetega in izvršenega posla. (N. pr.: X. Y. je dobavil 200 m³ drv za 30.000 Din.) Te priobčitve morajo biti opremljene z zaporedno številko, datumom in uradnikovim podpisom.

3.) Prav tako je jako važna obveznost ostalih javnih državnih in samoupravnih naprav (carinarnic, občin, pošt, železnic, oddelkov finančne kontrole, državnih parniških postaj itd.), priobčevati davčnim oblastvom podatke o prometu (uvoz, izvoz, pobiranje trošarine itd.), ki se opravlja po njih. Davčna oblastva delegirajo začetkom vsakega leta (meseca januarja) pri takih večjih državnih in samoupravnih institucijah svoje organe, ki sami zberó dotične podatke iz knjig in drugih uradnih zapiskov ter jih uredé.

4.) Naposled je dana davčnemu oblastvu pravica, da sme v mejah člena 120. zasliševati priče in izvedence ter odrediti preizkus trgovinskih knjig (izčrpnejša navodila o ukoriščanju te pravice davčnega oblastva glej v pravilniku k členu 120., B).

5.) Podatke zbira davčno oblastvo vse leto, jih vpisuje v katastrske liste vsakega davčnega zavezanca ter jih ukorišča ob ugotavljanju davčne osnove in odmeri davka za naslednje leto.

K členu 109.

Sodna oblastva morajo, če sodelujejo pri prenosu nepremičnin, priobčevati davčnemu oblastvu vse

sklepe o izpremembah v lastninski pravici posestev, užitka ali nasledstvenega zakupa nepremičnin. Priobčiti morajo davčnim oblastvom v vsakem konkretnem primeru tudi vse sklepe o razglasitvi in likvidaciji konkurza s podatki, kako se je likvidacija izvedla, potem sodbe o toženih terjativah, sklepe o javnih prodajah, razsodbe o dajanju rent (alimentacije, vzdrževalnine itd.), sklepe o intabulaciji terjatev itd. Prav tako morajo priobčiti sodna oblastva davčnim oblastvom vsako registracijo novih firm in izpremembe v tem pogledu. Vsaka taka sodna priobčitev se mora izvršiti davčnemu oblastvu v istem času kakor interesentu.

Razen tega mora dajati sodno oblastvo davčnemu oblastvu na njegovo konkretno zahtevo pojasnila, ki jih zahteva o drugih primerih, kolikor spadajo v sodno pristojnost in so v zvezi z odmero davka.

K členu 110.

1.) Med pripravljalnimi opravili za odmero davka gre važno mesto popisu davčnih zavezancev, ki se opravi vsako leto meseca januarja.

Ta popis mora služiti davčnemu oblastvu kot pripomoček za kontrolo, ali so vse osebe, ki morajo po zakonu predlagati davčne prijave, izpolnile to svojo dolžnost.

Ker se vodi o davku na zemljišče in zgradbe stalen kataster, v katerega se vpisujejo tudi vse izpremembe med letom, se ne jemljejo ob letnem popisovanju v pošte davčni zavezanci teh davčnih oblik. Postavijo se v popis samo, če oddajo zemljo v zakup ali če dajo opremljene sobe v najem. (Glede onih, ki so zavezani družbenemu davku, glej pravilnik k členu 127., točko 2. b.) Popis obseza v glavnem osebe, ki uživajo rento ali dohodek v obrestih, odnosno one osebe, ki imajo obrat (podjetje) ali samostalen poklic, zavezan pridobnini, torej osebe, ki so zavezane pridobnini in davku na rente.

Mimo tega se postavi v popis vsakega obrata ali samostalnega poklica v dotični stolpec popisnika tudi povprečno število zaposlencev s plačo ali dnino.

Popisovanje izvrše občinski organi meseca januarja na tem-le obrazcu:

Število nameštencev	Ali ima do- hodek v obliki obresti ali rente in kakšne vrste in koliko; ali daje zem- ljišče v zakup, komu in za koliko	Pripomba
Kje je obrat ali kje se poklic izvršuje	Kakšen obrat ali samo- stalen poklic izvršuje	Ulica in hišna številka
Ime, priimek in očetovo ime davčnega zavezanca	Poklic	Zaporedna številka

Popisovanje izvršujejo občinski organi tako, da hodijo od hiše do hiše. Vsaka oseba, ki si služi samostalno in je zavezana pridobnini ali davku na rente, se mora popisati pod posebno številko. Ob popisovanju je treba obračati posebno pozornost na osebe, ki vodijo obrate ali izvršujejo poklice brez stalnega lokala (potujoči obrati, potujoči agenti in trgovinski potniki).

Če ne izvrši občina popisa v določenem roku in tako, kakor je treba, ga izvrši davčno oblastvo ob stroških občine, o čemer mora predhodno storiti sklep.

K členu 111.

1.) Ko je davčno oblastvo zbralo davčne prijave, začne preizkušati prijavljene podatke. Preizkuša jih na podstavi neposrednjega znanja o konkretnih razmerah, na podstavi že prej zbranih podatkov (bodisi neposredno po davčnem oblastvu, bodisi posredno po členu 108., točkah 3. in 4.), na podstavi zaslišbe za vezanca samega, prič in izvedencev (kolikor je to vobče potrebno) in uspeha, ugotovljenega ob pregledu knjig, kjer je to v konkretnem primeru potrebno (glej navodila pravilnika k členu 120.).

2.) Kot uspeh takega preizkušanja sestavi državni zastopnik-referent na zadnji strani vsake prijave (kjer ni prijave, na referatu) izčrpen predlog, v katerem mora navesti, ali se je predložila prijava o pravem času, kolika je vložena glavica, kolik je kosmat dohodek in kolik zaslužek je prijavil davčni zavezanec; potem pa poda izčrpno svoj predlog, če ne usvoji prijave kot pravilne.

Če izvršuje ena oseba več obratov (poklicev) v območju istega davčnega oblastva prve stopnje, je treba sestaviti predlog za vsako vrsto obrata (poklica) in navesti, katera izmed njih se smatra za glavno.

Če dokaže davčni zavezanec z listinami samo izdatke, v prijavi ali ob zaslišbi pa dá o dohodkih obče, nedokumentirane izjave (podatke), se ocenijo, ko se sestavlja predlog, listine o izdatkih tako kakor nedokumentirani dohodki, torej na podstavi zbranih podatkov in po primerjanju z ostalimi obrati.

Če se priznajo za odmero pridobnine predloženi izpiski iz trgovinskih knjig za pravilne in verodostojne, se sestavi predlog za davčno osnovo po obrazcu, ki je predpisan za prijavo družbenega davka (glej člen 105., ad II.), ter se izvede s podobno obliko, seveda po odredbah zakona, določenih v členih 54. in 55.

3.) Ko se tako sestavijo posamezni predlogi, sestavi davčno oblastvo seznemek oseb, ki so zavezane pridobnini, za vsako občno posebe; s tem seznamkom je treba postopati nadalje po odredbi pravilnika k členu 116., točki 2.).

K členu 112.

1.) Pristojnost davčnih odborov za ugotavljanje davčnih osnov je določena v zakonu samo:

(1) za pridobnino vobče, razen potujočih obratov in trgovinskih potnikov;

(2) za zgradarino samo takrat, kadar davčno oblastvo ne more ugotoviti osnove niti s primerjanjem in kadar se odda objekt z vrtom, pohištvom itd. in ni za to posebe določena zakupna cena;

(3) za davek na rente, kadar ni vrednost dohodka ugotovljena z listino.

2.) V vseh ostalih primerih ugotavlja davčne osnove davčno oblastvo. Potemtakem je davčno oblastvo pristojno, ugotavljati davčne osnove za zemljarino, zgradarino in rente (razen prej omenjene izjeme) in za družbeni in uslužbenški davek. Razen tega ugotavlja po členu 127. davčne osnove (začasno, če gre za pridobnino), kadar je predmet obdavčitve prehodnega značaja in kadar nastopi med davčnim letom davčna obveznost.

3.) Obrati, omenjeni v členu 42., II. skupini, točki 3.) (krošnjarijenje), kakor tudi potujoči agenti in trgovinski potniki, ki niso zavezani uslužbenškemu davku (glej pravilnik k členu 89., točko 4., četrti odstavek), so zavezani davku po fiksirani zakonski postavki. Potemtakem pri njih ni davčne osnove in tudi ne spadajo v tem pogledu pod ničigar pristojnost.

K členu 113.

1.) Območje davčnega odbora je isto kakor območje davčnega oblastva prve stopnje, pa tudi sedež jima je isti. Če je območje oblastva prve stopnje veliko, sme postaviti minister za finance na predlog davčnega oblastva druge stopnje izjemoma zanje več davčnih odborov; pri tej priliki jim odredi poleg sedeža tudi posebne teritorialne pristojnosti (okoliški [rejonski] odbori). Okoliški odbori ugotavljajo osnove za vse primere pristojnosti davčnih zavezancev svojega okoliša.

Davčno oblastvo prve stopnje ima dolžnost, vestno oceniti, ali je treba postaviti dva ali več okoliških davčnih odborov, ter mora predložiti do dne 15. decembra nadrejenemu davčnemu oblastvu druge stopnje obrazloženo izčrpno poročilo, v katerem označi točno tudi sedež odbora kakor tudi njegovo teritorialno pristojnost in približno število davčnih zavezancev. Predlog davčnega oblastva druge stopnje se mora podati generalni direkciji davkov najkasneje do dne 20. decembra, da ga utegne ministrstvo za finance odobriti do konca meseca decembra.

K členu 118.

Predsednik ali član davčnega odbora ne sme prisostvovati seji, če gre za njegov predmet ali za predmet njegovega delodajalca. Predsednika nadomestja v takem primeru njegov namestnik, namestnik pa odstopi v istem primeru, in kadar je tudi predsednik odsoten, predsedstvo enemu izmed članov davčnega odbora. Da so sklepi pravnoveljavni, morajo biti seveda tudi v teh primerih prisotni najmanj trije člani.

K členu 119.

Predsednik (njegov namestnik) vodi seje davčnega odbora ter je odgovoren za red in pravilno uporabljanje zakona.

Davčni odbor sklepa s poimenskim glasovanjem; obvelja pa ono, za kar glasuje večina prisotnih članov odbora. Če so glasovi članov porazdeljeni na dvoje mnenj, glasuje tudi predsednik, čigar glas odloči. Najprej glasujejo člani iz prebivalstva, potem član-tradnik in naposled, če je treba, predsednik. Če se podado v seji trije ali če se poda še več raznih predlogov, se prištevajo glasovi onih članov, katerih mnenje je za davčnega zavezanca najneugodnejše, naslednjim za zavezanca ugodnejšemu mnenju, dokler se ne doseže absolutna večina. N. pr.: Zavezanec čisti dohodek oceni član A s 25.000 Din, član B s 24.000 Din, član C z 22.000 Din, član Č pa z 20.000 Din. Najbolj neugoden je za zavezanca član A; zato se prišteje njegov glas članu B; toda ker ostanejo tudi po tem prvem prištetku sumirano mnenje (A in B) in poleg tega dvoje ločenih mnenj, torej skupaj tri stališča, se morata glasova A in B dodeliti glasu C, tako da so za njegovo mnenje (20.000 Din) trije glasovi, doseženi s prištetkom, s čimer se doseže absolutna večina za dohodek 22.000 Din. Ali: A glasuje za dohodek 25.000 Din, B za 24.000 Din, C in Č pa za 20.000 Din; v tem primeru se prišteje glas A glasu B in dobijo se dva glasova za 24.000 Din, dva glasova pa za 20.000 Din; ker pa so glasovi porazdeljeni, odloči predsednik s svojim glasom.

K členu 120.

A.

Davčne osnove za davek na obrate, podjetja in poklice se ugotavljajo na štiri načine, in sicer:

I. na podstavi verodostojnih podatkov in računov, sestavljenih po zakonski predpisanih in pravilno vojenih trgovinskih knjigah (člen 53. zakona);

II. s primerjanjem (parifikacijo) razpoložljivih podatkov in računov z obrati (poklici), ki jim je čisti dohodek ugotovljen po točki I.;

III. s svobodno ocenitvijo čistega dohodka na podstavi gradiva, ki je na razpolago, in to so:

- 1.) zavezančeva davčna prijava;
- 2.) izjava na zapisnik in vloge davčnega zavezanca, predložene davčnemu oblastvu ali davčnemu odboru;
- 3.) knjige, ki jih je izročil davčni zavezanec, in
- 4.) podatki, ki jih je zbralo davčno oblastvo, in referentov predlog;

IV. V skrajnem primeru po parifikaciji (primerjanju) z drugimi davčnimi objekti, katerih dohodek je ugotovljen na način pod III.

Ad I. Ugotavljanje davčnih osnov po knjigah so v praksi vsekakor redkejši primeri in to samo pri onih obratih, ki pravilno knjigovodstveno inventarizirajo svojo imovino ter pravilno vpisujejo in vključujejo prejeme in izdatke svojega obrata v vsem poslovnem letu. Davčni zavezanec s takim knjigovodstvom mora vselej priložiti davčni izjavi začetni in končni inventar, odnosno, če vodi dvojno knjigovodstvo, račun bilance (izravnave imovine) in račun izgube in dobička s potrebnimi specifikacijami (podrobnim izpisom) poedinih računov, ki bi jih davčno oblastvo zahtevalo od njega zaradi pojasnila. Predloženi računi in specifikacija morajo biti sestavljeni tako, da se dajo z njimi ugotoviti posameznosti, določene v členih 54. in 55. zakona. Sama predložitev takih računov še ne veže davčnega odbora, da ne bi uporabil drugega načina za ugotovitev davčne osnove. Toda če najde in ugotovi davčni odbor (člen 53., tretji odstavek) činjenico, da so predloženi računi verodostojni, in činjenico, da jih je sestavil zavezanec po zakonski predpisanih in pravilno vojenih trgovinskih knjigah, sestavi davčno oblastvo predlog za davčno osnovo po odredbah členov 54. in 55. ter ga izroči davčnemu odboru.

Če ne predloži davčni zavezanec sam s prijavo vred omenjenih računov iz svojih knjig, ga sme davčno oblastvo pozvati, naj jih predloži naknadno, vsekakor pa pred ocenitvijo davčnega odbora (člen 56., drugi odstavek). Najsi ugotovi davčni od-

bor tudi v tem primeru, da so tako naknadno predloženi računi verodostojni, in činjenico, da se vodijo trgovinske knjige po predpisih in pravilno, sestavi davčno oblastvo tudi v tem primeru predlog za davčno osnovo po členih 54. in 55. ter ga izroči davčnemu odboru.

Ob ocenjanju, ali so računi verodostojni, odnosno ali se vodijo trgovinske knjige pravilno, morata biti davčno oblastvo in davčni odbor jako oprezna in morata vedno vpoštevati, da niso trgovinske knjige posameznih obratov zavezane javni kontroli in da se morajo torej ocenjati praviloma z največjo rezervo. Tako davčnemu oblastvu kakor davčnemu odboru je dana po členu 108., odnosno členu 120., možnost, pregledati knjige, kar jima utegne v tem primeru olajšati orientacijo.

Če sprejme davčni odbor račune kot verodostojne, postopa davčno oblastvo tako, kakor je zgoraj rečeno, po odredbah zakona v členih 54. in 55. V vsakem tem primeru je pogoj knjigovodstveno-računska kontinuiteta in davčna osnova se sme ugotoviti na tak način samo, če so davčnemu oblastvu na razpolago tudi sklepni računi iz prejšnjega poslovnega leta poleg onih, po katerih je treba ugotoviti davčno osnovo za tekoče leto.

Izredni primeri, v katerih se je ustavilo poslovanje obrata v predhodnem poslovnem letu, se ne smejo vpoštevati, ko se ugotavlja davčna osnova za tekoče leto, ker se dajo taki primeri davčno rektificirati ob pogojih člena 51. med samim poslovnim letom, če se dogode. Če je torej zaradi takega primera dohodek računski izkazan samo za del leta, v katerem se je obrat faktično vodil, se mora zvišati davčna osnova, izvedena po računu, sorazmerno s časom, v katerem obrat zbog takega izrednega primera ni posloval. To zakonsko stališče (člen 51., drugi odstavek) velja tudi za ostale načine, po katerih se ugotavlja davčna osnova: pod II., III. in IV.

Ad II. Drugi način, po katerem se ugotavlja davčna osnova — primerjanje z obrati, katerih davčna osnova je ugotovljena po računih — je prav tako v praksi redkejša možnost. Ta način se prakticira takrat, kadar zbrano gradivo ni tako popolno, kakor bi bilo treba, da se odmeri davek na način pod I., toda je toliko obsežno in v izvestnem delu toliko zanesljivo, da se dá presoditi na njega podstavi, kolika je davčna osnova, po primerjanju (parifikaciji) s sorodno vrsto obrata (poklica), ki mu je davčna osnova ugotovljena po knjigah. Za tako primerjanje je pogoj istovetnost obeh obratov in poslovanje ob enakih ali približno enakih razmerah in pogojih (isti kraj, v enako prometni ulici, enaka ali približno enaka frekventiranost obrata, podobne uzance v kalkulaciji cen, relativno enaka režija itd.).

Ad III. Tretji način, po katerem se ugotavljajo davčne osnove, je v naših razmerah vsekakor najpogostnejši. Zakonski je urejen v členu 57. v zvezi s členom 120. Davčnemu odboru so na razpolago v teh najpogostnejših primerih celoma ali deloma ti-le podatki:

1.) davčna prijava davčnega zavezanca, izjave, ki jih je podal na zapisnik pred davčnim oblastvom ali davčnim odborom, njegove vloge, poslane davčnemu odboru ali davčnemu oblastvu, in njegove trgovinske knjige, če jih je izročil do tega časa (člen 57.);

2.) zbrani podatki davčnega oblastva, tako oni, ki so uradoma ugotovljeni, kakor tudi oni, ki so neuradnega značaja, in njegovi predlogi;

3.) mnenja gospodarskih institucij in korporacij o višini prometa, vložene glavniice in o povprečni možnosti kosmatega zaslužka pri poedinih vrstah obratov (poklicev), za katera morajo poskrbeti o pravem času davčna oblastva sama.

Samo če gre za rudniška podjetja, mora biti davčnemu odboru tudi na razpolago poročilo pristojnega rudarskega oblastva prve stopnje, da je preizkusilo predlog, ki ga je podalo davčno oblastvo.

Na podstavi tako predloženega gradiva stori davčni odbor sklep po svobodnem prepričanju, ko je ocenil višino vložene glavniice in opravljenega obrta (prometa) in možni dohodek po vseh konkretnih činjenicah in lokalnih in običajnih pogojih (člen 57.).

Če se davčni odbor ne strinja z mnenjem rudarskega oblastva prve stopnje, mora izposlovati specialno za rudniška podjetja, preden stori sklep, mnenje glavne rudarske direkcije.

Ko ocenja davčni odbor čisti dohodek po svobodnem prepričanju, sme (toda ni da bi moral) uporabiti za pravilno ocenitev dohodka poleg zgoraj omenjenega gradiva še te-le pripomočke:

1.) ako se mu zdi potrebno, uporabi sodelovanje tretjih oseb v svojstvu prič in izvedencev glede iz-

vestnih vprašanj in okolnosti, če jih predloži bodisi referent davčnega oblastva, bodisi davčni zavezanec;

2.) zahteva od davčnega zavezanca, naj razloži nejasne podatke, ki jih je navedel v svoji prijavi; in

3.) odredi, če davčni zavezanec pristane, preizkus njegovih trgovinskih knjig.

Preizkusa knjig davčni odbor ne dovoli, če ga je davčno oblastvo že izvršilo v pripravljalnem postopanju za odmero davka, razen če obstoje osnovani razlogi, da se je izvršil preizkus nezadostno ali nepravilno.

Če odredi davčni odbor preizkus knjig, ga izvrši praviloma predsednik ali eden izmed odbornikov vpričo referenta. Izjemoma (glej pravilnik k členu 120., B. a), če je treba za preizkus knjig zbog njih obsežnosti in tehnične kompliciranosti specialnega strokovnjaka, odredi davčni odbor pristojno zapri-seženega knjigovodstvenega izvedenca.

Prav tako se praviloma ne dovoli, da bi se zaslisevale priče, pa tudi ne, da bi se zahtevala mnenja izvedencev, če so se ta dokazila že zadostno ukoristila v pripravljalnem postopanju (člen 108. zakona).

Ad IV. Če davčni odbor ne more ugotoviti materialne resnice niti na način pod III., se sme zateči k metodi primerjanja obrata z obrati, ki se jim je ugotovila osnova po metodi pod III. (člen 120., poslednji odstavek, zakona). Ta primer se pojavi v praksi takrat, kadar gre za obrat, o katerem se niso zbrali oni podrobnejši podatki, ki se navajajo v načinu odmere pod III., zlasti pa takrat, kadar davčni odbor ne more ugotoviti ne vložene glavniice ne količine obrta. V takih primerih se poišče ustrezna sorodna vrsta obrata (poklica), ki se ji je ugotovil dohodek po metodi pod III.; primerjaje z njo obseg, razmere in način poslovanja konkretnega obrata, se presodi, kolik je njegov relativni čisti dohodek.

Glede zasliševanja oseb v svojstvu prič in izvedencev je treba strogo paziti na dotične odredbe člena 120. zakona. Davčni odbor zaslišuje priče in izvedence vsekakor samo takrat, kadar ni v predloženem gradivu zadostnega substrata za ustvaritev sklepa, odnosno kadar se pojavijo činjenice, ki bi utegnile s pričevanjem ovreči zbrano gradivo (člen 120., predposlednji odstavek), in ki odbor ne ve zanje. V analognih primerih uporablja davčni odbor tudi izvedence.

B.

1.) Po členu 108. zakona o neposrednih davkih sme zahtevati davčno oblastvo in torej tudi davčni odbor podatke še:

(1) od lastnikov posestev, oddanih v zakup, glede njih zakupnikov, odnosno od zakupnikov glede lastnikov in podzakupnikov;

(2) od delodajalcev glede njih nameščencev; in

(3) od državnih in samoupravnih oblastev in uradov o predmetih, omenjenih v točkah 3.) in 4.) člena 108. zakona.

2.) Prav tako je vsakdo zavezan, pred davčnim odborom pričati ali kot strokovnjak oddajati svoje mnenje o činjenicah, ki so važne v davčnem predmetu drugih oseb. Izjave prič in mnenja izvedencev se morajo dajati resnično in po najboljši vednosti in vesti. Kdor ne more podati izjave po spominu, mora, da se vendarle more izjaviti, pregledati svoje zapiske ali knjige, če jih ima, in napraviti iz njih potrebne izpiske.

Priča se izjavi in izvedenec odda mnenje lahko pisмено ali osebno na zapisnik; toda davčni odbor sme odrediti, da tudi osebno prisostvujeta seji.

3.) Kot priče ali izvedenci se ne smejo zaslisevati, odnosno odrejati:

(1) osebe, ki so v javni (državni, samoupravni) službi, o okolnostih, ki so jim znane iz uradnega področja, če pristojno oblastvo misli, da se službeni razlogi protivijo izjavi;

(2) duhovniki o onem, kar jim je bilo zaupano pri izpovedi ali pod pečatom duhovne tajnosti;

(3) osebe, ki so ali ki so bile v službi davčnega zavezanca, brez njegovega pristanka;

(4) osebe, ki so v območju istega davčnega odbora z davčnim zavezancem v razmerju poslovne konkurence;

(5) osebe, ki niso sposobne, priobčiti svojih opazb, ali osebe, ki so bile v času, na katerega naj se nanaša njih izjava, nesposobne, pojmiti činjenice, ki jo je treba dokazati (n. pr. slepe o tem, kar je treba videti, če se ni to dogodilo, preden so oslepele, gluhe o tem, kar je treba slišati, če so bile tudi takrat gluhe, gluhoneme, če niso večše pisanju, duševno obolele, če je prestopila njih bolezen meje, do katerih je mogoče normalno razsojati; in

(6) vse ostale osebe, ki se kot priče in izvedenci ne morejo zaslisevati v civilnopravnem postopanju (glej dotične odredbe civilnopravnega postopanja).

4.) Dolžnost, pričati kakor tudi oddajati izvedensko mnenje, smejo odkloniti:

(1) osebe, ki so z davčnim zavezanecem, o čigar predmetu se zahteva njih izjava, v razmerju:

a) zakonskem (bračnem), najsi zakon (brak) več ne obstoji;

b) rodbinskem v prvi vrsti (otroci, vnuki, pravnuki itd., odnosno starši, ded in babica, praded in prababica itd.), če bi mogle z danim odgovorom povzročiti tem osebam ali sebi nevarnost kazenskega preganjanja;

(2) vse one osebe, ki smejo po civilnopravnem postopanju odkloniti dolžnost pričevanja ali oddajanja izvedenskega mnenja (glej dotične odredbe civilnopravnega postopanja).

5.) Tako davčno oblastvo kakor tudi davčni odbor sme odrediti, da se zasliši priča in odda izvedenec o izvestnih dejstvih in vprašanih svoje mnenje pod prisego. Zaslišba pod prisego se izvrši pred pristojnim sodnim oblastvom, v čigar uradnem območju stanuje oseba, ki jo je treba zaslišati (člena 109. in 141. zakona).

6.) Sklicevati se na priče ni dopustno, če gre za vsebino javnih listin.

7.) Ako predlagata državni zastopnik in davčni zavezanec za izvedence razne osebe, odredi davčni odbor za izvedence tretjo osebo, seveda, če spozna, da je zasliševanje izvedencev vobče potrebno. Tako mora postopati davčni odbor tudi takrat, kadar je treba več izvedencev, če se državni zastopnik in davčni zavezanec ne zedinita v izboru oseb.

8.) Če priča ali izvedenec zahteva, jima mora priznati davčni odbor pravico do dnevnice in to izplača davčni zavezanec takoj pred odborom pričam in izvedencem, na katere se je skliceval, odnosno ki jih je zahteval; pričam in izvedencem, na katere se je skliceval državni zastopnik, pa izplača dnevnic državna blagajna. Dnevnic za pričo znaša 30 do 50 Din, za izvedenca pa 50 do 100 Din. Svoje priče mora davčni zavezanec sam privedi pred davčni odbor in med razpravo se dá beseda samo onim, ki so prišli, seveda če se zdi davčnemu odboru treba, da se zaslišijo.

9.) Preizkus knjig, ki ga je odredilo davčno oblastvo (člen 108. zakona) ali ga je odredil davčni odbor (člen 120. zakona) po pristanku davčnega zavezanca, se mora izvršiti v pričo davčnega zavezanca ali njegovega zastopnika ali pooblaščenca. Če odredi pregled davčno oblastvo, ga izvrši za to odredeni državni uradnik; če pa ga je odredil davčni odbor, ga izvrši, po sklepu odbora, državni uradnik ali predsednik ali eden izmed odbornikov, toda v pričo referenta. Samo v izjemnih primerih sme odrediti oblastvo, odnosno odbor, za pregled knjig privatnega izvedenca (pravilnik k členu 120., A., ad III.). Kdor je bil odrejen za pregled, mora biti legitimiran s pismenim pooblastilom davčnega oblastva, odnosno odbora, kakor je pač odredilo pregled oblastvo ali ga je odredil odbor. Za izvedenca je treba po možnosti izbrati koga, ki je večš knjigovodstvu in dobro pozna razmere dotične gospodarske grane. Dan za pregled (preizkus), je treba priobčiti davčnemu zavezanec ali njegovemu zastopniku, odnosno pooblaščenec; če pa davčni zavezanec (njegov zastopnik, pooblaščenec) ne bi prišel na poziv brez zadostne opravičbe, se smejo preizkusiti predložene knjige tudi brez njega.

Knjige se preizkušajo praviloma v uradnih prostorih davčnega oblastva. Če je treba izvršiti obsežnejši pregled ali pa iz drugih posebno tehtnih razlogov, se smejo preizkusiti knjige na predlog davčnega zavezanca ali po naredbi davčnega oblastva v poslovnih prostorih ali v stanovanju davčnega zavezanca. V tem primeru je treba priobčiti davčnemu zavezanec kraj in dan za preizkus knjig kakor tudi osebe, ki so odredene zanj, vsaj osem dni prej, pa tudi pred tem, če davčni zavezanec na to pristane.

Če niso poslovni prostori ali stanovanje v območju (pristojnega) davčnega oblastva, je treba zahtevati, da preizkusi knjige ono davčno oblastvo, v čigar območju so ti prostori ali stanovanje.

O pregledu knjig je treba sestaviti zapisnik, katerega podpišejo oni, ki sodelujejo pri pregledu, ter navesti v njem številko in datum naredbe o pregledu. V zapisniku se mora ugotoviti, kakšno knjigovodstvo se uporablja, zunanost knjig in zapisnikov, okolnosti, ki so važne za presojo njih verodostojnosti in pravilnosti, potem vknjižbe, ki se nanašajo na dejstva, katere je treba ugotoviti s pregledom, in naposled pojasnila, ki jih je dal davčni zavezanec ali njegov zastopnik, pooblaščenec, kakor tudi konstatcije, ki so se učinile na njegovo zahtevo.

Ko se odboru priobči, kakšen uspeh je imel preizkus knjig, se mu ne smejo izdati imena poslovnih

prijateljev, odjemalcev in viri nabav, razen če zasledil organ, odrejen za pregled, netočnosti, zaradi katerih je treba priobčiti tudi imena, da je moči odločiti, ali gre vknjiževanju dokazljiva moč.

Vsi oni, ki vrše pregled in ocenjuje verodostojnost knjig, morajo smatrati za najstrožjo tajnost vse ono, kar so videli ali kar se jim je priobčilo ob preizkušanju knjig. Nasprotno postopanje spada pod kazen po členu 138., drugem odstavku.

Pregled knjig se sme popolniti, odnosno po pristanku davčnega zavezanca odrediti tako v pripravljalnem postopanju in v času, dokler prvi odbor ni storil sklepa, kakor tudi v pritožbenem postopanju (člen 134., poslednji odstavek zakona) in v postopanju zaradi davčnih kaznivih dejanj (člen 159. zakona). Toda če je davčni zavezanec odklonil pregled trgovinskih knjig, ki ga je zahtevalo davčno oblastvo prve stopnje, odnosno zahteval davčni odbor, jih ne vzame v poštev niti reklamacijski odbor, ako mu jih davčni zavezanec ponudi. Zaradi tega je treba navesti v vsakem aktu o odmeri, ali je zavezanec odklonil pregled knjig, če je bil od njega zahtevan.

Če davčni zavezanec, ki je ponudil svoje knjige v pregled, pozneje ne dovoli njih pregleda ali ga kakorkoli ovira, se smatra, da je svojo ponudbo umaknil.

Ob pregledovanju knjig je treba gledati na to, da se ne ovira redno poslovanje obrata; pregled sam pa se mora opraviti kolikor mogoče hitro in zdržema.

Knjige, ki so deponirane pri davčnem oblastvu, in njih priloge se morajo hraniti skrbno in ob osebni odgovornosti uradnika davčnega oblastva.

Knjige se pregledajo v onih mejah, ki so določene v sklepu davčnega oblastva, odnosno davčnega odbora.

Kakor se pač vodijo knjige in kakršna je njih vsebina, je treba ob njih pregledovanju preizkusiti, ali se vrše vknjižbe v njih redno, popolnoma in pravilno in ali so take, da se dajo po njih oceniti dejstva, ki se je zaradi njih pregled odredil.

Pregledovanje knjig se ne sme omejevat samo na kronološke in sistematične vknjižbe; praviloma (po potrebi) se mora razširiti tudi na dokumente vknjižb in pri tem je treba vpoštevati, da se pojavljajo v praksi razne možnosti za vknjižbo izvestnega primera in da je treba torej proučiti tudi zvezo med posrednimi računi.

Ko se ocenja verodostojnost knjig, je treba paziti poleg ostalega zlasti na to:

(1) ali se vodijo knjige in ostali zapiski v živem jeziku in pismu;

(2) ali so knjige vezane, ali so listi vsake knjige označeni z zaporednimi številkami in ali so pravilno kolkovane;

(3) ali je na prostorih, ki morajo biti po pravilu izpolnjeni, kaj praznin;

(4) ali je prvotna vsebina vknjižb prečrtana, radirana ali kako drugače narejena za nečitno, in naposled, ali je tudi kaj takih izprememb, da ne bi bilo razvidno, ali so se storile ob prvotnem vknjiževanju ali pozneje.

K členu 121.

Davčna oblastva prve stopnje morajo priobčiti najkasneje do konca meseca februarja (člen 110. zakona) po davčnem oblastvu druge stopnje generalni direkciji davkov pregled o približnem številu oseb, ki so zavezane pridobnini, kakor tudi svoje mnenje, koliko časa jim bo treba za odborske seje.

Na to poročilo odredi generalna direkcija, dokdaj mora izvesten davčni odbor dovršiti svoj posel. Če v tako določenem roku, ki ne sme biti krajši nego dva meseca od dne prve odborske seje, davčni odbor ne dovrši vsega svojega posla in vključ opominu predsedujočega člana odkloni svoje sodelovanje pri sklepanju, sme minister za finance na zahtevo davčnega oblastva prve stopnje, poslano po davčnem oblastvu druge stopnje, takemu odboru odvzeti pravico ocenjanja ter je prenesti na davčno oblastvo. Za očitno odklonitev sodelovanja je smatrati in postopati je treba na gorenji način, če izvoljeni odborniki izvestnega kraja ali izvestne občine ne pridejo na poziv k trem zaporednim sejam. Ta posledica se mora protokolarno priobčiti vsem davčnim odbornikom in njih namestnikom v prvi seji po opravljeni prisegi. Če se tako prenese dolžnost, ugotavljati osnovo, na davčno oblastvo, sklepa to pod starejšim predsedstvom z dvema svojima najvišjima uradnikoma, med katere spada tudi oni, ki je odrejen za referenta. Pritožbe zoper takó izvršeno odmero davka, ki jih vložijo davčni zavezanci, se ne pošiljajo reklamacijskemu odboru, ampak davčnemu oblastvu druge stopnje (člen 133. zakona). V tem primeru ni dopustna pritožba državnega zastopnika, ker je njegova funkcija kot takega prestala z nedelavnostjo odbora.

K členu 122.

Ko davčni odbor preizkusi in oceni vse nabavljene podatke in vse ostale činjenice, ki vplivajo na sklep, stori svoj sklep z glasovanjem ter ugotovi čisti dohodek, pri čemer ob kratkem obrazloži ta svoj sklep; nato vpiše vse podatke, zlasti pa velikost čistega dohodka (ki jo zapiše tudi z besedami), v zapisnik, ki ga podpišejo pred začetkom naslednje seje predsednik, vsi člani, ki so bili prisotni, in državni zastopnik. Člani, ki so oddali ločeno mnenje, imajo pravico zahtevati, naj se njih mnenje postavi v zapisnik. Prav to velja glede pripomb državnega zastopnika. Sklep odbora vpiše z ugotovljeno številko čistega dohodka predsedujoči član v stolpec 7. razporeda, potem pa ga razglasi v isti seji. Sklepa, ki ga je razglasil predsednik, ne more davčni odbor več izpremeniti. Izpremeniti se sme samo na pritožbo s sklepom reklamacijskega odbora.

2.) Sprejeti sklep s pripadajočim osnovnim davkom in eventualno davčno kaznijo (člen 137.) se priobči davčnemu zavezanec ali njegovemu pooblaščenec neposredno ali pa po pristojnem občinskem oblastvu. Za dokaz o tem služi potrdilo o prejemu.

Obvestilo in plačilni nalog s potrdilom o prejemu morata imeti obliko in besedilo po naslednjem obrazcu:

«Davčno oblastvo prve stopnje

v

Številka razporeda

Obvestilo in plačilni nalog
za pridobnino in davek na poslovni promet.

G. v se obvešča, da je davčni odbor pri tem davčnem oblastvu ocenil čisti dohodek njegovga obrata (poklica) v ulica št. z Din po čemer mu je predpisalo to davčno oblastvo na ta dohodek osnovnega davka Din in davčno kazen zaradi nepredložene davčne prijave Din

Obenem je davčni odbor ugotovil promet z Din tako da odpada Din davka na poslovni promet.

Dospeli obroki osnovnega in pripadajočega dopolnilnega davka kakor tudi davka na poslovni promet se morajo vplačati najkasneje v 30 dneh od dne, ko se izroči ta nalog.

V dne 19

Pečat
davčnega
oblastva.

Starejšina davčnega oblastva:

Pripomba: Pritožbo sme vložiti davčni zavezanec v 30 dneh pismeno ali ustno. Pismena pritožba se vloži neposredno ali pa po pošti pri tem davčnem oblastvu, ustna pa s protokolarno zaslišbo pri tem oblastvu. Z vloženo pritožbo se ne ustavi izterjava davka.

(Obrazec potrdila.)

«Potrdilo.

Potrjujem, da sem prejel danes obvestilo in plačilni nalog št. z dne 19 o izvršeni odmeri osnovne pridobnine (in davčne kazni) v znesku Din in davka na poslovni promet v znesku Din za davčno leto

V dne 19

Prejemnik obvestila:

Pripomba: Dan in mesec potrdila se morata napisati z besedami.

3.) Pritožbo zoper sklep davčnega odbora lahko vloži davčni zavezanec v 30 dneh. Dan priobčitve se ne šteje v rok. Pritožba se lahko vloži na dva načina: pismeno ali ustno. Pismeno pritožbo sme izročiti davčni zavezanec v omenjenem roku neposredno ali po pošti davčnemu oblastvu prve stopnje, ustno pa dati na zapisnik pri istem oblastvu. V obeh primerih plača takso po zakonu o taksah. V rok se ne štejejo dnevi prevoza po pošti. Če je poslednji dan roka nedelja ali praznik, ko oblastva ne uradujejo, se podaljša pritožbeni rok do prvega naslednjega delavnika. O možnostih, da se prekorači rok, govori pravilnik k členu 4.

4.) Državni zastopnik ima prav tako pravico pritožbe zoper sklep davčnega odbora; vloga jo samo

pismeno. Rok za vložitev njegove pritožbe poteče čez osem dni od dne, ko poteče rok za pritožbo davčnega zavezanca. Državni zastopnik vloži svojo obrazloženo pritožbo v dveh izvodih, izmed katerih pošlje davčno oblastvo prve stopnje enega proti izročilnici prizadetemu davčnemu zavezancu, da more v 14 dneh po prejemu, potrjenem v izročilnici, podati pismeno reklamacijskemu odboru svoje nasprotno razloge.

Prejete pritožbe pošlje davčno oblastvo prve stopnje najkasneje čez tri dni od dne, ko poteče rok zanje, s spremnim dopisom in z vsemi dotičnimi akti in prilogami kakor tudi z dotičnim delom izpiska iz odborskega zapisnika reklamacijskemu odboru s svojimi pripombami vred. Z vložitvijo pritožbe se ne za-
drži plačilo davka, razen ob odlogu po členu 152. zakona.

K členu 123.

Ko davčni odbor popolnoma dovrši svoj posel ter odloči tudi o poslednjem predmetu in overovi na poslednji dan svojega poslovanja poslednji zapisnik, ga pošlje z vsemi akti vred davčnemu oblastvu prve stopnje v nadaljnje poslovanje. Med poslovanjem pošilja davčni odbor davčnemu oblastvu prve stopnje vsak dan vse predmete, o katerih je storil sklep, in dotične zapisnike. Vse arhivske posle (torej tudi prepisovanje in odpravljanje, sprejemanje in protokolariranje dopisov itd.) davčnega odbora dovršuje davčno oblastvo ločeno od svojega arhiva.

K členu 124.

Davčno oblastvo mora dovoliti davčnemu zavezancu na njegovo zahtevo, da vpogleda svojo davčno prijavo in priloge, ki jih je izročil, kakor tudi da napravi izpiske iz njih, če plača takso po zakonu o taksah. Vpogled in prepis podatkov, ki jih je nabavilo davčno oblastvo ali nabavil državni zastopnik, se ne dovoli davčnemu zavezancu pred sejo, v kateri se rešuje njegov predmet. Samo zato, da vloži pritožbo, je pravica davčnega zavezanca v tem pogledu razširjena z odredbami člena 133. zakona.

K členoma 125. in 126.

1.) Davek odmerja davčno oblastvo na podstavi davčnih osnov, ki jih ugotovi po svoji pristojnosti (člen 112. zakona) davčni odbor, odnosno davčno oblastvo. Pojem odmere davka obseza uporabo zakonske davčne stopnje na ugotovljeno davčno osnovo. Torej ni moči govoriti o odmeri davka pri obvezanih, omenjenih v obeh poslednjih odstavkih člena 59. zakona (potujoči agenti, trgovinski potniki, ki niso v službenem razmerju, kakor tudi obrati brez stalnega lokala), ker ne določa zakon za te davčne zavezance izvestnega dohodka kot davčno osnovo, ampak vnaprej določeni letni davek, ne glede na doseženi dohodek.

2.) Davek se odmerja praviloma v obliki razporeda za vsako davčno (koledarsko) leto, razpored pa se sestavlja za vsako davčno obliko posebe (zemljarina, zgradarina, rente in pridobnina).

Razpored se ne sestavlja za uslužbenski davek in za davek na rente, ki se pobira z odtezanjem po členu 71. zakona.

3.) Davčni razpored je individualni seznam davčnih zavezancev, davčnih osnov in davka po ustreznih zakonskih stopnjah. Po razporedu, ki je pravilno sestavljen in ki ga je odobrilo davčno oblastvo druge stopnje, se predpiše davek v davčnih glavnih knjigah.

4.) Obrazec razporeda za zemljarino in navodila o poslovanju po njem glej v pravilniku k členu 27.

5.) Razpored zgradarine sestavlja davčno oblastvo prve stopnje: a) po zbranih davčnih prijavah in b), če ni davčnih prijav, po uradnih referatih.

Davčne osnove ugotavlja: (1) davčno oblastvo po onih prijavljenih faktičnih najemninah za zgradbe ali njih dele, potrjenih po zakupnikih, ki se faktično oddajajo v najem (glej člen 34. zakona); (2) davčno oblastvo za zgradbe ali njih dele, ki niso v najemu, na podstavi preizkušene davčne prijave, po primerjanju z drugimi podobnimi objekti (deli), oddanimi v najem v istem kraju, mestu; (3) davčni odbor, če davčno oblastvo ne more ugotoviti najemnine s primerjanjem (parifikacijo).

Najprej se ugotovi kosmata najemnina, potem odbitek po členu 36. zakona in naposled razlika med kosmato najemnino in odbitki kot čisti dohodek objekta.

Razpored zgradarine se sestavlja s prenosom podatkov iz izračuna davka, ki se je izvršil na vsaki prijavi, odnosno na vsakem referatu (za neprijavljene primere).

Razpored se sestavlja po naslednjih dveh obrazcih:

Obrazec I.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Ime, priimek in očetovo ime davčnega zavezanca	Stanuje	Kraj	Kosmata najemnina	Odbitek po členu 36. zakona	Osnova za osnovni davek, stolpec 5. manj 6.	Osnovni davek	Kazen po členu 137., točki 1.)	Čisti dohodek, po katerem se je izvršil po členu 40. zakona odpis v prejšnjem letu	Zmanjšani čisti dohodek, stolpec 7. manj 10.	Čisti dohodek po stolpcu 11., prenesen iz razporeda drugih občin istega obdobja prve stopnje	Osnova dopolnilnega davka; stolpca 11. in 12.	Dopolnilni davek	Skupna zgradarina	Stolpci 8., 9. in 14. okroženo	Zaokroženo	Din	p	Din	p	Predpisano v davčni glavni knjigi na listu	Pripomba

Obrazec II.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Ime, priimek in očetovo ime davčnega zavezanca	Stanovništvo	Kosmata najemnina	Odbitek po členu 36. zakona	Čisti dohodek davku zavezanca predmeta ali njegovega dela	Davek 3 %	Kazni po členu 137. zakona	Skupna stolpca 7. in 8. (zaokroženo)	Din	p	Din	p	Din	p	Predpisano v davčni glavni knjigi na listu	Pripomba

Obrazec I. se uporablja za zgradbe, ki nimajo davčne olajšave ter so zavezane zgradarini z 12 % osnovnega davka. Ko se izračunavajo osnovni davek, davčna kazen in dopolnilni davek, se je treba ravnati analogno navodilu, danem za zemljarino v pravilniku k členu 27., s to razliko, da se omejuje dopolnilni davek zgradarine samo na dohodek onih zgradb istega zavezanca, ki stoje v območju istega davčnega obdobja prve stopnje; zemljarina pa obseza vsa zemljišča v območju enega celotnega administrativnega obdobja.

Obrazec II. se uporablja za 3%no zgradarino zgradb z davčno olajšavo. Ker so stolpci v razporedu jasni, se davčni organi kaj lahko spoznajo v razporedu.

Če se mora rešiti davčni predmet, zavezan zgradarini, pred davčnim odborom, a bo ta zasedal šele v poznejšem času, se dovršitev razporeda za zgradarino ne sme odlašati. Ko se odbor sestane, da oceni osnove pridobnine, se mu izroče analogno kakor za pridobnino sestavljeni predlogi in po storjenem sklepu davčnega odbora se sestavi in predloži davčnemu oblastvu druge stopnje v odobritev naknadni razpored zgradarine kot dodatek k prejšnjemu razporedu.

Ko se razporeda po obrazcih I. in II. sumirata ter ju zaključita in podpišeta šef in referent poleg uradnega pečata, se pošljeta takoj v pregled in odobritev davčnemu oblastvu druge stopnje.

Ko se prejme razpored od davčnega oblastva druge stopnje, se mora razgrniti po členu 131. zakona na javen vpogled za dobo osmih dni; o odmeri pa je treba po členu 130. zakona individualno obvestiti davčne zavezanca.

6.) (Glej predhodna navodila in obrazec za razpored pridobnine v pravilniku k členu 113., točki 6.). Ker se je po navodilih k členu 113., točki 6.), razpored pridobnine izpolnil že prej v pripravljalnem postopanju v stolpcih 1. do 6., vpiše predsedujoči član v stolpec 7. znesek čistega dohodka, ki ga je ugotovil odbor.

Ko davčno oblastvo prejme akte o odmeri, mora izvesti razpored pridobnine v ostalih razpredelkih ter davčne zavezanca po navodilu k členu 122. zaradi eventualnega pritožbenega postopanja individualno in pravilno obvestiti o ugotovljeni davčni osnovi, o višini osnovnega in kazenskega davka.

Razpored se izvede v še odprtih razpredelkih po naslednjem redu:

Predvsem se ugotovi ustrezna davčna stopnja (stolpec 8.) osnovnega davka; potem se ta davek odmeri in vpiše v drugi del istega razpredelka, pri čemer je treba paziti na odredbo člena 43. zakona.

Ko se je z izračunom vpisal osnovni davek v drugi del stolpca 8., se izračuni in vpiše kazenski davek v stolpec 9., in sicer samo pri onih davčnih zavezancih, ki niso izročili davčne prijave v določenem ali predpisno (po členu 4.) podaljšanem roku. V tem primeru se obračuni kazni s 3 % ter se vpiše v dotični stolpec. Davčna kazni z 10 % se uporablja samo na one zavezanca, ki ne le, da niso predložili davčne prijave, ampak tudi niso ugodili poznejšemu pozivu oblastva, naj jo predlože naknadno. Tako za prvo (3%)no kakor tudi za drugo (10%)no kazni je osnova osnovni davek, izračunjen v stolpcu 8.

Če mora odmerjati davčno oblastvo samoupravne doklade, odmeri (ko je izvršilo prednja opravila) takoj tudi te doklade v svobodno odprtih stolpcih 19. do 23. razporeda.

Nato se odmeri dopolnilni davek po odredbi člena 59., točke 2.), zakona. Ker je podstava temu davku skupni čisti dohodek od vseh davčnih predmetov pridobnine istega zavezanca v območju istega davčnega oblastva, je treba prenesti vse davčne osnove takega zavezanca za vse njegove obrate in samostalne poklice v območju davčnega oblastva iz stolpca 7. drugih občin ter jih vpisati v stolpec 10. razporeda one občine, kjer ima tak zavezanec glavni obrat. Po seštevanju vseh njegovih čistih dohodkov (stolpca 7 + 10) v stolpcu 11. se izračuni v stolpcu 12. dopolnilni davek za vsa podjetja takega zavezanca. Obenem je treba potegniti v razporedih ostalih občin, kjer se pojavlja njegovo podjetje, na dotičnem mestu v stolpcu 12. črto (—) in vpisati v pripombo zaporedno številko razporeda dotične občine, pod katero je dopolnilni davek odmerjen. Seveda se odmeri dopolnilni davek takoj poleg osnovnega, če ima zavezanec v območju enega oblastva samo en obrat ali poklic.

Ko se odmeri tudi dopolnilni davek, se seštejejo vsakemu davčnemu zavezancu osnovni, dopolnilni davek in davčne kazni v stolpcu 13., pri čemer se zaokroži vsaka skupna številka po odredbi člena 6. zakona v stolpcu 14.; potem pa se izračunijo za vsako občino končne vsote.

Tako izvedeni razpored podpišeta (poleg oblastvenega pečata) šef in pristojni referent davčnega oblastva prve stopnje. Preden se definitivno predpiše pridobnina, se pošlje tako sestavljeni razpored takoj v pregled in odobritev davčnemu oblastvu druge stopnje, ki vpiše odobrene vsote v svoje kontrolne knjige. Ko se prejme razpored od davčnega oblastva druge stopnje, se mora razgrniti pred definitivnim predpisom na javni vpogled za dobo osmih dni.

7.) Davek na rente se odmerja z razporedom v vseh primerih, razen kadar se pobira ta davek indirektno z odtezanjem po členu 71., odnosno kadar se pojavljajo primeri prehodnega značaja ali primeri novih zavezancev po členu 127. zakona.

Na podstavi predloženih davčnih prijav in podatkov, ki jih je zbralo oblastvo, ugotovi davčno oblastvo davčne osnove po odredbah členov 67. in 68. redoma samo. Davčni odbor je pristojen, ugotavljati osnove davka na rente, in sicer s svobodno ocenitvijo samo takrat, kadar ni vrednost dohodka ugotovljena z listino (člen 68. zakona).

Razpored davka na rente se sestavlja po naslednjem obrazcu:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Zaporedna številka	Ime, priimek in očetovo ime davčnega zavezanca	Poklic, vдовstvo stanje, ali je pod skrbstvom	Stanovništvo, ulica in hišna številka	Vrsta dohodka	Čisti dohodek kot davčna osnova	Davek po prvem odstavku člena 69. zakona 8 % Din p	Davek po drugem odstavku člena 69. zakona 15 % Din p	Davčna kazni po členu 137. zakona 3 % Din p 10 % Din p	Skupni davek po stolpcih 7. in 8. Din p	Skupni davek zaokrožen Din	Razne samoupravne doklade	Pripomba	Predpisano v davčni glavni knjigi na listu		

V naših razmerah se pojavlja obveznost davka na rente najpogosteje z dohodki, ki so hipotekarno zavarovani (posojila proti zavarovanju na zemljišče in zgradbe). Zato morajo davčna oblastva izpisati meseca januarja vsakega leta pri pristojnih sodiščih (zemljiškooknjižnih oblastvih) vse dotične podatke, kolikor jih niso poslala sodna oblastva sama v predhodnem letu. Pogosteje se utegnejo pojavljati tudi primeri, da se oddajajo v najem ladje, mlini na ladjah, ki niso zavezani zgradarini (člen 30., drugi odstavek) itd. Pogostnejši utegnejo biti tudi primeri, ko je zakupnina za zemljišče večja od katastrskega čistega dohodka (člen 60., točka 6.). Seveda mora davčno oblastvo z budnim očesom paziti tudi na ostale primere, najsi se pojavljajo v gospodarskem življenju redkeje. Samo formalno izvajanje razporeda ne povzroča posebnih težav, ker nima davek na rente dopolnilnega davka. Kdaj se uporablja davčna stopnja z 8 % in kdaj s 15 %, je določeno v členu 69. zakona.

Glede uporabljanja 3%ne, odnosno 10%ne davčne kazni kakor tudi glede seštevanja in zaokrožanja davka in davčne kazni glej analogna navodila v točki 6.) tega člena pravilnika.

Sešteti in redno podpisani razpored davka na rente se pošlje, preden se obremenijo v davčnih glavnih knjigah, v pregled in odobritev davčnemu oblastvu druge stopnje. Po prejemu razporeda od oblastva druge stopnje se mora razpored, preden se obremenijo po členu 131., razgrniti na javen vpogled za dobo osmih dni in o odmeri je treba po členu 130. zakona individualno obvestiti davčne zavezanca.

K členu 127.

1.) V členih 125. in 126. zakona in v pravilniku je razložen način, po katerem se redoma sestavljajo razporedi zemljarine, zgradarine, pridobnine in davka na rente. To vse so razporedi, obsežajoči davčne predmete, ki jih davčno oblastvo že pozna iz popisa, katastrov ali prijave, ki jo je predložil davčni zavezanec na javni poziv. Za družbeni davek vobče in za ostale primere zgradarine, pridobnine in davka na rente, ki se odmerjajo izven rednega razporeda, predpisuje zakon odmero s posebnimi odloki za vsak primer.

2.) S posebnim odlokom se ugotovi davčna osnova in se odmeri:

a) zgradarina, pridobnina in davek na rente, če je davčni predmet (zgradba, obrat, renta) samo prehodnega značaja ali če se pojavi davčni objekt (zgradba, obrat, poklic, renta) med davčnim letom.

Pridobnina, tako odmerjena s posebnim odlokom za obrate in podjetja, ki se pojavijo kot novi objekti med davčnim letom, je (po členu 58. zakona) samo začasnega pomena. Davčno osnovo zanje ugotovi davčno oblastvo sorazmerno s podobnimi drugimi podjetji (poklici), ki so že obremenjeni s pridobnino. Definitivno odmero za prvo leto poslovanja (sorazmerno s trajanjem poslovanja v njem) in za naslednje leto določi davčni odbor, ko se prvič sestane.

Taki posebni odloki za pridobnino obratov (poklicev), novonastalih med davčnim letom, veljajo kot definitivna odmera in ni jih treba predlagati davčnemu odboru, če ustavijo taka podjetja šele začeto poslovanje, preden se izvrši redna odmera za isto leto (glej člen 58., drugi odstavek, zakona).

Izjemoma sme izvršiti davčno oblastvo take primere, ko gre za odmero zgradarine, pridobnine in davka na rente, tudi v samo rednem razporedu, dokler razpored ni zaključen in podpisan; vendar pa se izdajajo v tem primeru obvestila zavezancu v obliki posebnega odloka. V odlokih je treba opozoriti na 30dnevni rok za pritožbo na višje davčno oblastvo po členu 127. zakona in na odredbo, da se s pritožbo ne zadrži plačilo davka. Izdane odloke mora podpisati poleg referenta tudi šef urada;

b) davek vsakega leta, vsaki družbi, zavezani javnemu polaganju računov po členu 74.

3.) Odmerjati družbeni davek je pristojno davčno oblastvo druge stopnje. To oblastvo mora skrbeti za to, da se vodi pri njem redni seznam (kataster) vseh oseb v njegovem območju, ki so zavezane družbenemu davku, ter jih, če je treba, na podstavi tega opominjati, naj predlože davčne prijave (glej dotične odredbe pravilnika k členu 105., ad II.).

Za družbe, zavezane javnemu polaganju računov, se mora izdelati v vsakem primeru poseben odlok o izvršeni odmeri po naslednjem obrazcu:

Odlok

o odmeri družbenega davka za
v

Na podstavi členov 74. do 88. in člena 127. zakona o neposrednih davkih in po davčni prijavi, bilanci, računu izgube in dobička se Vam odmerja družbeni davek za davčno leto tako-le:

I. Dobiček po bilanci brez onega dela dobička, ki je prenesen iz minulega leta,

II. Temu dobičku se dodajajo vsote, za katere je dobiček po bilanci že zmanjšan,

(Konkretni primeri se zapišejo, kakor so navedeni v obrazcu A. prijave za družbeni davek, točka B. II. v členu 105. ad II. pravilnika.)

III. Od dobička po bilanci se odbijajo vsote, ki so že obsežene v tem dobičku,

(Konkretni primeri se vpišejo, kakor so navedeni v obrazcu A. prijave za družbeni davek, točka B. III. v členu 105. ad II. pravilnika.)

Če se odbije vsota pod III. od številke vsot I. + II., ostane davčna osnova
odnosno po členu 86. (predposlednjem odstavku) zaokrožena

IV. Po tej osnovi se odmerja . . . % osnovnega davka z

V. Račun donosnosti:

1. Osnovna glavnica

2. a) obli rezervni fond

b) ostali pravi rezervni fond, izkazani v bilanci, s katerimi podjetje svobodno razpolaga,

3. Dobiček, prenesen iz minulega leta,

4. Vsota povečane glavnice, vplačana v prvi polovici leta,

Vložena glavnica skupaj

Davčna osnova z izkazuje po tej vloženi glavnici . . . % donosnosti; temu odstotku ustreza po členu 86., točki 2.), stopnja dopolnilnega davka z (s) . . . %, dopolnilni davek pa znaša

Če se doda temu osnovni davek z (s), znaša družbeni davek skupaj, zaokrožen po členu 6. zakona o neposrednih davkih

VI. Ker ne znaša ta vsota družbenega davka niti 1-2 ‰ vložene glavnice (letnih premij), izračunane pod točko V., se odmerja minimalni davek (1-2 ‰ od vložene glavnice) z (s)

(Točka VI. se vpiše v odlok samo takrat, kadar se mora odmeriti družbeni davek v zakonskem minimalnem znesku.)

Razlogi:

(Izčrpno se navedejo razlogi vselej, kadar se ne vzamejo v poštev prijavljene vsote odbitkov, odnosno dodatkov.)

Zoper ta odlok je dopustna pritožba v 30 dneh po tem oblastvu na generalno direkcijo davkov. S pritožbo se ne zadrži plačilo davka.

Referentov podpis:

Šefov podpis:

Pečat
oblastva.

4.) Vse obremenitve po posebnih odlokih davčnih oblastev prve stopnje morajo priobčiti ta oblastva po poteku vsakega meseca najkasneje v osmih dneh v individualnih pregledih, sestavljenih za vsako obliko posebe, davčnemu oblastvu druge stopnje, da se vpišejo v sresko davčno knjigo.

5.) Vsak odlok o družbenem davku pošlje davčno oblastvo druge stopnje, ko ga je vpisalo v svojo sresko davčno knjigo, pristojnemu davčnemu oblastvu prve stopnje, da se obremeni v davčni glavni knjigi in da se izroči proti potrdilu dotični osebi, ki je zavezana družbenemu davku. Potrjene izročilnice se vrnejo davčnemu oblastvu druge stopnje, da jih

vloži v akt o odmeri skupno s pridržanim konceptom izročene odloka.

6.) Če se razkrijejo med davčnim letom taki primeri davčnih predmetov, ki niso obdelani v rednem davčnem razporedu ter niti ne spadajo med primere iz člena 127., točk 1.) in 2.), zakona, in če niso taki razkriti primeri po členu 142. zakona kaznivega značaja, se vpišejo in davčno obdelajo v rednem razporedu naslednjega leta; pri tem se izvrši seveda obremenitev tudi za minulo leto. Take primere te točke je treba imeti za naslednji razpored v posebni evidenci.

Glede predmetov, ki so kaznivega značaja, se mora seveda po členu 142. zakona takoj uvesti kazensko postopanje; v vsakem kaznivem primeru pa se mora ugotovljeni utajeni davek obremeniti in priobčiti davčnemu oblastvu druge stopnje kakor v primerih pod točko 4.) tega člena.

K členom 128. do 132.

(Brez posebnih navodil.)

K členu 133.

1.) Zoper sklep davčnega odbora se sme pritožiti davčni zavezanec tako, kakor je povedano v pravilniku k členu 122., v točki 3.), na reklamacijski odbor; če pa mu je določilo davčno osnovo davčno oblastvo samo, se sme pritožiti neposredno na višje davčno oblastvo. Pritožitelj ima pravico, dopolnjevati in podkrepjevati pritožbo z novimi dokazi, dokler se ne izda rešitev o njegovi pritožbi. Ne more pa se sklicevati davčni zavezanec na trgovinske knjige, ki jih ni hotel predložiti na zahtevo davčnega oblastva prve stopnje, odnosno davčnega odbora, in tudi ne more prilagati izpiskov iz teh knjig. Take dokaze smatra reklamacijski odbor, kakor bi jih ne bilo.

2.) Če vloži in podpiše eno pritožbo več davčnih zavezancev, jo vpiše pristojno oblastvo v vložni zapisnik ter jo položi v arhiv, ne da bi jo vzelo v pretres. Tako vložena pritožba ne vpliva na rok, ki velja za vse poedine podpisnike. Če ima en davčni zavezanec več davčnih objektov in če se mu izroči za vse davčne osnove skupna odločba, sme vložiti zoper višino vseh teh davčnih osnov eno pritožbo.

3.) Rok za vložitev pritožbe zoper določeno davčno osnovo in odmerjeni osnovni davek na reklamacijski odbor, odnosno na višje davčno oblastvo, znaša 30 dni. Ta rok se sme prekoračiti po tretjem odstavku člena 4. največ za 15 dni; toda to se mora vselej opravičiti s posebno tehtnimi razlogi. Veljavnost teh razlogov oceni dokončno davčno oblastvo, odnosno reklamacijski odbor, ki se mu je pritožba poslala.

4.) V vsem času, odkar se je priobčilo obvestilo (pravilnik k členu 122., točka 2.) o odmeri davka, do dne, ko se vloži pritožba, ima davčni zavezanec (njegov zastopnik ali njegov pooblaščenec s pogoji iz člena 116.) pravico, pregledovati ali prepisovati vse akte, ki se nanašajo na njegovo odmero, ko je plačal takso po zakonu o taksah. Pri tej priliki mu tudi ni prepovedano, vpogledovati ali prepisovati izjave prič, mnenja izvedencev in obvestila zaupnikov; ne sme pa se mu dovoliti, da bi zvedel za imena teh poslednjih. Vpogled se ne dovoli samo takrat, kadar gre za javne razloge ali za čuvanje tajnosti.

Akti o odmeri se smejo dajati v vpogled samo vpričo uradnika davčnega oblastva, ki jamči, da ostane vse zbrano davčno gradivo nepoškodovano. Akti se ne smejo dajati v vpogled izven pisarne dotičnega uradnika.

K členoma 134. in 135.

Reklamacijski odbori se postavljajo za tri leta. Njih sedež je tam, kjer je sedež davčnega oblastva druge stopnje; prav tako jim je tudi območje isto.

Če je območje izredno veliko ali jako gosto naseljeno, sme postaviti minister za finance zanje dva ali več reklamacijskih odborov; v tem primeru jim odredi sedeže in območje.

Reklamacijski odbori imajo redoma: predsednika (njegovega namestnika), osem članov in prav toliko namestnikov. Če pa je število davčnih zavezancev v dotičnem območju ali znatno veliko ali če so njegovi davčni objekti izredno važni, sme minister za finance število članov reklamacijskega odbora povečati, tako da jih ni samo 8, ampak 10, 12, 14 ali še več.

Pri vsakem reklamacijskem odboru postavi generalna direkcija davkov državnega zastopnika-referenta in njegovega namestnika izmed najsposobnejših davčnih uslužbencev, prvenstveno davčnega oblastva druge stopnje.

Predsednik reklamacijskega odbora je starejšina davčnega oblastva druge stopnje, njegov namestnik pa je eden izmed po činu najstarejših davčnih uslužbencev istega oblastva. Če se zdi ministru za finance potrebno in upravičeno, sme postaviti za predsednika (in njegovega namestnika) tudi koga drugega.

Polovico članov reklamacijskega odbora in njih namestnike postavi izmed davčnih zavezancev na predlog davčnega oblastva druge stopnje generalna direkcija davkov. Drugo polovico in njih namestnike izvolijo izmed davčnih zavezancev sporazumno pristojne zbornice po številu davčnih zavezancev, ki spadajo pod pristojnost dotičnih zbornic. Če izvoljeni člani (namestniki) ne bi imeli pogojev iz člena 114., mora zahtevati davčno oblastvo druge stopnje od zbornic, naj izvolijo v 15 dneh druge zakonski kvalificirane osebe.

Davčnemu oblastvu druge stopnje je dolžnost, ukreniti o pravem času vse, česar je treba, da se sestavi reklamacijski odbor in da se postavi državni zastopnik.

Član (ali namestnik) reklamacijskega odbora ne sme biti obenem član ali namestnik kakšnega davčnega odbora v območju dotičnega reklamacijskega odbora.

Seje reklamacijskega odbora je treba sklicevati, kadar se nabere zadosti razpravnega gradiva.

Odredbe tega pravilnika od člena 114. do člena 121. veljajo tudi za poslovanje reklamacijskih odborov, samo da sejam reklamacijskih odborov praviloma ne prisostvuje davčni zavezanec ali njegov pooblaščenec. (Člen 113., naveden v členu 134., poslednjem odstavku, zakona je uredniški pogrešek; stati mora: «114. do 121.» To je razvidno tudi iz vsebine člena 113., ki govori o sestavi davčnih odborov prve stopnje in se seveda kot tak ne more uporabljati na reklamacijske odbore. Torej se morajo tudi pri poslovanju reklamacijskega odbora zmiselno uporabljati vse odredbe zakona v členih 114. do 121. in odredbe pravilnikov k tem členom.) Ker se vrši postopanje pred reklamacijskim odborom praviloma brez prisotstva davčnega zavezanca, mora razglasiti davčno oblastvo druge stopnje po pristojnih občinah samo dan, ko bo odbor razpravljal o pritožbah, vložnih iz dotične občine (mestnega okraja itd.). Potrdila občin o izvršenem razglasu pošlje davčno oblastvo druge stopnje reklamacijskemu odboru. Oseba obvestila o dnevu, ko bi imel reklamacijski odbor sejo, z zakonom niso predpisana. Stvar presoje reklamacijskega odbora je, ali hoče davčnemu zavezancu (zastopniku, pooblaščenecu) dovoliti, da tudi ustno razloži svojo pritožbo, če je to v pritožbi zahteval. Če ga na dan, ko se razpravlja o njegovem predmetu, ni v zgradbi, kjer se vrši razprava, se razprava zaradi tega ne odloži, ker bi bil lahko prej zvedel za dan razprave iz razglasa, ki ga je izvršila občina.

K členu 136.

Reklamacijski odbor priobči sprejeto rešitev davčnemu zavezancu pismeno po pošti na povratni receptis. Akt, s katerim se priobčuje rešitev reklamacijskega odbora, ima obliko odloka in v njem je treba navesti naziv reklamacijskega odbora, številko in datum rešitve, ime davčnega zavezanca, ki se je pritožil, zoper katere odmere se je pritožil in kako je reklamacijski odbor rešil pritožbo. Ta odlok podpiše predsednik reklamacijskega odbora.

Reklamacijski odbor priobči državnemu zastopniku svoj sklep tako, da mu izroči akt, kar se mora potrditi na aktu samem.

V pritožbeni rok se ne šteje dan, ko se je sklep priobčil, odnosno akt izročil.

Zoper sklep reklamacijskega odbora ali odločbo višjega davčnega oblastva se sme vložiti tožba v 30 dneh, in sicer na upravno sodišče, če gre za sklep reklamacijskega odbora, ali na davčno oblastvo druge stopnje, če je to odločilo na drugi stopnji. Če je pa odločilo to oblastvo na prvi stopnji (odmero davka družbam, zezanim javnemu polaganju računov), se sme vložiti pritožba na generalno direkcijo davkov, zoper njen sklep pa tožba na državni svet.

Če upravno sodišče na tožbo davčnega zavezanca ali državnega zastopnika potrdi sklep reklamacijskega odbora tako, kakor je bil sprejet, pritožba na državni svet ni dopustna. Če pa ga v čemerkoli izpremeni ali razveljavi, se sme pritožiti interesent na državni svet v 15 dneh od dne, ko je prejel razsodbo upravnega sodišča.

K členom 137., 138. in 139.

Kazni po teh členih zakona se dele na tri vrste: 1.) na take, ki se nalagajo obenem z osnovnim in dopolnilnim davkom procentualno na osnovni davek;

2.) na take, ki se nalagajo in izrekajo z obsodbo v višini rednega davka;

3.) na take, ki se nalagajo in izrekajo z obsodbo zaradi nerednosti s konkretno določeno vsoto v mejah zakona.

Ad 1.) Obenem z osnovnim in dopolnilnim davkom se odmeri kazen, če davčni zavezanec ne izroči davčne prijave v določenem ali pravilno podaljšanem roku (člen 4.). Kazen znaša 3 %; če pa se pozove davčni zavezanec naknadno pismeno, naj izroči prijavo in je tudi potem ne izroči v osmih dneh, se kaznuje z 10 % osnovnega davka.

Če ne izroči davčne prijave v določenem ali pravilno podaljšanem roku podjetje, zavezano javnemu polaganju računov, se sme odmeriti kazen izjemoma s 15 % osnovnega davka.

Tako odmerjene kazni se priobčijo zavezanec istočasno in v istem aktu, s katerim se mu priobči odmera davka; pristoji pa mu pravica, da se pritoži na reklamacijski odbor, odnosno na višje davčno oblastvo, kakor gre pač odboru ali višjemu davčnemu oblastvu pristojnost, reševati pritožbe zoper sam davek.

Te kazni, ki se opirajo na člen 137. zakona, so samo posledice činenice, da zavezanec ni izročil davčne prijave za odmero davka in da se mu je moral odmeriti davek brez nje in brez njegovega sodelovanja. Seveda se ta kazen ne sme odmerjati v primeru člena 105., poslednjega odstavka, zakona, če minister za finance koga oprosti dolžnosti, izročiti davčno prijavo.

Ad 2.) Kazni v znesku, enakem znesku rednega davka, se izrekajo z obsodbo poleg rednega stalnega davka po členu 59. zakona obratom, ki se ne vodijo v stalnem lokalu, nego s hojo od hiše do hiše in iz kraja v kraj (člen 42., II. skupina, točka 3.), nadalje potujočim agentom in trgovskim potnikom, ki niso izključno v službenem razmerju (člen 42., II. skupina, točka 1. a), če se zalotijo v poslovanju brez potrdila (na obrtnem dovolilu, odnosno davčni karti) o davku, plačanem za tekoče ali za minulo leto (glej zakon, člen 59. in člen 157., predposlednja dva odstavka).

Kazni te vrste izreka davčno oblastvo prve stopnje z obsodbo; zavezanec pa ima pravico pritožbe na davčno oblastvo druge stopnje v 15 dneh od dne, ko se mu izroči obsodba.

Ad 3.) Kazni te vrste se izrekajo zaradi nerednosti z obsodbo, in sicer:

1.) s 50 do 500 Din za vse osebe, ki so po zakonu zavezane, izročiti druge prijave, razen onih, po katerih je treba odmeriti davek (n. pr. po členih 9., 32., poslednjem odstavku, 48., poslednjem odstavku, itd.); potem za osebe, ki so dolžne, predlagati podatke, predpisane s tem zakonom, ali ki ne podajo na pismeno zahtevo izjav, zahtevanih na podstavi zakona, ali ki podajo neresnične izjave ali neresnične podatke;

2.) s 50 do 300 Din davčnemu odborniku, ki neče vršiti odborniške dolžnosti, ali ki izda tajnost, za katero je zvedel, izvrševaje to dolžnost, poleg eventualne kazenske odgovornosti.

Kazni po točki 1.) s 50 do 500 Din izreka z obsodbo pristojno davčno oblastvo (prve, odnosno druge stopnje), ki je zahtevalo ali samo od sebe ali pa na zahtevo pristojnega odbora prijavo, podatke, izjavo itd.

Kazni po točki 2.) s 50 do 300 Din izreka davčnemu zavezanec samó davčno oblastvo druge stopnje. Zoper razsodbo je dopustna pritožba na pristojno višje oblastvo (druge stopnje, odnosno na generalno direkcijo davkov) v 15 dneh od dne, ko se je obsodba pravilno izročila.

Izjemoma se ne uporabljajo te kazni na osebe, ki so (po členu 20. zakona) dolžne, prijaviti površine zemljišč, da se ugotovi katastrski čisti dohodek. V tem primeru je treba postopati po členu 138., poslednjem odstavku, zakona;

3.) z 20 do 500 Din delodajalcu, ki ne vpiše v seznam ali v uslužbenčevu davčno knjižico podatkov po poslednjem odstavku člena 98. in po členu 99. (glej pravilnik k členu 98., točko 8.) ali jih ne vpiše v faktičnem znesku, odnosno, ki ne vpiše odtegnjenega davka v knjižico ali ne nalepi vanjo zadosti davčnih znamk in jih ne uniči. Enako se kaznuje tudi prejemalec dohodkov iz več službenih razmerij ali tak, čigar žena je prav tako v službenem razmerju, če ukorišča odbitek po členu 93. več nego za eno službeno razmerje;

4.) s 1000 do 20.000 Din delodajalcu, ki prepreči organom davčnega oblastva ali finančne kontrole ogled na licu mesta ali jim ne dá zahtevanih pojasnil ali jim odreče vpogled v poslovne knjige, plačilne seznamke in davčne knjižice.

Te kazni pod 3.) in 4.) izreka pristojno davčno oblastvo prve stopnje; zoper njegove obsodbe pa je dopustna pritožba na davčno oblastvo druge stopnje v 15 dneh od dne, ko se je obsodba pravilno izročila.

K. členu 140.

Specialno kazen v dvakratnem znesku osnovnega davka določa zakon za onega zavezanca, ki ne prijavi v 14 dneh, da iznova uporablja zgradbo ali del zgradbe, za katero je bil davek po poslednjem odstavku člena 40. celoma ali deloma odpisan.

Ta kazen se izreče z obsodbo davčnega oblastva prve stopnje; zoper obsodbo pa je dopustna pritožba na pristojno višje davčno oblastvo v 15 dneh od dne, ko se je obsodba pravilno izročila.

K. členu 141.

S tem členom se daje davčnemu oblastvu druge stopnje pravica, da sme odrediti po podanem poročilu in predlogu nižjega oblastva z odločbo dolžnost, povrniti škodo in provzročene stroške, organom onih oblastev, ki so s tem zakonom zavezane, pošiljati davčnim oblastvom podatke, potrebne za odmero davka (člen 108., točki 3. in 4., člena 39. in 109.), ali jih drugače podpirati v njih poslovanju (člen 110.), ali samo vršiti izvestne posle (člen 73.), če ne zadostijo dotičnim dolžnostim in nastane zaradi tega državni blagajni škoda ali ji provzroči stroške. Ti organi se morajo razen tega kaznovati disciplinski. O pritožbah zoper tako obsodbo odloča dokončno generalna direkcija davkov.

K. členom 142., 143., 144. in 145.

(Glej določila uredb o postopanju ob davčnih kaznivih dejanjih.)

K. členu 146.

1.) Če davčni zavezanec ne plača dolžnega davka ali če ga oseba, ki ga je upravičena in dolžna, odtegniti ob izplačilu (prejemkov, obresti itd.), ne izroči davčnemu oblastvu o pravem času ali ga izroči nepopolno, se mora dati državi možnost, ostvariti svojo davčno terjatev. Za to sta ji na razpolago dve poti: prisilna pot, izterjati davek od davčnega zavezanca z izvršbo, če pa ostane ta pot vobče ali deloma brez uspeha, izterjati davek od poroka.

2.) Za jamstvo (poročstvo) se smatra obveznost, zadostiti državi, če glavni dolжник (oni, ki je po zakonu zavezan, plačati davek) ne zadosti svoji obveznosti. Porok jamči za davek poleg glavnega dolžnika, toda šele za njim (subsidiarno). Za davek se poterja porok šele, če ga ni bilo mogoče izterjati od glavnega dolžnika. Potemtakem se mora zahtevati davek z davčnimi obrestmi in izvršilnimi stroški vred najprej od glavnega dolžnika in si prizadejati, da se izterja od njega, če ni drugače, tudi prisilno (eksekutivno). Šele, če in kolikor ostane izterjava davka pri glavnem dolžniku brezuspešna, ga je dopustno izterjati od poroka.

Vkljub temu pravilu se sme izterjati davek, ne da bi se zahteval prvenstveno od davčnega zavezanca, v primeru člena 99. (uslužbenški davek) od delodajalca, v primeru členov 71. in 72. (davek na rente) pa od izplačevalca rente (obresti).

3.) Jamstvo je osebno, če se ostvarja neposredno proti osebam (ki jamčijo v tem primeru z vso svojo imovino), ali stvarno, če se ostvarja neposredno na izvestnih objektih (posestvih), vsekakor pa s tem tudi posredno proti njih lastnikom.

4.) Osebno jamstvo po zakonu o neposrednih davkih je določeno:

(1) kot solidarno za vse lastnike istega podjetja ali obrata; torej jamčijo lastniki za pridobnino, če je ni mogoče izterjati niti prisilno od podjetja (obrata) samega, neomejeno z vso svojo imovino, in sicer skupno in nedeljivo tako, da se sme izterjati davek s stroški in obrestmi vred celotno od vsakega izmed njih. Davčno izvršilno oblastvo sme izterjati po svoji izvolji vso dospelo terjatev bodisi od enega izmed lastnikov, bodisi od vseh v delih, ki jih določi samo;

(2) za delodajalca glede davka njegovih zaposlenec na njih prejemke, ki izvirajo iz časa službe pri njem (glej dolžnosti delodajalcev v členu 99. zakona in pravilnik k členu 99.);

(3) fizičnim in pravnim osebam kakor tudi zapuščinskim masam za posledice, ki utegnejo nastati zaradi tega, ker so njih zakonski ali pooblaščen zastopniki (člen 116.) prekršili dolžnost, zlasti pa za kazni, ki se tem izrečejo.

Osebno jamstvo se ostvarja s pismeno odločbo pristojnega davčnega oblastva, pri katerem sta davek ali kazen predpisana, odnosno pri katerem se je moral izročiti odtegnjeni davek po poroku, obvešče-

nem, da plača v 15 dneh dotično vsoto; pri tem se navedejo v naredbi tudi činenice, zaradi katerih je bilo treba poseči po ostvaritvi jamstva. S pritožbo, vloženo na višje oblastvo, se ne zadrži izterjava, ki se sme izvršiti tudi prisilno pri poroku (po členu 151. zakona).

5.) Stvarno jamstvo obstoji:

(1) na zemljišču in zgradbah za one dolžne davke na dohodek od zemljišč, odnosno zgradb, z obrestmi in izvršilnimi stroški vred, ki so dospeli v plačilo (člen 148.) v poslednjih treh letih, štetih nazaj od dne prisilne prodaje objekta (zemljišča, zgradbe). To jamstvo je zakonsko, se drži objekta v omenjenih mejah, najsi se ni izvedla zemljiška vknjižba zastavne pravice (intabulacija) na nepremičnine, ter ima vedno prvo mesto pred vsemi intabulacijami;

(2) na lastnih nepremičninah podjetja (obrata), ki služijo neposredno podjetju ali obratu, glede pridobnine, obresti in izvršilnih stroškov v istih mejah (poslednja tri leta), z isto močjo in istimi posledicami kakor v primeru pod (1).

Glede davčnih dolgov, ki so na dan, ko se izvrši prisilna prodaja zastavljenega objekta, starejši od treh let, je zavarovana zastavna pravica za davek v onem redu in na onem mestu, na katerem se je intabulacija izvršila. Jako odgovorna je dolžnost davčnega oblastva prve stopnje, da nikdar ne dovoli, da bi se pojavljali davčni zaostanki take vrste (starejši od treh let); v vsakem primeru mu je dolžnost, ne da bi se opiralo na prvenstveno pravico države za poslednja tri leta, zahtevati glede vsakega davčnega zaostanka za zemljišče, zgradbe in obrate, o katerem dvomi, ali se bo dal izterjati, intabulacijo dolžnega davka pri pristojnem sodišču.

Intabulacija na nepremičnine se zahteva pri pristojnem sodnem oblastvu po predpisih, ki veljajo v tem pogledu v dotičnem kraju. Davčna oblastva, ki ne poznajo teh predpisov, se morajo z njimi takoj seznaniti po krajevnih sodnih oblastvih in morajo točno postopati po njih.

Če je prešla nepremičnina, za katero dospeli davčni dolg ni poravnan, v posest koga drugega, se pošlje temu odločba, s katero se konstatira obstoj stvarnega jamstva na njej, obstoj davčnega dolga na dohodke od te nepremičnine, ter se zahteva, naj plača v 15 dneh dolg z obrestmi in eventualnimi izvršilnimi stroški vred, da ne bo izvršbe. S pritožbo se tudi v tem primeru ne zadrži prisilna izterjava dolga;

(3) na rentnih dohodkih za davek na rente z obrestmi in izvršilnimi stroški vred. Ta zakonska zastavna pravica države se sme izvesti pri dolžniku rente s prepovedjo izplačil, dokler se dospeli davčni dolg ne poravna in ne izroči državni blagajni. Dolжник, ki postopa zoper prepoved, jamči za davek osebno. Ta zakonska zastavna pravica ni privilegirana (kakor pri nepremičninah glede zemljarine, odnosno zgradarine). Red, v katerega vstopi, se ravna po dnevu, ko se je dolžniku izročila odločba, s katero se je prepovedalo izplačilo rente. Po drugi strani pa ta zastavna pravica ni omejena glede starosti davka na rente; s prepovedjo se lahko ostvari za davek več let. Zoper izdano odločbo o prepovedi je dopustna pritožba na pristojno višje davčno oblastvo v 15 dneh. V odločbi o prepovedi je treba izrečno navesti, da se dolžniku davčnega zavezanca prepoveduje izplačevanje rente, dokler se z odtegnjenim zneskom ne pokrije davčni dolg, in da mora izročiti odtegnjene zneske državni blagajni. Dolжник ne sme v tem primeru paralizirati ali zadrževati realizacije državne zastavne pravice s tem, da uveljavlja svoje terjatve proti davčnemu zavezanec. Z vloženo pritožbo se ne prepreči izvršitev prepovedi.

6.) Če pride porok v konkurz ali se uvede zoper njega poravnalno postopanje, nadalje če se odredi po privatni iniciativi prisilna prodaja objekta, ki se ga drži jamstvo, mora priglasiti davčno oblastvo z redno overovljenimi izpiski iz davčnih knjig dotično davčno terjatev v konkurzno, izvršilno, odnosno poravnalno postopanje.

7.) Davek po jamstvu pobirajo po poteku 15 dni od dne, ko se je izročila odločba, isti organi in na isti način, kakor pobirajo davek od davčnega zavezanca (člen 151.); prav tako veljajo za take terjatve (po jamstvu) odredbe o zastaranju (členi 153. do 156. zakona).

8.) Jamstvo prestane, ko je davčni dolg poravnan ali je ugasnil.

K. členu 147.

Dokler se ne izvrši nova odmera zemljarine, zgradarine, pridobnine, davka na rente in družbenega davka za tekoče leto, ga mora plačevati davčni zavezanec v obrokih iz člena 148. po davčnem predpisu iz prejšnjega leta.

Od te obveznosti so izvzeti samo oni davčni zavezanci, ki so prijavili prenehanje davčne obveznosti za izvestne predmete, toda samo v mejah in v izmeri, ki jih določa zakon za vsako dotično davčno obliko (glej n. pr. člen 31., poslednji odstavek, člen 48., prvi odstavek, člen 65., prvi in drugi odstavek, člen 77., prvi odstavek).

Za prvo leto (1929.) odmere davkov po novem zakonu in dokler se ne izvrši po njej odmera po omenjenih oblikah, veljajo glode plačevanja odredbe člena 163.

K členu 148.

I. (1) Zgradarina, pridobnina (razen potujočih agentov, trgovinskih potnikov in obratov II. skupine, točke 3., člena 42.), davek na rente, ki se ne pobira z odtezanjem ob izplačevanju rent (obresti), in družbeni davek dospevajo v plačilo v štirih enakih letnih obrokih vnaprej, in sicer dne 1. januarja, dne 1. aprila, dne 1. julija in dne 1. oktobra vsakega leta;

(2) zemljarina dospe v plačilo ter se mora plačati v dveh enakih letnih obrokih dne 15. avgusta in dne 1. novembra vsakega leta;

(3) odtegnjeni davek na rente, ki se pobira ob izplačevanju (člen 71.), se mora plačati po seznamu najkasneje v 15 dneh po poteku vsakega poluleta (torej do dne 15. julija za prvo in do dne 15. januarja za drugo poluleto);

(4) odtegnjeni davek na dohodek od nesamostalnega dela (uslužbenški davek) se mora plačati najkasneje v roku, ki ga določa člen 99. (glej izjemo v pravilniku k členu 99., točki 10.);

(5) davek potujočih agentov in trgovinskih potnikov (II. skupina, točka 1. a, člen 42.) kakor tudi davek zavezancev po členu 42., II. skupini, točki 3.) (krošnjariji) se položi, preden se začne izvrševati poklic, v prvi polovici leta v celotnem letnem znesku (člen 59.); če pa se začne izvrševati v drugi polovici leta, se položi v polovičnem znesku (glej tudi člen 157. zakona in pravilnik k členom 137., 138. in 139. ad 2.).

(6) Davek novih davčnih zavezancev in za nove davčne predmete, ki se vpišejo šele med davčnim letom v zapiske davčnega oblastva (glej člen 127., točki 1. in 2.), dospe oni dan, ko se je zavezanec pravilno izročil plačilni nalog (odlok).

II. Dan, ko davek dospe, in dan, ko ga je treba plačati, nista po zakonski terminologiji vedno identična. Dan zakonske dospelosti ne daje davčnemu oblastvu pravice, da bi pristopilo k prisilni izterjavi, če se dan dospelosti ne ujema z rokom plačila, t. j. z rokom, do katerega najkasneje je davčni zavezanec zavezan, plačati dolg. Davčno oblastvo nima niti še pravice, da bi od tega dne zaračunavalo zamudne obresti (člen 149.). Kjerkoli pravi torej zakon: davek »dospeva« tega in tega dne, pomeni to, da morajo davčni zavezanci tega dne začeti s plačevanjem dospelega davka. Vendar pa jih davčno oblastvo ne sme zavriniti, če bi hoteli plačati davek tudi prej, najsi ni dospel (člen 148., prvi odstavek). Kjer pa veli zakon: davek se »plača« ali »se mora plačati« do tega in tega dne, pomeni to, da je ta dan oznamovan z zakonom za poslednji dan, do katerega je davčnim zavezancem prepuščeno, da sami prostovoljno plačajo dospeli davek. Po poteku tega plačilnega roka je davčno oblastvo upravičeno, poseči po prisilnih, izvršilnih ukrepih zoper vsakega zavezanca, ki ni poravnal dospelega davka do zakonskega plačilnega roka; prav tako je zavezano, pobrati od tega dne dalje od davčnega zavezanca tudi zamudne obresti (člen 149.).

Po tej razločitvi in po zakonskih odredbah se morajo plačati:

(1) dospeli četrtletni davki, omenjeni spredaj v točki I. (1), najkasneje 15. dan prihodnjega meseca po dospelosti, torej do dne 15. februarja, 15. maja, 15. avgusta in 15. novembra;

(2) dospeli obroki zemljarine, in sicer prvo leto polovica davka najkasneje do dne 15. avgusta in druga polovica najkasneje do dne 1. novembra. Tukaj je rok plačila identičen z rokom dospelosti;

(3) davek na rente, odtegnjen ob izplačilu (člen 71. zakona), najkasneje za prvo poluleto do dne 15. julija, za drugo poluleto pa do dne 15. januarja. Tudi tukaj se ujema rok plačila z rokom dospelosti;

(4) odtegnjeni uslužbenški davek najkasneje v rokih, določenih v členu 99. zakona in pravilnika. Tudi tukaj se ujema rok plačila z rokom dospelosti. Samo v izjemnem primeru, da se plačuje uslužbenški davek po pravilniku k členu 99., točki 10.), v četrtletnih obrokih, so roki plačila odloženi kakor roki v točki (1) na 15. dan prihodnjega meseca po dospelosti;

(5) davek potujočih agentov in trgovinskih potnikov po členu 42. kakor tudi krošnjariji po členu 42., II. skupini, točki 3.), v celotnem letnem, odnosno poluletnem znesku, točka I., (5), najkasneje poslednji dan pred začetkom poslovanja (poklica).

Od potujočih obratov (trgovinskih potnikov in potujočih agentov) se pobere davek, ko se izda obrtno dovolilo. Oblastva, ki izdajajo dovolila za izvrševanje takih poslov, ga ne izroče neposredno prosilcu, ampak ga pošljejo davčnemu oblastvu prve stopnje, ki ga izda prosilcu, ko je pobralo davek in je to potrdilo na dovolilu. Če se izda dovolilo za dlje nego za leto dni ali za krajši čas, a naj se vrši poslovanje v dveh koledarskih letih, se mora plačati davek za drugo in nadaljnja leta poslovanja vsakega dne 1. januarja dotičnega leta. Da se to doseže, morajo davčna oblastva ob popisu davčnih zavezancev, zlasti pa v katastru pridobnine paziti na take davčne zavezance. Zato se vpiše v katastrski list dotične osebe in v pripombi popisa davčnih zavezancev, kdaj in pod katero zaporedno številko davčnega dnevnika je bil davek za dotično leto plačan. Če se ugotovi ob priliki, ko se pregleda popis davčnih zavezancev, ali s pregledom katastrskih listov, da kdo izmed teh zavezancev ni plačal dolžnega davka do spredaj omenjenega dne, ga izterja davčno oblastvo z izvršbo najkasneje do dne 15. februarja. Enako je treba postopati tudi z onimi osebami, ki izvršujejo take obrate brez oblastvenega dovolila.

Če pridejo take osebe iz inozemstva, se pobere od njih davek na carinarnici. Zato imajo carinska oblastva dolžnost, ko pride potnik v našo državo, ugotoviti, ali prihaja kot trgovinski potnik, potujoč agent itd. nabirat naročila, prodajat in sklepat trgovinske posle vobče. Če se ugotovi s pregledom potnih listin ali kako drugače, da prihaja v našo državo zaradi teh poslov, se mora od njega takoj pobrati davek. V ta namen se morajo založiti obmejne carinarnice z zadostnim številom davčnih kart, ki jih dajo takim osebami, ko so pobrale davek. Vsote, prejete kot davek, pošljejo carinarnice poslednji dan vsakega meseca davčnemu oblastvu, v čigar območju so. Obračun o davčnih kartah se izvrši med carinarnicami in oblastvom, od katerega so prejele te karte, vsak mesec.

Ko carinska oblastva pregledujejo potne listine, da poberejo ta davek, morajo opozoriti potnike, da se vodi v notranjosti države stroga kontrola o tem, ali je vsakdo plačal davek pred začetkom poslovanja, in da se kar najstrože kaznuje vsakdo, ki tega ni storil ob vstopu v državo.

Razen tega je dolžnost davčnih oblastev, med letom po organih finančne kontrole stalno gledati in paziti na to, ali osebe, ki izvršujejo obrte brez stalnega lokala ali so zaposlene kot trgovinski potniki in potujoči agenti, točno in pravočasno plačujejo davek. V ta namen morajo zahtevati davčna oblastva tudi od političnih (policijskih) organov, naj tudi ta zdaj pa zdaj legitimirajo take osebe in se uverjajo, ali so plačale davek. Če se ugotovi s tako kontrolo, da kdo ni plačal davka, ga takoj izterja ona davčno oblastvo, v čigar območju se zaloti taka oseba. Če vodi taka oseba gospodinjstvo na ozemlju naše države, se mora obvestiti davčno oblastvo, v čigar območju je gospodinjstvo, da je izterjalo od nje davek za dotično leto;

(6) davek novih davčnih zavezancev in novih davčnih predmetov najkasneje v 30 dneh od dne, ko se izroči odlok (plačilni nalog, člen 127.).

III. Če plačuje davčni zavezanec, ker tekoča odmera še ni izvršena, davek začasno po predpisu dotične davčne oblike iz prejšnjega leta (člen 147.), pa se ugotovi pozneje z izvršeno odmero, da je tekoči letni davek večji od davka iz prejšnjega leta, mora plačati davčni zavezanec dotično doplačilo (razliko) za že dospele obroke v 30 dneh po pravilno izvršenem obvestilu. (Glej zakon, člen 122., tretji odstavek, in člen 130.) N. pr.: Lani je bila zavezančeva pridobnina obremenjena s 4000 Din in po tem predpisu je plačal davčni zavezanec za prvi dve četrtletji 2000 Din. Za tekoče leto mu je odmerjena pridobnina s 6000 Din ter sta mu bila izročena obvestilo in plačilni nalog dne 28. maja. Ker sta dva obroka pridobnine do dne 28. maja že dospela in bi se bila morala plačati, mora plačati davčni zavezanec še ne poravnano razliko za prva dva obroka v znesku 1000 Din v 30 dneh, torej do dne 28. junija. Ostale obroke mora plačati davčni zavezanec v zakonskih rokih, ko dospeta.

IV. Ne sme se napačno umeti odredba pod točko II. (6) tega pravilnika, če in kadar gre za davek na predmet prehodnega značaja (člen 127., točka 1.). Ves odmerjeni davek je treba pobrati v tem primeru hkrati, ker se odmerja tudi davek samo od zaslužka, doseženega v omejenem krajšem času. Če

pa gre za novega davčnega zavezanca ali za nov davčni predmet, ki ni prehodnega značaja (n. pr.: novootvorjen obrat, novozgrajena hiša), je treba plačati davek, ki ga je odmerilo davčno oblastvo za prvo leto, v 30 dneh od dne, ko se je izročil odlok (nalog), samo v onem znesku, ki je po zakonskih rokih že dospel. Ostali del dospe in se plača pozneje, ko zapade rok dospelosti, odnosno rok plačila. (N. pr.: Nov obrat se je ustanovil dne 20. junija. Njegov davčna obveznost se začne po členu 48., prvem odstavku, dne 1. julija. Davčno oblastvo določi po členu 127., točki 2.), in po členu 58. temu obratu za prvo leto (in sicer samo za poslednji dve četrtletji) začasni davek (po podobnih drugih obratih) za pol leta z 2000 Din ter mu izroči o tem odlok (člen 127.) dne 15. julija. Ker dospeva pridobnina v četrtletnih obrokih in je v tem primeru odmerjena samo za drugo polovico leta, mora plačati davčni zavezanec po izročnem odloku najkasneje v 30 dneh samo 1000 Din, t. j. toliko, kolikor odpada na že dospelo tretje četrtletje. Drugo polovico te prve obremenitve za drugo polovico leta mora plačati obrat, ko dospe poslednje četrtletje, t. j. najkasneje dne 15. novembra.

V. Če je poslednji dan plačilnega roka (glej točko II.) nedelja ali praznik, se sme izvršiti plačilo še naslednji dan. Na ta poslednji dan se še ne smejo odrediti izvršilni ukrepi (člen 151.) in tudi ne zaračunavati zamudne obresti (člen 149.). (V odredbo člena 4., tretjega odstavka, zakona se je vrnil zakonsko-uredniški pogrešek v tem, da bi se bili morali tukaj izpustiti besedi »in predhodnega«. Potemtakem je smatrati protislovje med členom 4., tretjim odstavkom, in členom 148., predposlednjim odstavkom, za uredniški pogrešek in predposlednji odstavek člena 148. se mora uporabljati celotno, ker je davčnemu zavezancu v korist.)

VI. Najkasneje v prvih osmih dneh vsakega četrtletja mora razglasiti vsako davčno oblastvo javno (na običajni način) v svojem srezu, katerega dne v tem četrtletju dospe eden ali drugi davek davčnih zavezancev (zemljarina, zgradarina, pridobnina, davek na rente in družbeni davek), kdaj najpozneje ga je treba vplačati brez prisilnih ukrepov in kakšne posledice zadenejo zavezance, ki se ne bi držali plačilnih rokov (izvršba, obresti).

K členu 149.

1.) Davčni zavezanec kakor tudi osebe iz členov 71., 72. in 99. zakona, ki ne plačajo dospelega davka do najpoznejšega zakonskega plačilnega roka (pravilnik k členu 148., točki V. in II.) dotične davčne oblike, morajo povrniti od tega dne in do dne vplačila državi od neplačane vsote 6% ne letne zamudne obresti.

Izjemoma se poberejo od oseb iz člena 71. zakona 8% ne obresti, toda samo, če se ugotovi, da ni bil ves davek pravilno vpisan v seznam (n. pr. če kdorkoli ni vpisan v seznam; če se uporabi manjša davčna stopnja od zakonske itd.). Če gre za konkretno kaznivo dejanje, se uvede seveda kazensko postopanje po členu 142.

Ko mine skrajni plačilni rok, dobi tudi izvršilno davčno oblastvo pravico, izterjati neplačani davek in obresti prisilno (izvršilno).

Kako je postopati, če je treba ostvariti jamstvo, o tem glej pravilnik k členu 146. in k členu 152., točko 2.).

2.) V čas, za katerega se morajo računati davčnemu zavezancu obresti, se ne računi poslednji dan, ko bi se bil moral davek plačati; račun pa se oni dan, ko se davek plača.

3.) Zamudne obresti se računijo samo na davek. Nasprotno pa se ne plačujejo te obresti za denarne kazni, izvršilne (eksekutivne) stroške in zamudne obresti.

Ko se računijo obresti, se jemlje v račun leto s 360, mesec pa s 30 dnevi. (N. pr.: Davek bi se bil moral plačati najkasneje dne 15. avgusta, dejanski pa je bil plačan šele dne 10. novembra istega leta, zakesnelo torej za polovico meseca avgusta, za ves september, ves oktober in deset dni meseca novembra, potemtakem za pol meseca in dva popolna meseca in 10 dni, skupaj za 2 meseca 25 dni ali 85 dni; za ta čas se smejo pobrati ustrezne obresti v relaciji 360 : 85.)

4.) Vsaka vsota, vplačana za neposredne davke, se zaračuni v dnevniku, odnosno v davčni glavni knjigi, najprej zato, da se pokrijejo lanski dolg kakor tudi obresti in izvršilni stroški, ki odpadajo nanjo. Če je ta dolg pokrit, se zaračuni plačana vsota, odnosno njen ostanek, za tekoči dolg, obresti in izvršilne stroške, kolikor obstoji za to zakonski razlog.

Preveč plačani davek se vračuni v odplačilo še nedospeloga tekočega davka. Če je ta v celoti poravnana, se prenese presežek vplačila na račun davka za naslednje leto. Samo na vloženo prošnjo davčnega zavezanca, po overovljenih izpiskih davčnih knjig in na dokumentiran predlog davčnega oblastva prve stopnje odredi davčno oblastvo druge stopnje, kolikor ni pristojno zaradi višine konkretne vsote ministrstvo za finance, da se davčnemu zavezancu presežek vrni v gotovini.

K členu 150.

1.) Redno pobiranje davkov z obrestmi in izvršilnimi stroški vred vrši praviloma davčno oblastvo prve stopnje. Prav tako se lahko plača davek tudi po poštni hranilnici in njenih podružnicah na račun, ki je nalašč otvoren za to, pa tudi pri občinskih oblastvih, če in kakor je to spodaj določeno.

2.) O plačevanju davkov po institucijah poštne hranilnice se izdajo posebna navodila. Do takrat naj se ravna po predpisih, ki veljajo sedaj v tem pogledu.

3.) Občinska oblastva se smejo uporabljati za redno pobiranje davkov samo, če se izjavijo, da so pripravljena, vršiti pobiranje in z njim združeni posel individualnega davčnega predpisovanja in vknjiževanja. Občinska oblastva, ki hočejo prevzeti to dolžnost, se morajo o tem obvezno izjaviti pri pristojnem davčnem oblastvu prve stopnje najkasneje do konca meseca oktobra predhodnega leta. Odobritev za tako redno pobiranje izda za tri leta generalna direkcija davkov; če ne prispe ta odobritev do dne 15. decembra, se smatra podana izjava za neodobreno.

Tako podeljeno pravico lahko odvzame generalna direkcija občinam ob vsakem času. Nikdar pa se ne dovoli občinam, da bi redno pobirale in vknjiževale družbeni davek, davek na rente po členu 71. zakona, uslužbenški davek, davek agentov in potnikov z davčno karto in potujočih obratov po členu 42. II. skupini, točki 3.) zakona.

Izvrševaje prevzeto dolžnost rednega pobiranja davkov, izročajo občinska oblastva vsote, pobrane v prvi polovici meseca, do 18. dne tega meseca, vsote, pobrane v drugi polovici, pa do 3. dne prihodnjega meseca, in sicer po davčnem dnevniku, ki se občinam vrne, ko se je prejem potrdil. Prejem se potrdi pod poslednjo zaporedno številko dnevnika, do katere se je izročil pobrani davek.

4.) Če pa občinsko oblastvo ni prevzelo te naloge glede rednega pobiranja davka, morajo sprejeti občinska oblastva, ki so izven sedeža davčnega oblastva prve stopnje, vsako vsoto državnega davka, ki jim jo izroči pristojno kot davek davčni zavezanec v njih okolišju. O prejetih vsotah morajo izdati občinska oblastva plačniku pravilno potrdilo ter izročiti tako prejete vsote s pravilnim seznamom zavezancev in od njih prejetih vsot vsakega polmesečja proti potrdilu pristojnemu davčnemu oblastvu prve stopnje, in sicer za prvo polovico do 18. dne tekočega, za drugo polovico meseca pa do 3. dne naslednjega meseca. Tako prejete vsote vpiše davčno oblastvo individualno v davčni dnevnik, potem pa jih vknjiži, pri čemer izda davčnim zavezancem v zameno za občinska potrdila svoja potrdila, odnosno jih vpiše v njih davčne knjižice o prvi priliki, ko pridejo zavezanci v davčni urad.

5.) Prisilno izterjuje davek, če se vodi izvršba, davčno oblastvo:

- a) na premočnine neposredno po svojih organih ali pa posredno po občinskem oblastvu;
- b) na nepremično imovino (zemljišče, zgradbe in na njih intabulirane pravice) posredno po sodnih oblastvih, ki so pristojna, odločati o intabulaciji in o prisilnih prodajah nepremičnin.

6.) Če prevzame občinsko oblastvo po točki 3.) tega člena dolžnost rednega pobiranja, preide nanjo tudi dolžnost prisilnega izterjevanja pod nadzorstvom in po navodilih davčnega oblastva. Če pa občinsko oblastvo ni prevzelo rednega pobiranja, je vendarle zavezano, na zahtevo davčnega oblastva po seznamu davčnih dolžnikov in dolžnih vsot, ki ga prejme od davčnega oblastva, izvršiti bodisi samo, bodisi pod vodstvom davčnega organa prisilno izterjavo davkov, odnosno sodelovati pri njej. (Glej uredbo o prisilnem izterjevanju davkov.) Vselej, kadar se vrši prisilna izterjava z izvršbo na nepremičnine, sprejme izterjani davek občina v roke svojega organa ter ga izroči davčnemu oblastvu.

7.) Če vrše prisilno izterjavo na nepremičnine sodišča, morajo postopati davčna oblastva po obstoječih odredbah civilnega izvršilnega postopanja, odnosno po določilih uredbe o prisilnem izterjevanju davkov.

K členu 151.

Prisilno (eksekutivno) izterjevanje davkov se uredi po členu 159. s posebno uredbo o prisilnem izterjevanju davkov; potemtakem je treba postopati, ko se uporablja ta člen zakona, po specialnih določilih te uredbe.

K členu 152.

1.) Nihče nima pravice do odloga za plačilo davka in zato se ne more nihče uspešno sklicevati na tako pravico.

Samo davčnemu oblastvu je dana z zakonom pravica, da sme dovoliti odlog plačila v konkretno opravičenih primerih. V takem primeru more biti dovolitev odloga:

- a) individualna, za vsakega davčnega zavezanca posebe, na njegovo prošnjo, in
- b) kolektivna, za poedine vasi ali občine v izrednih primerih zaradi škode po elementarnih neugodah, na prošnjo dotične vasi ali občine.

2.) O individualnih prošnjah za odlog davka do 5000 Din odloča davčno oblastvo druge stopnje, o ostalih individualnih in vseh kolektivnih prošnjah pa generalna direkcija davkov.

Če gre za individualen odlog davka do 5000 Din, toda tako, da bi se raztezal odlog tudi preko tekočega davčnega leta, mora izposlovati davčno oblastvo druge stopnje prej pritrđitev generalne direkcije davkov.

3.) Pristojno oblastvo sme dovoliti odlog dospelga davka v celotnem zaprosenem znesku ali pa deloma, če bi prizadela momentanna izterjava davka davčnemu zavezancu občutno škodo ali bi bila združena z večjimi težkočami. Z momentanno izterjavo davka se more prizadeti zavezancu občutna škoda, če bi bilo z njeno izvršitvijo njegovo podjetje za daljši ali krajši čas paralizirano ali bi se oteževalo njegovo vzdrževanje ali če bi se mogla izvršiti samo s prodajo imovinskih objektov davčnega zavezanca na njegovo veliko škodo ali če bi moral najeti kredit ob posebno težkih pogojih.

Z večjimi težkočami za davčne zavezance utegne biti združena izterjava davka, če nima momentanno potrebnih svojih razpoložnih sredstev za poravnavo davka in si jih ne more preskrbeti kje drugje.

Prav tako se sme dovoliti odlog davka v delnem znesku, ako ga mora plačati davčni zavezanec zaradi še ne odmerjenega davka po predpisu iz prejšnjega leta, če predloži davčnemu oblastvu tako verjetne dokaze, po katerih se more za gotovo pričakovati, da bo tekoči predpis njegovega davka znatno manjši od lanskega, ali če vloži zoper izvršeno odmero davka za tekoče leto tako motivirano pritožbo, da se more za gotovo pričakovati, da bo oblastvo, odnosno odbor, pristojno za reševanje pritožb, znatneje znižalo odmerjeni davek.

4.) Vsaka dovolitev za odlog sme biti vezana na konkretne pogoje, ki jih postavi pristojno oblastvo (n. pr.: Davčno oblastvo sme dovoliti odlog tako, da se vrši vplačevanje v obrokih, v točno določenih periodičnih tedenskih, polmesečnih, mesečnih, dvomesečnih, trimesečnih in poluletnih rokih s pridržkom, da prestane veljati dovolitev odloga takoj, čim in ako davčni zavezanec ne položi dospelga obroka v določenem roku; dovoliti mu sme odlog, če dá izvestno zavarovanje za davčni dolg s tem, da položi registrirana garancijska pisma zanesljivih denarnih zavodov, državne vrednostne papirje z 10 % pod borznim tečajem, hipotekarno zavarovanje, ako je davčni dolg z njim v celoti zavarovan, itd.).

5.) Vsak dovoljeni odlog sme davčno oblastvo, ki ga je dovolilo, preklicati vsak čas in ukreniti, čeesar je treba, da se zavaruje še obstoječ dolg z zavarovanjem ali z izvršbo. V odloku, s katerim se priobči dovolitev odloga, je treba v poslednjem stavku prosilce opozoriti na to pravico države. To ukrene oblastvo samo ob upravičeni bojazni, da bi utegnili davčna terjatev države zapasti, če bi se odložila izterjava do roka dovoljenega odloga.

6.) Dovoljeni odlog ne razrešuje davčnega zavezanca dolžnosti, da mora plačati zamudne obresti. Vendar pa sme samo minister za finance ali generalna direkcija davkov v odloku, s katerim se dovoljuje odlog, zamudne obresti znižati od 6 % na nižjo mero ali jih povsem odpustiti. Taka znižba obrestne mere, odnosno odpustitev vseh obresti se dovoljuje samo v izrednih in posebno argumentiranih primerih, če bi utegnili plačilo obresti poleg dolžnega davka glede na predhodno ugotovljene imovinske, gospodarske in rodbinske razmere ogroziti zavezančovo gospodarsko podjetje ali njegovo ali njegove rodbine vzdrževanje. To je izjemen ukrep, ki se sme dovoliti samo, če so vsi prednji pogoji nedvomno ugotovljeni.

7.) Vsak dovoljeni odlog in pogoji se morajo vpisati v pripombo davčne glavne knjige pri računu dotičnega davčnega zavezanca.

K členom 153., 154., 155. in 156.

1.) Za zastaranje se smatra prestanek pravice države zaradi tega, ker je ni ostvarila v času, ki ji je dan v zakonu.

Pravica države po zakonu o neposrednih davkih v zvezi z vprašanjem zastaranja je dvojna:

- a) pravica, da sme davek odmeriti in predpisati, kakor tudi pravica, da sme izreči kazni;
- b) pravica, da sme izterjati odmerjeni in predpisani davek, odnosno izrečeno kazni.

2.) Pravica države:

(1) odmerjati davek in izrečati kazni po členu 137., zastara v petih letih od dne 1. januarja onega leta, v katerem je davčna obveznost nastala;

(2) izrečati kazni in odškodnino po členih 138., 139. (razen prvega odstavka) in 141., zastara v enem letu od dne, ko se je kaznivo dejanje storilo;

(3) izrečati kazni iz členov 139., prvega odstavka, 140. in 142., zastara v treh letih od dne, ko se je kaznivo dejanje storilo.

3.) Pravica države:

(1) izterjati odmerjeni davek in kazni po členu 137., zastara v petih letih od dne, ko se je pravilno priobčila izvršena odmera;

(2) izterjati že izrečeno kazni in odškodnino po členih 138., 139. (razen prvega odstavka) in 141., zastara v petih letih od dne izvršne razsodbe, odnosno odločbe.

(3) izterjati kazni iz členov 139., prvega odstavka, 140. in 142., zastara v petih letih od dne izvršne razsodbe.

Odredba pod točko 2.), (1), da teče zastaranje pravice države do odmere davka od dne 1. januarja onega leta, v katerem «je davčna obveznost nastala», ni sama po sebi zadosti izčrpna. Da je moči glede tega, kdaj zastara pravica, odmeriti davek, pojasniti vse konkretne primere, je treba tolmačiti omenjeno odredbo samo v zvezi z odredbami člena 137., ker veljajo tudi za kazni, ki se izrekajo po členu 137. (glej člen 153., tretji odstavek, zakona) iste odredbe o zastaranju kakor za davek sam. Ker pa se pojavljajo kazni po členu 137. samo takrat, kadar davčni zavezanec ne izroči davčne prijave v določenem ali podaljšanem roku (in to so tudi vsakoletne prijave), je jasno, da se nanaša petletni rok zastaranja po členu 153., prvem odstavku, ne samo na objekte, ki se pojavljajo davčno kot novi, ampak tudi na vsakoletni davek, ki se odmerja na objekte, kateri so bili kot davčni že prej katastrofirani v davčnih katastrih. Temu dosledno se ne sme jemati, da teče rok zastaranja vulgarno od dne 1. januarja onega leta, ko je vobče nastala davčna obveznost objekta; ampak ta začetek zastaranja se mora vzeti od dne 1. januarja vsakega leta, za katero je bilo treba davek redno odmeriti, torej v katerem je bil davčni zavezanec dolžan, predložiti prijavo o dohodku objekta zaradi odmere davka. Besed: «davčna obveznost nastala» potemtakem ni jemati samo objektno, ampak v konkretnem primeru se morajo tolmačiti glede zastaranja tudi subjektivno, t. j. tudi glede na davčno obveznost davčnega zavezanca. Vprašanje, kdaj zastara pravica odmerjati davek, se torej ne smatra za zastaranje pravice, da država na dotični objekt vobče ne sme odmeriti davka, ampak smatra se za zastaranje pravice države, da ne sme odmeriti davka za ono leto (ko po predpisih poteče doba zastaranja), v katerem je moral davčni zavezanec zadostiti izvestni svoji davčni obveznosti ali v katerem bi se bil moral po zakonu predpisati dotični davek. Če se n. pr. za leto 1929. iz kakršnegakoli razloga ne predpiše zgradarina za objekt, ki je bil redno obremenjen v prejšnjih letih, in se nič ne ukrene za naknadni predpis tudi ne v letih 1930., 1931., 1932. in 1933., izgubi država pravico, odmeriti zgradarino, samo za leto 1929., ne izgubi pa je še za leto 1930. (če je ostal davek neodmerjen tudi za to leto), ker še ni potekel petletni rok.

4.) Oblastva so zavezana sama po sebi in brez intervencije davčnih zavezancev, gledati sama vedno na to, ali obstoji v konkretnem primeru zastaranje ali ne; če se ugotovi, da obstoji, ga morajo takoj vzeti v poštev in postopati po predpisih.

5.) Prekinitev dobe zastaranja je treba razumeti tako, da se doslej potekli del roka zastaranja ne vračunava, ampak da začne teči novi rok zastaranja v polnem zakonskem trajanju popolnoma iznova.

Čas, ko zastara pravica, odmerjati davek, odnosno izrečati kazni (odškodnino), smejo prekiniti samo take naredbe oblastva:

a) ki se izdado zaradi odmere dotičnega davka (prvotnega ali naknadnega) ali zaradi izrekanja kazni (odškodnine) in

b) ki se davčnemu zavezanecu pravilno priobčijo.

Za naredbo oblastva, ki se izda zaradi odmere davka, se smatra vsak akt, ki se izda pred predpisom davka in ki ga pripravlja (n. pr. poziv zavezanecu, naj izroči prijavo, naj dá izvestno pojasnilo o dotičnem predmetu, sklep o odmeri itd.), toda ne tudi akt o predpisu samem.

Za naredbe in sklepe oblastev se smatrajo tudi naredbe in sklepi pristojnih davčnih odborov.

Čas, ko zastara pravica, izterjati odmerjeni in predpisani davek, odnosno pravnomočno izrečeno kazen, se prekine z vsakim opominom, ki se je predpisno izročil davčnemu zavezanecu, naj plača davek, odnosno kazen, kakor tudi z uvedbo izvršilnega postopanja in z vsako dovolitvijo odloga.

6.) Novi rok zastaranja teče od dne, ko se je prejšnji rok zastaranja prekinil; samo izjemoma pa že teče od dne 1. januarja onega leta, v katerem se je stari rok prekinil, če gre za pravico države, odmerjati davek in izrekat kazni po členu 137.

7.) Če je dospeli davek zavarovan z ročno zastavo, se ne more uveljavljati opuščenosti izvrševanje zastavne pravice in tudi ne more zastavna pravica zastarati, dokler ima upnik zastavo v rokah. Prav tako ne zastara dolžnikova pravica, odkupiti svojo zastavo. Toda terjatev lahko preneha z zastaranja, če preseže navadno vrednost zastave.

8.) Če je dospeli davek zavarovan z intabulacijo na nepremičnine, se ne more uveljavljati v 30 letih po izvršeni intabulaciji zoper tako ostvarjeno zastavno pravico zastaranja, ki je morda že nastopilo.

K členu 157.

(Glej izčrpna navodila k členom 18., 19., 20. in 21. pravilnika o vknjiževanju neposrednih davkov.)

K členu 158.

Ta člen ima značaj prehodnih odredb glede postopanja s prošnjami, s katerimi se zahteva oprostitev od davka po dosedanjih zakonih.

Predpisi novega zakona o takih prošnjah se izvršujejo samo, če se izroče prošnje dne 1. januarja 1929. ali pozneje. Prošnje in prijave, izročene prej, se morajo rešiti po odredbah dosedanjih zakonov.

Če je še kakšna nedovršena odmera za davčno leto 1928. ali za prejšnji čas, se uporabljajo na take odmere, dokler se ne izvrše, odredbe dosedanjih zakonov.

V formalnem pogledu se morajo reševati taki primeri v dosedanjih razporedih, predpisanih po sedanjih zakonih; vendar pa se mora izvrševati njih obremenitev v sreski, odnosno občinski davčni knjigi kakor tudi v davčnih glavnih knjigah sumarno po predpisih novega pravilnika o vknjiževanju. (To pomeni: Davek in vsi dosedanja pribitki morajo biti v razporedih, po dosedanjih zakonih, navedeni posebe, v davčni knjigi pa se morajo sešteti in skupno obremeniti.)

Če se tiče ta naknadna obremenitev dohodnine, ki ji ne ustreza nobena nova davčna oblika, se obremenit v glavni davčni knjigi kot dohodnina; za to se uporabi mesto, namenjeno v glavni knjigi za izvestno novo davčno obliko, ki je davčni zavezanec ne plačuje.

K členu 159.

Pravilnik o vknjiževanju neposrednih davkov, postopanje ob izpremembah v letnem davčnem predpisu, način, po katerem se odpisuje davek zaradi neizterljivosti ali zaradi prestanka davčne obveznosti, ureja pravilnik, ki se je izdal s tem pravilnikom vred.*

Uredbe, navedene v členu 159. tega zakona, se izdado jeseni leta 1928.

K členoma 160. in 161.

(Brez navodil.)

K členu 162.

Kolikor se bodo sklepale s tujimi državami konvencije ali pogodbe, s katerimi se tangirajo odredbe zakona o neposrednih davkih, bo izdajal minister za vsak primer posebe potrebna navodila.

K členu 163.

Dokler se ne izvrši odmera davkov po novem zakonu za poedino davčno obliko, se mora pobirati davek, ki je predpisan, po stari davčni obliki najbližjega davčnega leta z vsemi državnimi pribitki vred, ki so se pobirali po njej.

* Uradni list z današnjega dne, št. 403/121.

Seveda so odločilni tudi za tako pobiranje roki novega zakona.

K členoma 164. in 165.

(Brez posebnih navodil.)

*

Ta pravilnik nadomesti tudi odredbe obstoječega pravilnika o uslužbenskem davku z dnem, ki ga določi z naredbo minister za finance.

V Beogradu, dne 29. avgusta 1928.:

št. 107.000 (G. D. P.).

Minister za finance:

dr. N. Subotić s. r.

403.

Na podstavi člena 159. zakona o neposrednih davkih predpisujem ta-le

Pravilnik

o vknjiževanju neposrednih davkov, davka na poslovni promet in vojnice.*

Člen 1.

Redno davčno vknjiževanje se vrši na podstavi davčnih razporedov in posebnih odlokov po členu 127. zakona in pravilnika o neposrednih davkih.

Vknjiževanje je sumarno, kadar se obremenja davčno oblastvo ali občina, ali pa samo posamezno, kadar se obremenja davčni zavezanec.

Obremenjanje oblastva, odnosno občine.

Člen 2.

Redno davčno vknjiževanje obseza: zemljarno, zgradarino, pridobnino, davek na rente in davek na poslovni promet po razporedu, družbeni davek po posebnih odlokih oblastev druge stopnje, navedenih v mesečnih pregledih, a vse ostale primere po členu 127. (pojava davčnega objekta, prehodnega značaja in nastanek davčne obveznosti med davčnim letom kakor tudi izpremembe v davčnem predpisu med letom) po posebnih odlokih davčnega oblastva prve stopnje, navedenih v mesečnih pregledih.

(Uslužbeni davek, davek na rente po členu 71., vojnica, davek potujočih obratov po členu 42., II. skupini, točki 3., zakona potujočih agentov in trgovinskih potnikov se vknjižujejo po specialnih navodilih v členih 29. do 33. in 35.)

Člen 3.

a) Sumarno vknjiževanje vrši v sreski davčni knjigi davčno oblastvo druge stopnje tako, da obremenja po pregledanih in odobrenih razporedih, svojih mesečnih pregledih o odmeri družbenega davka, odpisih, odnosno prirastkih ob vloženih pritožbah kakor tudi po mesečnih pregledih, prejetih od davčnih oblastev prve stopnje svojega območja, dotično davčno oblastvo prve stopnje s sumarno vrednostjo davka po vsaki dotični obliki. Na koncu vsakega predloženega, pregledanega in odobrenega razporeda zapiše davčno oblastvo druge stopnje klavzulo: »Pregledano (popravljen) in odobreno z Din . . . p . . . (z besedami) davka (in davčne kazni) za davčno leto in obremenjeno v sreski davčni knjigi na strani

Podpisa:

Šef:

Referent:

Sreska davčna knjiga se vodi po uradnem obrazcu.

b) Sumarno vknjiževanje vrši tudi davčno oblastvo prve stopnje, če prevzame po členu 150. zakona in pravilnika občinsko oblastvo individualno obremenjanje in redno pobiranje davkov. V tem primeru pošlje davčno oblastvo prve stopnje občini zaradi individualnega vknjiževanja dotični del razporeda, odnosno pregleda, ki ga je opremilo na koncu z analogno klavzulo o obremenitvi dotične občine z vrednostjo sumarnega davka po razporedu, odnosno mesečnem pregledu. Sumarno obremenitev izvrši davčno oblastvo prve stopnje v občinski davčni knjigi.

(Glej obvezna navodila o voditvi davčnih računov v členih 38. do 41.)

Za občinsko knjigo je treba uporabljati obrazec sreske davčne knjige.

Sresko in občinsko knjigo napravijo dotična oblastva sama po uradnem obrazcu (v potrebni veli-

* «Službene Novine kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca» z dne 28. septembra 1928., št. 225/LXXXVIII.

kosti), jo prešijejo, polože konca motvoza na poslednji notranji strani navzkriž, ju povošijo in pritisnejo na nestrjeni vosek uradni pečat.

Člen 4.

Vsak svoj posebni odlok (ki se izda izven rednega razporeda) bodisi o obremenitvi, bodisi o prirastku ali odpisu davka, morata davčno oblastvo druge stopnje in davčno oblastvo prve stopnje takoj vpisati v mesečni pregled po uradnem obrazcu. Koncem vsakega meseca se pregledi (ki se morajo voditi ločeno za obremenitev in prirastek in ločeno za odpise) zberejo in se pošljejo, če jih izda davčno oblastvo prve stopnje, v pregled, odobritev in sumarno vknjižbo davčnemu oblastvu druge stopnje takoj, najkasneje pa do 15. dne prihodnjega meseca. V istem roku mora poslati tudi davčno oblastvo druge stopnje davčnemu oblastvu prve stopnje svoje pravilno oklavzulirane pregleda. Prejete pregleda davčnih oblastev prve stopnje mora davčno oblastvo druge stopnje pregledati in jih vrniti s svojimi pripombami, odnosno z odobritvijo, najkasneje v osmih dneh po prejemu.

Obremenjanje davčnih zavezancev.

Člen 5.

Posamezno vknjiževanje na račun vsakega davčnega zavezanca se vrši v davčnih glavnih knjigah po spredaj omenjenih odobrenih razporedih in mesečnih pregledih po vsaki davčni obliki.

Pri vsakem davčnem oblastvu prve stopnje se mora osnovati za vsako politično občino glavna davčna knjiga, v kateri se predpišejo: zemljarina, zgradarina, pridobnina, davek na rente (razen po členu 71. zakona) in družbeni davek. Razen tega se vknjižujejo v glavno knjigo davek na poslovni promet in pribitki, ki jih odmerjajo in pobirajo državna davčna oblastva.

Obrazec davčne knjige je določen za vsakega zavezanca za tri davčna leta.

Davčni zavezanec sme imeti v eni davčni glavni knjigi za vsako poedino leto samo en račun.

Kazni in globe se evidentirajo v pripombi davčne glavne knjige; na istem mestu se vpisujejo tako prirastki kakor tudi odpisi kazni.

Člen 6.

Vojnica in davek na rente po členu 71. se vknjižujeta v posebne davčne knjige; za vknjiževanje vplačil uslužbenskega davka pa obstoji posebna knjiga delodajalcev.

Kot davčna knjiga za vojnico služi razpored, predpisan v pravilu za pobiranje vojnice; za davek na rente po členu 71. zakona pa služi posebna knjiga po uradnem obrazcu.

Davek trgovinskih potnikov in potujočih agentov in davek potujočih obratov (člen 42., II. skupina, točka 3. zakona) se vknjižuje samo v davčni dnevnik; pozneje je postopati po členu 33.

Člen 7.

Z vsako davčno glavno knjigo vred se vodi abecedna evidenca davčnih oseb bodisi v obliki kazala, bodisi v obliki kartoteke. Na koncu se vpišejo imena onih oseb, ki ne stanujejo v tej občini.

Člen 8.

V ustreznih razpredelkih vsakega davčnega razporeda kakor tudi vsakega mesečnega pregleda je treba vpisati, na kateri strani v davčni glavni knjigi se je davek predpisal, odnosno odpisal.

Najsi niso odloki o odmeri pridobnine, ki se izdado med davčnim letom, definitivni (člena 58. in 127. zakona), se vendarle izvede predpis pridobnine na tej podstavi v davčni glavni knjigi; toda v naslednjem letu se pravnica po oceni davčnega odbora s pristankom ali odpisom.

Člen 9.

Davek, odmerjen za predmet, ki je začasno oproščen davka, je treba predpisati in takoj odpisati (izknjižiti) v glavni knjigi z rdečo tinto.

Kot dolg se vpiše v glavno knjigo poleg predpisa davka za tekoče leto tudi dolg minulega leta iz lanskega računa, in sicer (ne po oblikah, ampak) s celokupno vsoto »Dolg iz minulega leta«.

Člen 10.

Če se mora med davčnim letom zaradi izpremembe v osebni davčnega zavezanca predpisani davek ali njegov del izvestnemu zavezanecu odpisati (izknjižiti), obenem pa z isto vsoto pripisati komu

drugemu, stori to davčno oblastvo samo, pri čemer navede v pripombi na dotičnih računih v glavni knjigi številko akta, po katerem so se izvršili taki prenos.

O tem opravi ni treba obveščati višjega oblastva, ker se ni učinila v globalni vsoti davčnega predpisa za ves stez, odnosno občino, nikakršna izprememba.

Člen 11.

Zaradi lahke in hitre sestave davčnih računov (členi 36. do 41.) ni moči dovolj poudarjati, koliko pozornosti je treba, da so raznovrstne vknjižbe v davčnih glavnih knjigah (predpisi, prirastki, odpisi, razbremenitve, povračila) absolutno točne, da se ujemajo z dotičnimi razporedi, pregledi prirastkov in odpisov, z davčnim dnevnikom in konkretnimi naredbami. Tudi najmanjši pogrešek v tem pogledu se osveti celokupnemu osebu davčnega oblastva prve stopnje, če ga mora, ker se ne ujema z davčnim računom, iskati po končanem davčnem letu z napornim izrednim delom tudi izven uradnih ur.

Da bi bilo takih pogreškov čim manj, je treba vsako vknjižbo najkasneje prihodnji dan kolacionirati, t. j. iznova primerjati z dotičnim izvirnikom, po katerem se je vknjižba izvršila, in v izvirniku potrditi, da se je kolacioniranje izvršilo. Kolacioniranje vršita vedno dva uradnika in potrdita na koncu kolacioniranega izvirnika, s svojima podpisoma, da sta primerjala vknjižbo.

Izpremembe med letom (prirastki in odpisi).

Člen 12.

Davčne predpise utegnejo med letom, dosledno dotičnim odredbam zakona, zadeti izpremembe, bodisi da se dodajo predpisanemu davku nove vsote (prirastek), bodisi da se odpišejo od njega (izknjižijo) izvestne vsote davka (odpis), kakor se je pač med davčnim letom dogodila izprememba v dohodku, ki ima po zakonu za posledico povečavo (prirastek) davka ali pa se mora od predpisane vsote kaj izknjižiti (odpisati).

Take izpremembe utegnejo nastati redoma in najpogostejše:

(1) pri zemljariji: če se zaradi elementarnih ne-zgod davek odpiše; pri zgradarini: če nastane ali preneha davčna obveznost; če ostane objekt prazen ali neporaben; če se najemina ne dá izterjati in če se prenese zaradi izpremembe v osebi davčnega zavezanca (glej člen 10.) zgradarina celoma ali deloma na novo osebo;

pri pridobitvi: v primerih po členih 127., 48. in 51. zakona;

pri davku na rente: po členu 65. zakona;

pri družbenem davku: po členu 77. zakona;

(2) zaradi vložene pritožbe zoper odmero davka, izvršeno in predpisano po razporedih in s posebnimi odloki;

(3) zaradi ugotovljenih računskih pogreškov.

Člen 13.

Vsak oblastveni akt, s katerim naj se razporejeni ali s posebnim odlokom odmerjeni davek v glavni knjigi poveča (pripiše) ali zmanjša (odpiše) za izvestno vsoto, mora opremiti dotično davčno oblastvo druge stopnje s klavzulo o obremenitvi, odnosno razbremenitvi. Brez tega se ne sme izvršiti v davčnih knjigah nobena izprememba.

(1) Potemtakem mora sestavljati davčno oblastvo druge stopnje glede odlokov o prirastku ali odpisu, ki prihajajo od (odmerjalnega ali pritožbenega) davčnega oblastva prve stopnje neposredno ali po njem (od reklamacijskega odbora) mesečne preglede o prirastkih in odpisih po poedinih oblikah in za vsako davčno oblastvo posebej, jih sumarno vknjižiti v sreski davčni knjigi v razpredelek prirastkov, odnosno odpisov, ter pri tem navesti številko akta, s katerim pošlje preglede pristojnemu davčnemu oblastvu prve stopnje v nadaljnje poslovanje in v katerem navede (oklavzura) podatke o vknjiževanju.

Analogno postopa tudi davčno oblastvo prve stopnje proti občini, če opravlja ta individualno obremenjanje in pobiranje.

(2) Ko izdaja davčno oblastvo prve stopnje posebne odloke, s katerimi se predpisanemu davku kaj doda ali od njega kaj odpiše, mora sestaviti vsak mesec tudi preglede o prirastkih in odpisih ter jih poslati najkasneje do 15. dne naslednjega meseca davčnemu oblastvu druge stopnje, da se pregledajo in vknjižijo v sresko davčno knjigo. Po prejemu odobrenih pregledov se vknjižijo prirastki in odpisi v glavne davčne knjige; podatki vknjižb (stran knjige) pa se navedejo na dotičnih mestih v pregledu.

(3) Če se v konkretnem primeru odpiše ali bi se moral odpisati davek zaradi neizterljivosti, mora vpisati davčno oblastvo druge stopnje tudi take odloke v svoje mesečne preglede odpisov.

Člen 14.

Če se seštejejo preneseni zaostanek (dolg iz minulega leta) in izvršeni predpis po rednem razporedu in prirastki po davčnem računu vsakega davčnega zavezanca, se dobi vsota skupnega kosmatega predpisa.

Če se odštejejo od vsote kosmatega predpisa pravilno izvršeni odpisi, se dobi vsota čistega predpisa za vsakega davčnega zavezanca.

Razbremenjanje.

Člen 15.

Na prvo mesto, v oddelek razbremenitve v računu davčnega zavezanca v glavni knjigi, se vpiše s prenosom iz lanskega računa preplačilo, če se je sklenil njegov lanski račun s preplačilom.

Člen 16.

Vsako vplačilo davka se vpiše, preden se vknjiži v glavno knjigo, v davčni dnevnik po uradnem obrazcu.

Davčni dnevnik se otvori dne 1. januarja vsakega leta in se vodi z zaporednimi številkami, ki teko do konca davčnega leta.

Plačane vsote se vknjižujejo v davčni dnevnik ter se vknjižijo pozneje v glavno knjigo kumulativno za vse neposredne davke, razen uslužbenškega davka, davka na rente po členu 71. zakona, davka agentov z davčno karto in potujočih obratov (člen 42., II. skupina, točka 3., zakona) in vojnice. Seveda se morajo vpisati v dnevnik, odnosno v glavno knjigo, posebej razne samoupravne doklade, izvršilni stroški, obresti in vsakovrstne kazni, razen onih po členu 137. zakona, ki imajo značaj davka in ki se vknjižujejo kumulativno z davkom.

Člen 17.

Davek, vplačan po dnevniku, se mora vknjižiti v davčne glavne knjige najkasneje prihodnji dan in isti dan kolacionirati, t. j. še enkrat prekontrolirati, ali se je vknjižil pravilno. Ob taki kontroli čita en uradnik podatke iz dnevnika, drugi pa ugotavlja z glavno knjigo v roki, ali se je vse vknjižilo pravilno. Pogreški v glavni knjigi se morajo takoj popraviti, v dnevniku pa je treba podčrtati vsako postavko v znak, da je bila prekontrolirana. Pri poslednji postavki potrdita oba uradnika s podpisoma, da sta izvršila to delo.

Na koncu vsakega meseca se seštejejo vsote, pobrane po dnevniku, v vseh stolpcih, se vpišejo po obstoječih blagajniških predpisih v dotične priloge blagajniškega mesečnega računa, po drugi strani pa v davčni račun (glej člen 40. tega pravilnika) in se izroče obenem, najkasneje pa vsakega drugega (datuma) v mesecu s poročilom davčnemu oblastvu druge stopnje (glej člen 22.).

Davčni dnevnik se vodi med letom v zvezkih, ki se sestavljajo po razmerah vsakega davčnega oblastva (močnejši ali slabši naval davčnih zavezancev), za daljši ali krajši čas (za en mesec, za dva ali več mesecev); na koncu leta pa se opremijo vsi zvezki, kakor se vrste po zaporednih številkah, s platnicami, prešijejo in pravilno zapečatijo.

O rezervnih obrazcih dnevnika in o dnevniku se mora voditi stroga kontrola.

Davčni dnevnik kot blagajniški dokument mora biti spravljen, kadar se ne rabi, v blagajni kakor ostali blagajniški dokumenti.

Vsak vpis v davčni dnevnik mora biti čiten, razločen; učinjeni pogreški se smejo prečrtati tako, da ostanejo čitni, nad nje pa se zapiše popravljena številka. Radirati ali brisati številke ali karkoli drugega v dnevniku in v davčni glavni knjigi je kar najstrože prepovedano.

Davčna knjižica in potrdila o plačnem davku.

Člen 18.

Plačani davki in pribitki, izvršilni stroški in obresti kakor tudi izterjane kazni se potrjujejo davčnemu zavezancu po členu 157. zakona praviloma v davčni knjižici.

Obremenitev in razbremenitev, prav tako prirastki in odpisi se vpisujejo v davčno knjižico.

Davčna knjižica služi davčnemu zavezancu za orientacijo o njegovem davčnem dolgu samo za zemljarijo, zgradarino, pridobitvo, davek na rente (izvzemši člen 71. zakona), družbeni davek, davek na

poslovni promet in vojnico in eventualno tudi za samoupravne doklade, nadalje za izvršilne stroške, obresti in kazni.

Davčni dolg se vpiše v davčno knjižico, odnosno se rektificira z odpisi ali prirastki, kakršno je pač stanje v glavni knjigi, pri vsaki priliki, ko se obvezanec prijavi s knjižico pri vplačilnem oblastvu ali ko se mu knjižica izda.

Če pride zavezanec, ki se mu je knjižica izdala, pred oblastvo brez knjižice, ki se mu je prej izdala, se potrdi vplačilo na uradni priznanici in pri prvi priliki se vpišejo podatki tudi v knjižico; izdana priznanica pa se odvzame in uniči.

Člen 19.

Za ulužbeni davek služijo posebne davčne knjižice, izdane po členu 98. zakona in pravilnika (glej navodila v pravilniku k členu 98.).

Glede potujočih obratov (člen 42., II. skupina, točka 3., zakona) je treba postopati po odredbi člena 157. zakona tako, da se potrdi vplačilo na izdanem obrtnem dovolilu; v tem potrdilu je treba navesti poleg označbe podatkov o vplačilu točno dobo, za katero je davek plačan, da se oblastva, pa tudi finančna kontrola, z občasnim pregledom teh obratov lahko prepričajo o plačnem davku.

Za davek na rente po členu 71. zakona se vrše potrdila o izvršenih vplačilih na enem izmed obeh predloženih izvodov predpisanega seznamka.

Člen 20.

Vsako potrdilo o vplačanem davku v davčni knjižici, na uradni priznanici, na obrtnem dovolilu, na davčni karti, odnosno v seznamku izročenege davka na rente, morata podpisati dva uradnika, in sicer oni, ki vpisuje davek v dnevnik (likvidator), in oni, ki prevzema denar (blagajnik).

Priznanico sestavi in podpiše uradnik, ki vodi dnevnik; nato jo izroči neposredno blagajniku ter napoti davčnega zavezanca k blagajni. Ko blagajnik prejme in prešteje denar v vsoti, zapisani v priznanici (v knjižici, na karti itd.), postavi nanjo svoj podpis ter jo šele potem izroči davčnemu zavezancu.

Člen 21.

V vsakem uradu, ki pobira davek, mora biti zapisano in nabito na vidnem mestu, kateri uradnik vodi davčni dnevnik in kateri uradnik vodi blagajno, ker imata samo podpisa teh uradnikov na potrdilih, izdanih o plačnem davku, veljavnost in odgovornost za državno blagajno.

Člen 22.

Oblastva, ki pobirajo davke, imajo dolžnost, priobčiti po poteku vsakega meseca z overovljenim izpiskom iz davčnega dnevnika davčnemu oblastvu druge stopnje pobrane vsote državnih davkov, kazni, obresti in izvršilnih stroškov, da jih vknjiži v sresko davčno knjigo; pri tem morajo navesti začetno in poslednjo številko dnevnika za dotični mesec.

Povračila.

Člen 23.

Vplačan neposredni davek se sme povrniti samo po odloku višjega pristojnega davčnega oblastva.

Postopanje za povračilo se sme ukreniti samo na konkretno osnovano prošnjo davčnega zavezanca.

Predlog za povračilo se sestavi in odpošlje, ko se ugotovi z overovljenim in točnim izpiskom iz računa v davčni glavni knjigi, da zavezanec poravnava ves svoj davčni dolg za tekoče leto in da ni pričakovati v tem letu nobenega prirastka.

Člen 24.

Vsako odobreno povračilo oklavzurira davčno oblastvo druge stopnje v svojem odloku s podatki o vknjižbi v sreski davčni knjigi ter pošlje odlok davčnemu oblastvu prve stopnje, da ga izvrši z vknjižbo v davčnem računu (partija: Povračila) in v davčnem dnevniku kot blagajniški izdatek. V glavno knjigo se vknjiži povračilo tako, da se vpiše povrnjena vsota v razpredelek prirastkov; pri tem se to izrečno označi za povračilo in navede zaporedna številka davčnega dnevnika. Odlok sam služi za blagajniški dokument k mesečnemu računu.

Izvršena povračila se vpišejo tudi v davčno knjižico davčnega zavezanca v razpredelek «Prirastek» ter se izrečno označijo za povračila.

Člen 25.

Če se seštejejo prenesena preplačila iz minulega leta in (po davčnem dnevniku) vknjižena vplačila tekočega leta, se dobi vsota razbremenitve.

Člen 26.

Če se odbije od čiste obremenitve razbremenitev, se dobi zaključek (saldo) zavezančevega davčnega računa, ki utegne biti: ali poravnani ali pa se pokaže izvesten ostanek (dolg) ali izvestno preplačilo. Davčni računi se sklenejo v davčni glavni knjigi takoj po sklepu vsakega davčnega leta. Rezultata (dolg, odnosno preplačilo) se vpišeta v posebna pregleda, posebe za zaostanke in posebe za preplačila. V vsak pregled je treba vpisati samo število strani davčne glavne knjige in vsoto zaostankov, odnosno preplačila, zaporedoma po straneh in občinah.

Davčni računi, ki so poravnani (brez dolga in preplačila), se ne vpisujejo v pregled. Ti pregledi so sestavni del davčnega računa in kot take jih morata, ko so se prekontrolirali, podpisati dva po činu najstarejša uradnika urada.

Člen 27.

V oblastih, kjer so se plačevali davki doslej po poštni hranilnici, veljajo do izpremembe dosednji predpisi.

Člen 28.

Vse posle, ki so naloženi s tem pravilnikom davčnemu oblastvu druge stopnje glede obremenjanja in razbremenjanja poedinih davčnih oblastev prve stopnje v sreski davčni knjigi, izvršuje analogno tudi davčno oblastvo prve stopnje v občinski davčni knjigi proti onim občinam svojega območja, ki so po navodilu v pravilniku k členu 150. zakona prevzele dolžnost, individualno vknjiževati in redno pobirati neposredne davke.

Odredbe o vknjiževanju uslužbenskega davka.

Člen 29.

1.) Vsako davčno oblastvo prve stopnje mora osnovati po priloženem obrazcu za vse svoje območje knjigo delodajalcev, ki so zavezani, odtežati svojim zaposlencem uslužbensi davek ter ga izročiti v gotovini.

2.) Iz obrazcev mora sestaviti davčno oblastvo prve stopnje zvezek (knjigo z močnejšim ovojnim listom) iz tršega papirja. Zvezek mora biti pravilno prešit, konca motvoza pa morata biti na poslednji notranji strani položena navzkriž, povoščena in nanju se mora pritiskati na nestrjeni vosek uradni pečat. Na prvi strani znotraj je treba navesti število strani ter ga potrditi s pečatom in podpisom dveh odgovornih najvišjih uradnikov.

3.) V to knjigo se vpisujejo samo vsote uslužbenskega davka, ki jih je delodajalec odtegnil svojim zaposlencem in izročil davčni blagajni.

4.) Za vsako davčno leto se mora osnovati nova knjiga delodajalcev.

5.) Knjiga se mora voditi tako, da so v njej vidno ločeni delodajalci ene občine od delodajalcev druge občine. Zato je treba pustiti med poedinimi občinami enega ali več praznih listov, že po tem, koliko se utegne po vsej priliki med davčnim letom pojaviti delodajalcev, ki so dolžni, plačevati ta davek v gotovini.

Vsak delodajalec, ki je zavezan, izročati uslužbensi davek — semkaj spadajo tudi osebe, omenjene v členu 99., točki 10. a) in b), pravilnika k zakonu o neposrednih davkih — mora imeti v knjigi svoj račun v vsaki občini, kjer ima obrat, podjetje, poklic ali gospodinjstvo, v katerih zaposluje osebe, ki so z njim v službenem razmerju. V onem delu knjige, ki se nanaša na eno občino, sme imeti delodajalec samo en račun.

7.) H knjigi sestavi davčno oblastvo seznamek (kazalo) delodajalcev po abecednem redu, v katerega se vpiše najprej priimek, potem ime in številka delodajalčevega računa v knjigi. Kazalo služi za to, da se dá v knjigi hitro najti delodajalčev račun.

8.) Vsaka vknjižba v tej knjigi pomeni obenem obremenitev in razbremenitev. Po gibanju vplačil se davčno oblastvo orientira, ali je delodajalec zadostil svoji dolžnosti, ter ga po tem tudi opominja odnosno postopa zoper njega prisilno. Če se ob kakršnemkoli povodu izda odlok, po katerem je delodajalec zavezan, naknadno plačati vsoto kot uslužbensi davek, se vpišejo v pripombo pri njegovem računu za opozorilo podatki dotičnega odloka. V pripombo se vpisujejo tudi vsi odloki o delodajalčevem kaznovanju, prav tako zneski razporejenega davka in kazni.

9.) Uslužbensi davek dospe v 15 dneh po poteku vsakega meseca, odnosno v 15 dneh po poteku vsakega četrtletja za delodajalce, ki polagajo uslužbensi davek trimesečno.

10.) Do teh rokov morajo izročiti delodajalci davčnemu oblastvu davek, ki so ga odtegnili ali bi ga bili morali odtegniti svojim uslužbencem v minullem mesecu, odnosno trimesečju. Odtegnjeni davek se izroča po seznamu, ki je predpisan s pravilnikom k zakonu o neposrednih davkih.

11.) Čim prinese delodajalec v davčni urad seznamek zaposlenih oseb, izpolnjen tako, kakor je predpisano v omenjenem pravilniku, izvrše davčni organi takoj cenzuro seznamka; če ga spoznajo za pravičnega ali če delodajalec prizna eventualno ugotovljene pogoške, vknjižijo ustrezni davek v davčnem dnevniku v stolpec za uslužbensi davek na račun dotičnega delodajalca. Podatki te vknjižbe (dan, številka dnevnika in vsota davka) se morajo zapisati na seznamek in pravilno podpisati kot potrdilo; seznamek se vrne delodajalcu, da ga shrani, od njega pa se sprejme vplačilni list, izpolnjen po členu 99., točki 4.), pravilnika k zakonu o neposrednih davkih.

12.) Prejeti vplačilni listi služijo za dokaz o polženem davku.

13.) Če se pozneje ob kakršnemkoli povodu dokaže, da je odtegnil ali izročil delodajalec manj davka, nego je bil po zakonu dolžan, se izda predpisani odlok in se zapiše v knjigo delodajalcev kot opozorilo za postopanje zoper delodajalca po izdanem odloku.

Na koncu vsakega meseca pregleda davčno oblastvo knjigo delodajalcev; zoper onega, o katerem ugotovi, da ni izročil davka, ali posumi, da je izročil manjšo vsoto, nego bi jo bil moral glede na število svojih zaposlencev ali glede na prej izročene vsote, postopa takoj po drugem odstavku točke 8.) člena 99. v pravilniku za uslužbensi davek, odnosno odredi ogled na licu mesta bodisi po finančni kontroli, bodisi po svojem uslužbencu.

14.) Podatki o prisilni izterjavi in izvršnem postopanju se vpišejo v pripombo k delodajalčevemu računu v knjigi delodajalcev. Da je mogoče voditi točno evidenco, ali so delodajalci v roku zadostili svoji obveznosti, vpiše davčno oblastvo z rdečo tinto v razpredelke «Pripomba» v računu onih delodajalcev, ki jim dospeva davek trimesečno: «Plačuje trimesečno dne 15. aprila, 15. julija, 15. oktobra in 15. januarja.»

Člen 30.

Ko prejema davčno oblastvo druge stopnje vsakomesečna poročila o pobiranju davka, vpiše v sresko davčno knjigo posebe podatke o plačnem uslužbenskem davku ter jih smatra obenem za obremenitev dotičnega oblastva prve stopnje po uslužbenskem davku. Ko prenašajo davčna oblastva prve stopnje rezultate plačil po členu 40., oddelku III., v davčni letni račun, vpišejo obenem v I. oddelku (z navedbo dotičnih zaporednih števil davčnega dnevnika) pobrano vsoto uslužbenskega davka kot obremenitev v razpredelke za uslužbensi davek.

Eventualna povračila uslužbenskega davka se vknjižujejo iz davčnega dnevnika v davčni račun, in sicer hkrati v oddelek IV. kot povračilo in v oddelek II. kot odpis.

Odredbe o vknjiževanju davka na rente po členu 71. zakona.

Člen 31.

Vplačani davek na rente, ki ga pobirajo z odtezanjem in izročajo davčnemu oblastvu osebe, omenjene v členu 71., tako, kakor je tam razloženo, se vpiše v davčni dnevnik v nalašč zanj otvoren stolpec; iz tega pa se vknjiži v glavno knjigo.

Za to vrsto davka po členu 71. zakona osnuje vsako davčno oblastvo prve stopnje po navodilih v členu 29., točki 2.), posebno «Glavno knjigo za davek na rente po členu 71.». Vsako vplačilo te vrste davka se smatra obenem za obremenitev. Ta knjiga služi istemu namenu kakor knjiga delodajalcev, kot opozorilo za odrejanje konkretno potrebnih ukrepov zoper osebe, ki so dolžne, odtežati in izročati davčni blagajni davek na rente.

Davčno oblastvo druge stopnje postopa tudi v tem pogledu analogno po členu 30. tega pravilnika; davčno oblastvo prve stopnje pa prenese po koncu vsakega meseca vsote rente, pobrane po členu 71. zakona, v oddelek III. in obenem kot obremenitev v oddelek I. davčnega računa. Glede povračil tega davka velja analogno odredba poslednjega odstavka člena 30.

Odredbe za vknjiževanje vojnice.

Člen 32.

Vsakoletni razpored vojnice se predloži oblastvu druge stopnje v pregled in v obremenitev v davčni

knjigi; potem pa se vpiše vsota vojnice v oddelek I. davčnega računa kot obremenitev.

Vsako vplačilo vojnice se vpiše v davčni dnevnik v poseben stolpec; iz tega pa se vknjiži v razpored vojnice, ki služi obenem za njeno glavno knjigo.

Za vknjiževanje povračil vojnice v njen razpored veljajo analogno odredbe v členu 24.

Koncem leta je treba razpored vojnice skleniti ter sestaviti pregled dolgov in preplačil kot priloge k letnemu davčnemu računu. (Glej analogna navodila za sklenitev davčne glavne knjige v členu 26.).

Zaostanki, odnosno preplačila vojnice se morajo prenesti v njen razpored vojnice za naslednje leto.

Odredbe o agentih in potujočih obratih.

Člen 33.

Vsako vplačilo po davčnih kartah, izdanih za agente in trgovinske potnike, kakor tudi vsako vplačilo potujočih obratov po členu 42., II. skupini, točki 3.), zakona se vpiše v davčni dnevnik, iz njega pa se ne prenaša v nobeno glavno knjigo.

Davčno oblastvo druge stopnje postopa tudi v tem pogledu analogno odredbi v členu 30.; davčno oblastvo prve stopnje pa prenese vsak mesec pobrane vsote v oddelek III. in hkrati kot obremenitev v oddelek I. davčnega računa.

Za vknjiževanje povračil tega davka veljajo odredbe člena 30., poslednjega odstavka.

Odredbe za vknjiževanje davka na poslovni promet.

Člen 34.

Odmera davka na poslovni promet se mora pripraviti glede povprečnih zvezancev po navodilih in vzporedno s pripravljanim poslom za odmero pridobnine tako, da se zapišejo vsi zbrani podatki o prometu v katastrski list dotičnega zavezance. Ocenitev prometa se predloži davčnemu odboru ob istem času kakor davčna osnova za pridobnino. V razporedih pridobnine se otvori za davek na poslovni promet poseben stolpec; pozneje pa je treba postopati povsem analogno, kakor je določeno v pravilniku k davčnemu zakonu za pridobnino, in obvestiti zavezance o odmerjenem davku z istim aktom, s katerim se obvešča o odmeri osnovnega davka pridobnine.

Za one osebe, ki so zavezane davku na poslovni promet in ki plačujejo ta davek po knjigi opravljenega prometa, se odmerja ta davek kakor doslej v posebnih razporedih. Preden pa se vknjižijo razporedi v davčno glavno knjigo, se morajo priobčiti v pregled, odobritev in sumarno obremenitev davčnemu oblastvu druge stopnje. V vsem ostalem je treba postopati analogno danim navodilom (vpis obremenitve v davčni račun, člen 36., itd.).

Davek na poslovni promet iz razporeda se obremenja v glavni knjigi, pobrane vsote pa se vknjižujejo skupno, neločeno od drugih davkov.

Potemtakem obsejajo rezultati zaključkov v glavni knjigi, ki se sestavljajo v obliki pregleda o dolgovih, odnosno preplačilih, obenem davek na poslovni promet, in na ta način se izrazi tudi ta davčna oblika v letnem davčnem računu.

Odredbe za vknjiževanje samoupravnih in drugih doklad.

Člen 35.

Davčna oblastva prve stopnje, ki so bila tudi doslej pristojna, odmerjati in pobirati samoupravne doklade, jih morajo odmerjati in pobirati še nadalje. V ta namen so puščeni v obrazcih za davčne razporede, za davčni dnevnik, za davčno glavno knjigo in za davčno knjižico prazni razpredelki, ki se ukorišajo za davnotehnične operacije glede samoupravnih in drugih doklad.

One funkcije davčnega oblastva druge stopnje glede takih doklad, ki se nanašajo na kontrolo odmere in voditev evidence o odmerah in pobranih vsotah, opravljajo dotična samoupravna telesa sama.

V ta namen otvori davčno oblastvo prve stopnje vsakemu takemu samoupravnemu telesu v posebni knjigi račun o dotični dokladi, v katerega vpisuje sumarno vsote obremenitve davčnih zvezancev, vsote pobranih doklad in vsote, ki so se izročile dotičnemu samoupravnemu telesu. V vsem ostalem je davčnemu oblastvu na izvolji, postopati glede vknjiževanja in odpremljanja takih doklad tudi drugače, vsekakor pa sporazumno z dotičnim samoupravnim telesom, kolikor ne obstoje ali se ne izdado glede tega vprašanja druge naredbene ali zakonske instrukcije.

Vendar pa mora veljati za vsa oblastva, ki pobirajo take doklade, obče pravilo, da morajo, ko pobirajo davek, kjer mora plačevati davčni zavezanec tudi dotične doklade, sorazmerno razdeliti položeno vsoto ter jo prevesti, odnosno vknjižiti po davčnem dnevniku na račun davkov, izvršilnih stroškov, obresti in raznih doklad.

Davčni letni računi.

Člen 36.

Davčni letni račun vodi vsako davčno oblastvo prve stopnje za vse svoje območje ter ga predloži davčnemu oblastvu druge stopnje po poteku vsakega davčnega leta.

Občinsko oblastvo, ki prevzame individualno obremenjanje in redno pobiranje (člen 150. pravilnika k zakonu o neposrednih davkih), vodi davčni letni račun za svoj okoliš ter ga predloži pristojnemu davčnemu oblastvu prve stopnje po poteku vsakega davčnega leta.

Člen 37.

Letni davčni račun davčnega oblastva prve stopnje pregleduje in odobruje po podatkih svoje sreske davčne knjige davčno oblastvo druge stopnje ter izdaja z odlokom navodila za prenos računskih dolgov, odnosno preplačil na novi račun.

Letni davčni račun občine pregleduje in odobruje davčno oblastvo prve stopnje po občinski davčni knjigi ter izdaja, ko prejme dokončni odlok davčnega oblastva druge stopnje o svojem računu, občinskemu oblastvu naredbo o prenosu računskih dolgov, odnosno preplačil, na novi račun.

Člen 38.

Na zunanjem naslovnem listu letnega davčnega računa je treba navesti leto, za katero se račun sestavlja, oblastvo, ki ga sestavlja, in poimenoma, z imenom in priimkom, zvanjem in službenim krajem, vse funkcionarje oblastva, ki so med davčnim letom, za katero se račun polaga, kakorkoli sodelovali v poslih neposrednih davkov. Označiti se morajo za odgovorne računodajnike.

Člen 39.

Davčni letni račun se vodi po priloženem obrazcu; sestavljen je, kolikor se nanaša na vknjiževanje v davčni glavni knjigi, iz štirih glavnih oddelkov:

- I. Redna obremenitev in prirastki.
- II. Odpisi.
- III. Razbremenitve.
- IV. Povračila v gotovini.

Člen 40.

Za vsak oddelek v davčnem računu je treba rezervirati najmanj po eno stran, po potrebi pa tudi več.

Vknjižbe v davčnem računu se izvajajo glede obremenitev in prirastkov, odpisov in povračil samo po odobritvah davčnega oblastva druge stopnje, opremljenih s klavzulo, da so se vknjižila v njeno sresko davčno knjigo. (Analogno je razmerje med občino in davčnim oblastvom prve stopnje.) Izjema od prednjega pravila velja samo glede uslužbenškega davka, davka na rente po členu 71. zakona in davka agentov in potujočih obratov (glej člene 30., 31. in 33.).

V vsakem oddelku računa mora biti zgoraj na prvi strani označen z večjimi črkami naziv oddelka. V I. oddelku: «Redna obremenitev in prirastki» se vpisujejo po vrsti, kakor prihajajo od davčnega oblastva druge stopnje (po zaporednih številkah) odloki o prenosu dolga iz minulega leta kakor tudi o obremenitvi po rednih razporedih in posebnih odlokih po členu 127. zakona; pri tem se vpiše vsota davka v razpredelek, ki je odprt v računu za dotični davek.

Prav tako se vpisujejo po vrsti, kakor prihajajo od davčnega oblastva druge stopnje, vsi odloki, ki imajo značaj davčnega prirastka. Na koncu leta se sešteje stolpec vsakega davka ter se prenese v rekapitulacijo na prvo stran za oddelkom IV. kot rezultat oddelka I., t. j. kot kosmata obremenitev in dobljeni rezultat kot skupna kosmata obremenitev.

V oddelku II. «Odpisi» se vpisujejo po redu, kakor prihajajo, vsakovrstni odloki oblastva druge stopnje, višjih oblastev in reklamacijskega odbora, ki se tičejo odpisa (izknjižbe) obremenjenega davka. Za ta oddelek je treba rezervirati več prostorov, ker so taki primeri pogostni. Rezultati stolpcev oddelka II. se morajo prenesti z vseh njegovih strani v rekapitulacijo pod rezultat skupne kosmate obremenitve.

Potem se odbijejo tako preneseni rezultati oddelka II. od skupne kosmate obremenitve in se dobi rezultat čiste davčne obremenitve po poedinih oblikah kakor tudi sumarno za vse oblike, ki se vknjižujejo v davčno glavno knjigo.

V oddelku III.: «Kosmata razbremenitev» se vpisujejo, kot kosmata razbremenitev vsakega meseca, z navedbo začetne in poslednje zaporedne številke davčnega dnevnika, rezultati pobranega davka po stolpcih, kakor so določeni v dnevniku, nadalje pobrane vsote izvršilnih stroškov, obresti in kazni. Na koncu leta se stolpci razbremenitve seštejejo in prenesejo v rekapitulacijo pod dotične vsote čiste obremenitve.

Zaradi evidence se vpisujejo poleg rekapitulacije (nekoliko na strani) tudi vsote izvršilnih stroškov, obresti in kazni posebe.

V oddelku IV., za katerega naj se rezervira najmanjši prostor, se vpisujejo odloki pristojnih višjih oblastev o povračilu. Na koncu leta se povrnjene vsote seštejejo in prenesejo v rekapitulacijo pod vsoto one vrste kosmate razbremenitve, na katero se povračilo nanaša.

Potem se odbije povračilo od te kosmate razbremenitve in tako se dobi vsota čiste razbremenitve.

Naposled je treba izračunati razliko med vsoto čiste razbremenitve in vsoto skupne obremenitve, da se dobi rezultat kot dolg ali preplačilo po davčnem računu. To more biti, če se je vršilo vknjiževanje v računu pravilno, samo pri vojnici in pri onih davčnih oblikah, ki se vknjižujejo v razbremenitvi kumulativno.

Člen 41.

Da se more kontrolirati pravilnost vknjiževanja v davčno glavno knjigo in v razpored vojnice, se morajo priložiti davčnemu glavnemu računu ti-le dokumenti:

- 1.) individualni pregled davčnega dolga po sklenjenih računih vsakega zavezanca v davčni glavni knjigi;
- 2.) individualni pregled davčnih preplačil po sklenjenih računih vsakega zavezanca v davčni glavni knjigi;
- 3.) individualni pregled dolga po sklenjenih računih vsakogar, ki je zavezan vojnici, v razporedu vojnice;
- 4.) individualni pregled preplačil po sklenjenih računih vsakogar, ki je zavezan vojnici, v razporedu vojnice.

Ko se izračuni razlika med rezultati dokumentov pod 1.) in 2.), se mora ujemati z rezultatom davčnega računa, ki ga izkazujejo kumulativno vknjiženi davki.

Prav tako se mora razlika med rezultati dokumentov pod 3.) in 4.) ujemati z rezultatom davčnega letnega računa, ki ga izkazuje vojnica.

Člen 42.

Če vodi individualno obremenjanje in redno pobiranje davkov občina, mora seveda voditi in izvesti davčni letni račun tako, kakor je zgoraj predpisano. To dolžnost mora izvršiti najkasneje do konca meseca februarja vsakega leta in poslati sklepni račun davčnemu oblastvu prve stopnje.

Davčno oblastvo prve stopnje cenzurira prejeti račun po svoji občinski davčni knjigi in ga priloži, če ga spozna za pravičnega, celotno svojemu letnemu računu.

Člen 43.

Ko se je davčni letni račun izvedel, kakor je predpisano v prednjih členih, ga podpišejo vsi uradniki davčnega oblastva prve stopnje, ki so sodelovali pri njegovi sestavi, in potem se izroči davčnemu oblastvu druge stopnje.

Člen 44.

Davčno oblastvo druge stopnje preizkusi kar najstrože izročene davčne račune s tem, da primerja vse njih podatke s svojimi vknjižbami v sreski davčni knjigi. Če se ugotovi kakršnakoli razlika, je treba zahtevati pojasnila.

Individualni pregledi davčnega dolga in davčnih preplačil se preizkusijo samo formalno, t. j. po točnosti seštevka dolgov, odnosno preplačil.

Iz pregleda dolgov in preplačil izpiše davčno oblastvo druge stopnje čim več primerov individualnih dolgov, odnosno preplačil, ter izroči ta izpisek ob prvi inspekciji kot predmet jako zaupnega značaja v zaprtem zavetku inspektorju, da sam osebno pregleda vse dotične račune v glavnih knjigah glede pravičnega vknjiževanja in sklepa. Na vsak pregledani račun postavi ob strani z rdečo tinto svoj

podpis ter ugotovi v izpisku, ali je spoznal račun za pravičnega in ali se strinja z njegovim sklepom.

Pregledane izpiske vrne inspektor odseku davčnega oblastva druge stopnje, od katerega jih je prejel.

Člen 45.

O izvršenem cenzuriranju letnih davčnih računov izda davčno oblastvo druge stopnje poseben odlok glede prenosa dolžnega davka, odnosno preplačil, na nov davčni račun. Analogno postopa tudi davčno oblastvo prve stopnje proti občini.

Člen 46.

Če se pokaže ob pregledu razlika med saldom davčnega letnega računa in razliko med skupno vsoto dolgov in skupno vsoto preplačil, je treba predložiti poročilo generalni direkciji davkov in počakati njene konkretne odločbe.

Člen 47.

Preden se izda odlok o prenosu na nov račun, mora vidirati vsak račun organ glavne kontrole.

Davčna statistika.

Člen 48.

Za potrebe davčne statistike pošiljajo davčna oblastva druge stopnje v pregledih generalni direkciji davkov:

a) vsak mesec po davčnih oblastvih prve stopnje, koliko se je po davčnih dnevnikih pobralo skupaj neposrednega davka, koliko obresti, izvršilnih stroškov, kazni in koliko se je povrnilo;

b) vsake tri mesece stanje obremenitev pri podrejenih davčnih oblastvih prve stopnje po poedinih oblikah. V ta pregled se vpiše z rdečo tinto obremenitev s številko minulega leta za poedine oblike, dokler se ne izvrši redna tekoča obremenitev, ki se mora vpisati z navadno tinto. Ta poročila se pošiljajo po stanju iste obremenitve.

c) Na koncu leta se pošljejo poleg poslednjega trimesečnega poročila, v katerem mora biti navedeno stanje za vse leto, še poročilo o številu izvršenih popisov (rubežni), odnosno prisilnih prodaj, o številu oseb, ki so zavezane zemljarini, zgradarini, pridobnini, davku na rente in družbenemu davku, kakor tudi o številu uporabljenih listov v davčnih glavnih knjigah.

Vsako izmed prednjih poročil mora biti opremljeno z razlogi o podanem stanju in eventualnih ukrepah, ki so se odredili.

V Beogradu, dne 29. avgusta 1928.:
št. 107.000 (G. D. P.).

Minister za finance:
dr. N. Subotić s. r.

Obrazec: Knjiga delodajalcev.

1	2	3	4				5				6				7	8
Zaporedna številka	Ime in priimek fi me- delodajalca	Stano- vališče	Dan	Mesec	Z. pore na številka	dnevnik	Vplačana vsota		obresti	izvršitnih stroškov		kazni	Izterjalo se je	Izdana naredba o prisilni izterjavi	Pripomba	
							Din	p		Din	p					Din

Obrazec: Davčni letni račun.

in prirastki.

I. Obremenitve												
1		2		3		4		5		6		
Šte- vilka akta	Dolg iz minulega leta	Šte- vilka akta	Zemljarina	Šte- vilka akta	Zgradarina	Šte- vilka akta	Pridobnina	Šte- vilka akta	Davek na rente	Šte- vilka akta	Družbeni davek	
												Din
Skupaj		Skupaj		Skupaj		Skupaj		Skupaj		Skupaj		
Skupaj stolpci 1.-7.												

in prirastki.

I. Obremenitve

7		8		9		10		11		12	
Številka akta	Davek na poslovni promet	Številka akta	Vojnica	Številka akta	Uslužbeni davek	Številka akta	Davek na rente po členu 71. zakona	Številka akta	Potujoči obrati	Pripomba	
	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	
Skupaj			Skupaj		Skupaj		Skupaj		Skupaj		

II. Od-

psi.

II. Od														
1			2		3		4		5		6			
Številka akta	Zemljarina		Številka akta	Zgradarina	Številka akta	Pridobnina	Številka akta	Davek na rente		Številka akta	Družbeni davek		Številka akta	Davek na poslovni promet
	Din	p						Din	p		Din	p		
Skupaj			Skupaj		Skupaj		Skupaj			Skupaj			Skupaj	
Skupaj stolpci 1.—6.														

psi.

II. Od-

7		8		9		10		11	
Številka akta	Vojnica	Številka akta	Uslužbeni davek	Številka akta	Davek na rente po členu 71. zakona	Številka akta	Potujoči obrati	Pripomba	
	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	
Skupaj			Skupaj		Skupaj		Skupaj		

IV. Povračila.

III. Odplačila.

1		2		3		4		5		6		7		8	
Mesec	Zaporedna številka dnevnika in številka akta	Davki, ki se vknjižujejo sumarno	Zaporedna številka dnevnika in številka akta	Vojnica	Zaporedna številka dnevnika in številka akta	Uslužbeni davek	Zaporedna številka dnevnika in številka akta	Davek na rente po členu 71. zakona	Zaporedna številka dnevnika in številka akta	Davek na rente po členu 71. zakona	Zaporedna številka dnevnika in številka akta	Potujoči obrati	Pripomba		
	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	
Skupaj			Skupaj		Skupaj		Skupaj		Skupaj		Skupaj		Skupaj		

Bilanca: